

Domáce vzdelávanie

Manuál pre rodičov

Marec 2026

OBSAH

1. DOMÁCE VZDELÁVANIE NA SLOVENSKU	3
2. FORMÁLNE ZÁLEŽITOSTI DOMÁCEHO VZDELÁVANIA PREDŠKOLÁKOV	7
2.1. Všeobecné informácie k domácejmu vzdelávaniu predškolákov	7
2.2. Domáce vzdelávanie v MŠ	10
2.2.1. Individuálne vzdelávanie povolené MŠ v SR (§ 23 a)	11
2.2.2. Individuálne vzdelávanie povolené školou v zahraničí (§ 23 b)	21
3. FORMÁLNE ZÁLEŽITOSTI DOMÁCEHO VZDELÁVANIA ŠKOLÁKOV	26
3.1. Všeobecné informácie k domácejmu vzdelávaniu školákov	26
3.2. Domáce vzdelávanie na ZŠ	31
3.2.1. Individuálne vzdelávanie povolené ZŠ v SR (§ 23 a)	32
3.2.2. Individuálne vzdelávanie povolené ZŠ v zahraničí (§ 23 b)	43
3.2.3. Individuálne vzdelávanie v zahraničí povolené ZŠ v SR (§ 23 e)	55
3.2.4. Individuálny učebný plán na ZŠ (§ 23 f)	61
3.3. Domáce vzdelávanie na SŠ	66
3.3.1. Individuálne vzdelávanie povolené SŠ v SR (§ 23 a)	68
3.3.2. Individuálne vzdelávanie povolené SŠ v zahraničí (§ 23 b)	69
3.3.3. Individuálne vzdelávanie v zahraničí povolené SŠ v SR (§ 23 e)	71
3.3.4. Individuálny učebný plán na SŠ (§ 23 f)	72
3.4. Špecifiká pri deťoch so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	73
3.5. Uznávanie časti štúdia alebo vzdelania na ZŠ a SŠ v zahraničí	75
3.5.1. Uznávanie časti štúdia na ZŠ alebo SŠ v zahraničí	76
3.5.2. Uznávanie ukončeného vzdelania na ZŠ v zahraničí	78
3.6. Externé testovanie T9 a DV	79
4. DOMÁCE VZDELÁVANIE V PRAXI	82
4.1. Financie a organizácia domáceho vzdelávania	82
4.1.1. Financie pri domácom vzdelávaní	83
4.1.2. Na čo majú nárok deti alebo rodiny v domácom vzdelávaní z pohľadu financií	84
4.1.3. Organizácia domáceho vzdelávania	89
4.2. Výhody a nevýhody domáceho vzdelávania	90
4.2.1. Výhody domáceho vzdelávania	91
4.2.2. Nevýhody domáceho vzdelávania	101
4.3. Štýly domáceho vzdelávania	105
4.4. Priemerná dĺžka riadeného vzdelávania detí v domácom vzdelávaní	110
4.5. Plánovanie v domácom vzdelávaní	111
4.6. Čo pripraviť na začiatok domáceho vzdelávania	112
4.6.1. Čo pripraviť na začiatok domáceho vzdelávania predškolákov	113
4.6.2. Čo pripraviť na začiatok domáceho vzdelávania školákov	114
4.7. Ako môže vyzeráť domáce vzdelávanie – pohľad do rodín	116
4.8. Špecifiká vzdelávacích skupín	117
4.8.1. Vzdelávacie skupiny pre predškolákov	118
4.8.2. Vzdelávacie skupiny pre školákov	120
4.9. Socializácia detí v domácom vzdelávaní	122

4.10.	Akademické výsledky detí v domácom vzdelávaní	127
4.11.	Sieťovanie a podpora rodín v domácom vzdelávaní	129
4.11.1.	Sieťovanie rodín v domácom vzdelávaní	130
4.11.2.	Podujatia pre rodiny v domácom vzdelávaní	131
4.11.3.	Členstvo a podpora OZ DVS	132
4.12.	Štatistika domáceho vzdelávania	133
4.12.1.	Počet detí v domácom vzdelávaní	134
4.12.2.	Informácie o rodinách v domácom vzdelávaní	135
5.	KONTROLA KVALITY DOMÁCEHO VZDELÁVANIA	136
6.	UKONČENIE DOMÁCEHO VZDELÁVANIA	137
6.1.	Spôsoby a postup ukončenia domáceho vzdelávania	138
6.2.	Skúsenosti s deťmi po ukončení domáceho vzdelávania	140
7.	TIPY K DOMÁCEMU VZDELÁVANIU	142
7.1.	Tipy na vzdelávacie materiály a iné inšpirácie	142
7.2.	Tipy na knihy	144
7.3.	Tipy na prednášky, rozhovory a filmy	144
8.	KONTAKTY	145
9.	POĎAKOVANIE	146
10.	PRÍLOHY	147
11.	POUŽITÉ SKRATKY	150
12.	ZODPOVEDNOSŤ OZ DVS	151

1. Domáce vzdelávanie na Slovensku

Domáce vzdelávanie („homeschooling“) je alternatívna forma vzdelávania, pri ktorej dieťa nechodí denne do klasickej školy (t. j. školy v registri škôl a školských zariadení), ale ho učí rodič alebo učiteľ, ktorého deleguje rodič. Domáce vzdelávanie nie je novým spôsobom vzdelávania, naopak v rôznych formách existovalo po celú dobu histórie ľudstva¹.

Domáce vzdelávanie je v súčasnosti legálnou formou vzdelávania v mnohých vyspelých štátoch sveta². Na Slovensku je povolené od roku 2008. Legislatívne podmienky fungovania domáceho vzdelávania sú upravené v [zákone č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní](#) v znení neskorších predpisov (ďalej v texte budeme zákon označovať len ako „školský zákon“). V školskom zákone sa pre označenie domáceho vzdelávania používa aj pojem „individuálne vzdelávanie“.

Podľa školského zákona vzdelanie získané formou individuálneho vzdelávania je rovnocenné so vzdelaním získaným dennou formou štúdia. Z hľadiska obsahu vzdelávania sa deti v domácom vzdelávaní musia učiť to isté ako deti, ktoré chodia denne do škôl – raz za polrok musia ísť do školy na preskúšanie a dostávajú zo školy vysvedčenie.

Domáce vzdelávanie môže mať široké spektrum podôb. Pri vzdelávaní detí na školách si hneď vieme predstaviť učiteľku, ktorá učí skupinu asi 20 detí rôzne predmety, ktoré sa v 45 min. intervaloch striedajú. Deti sa učia v pracovné dni v dopoludňajších hodinách. Predstaviť si domáce vzdelávanie je ťažšie, keďže jeho podoba je individuálna a mení sa od rodiny k rodine.

Domáce vzdelávanie sa môže uskutočňovať viacerými spôsobmi:

- vzdelávanie v rodine – dieťa vzdeláva mama alebo iný rodinný príslušník,
- komunitné vzdelávanie – pri ktorom sa spojí niekoľko rodín a vzájomne vzdelávajú svoje deti (tzn. rodičia sa vo vzdelávaní detí striedajú),
- vzdelávanie vo vzdelávacej skupine – pri ktorom sa spojí niekoľko rodín a vzdelávanie delegujú na učiteľa (príp. učiteľov), ktorý sa venuje viacerým deťom (rozdielom voči vzdelávaniu v škole bývajú malé skupiny detí, alternatívny spôsob a organizácia výučby a pod.),
- čiastočné vzdelávanie v škole – táto možnosť však nie je možná pri všetkých formách domáceho vzdelávania (podmienky popíšeme ďalej v tomto dokumente),
- kombinácie vyššie uvedených spôsobov – častý príklad je vzdelávanie v rodine kombinované s komunitným vzdelávaním napr. prírodovedných predmetov.

¹ Viac informácií o histórii domáceho vzdelávania vo svete aj na našom území nájdete v článku Y. Kosteckej [Doma, nebo ve škole?](#).

² Porovnávací analýza Parlamentného inštitútu Kancelárie NR SR [Domáce vzdelávanie v štátoch EÚ, Spojenom kráľovstve, Kanade a USA – právna úprava, podmienky a hodnotenie kvality](#)

Napriek tomu, že tomuto vzdelávaniu hovoríme „domáce“, deti sa neučia výlučne doma, učia sa aj v mnohých iných prostrediach ako sú múzeá, výstavy, galérie, divadlá, knižnice, komunitné centrá, okolitá príroda atď. Učenie môže prebiehať v rôznych časoch a predmety sa nemusia striedať vo vopred určených časových intervaloch, ale podľa potrieb či pozornosti dieťaťa. Domáce vzdelávanie umožňuje oveľa flexibilnejšie reagovať na individuálne vzdelávacie potreby dieťaťa. Pri domácom vzdelávaní je možné kombinovať viaceré vzdelávacie štýly.

Školský zákon umožňuje individuálne (domáce) vzdelávanie:

- predškolákov počas povinného predprimárneho vzdelávania (pozn. pokiaľ ešte nemáte predškoláka, môžete svoje dieťa doma vzdelávať aj bez toho, aby ste ho zapísali do materskej školy, keďže predprimárne vzdelávanie je v šk. roku 2025/2026 aj šk. roku 2026/2027 povinné až pri predškolákoch);
- školákov počas školskej dochádzky – viac informácií o domácom vzdelávaní školákov na ZŠ a SŠ nájdete popísané v tomto dokumente ďalej.

Rodičia, ktorí majú záujem o domáce vzdelávanie, môžu požiadať školu o individuálne vzdelávanie svojho dieťaťa, ale je na rozhodnutí riaditeľa školy, či individuálne vzdelávanie povolí. Ak by domáce vzdelávanie riaditeľ vašej školy nechcel povoliť, máte možnosť hocikedy v priebehu roka zmeniť školu. Domáce vzdelávanie teda môžete začať od začiatku školského roka, alebo môžete prejsť na domáce vzdelávanie aj v priebehu školského roka. Rovnako môžete domáce vzdelávanie kedykoľvek ukončiť a vaše dieťa nastúpi do školy na denné vzdelávanie.

Školský zákon stanovuje pri individuálnom vzdelávaní kvalifikačné požiadavky na rodiča alebo vzdelávateľa:

- pri predškolákoch potrebuje mať rodič minimálne stredoškolské vzdelanie s maturitou (teda nie je požiadavka mať pedagogické vzdelanie) – v tomto prípade nie je možné, aby požiadavku spĺňala iná osoba ako zákonný zástupca dieťaťa (teda nie je možné, aby kvalifikačnú požiadavku spĺňal garant),
- pri žiakoch na 1. stupni ZŠ musíte mať vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v odbore učiteľstvo 1. stupňa ZŠ – v tomto prípade je možné, aby túto požiadavku spĺňala iná aj osoba ako rodič dieťaťa (teda je možné mať garanta),
- pri žiakoch na 2. stupni ZŠ musíte mať vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v odbore učiteľstvo 2. stupňa ZŠ – v tomto prípade je možné, aby túto požiadavku spĺňala aj iná osoba ako rodič dieťaťa (teda je možné mať garanta).

Garantom môže byť akákoľvek osoba s požadovaným vzdelaním bez ohľadu na jej prax, napr. sused, babička alebo niekto z vašich známych.

V prípade, že chcete doma vzdelávať dieťa prostredníctvom školy v zahraničí, podmienky pre domáce vzdelávanie určuje legislatíva danej krajiny (kvalifikačné požiadavky na individuálne vzdelávanie na školách v ČR vám neskôr v manuáli uvedieme).

Ak práve uvažujete o domácom vzdelávaní svojho dieťaťa, najprv:

- ujasnite si svoje dôvody pre domáce vzdelávanie – teda prečo by ste chceli doma vzdelávať svoje dieťa. Môže to byť zdravotný stav dieťaťa alebo jeho diagnózy, nadanie dieťaťa, nesúhlas s klasickým školským systémom, špeciálne potreby rodiny, napr. cestovanie, negatívne skúsenosti dieťaťa so

školou (napr. šikana), alebo iné špecifické potreby dieťaťa. Mať ujasnený dôvod vášho domáceho vzdelávania vám môže pomôcť, ak sa do domáceho vzdelávania pustíte a prepadnú vás pochybnosti o správnosti vášho rozhodnutia.

- ujasnite si víziu vášho domáceho vzdelávania – teda kam by ste chceli domácim vzdelávaním smerovať tak, aby odrážalo priority alebo hodnoty vašej rodiny. Domáce vzdelávanie je cesta pomerne dlhá a môže sa stať, že po určitej dobe sa stratíte v labyrinte mnohých možností vzdelávania. Vízia vám môže pomôcť v budúcnosti správne nasmerovať vaše domáce vzdelávanie.
- zvážte si [výhody a možné nevýhody domáceho vzdelávania](#) vo vzťahu k možnostiam, prioritám alebo hodnotám vašej rodiny.
- prediskutujte si možnosť domáceho vzdelávania s druhým rodičom dieťaťa – je dôležité, aby ste do domáceho vzdelávania išli spoločne³, podpora partnera je pri domácom vzdelávaní veľmi potrebná. V prípade, že nemáte partnera, skúste si nájsť niekoho, kto by vás podporil a pomohol vám. Domáce vzdelávanie rodičom, ktorý sa sám stará o dieťa alebo deti, síce nie je bežné, ale je možné (aj na Slovensku máme viacero takých rodičov).
- premyslite si spôsob [financovania a organizácie](#) vášho domáceho vzdelávania.
- pozrite si, [ako môže v praxi vyzeráť domáce vzdelávanie v rodinách](#).
- prečítajte si výsledky prieskumov ohľadom [socializácie](#) detí z domáceho vzdelávania, zoznámte sa s [akademickými výsledkami](#) detí z domáceho vzdelávania a zoznámte sa aj so [štatistikou](#) týkajúcou sa detí v domácom vzdelávaní (tieto informácie vám pomôžu odpovedať na mnohé otázky vášho okolia).
- [prečítajte si knihy](#) alebo [pozrite prednášky, rozhovory a filmy](#), ktoré sa venujú téme vzdelávania či priamo domáceho vzdelávania.
- premyslite si, či chcete učiť svoje dieťa priamo vy, či ho bude učiť vami vybraný učiteľ, alebo sa bude vaše dieťa vzdelávať v rámci [vzdelávacej skupiny](#) (hovorovo nazývanej aj „domškola“ alebo „komunitná škola/škôlka“)⁴. Ak vaše dieťa nebude dochádzať do vzdelávacej skupiny, skúste si pohľadať svoju komunitu pre domáce vzdelávanie, teda sa [spojte s inými rodinami](#), ktoré vzdelávajú svoje deti doma.

Ak ste zvážili, že domáce vzdelávanie je tá najlepšia voľba⁵ pre vašu rodinu a máte odvahu sa do toho pustiť, môžete začať študovať tento manuál ďalej. V častiach [formálne záležitosti domáceho vzdelávania predškolákov](#) a [formálne záležitosti domáceho vzdelávania školákov](#) vám prinášame podrobný postup vybavenia domáceho vzdelávania vo vašej škole. Nájdete v nich popis vašich povinností

³ Ak by ste vy chceli domáce vzdelávanie a druhý zákonný zástupca dieťaťa by vyslovene nesúhlasil s domácim vzdelávaním a nevedeli by ste sa dohodnúť, obráťte sa na miestne príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý poskytuje mediáciu, príp. si môžete aj [nájsť mediátora či mediáčne centrum v blízkosti vášho bydliska](#). V krajnom prípade spor v tejto veci rozhodne súd.

⁴ Vzdelávacie skupiny nie sú v registri škôl a školských zariadení ani v registri zariadení predprimárneho vzdelávania.

⁵ Na Slovensku sú aj prípady, pri ktorých škola nedokáže zaradiť dieťa do vyučovacieho procesu (zvyčajne dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami) a následne ho rodič musí vzdelávať doma. Vtedy hovoríme o tzv. „nútenom homeschoolingu“.

vyplývajúcich z domáceho vzdelávania a všetky podstatné legislatívne požiadavky týkajúce sa domáceho vzdelávania. Ak niečo z nami uvedených informácií týkajúcich sa formálneho vybavenia domáceho vzdelávania nebude korešpondovať s tým, čo vám povie riaditeľ školy, vždy sa riaditeľa spýtajte, v akom zákone a paragrafe je uvedená povinnosť, ktorú vám ukladá. Môže sa stať, že riaditeľ školy nemá skúsenosti s domácim vzdelávaním, alebo sa medzičasom kvôli zmene zákonov alebo iných predpisov stane niektorá informácia z nášho manuálu neaktuálna⁶. Budeme sa však snažiť manuál udržiavať v čo najaktuálnejšom znení.

Ak by ste si chceli hlbšie preštudovať aktuálne právne predpisy alebo iné dokumenty týkajúce sa škôl a vzdelávania, [na webovej stránke Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR](#) (ďalej v texte budeme ministerstvo označovať aj ako „Ministerstvo školstva SR“ alebo skratkou „MŠ SR“) nájdete všetko potrebné.

Odpovede na mnohé otázky týkajúce sa domáceho vzdelávania nájdete podrobne popísané v tomto manuáli. Ak by ste si chceli pozrieť odpovede na tie najčastejšie otázky týkajúce sa domáceho vzdelávania, môžete ich nájsť na našej webovej stránke v časti [Často kladené otázky](#).

⁶ Ak si všimnete, že máme v manuáli uvedenú neaktuálnu alebo nepresnú informáciu, prosím, napíšte nám na email vzdelavanie@domacevzdelavanie.sk.

2. Formálne záležitosti domáceho vzdelávania predškolákov

2.1. Všeobecné informácie k domácejmu vzdelávaniu predškolákov

V tejto kapitole si podrobne popíšeme podmienky domáceho predprimárneho vzdelávania aj kroky, ktoré treba podniknúť vo vzťahu k materskej škole, ak chcete vybaviť domáce vzdelávanie pre vaše dieťa (pozn.: predprimárne vzdelanie dieťa získava počas materskej školy, na 1. stupni ZŠ dieťa získava primárne vzdelanie). Predprimárne vzdelávanie sa na Slovensku neráta do povinnej školskej dochádzky.

Povinné predprimárne vzdelávanie sa týka detí, ktoré majú na Slovensku **trvalý pobyt** – pre určenie tejto povinnosti je dôležité miesto trvalého pobytu dieťaťa a nie jeho slovenské občianstvo⁷. V prípade miesta trvalého pobytu dieťaťa mimo územia SR plní dieťa predprimárne vzdelávanie v súlade s platnými právnymi predpismi v krajine trvalého pobytu - teda nemáte povinnosť zapísať dieťa na Slovensku do materskej školy, ak tu nemá trvalý pobyt, a to ani v prípade, že má slovenské občianstvo. V prípade, že má vaše dieťa slovenské občianstvo, ale nemá na Slovensku trvalý pobyt a vy ho chcete zapísať do materskej školy v SR aj napriek tomu, že nemáte takú povinnosť, môžete to urobiť iba v prípade, že má vaše dieťa v SR prechodný pobyt⁸. Povinné vzdelávanie sa od 1. septembra 2025 týka aj detí, ktoré sú odídeni a občania Ukrajiny vo veku plnenia povinného predprimárneho vzdelávania (aj keď v SR nemajú trvalý pobyt).

Podľa školského zákona § 28a je predprimárne vzdelávanie povinné „pre dieťa, ktoré dosiahlo päť rokov veku do 31. augusta, ktorý predchádza začiatku školského roka, od ktorého bude dieťa plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole“^{9, 10} – teda je povinné pre tzv. predškolákov. Napríklad ak má vaše dieťa 5 rokov do 31. augusta 2026 (vrátane), musí začať povinné predprimárne vzdelávanie od 1. septembra 2026 (to je rok, ktorý predchádza začiatku školského roka, od ktorého bude dieťa plniť povinnú školskú dochádzku v ZŠ). Toto ustanovenie školského

⁷ [Najčastejšie otázky súvisiace s povinným predprimárnym vzdelávaním](#) (Odpoveď na otázku: Dcéra bude mať 5 rokov v júli. Narodila sa na Slovensku, má slovenské občianstvo i národnosť, ale nemá v SR trvalý pobyt; som povinná zapísať svoju dcéru do materskej školy na Slovensku?)

⁸ Na vybavenie prechodného pobytu dieťaťa v SR potrebujete najprv [vybaviť Osvedčenie Slováka žijúceho v zahraničí](#) na Úrade pre Slovákov žijúcich v zahraničí a následne môžete požiadať o prechodný pobyt. [Tu](#) nájdete viac informácií k vybaveniu žiadosti o prechodný pobyt pre Slováka žijúceho v zahraničí.

⁹ Školský zákon neumožňuje plniť povinné predprimárne vzdelávanie dieťaťu, ktoré nedovŕšilo piaty rok veku do 31. augusta, teda na povinné predprimárne vzdelávanie nie je možné zapísať dieťa skôr (predčasne).

¹⁰ Predprimárne vzdelávanie je povinné aj pre dieťa, ktoré dosiahlo vek 6 rokov do 31. augusta a zároveň nie je školsky spôsobilé, t. j. týka sa aj detí s „odkladom“ začiatku povinnej školskej dochádzky.

zákona v praxi znamená, že ak vaše dieťa ešte nie je predškólakom a chcete ho vzdelávať doma, môžete to robiť bez toho, aby ste dieťa zapísali do materskej školy, lebo pre dieťa ešte predprimárne vzdelávanie nie je povinné. Ak však vaše dieťa dosiahlo vek na povinné predprimárne vzdelávanie podľa školského zákona (5 rokov), ste povinný zapísať ho od nasledujúceho školského roka do materskej školy. Povinné predprimárne vzdelávanie trvá jeden školský rok, pri „odklade“ nástupu do ZŠ dva školské roky (pozn. na rozdiel od nástupu do ZŠ, začiatok povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole nie je možné „odložiť“).

V šk. roku 2026/2027 je predprimárne vzdelávanie povinné pre 5-ročné deti alebo pre 6-ročné deti s „odkladom“ – teda rovnako ako doteraz. Od šk. roka 2027/2028 začne byť povinné predprimárne vzdelávanie už pre 4-ročné deti a od šk. roka 2028/2029 aj pre 3-ročné deti. Postup vybavenia domáceho vzdelávania pre deti mladšie ako 5 rokov bude odlišný. Ministerstvo školstva SR plánuje zverejniť usmernenie k domácejmu vzdelávaniu detí mladších ako 5 rokov. Po zverejnení usmernenia (predpokladáme, že začiatkom roka 2027) doplníme manuál o presný postup vybavenia tejto formy domáceho vzdelávania.

Ak zákonný zástupca nebude dbať o riadne plnenie povinného predprimárneho vzdelávania – ak neprihlási dieťa na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania, alebo dieťa neospravedlnene vynechá viac ako 5 vyučovacích dní v mesiaci, pôjde o priestupok¹¹ a zákonnému zástupcovi bude uložená pokuta od 30 eur do 350 eur¹². Sankciou pre zákonného zástupcu v tomto prípade bude aj zastavenie poskytovania prídavku na dieťa¹³ a príplatku k prídavku¹⁴ – hlási sa to obci a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, tzv. „sociálke“. Ak zákonný zástupca dieťaťa začne dbať o riadne plnenie povinného predprimárneho vzdelávania dieťaťa, najskôr však po uplynutí troch po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov, obnoví sa mu poskytovanie prídavku na dieťa a príplatku k prídavku¹⁵.

Školský zákon povoľuje v **§ 23** nasledovné **formy osobitného spôsobu plnenia povinného predprimárneho vzdelávania** (nižšie uvádzame len vybrané písmená § 23 školského zákona, ktoré sa týkajú domáceho vzdelávania):

- **písmeno a) „individuálne vzdelávanie, ktoré sa uskutočňuje bez pravidelnej účasti na vzdelávaní v škole podľa tohto zákona“** – najbežnejšia forma domáceho vzdelávania predškólakov. Pri tejto forme:
 - vo vašej materskej škole si vybavíte povolenie na individuálne vzdelávanie,
 - musíte sa rozhodnúť, či podáte škole žiadosť o individuálne vzdelávanie „zo zdravotných dôvodov“ podľa § 28b ods. 2 písm. a) školského zákona alebo „na žiadosť zákonného zástupcu“ podľa § 28b ods. 2 písm. b) školského zákona – v závislosti od toho sa následne budú odvíjať podmienky a požiadavky spojené s individuálnym vzdelávaním:

¹¹ [§ 72 zákona č. 321/2025 Z. z. o školskej správe](#) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

¹² Pri zákonnom zástupcovi odidenc a občana Ukrajiny, ktorý nedbá o riadnu účasť na vzdelávaní, nie je určená spodná hranica pokuty a horná hranica pokuty je 331,50 eur ([§ 83 zákona č. 321/2025 Z. z. o školskej správe](#) a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

¹³ Aktuálnu výšku prídavku na dieťa nájdete [tu](#).

¹⁴ Aktuálnu výšku príplatku k prídavku na dieťa nájdete [tu](#).

¹⁵ [§ 12a ods. 1 a ods. 6 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa](#) v znení neskorších predpisov

- v prípade individuálneho vzdelávania „zo zdravotných dôvodov“ nie je požiadavka absolvovať vo februári posúdenie v materskej škole, lebo vzdelávanie dieťaťa zabezpečuje materská škola (u vás doma alebo v inom dohodnutom priestore) v rozsahu min. 4 hodiny týždenne,
 - v prípade individuálneho vzdelávania „na žiadosť zákonného zástupcu“ je potrebné, aby mal zákonný zástupca (aspoň jeden z rodičov) ukončené minimálne stredoškolské vzdelanie s maturitou, vzdelávanie zabezpečuje zákonný zástupca dieťaťa a dieťa musí v materskej škole v priebehu mesiaca február absolvovať posúdenie.
- **písmeno b) „vzdelávanie v školách mimo územia Slovenskej republiky“** – pri tejto forme:
 - v slovenskej materskej škole požiadate o povolenie na vzdelávanie v škole v zahraničí,
 - v škole v zahraničí si vybavíte individuálne (domáce) vzdelávanie,
 - nie je potrebné vo februári absolvovať posúdenie v slovenskej materskej škole, ani nie je potrebné dokladovať slovenskej materskej škole absolvovanie podobného posúdenia zo školy v zahraničí. Posúdenie v tomto prípade bude realizovať škola v zahraničí podľa ich miestnej legislatívy.

Individuálne povinné predprimárne vzdelávanie je rovnocenné s plnením povinného predprimárneho vzdelávania inštitucionalizovanou formou v materskej škole. Školský zákon v § 28b ustanovuje postup a podmienky individuálneho povinného predprimárneho vzdelávania. V prípade, že by ste chceli pre svoje dieťa „kombináciu“ individuálneho vzdelávania a čiastočného dochádzania do materskej školy, táto kombinácia podľa vyjadrenia Ministerstva školstva SR nie je možná¹⁶.

Ak chcete začať domáce vzdelávanie svojho dieťaťa prostredníctvom vzdelávacej skupiny (tzv. neregistrovanej škôlke), prečítajte si aj podkapitolu [špecifiká vzdelávacích skupín](#).

¹⁶ [Najčastejšie otázky súvisiace s povinným predprimárnym vzdelávaním](#) (Odpoveď na otázku: Je možné povinné predprimárne vzdelávanie dieťaťa so zo zdravotným znevýhodnením zabezpečiť kombináciou denného dochádzania do materskej školy a individuálnym vzdelávaním? Pozn.: Každé dieťa v individuálnom vzdelávaní má individuálne vzdelávanie povolené v rámci oslobodenia od povinnosti dochádzať do materskej školy.)

2.2. Domáce vzdelávanie v MŠ

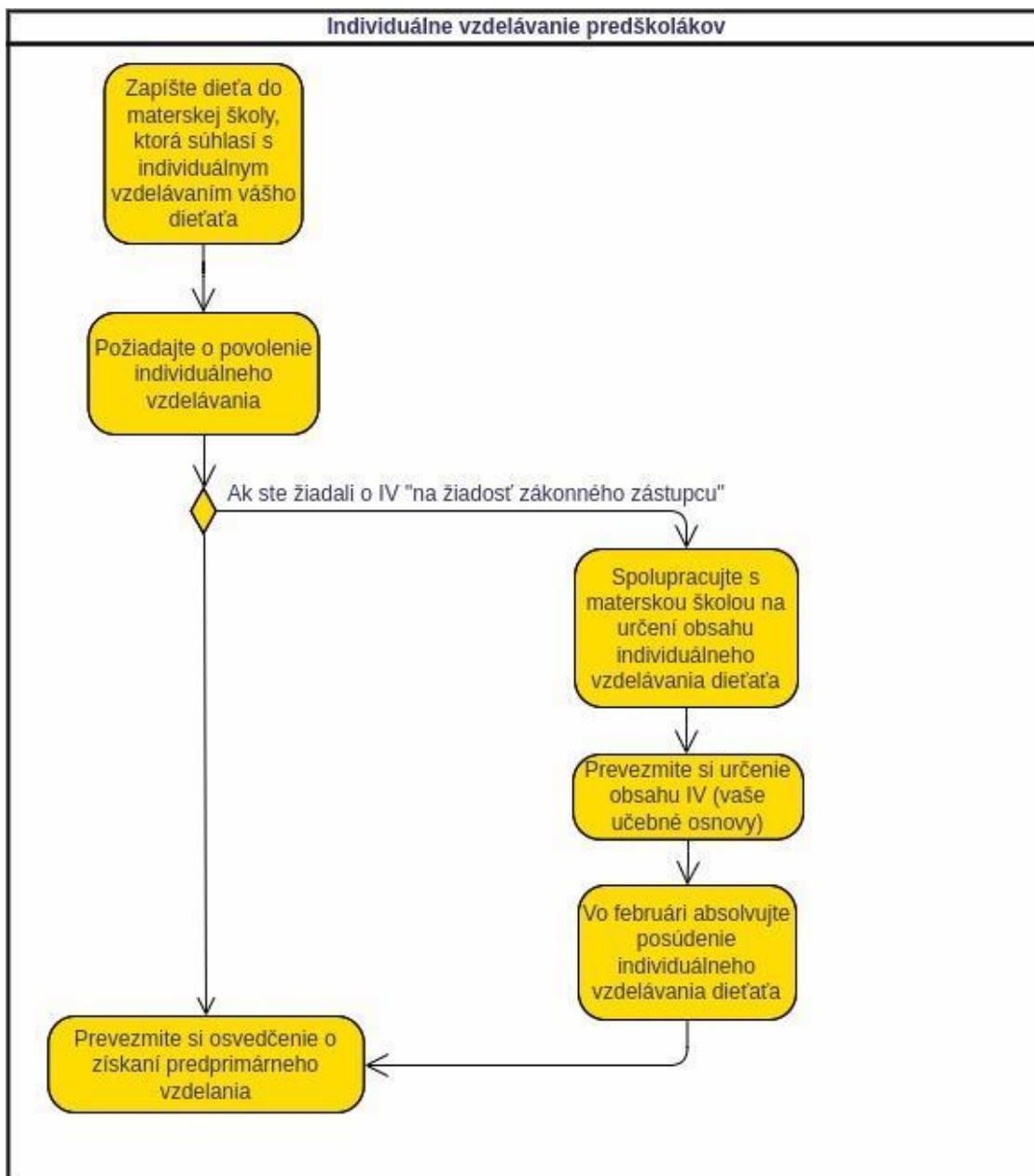
V nasledujúcich podkapitolách nájdete podrobný popis aj podmienky jednotlivých možností domáceho vzdelávania detí v MŠ (kliknutím na odkaz nižšie budete presmerovaný na príslušný text).

- ❖ [Individuálne vzdelávanie povolené MŠ v SR \(§ 23 a\)](#)
- ❖ [Individuálne vzdelávanie povolené školou v zahraničí \(§ 23 b\)](#)

2.2.1. Individuálne vzdelávanie povolené MŠ v SR (§ 23 a)

Postup vybavenia a podmienky individuálneho vzdelávania predškolákov sa odlišujú v závislosti od toho, či budete žiadať o povolenie individuálneho vzdelávania „z dôvodu zdravotného stavu“ podľa § 28b ods. 2 písm. a) šk. zákona alebo „na žiadosť zákonného zástupcu“ podľa § 28b ods. 2 písm. b) šk. zákona. Nižšie sme pripravili jeden spoločný postup, kde vás v tých krokoch, ktorých sa to bude týkať, upozorníme na prípadné odlišnosti.

Prehľadná schéma postupu vybavenia individuálneho vzdelávania (IV) predškolákov v materskej škole na Slovensku:

Pri individuálnom vzdelávaní „na žiadosť zákonného zástupcu“ je stanovená kvalifikačná požiadavka na zákonného zástupcu dieťaťa (stačí jeden z rodičov), ktorý musí mať ukončené minimálne stredoškolské vzdelanie s maturitou (nemusí mať pedagogické vzdelanie). V prípade, že nemáte požadované vzdelanie, môžete sa spojiť s naším [konzultantom pre domáce vzdelávanie \(DV\) predškolákov](#).

Pri individuálnom vzdelávaní „z dôvodu zdravotného stavu“ nie je stanovená kvalifikačná požiadavka na zákonného zástupcu dieťaťa, keďže vzdelávanie zabezpečuje materská škola, ktorá rozhodla o povolení individuálneho vzdelávania v rozsahu najmenej štyri hodiny týždenne.

Podrobný popis krokov pri vybavení individuálneho vzdelávania predškolákov v materskej škole na Slovensku:

1) Vyberte si materskú školu, ktorá ponúka možnosť domáceho vzdelávania (ak už máte dieťa v takej materskej škole zapísané, choďte na krok č. 4)

Každé dieťa s trvalým pobytom na Slovensku, od 1. septembra 2025 aj dieťa, ktoré je odídencom a občanom Ukrajiny žijúcim v SR, musí byť zapísané v niektorej z materských škôl, ktoré sú v registri škôl a školských zariadení¹⁷.

V tomto registri sú materské školy obecné (známe aj pod pojmom „štátne“), súkromné aj cirkevné. Poznámka: Školský zákon umožňuje od septembra 2021 poskytovanie povinného predprimárneho vzdelávania nielen materským školám v registri škôl SR, ale aj registrovaným zariadeniam predprimárneho vzdelávania¹⁸. Tieto registrované zariadenia predprimárneho vzdelávania však nemôžu povoliť individuálne vzdelávanie.

Pre domáce vzdelávanie si môžete vybrať akúkoľvek materskú školu, ktorá je v registri škôl a školských zariadení a je ochotná vás prijať na domáce vzdelávanie (nemusíte si vybrať materskú školu vo vašom verejnom školskom obvode – teda „spádovú“ materskú školu). Táto vami vybraná materská škola, ak vás prijme, bude vašou *kmeňovou materskou školou*. V kmeňovej materskej škole potom vaše dieťa vo februári absolvuje posúdenie.

Pri výbere kmeňovej materskej školy odporúčame zistiť si podmienky, za ktorých vás materská škola prijme na domáce vzdelávanie (napr. ako si predstavujú kontakt počas školského roka, či požadujú poplatok za dieťa v domácom vzdelávaní, ako bude prebiehať posúdenie a pod.). Vyberte si materskú školu, ktorá je tomuto vzdelávaniu priaznivo naklonená. Nemusí to byť nutne materská škola v blízkosti vášho bydliska.

2) Podajte prihlášku na vzdelávanie v materskej škole alebo žiadosť o prestup, ak už vaše dieťa chodilo do inej materskej školy

Prílohou prihlášky vzdelávania je potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa od pediatra, ktoré obsahuje aj údaj o povinnom očkovaní dieťaťa. Neabsolvovanie povinných očkovaní nesmie byť dôvod neprijatia dieťaťa do materskej školy .

Termín podávania prihlášok do materských škôl býva v máji, od roka 2027 bude v apríli až máji. Dieťa však na povinné predprimárne vzdelávanie môžete zapísať aj skôr po dohode s riaditeľom materskej školy. Odporúčame

¹⁷ Register škôl a školských zariadení nájdete [tu](#).

¹⁸ Register zariadení predprimárneho vzdelávania nájdete [tu](#).

skontaktovať materskú školu, ktorú ste si vybrali pre domáce vzdelávanie, aj skôr ako v tomto termíne.

Ak nie ste vopred dohodnutí s materskou školou, že vás prijme – teda neviete, či má materská škola dostatočné kapacity vás prijať, máte možnosť podať prihlášku aj do viacerých materských škôl.

V prípade, že chcete zapísať dieťa do novej materskej školy v priebehu plnenia povinného predprimárneho vzdelávania – ak vaše dieťa prestupuje z inej materskej školy, zavolajte do vami zvolenej materskej školy a dohodnite si s riaditeľom postup prestupu (pozn. poskytnete vám tlačivo žiadosti o prestup).

3) Overte si, či bolo vaše dieťa do materskej školy prijaté

Ak ste podávali prihlášku do viacerých materských škôl a dieťa bolo napokon prijaté do dvoch alebo viacerých materských škôl, je potrebné, aby ste si vybrali len jednu materskú školu a informovali ju, že ste si vybrali práve túto školu. Informujte aj materskú školu, do ktorej dieťa nenastúpi.

V prípade, že Vás žiadna materská škola neprijala, urýchlene si pohľadajte inú materskú školu, ktorá má kapacitu Vás prijať.

V prípade, že vás prijala iná ako vaša „spádová“ materská škola a neprihlasovali ste dieťa aj do „spádovej“ materskej školy, nemusíte „spádovej“ materskej škole oznamovať svoje rozhodnutie prihlásiť dieťa do inej materskej školy.

V prípade, že prestupujete do novej materskej školy, po doručení rozhodnutia o prijatí prestupom z novej materskej školy je potrebné informovať vašu pôvodnú materskú školu (t. j. materskú školu, z ktorej odchádzate). V pôvodnej materskej škole sa informujte o ďalšom postupe odhlásenia dieťaťa z materskej školy. Podľa § 28d ods. 3 školského zákona by mal aj riaditeľ novej materskej školy informovať riaditeľa vašej bývalej materskej školy o prijatí dieťaťa prestupom zaslaním kópie rozhodnutia o prijatí prestupom.

4) Podajte materskej škole písomnú žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania

Žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania podáva písomne zákonný zástupca dieťaťa. O povolení individuálneho vzdelávania rozhoduje riaditeľ kmeňovej materskej školy, do ktorej bolo dieťa prijaté.

Žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania môžete podať pred začiatkom šk. roka, ale aj po začiatku šk. roka, ale rátajte s tým, že riaditeľ materskej školy má niekoľko dní na vydanie rozhodnutia o povolení individuálneho vzdelávania (teda ak chcete začať individuálne vzdelávanie od začiatku školského roka, začnite vybavovať žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania čo najskôr po prijatí dieťaťa do materskej školy).

Žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania podpisujú obaja zákonní zástupcovia dieťaťa. Výnimky, keď sa podpis obidvoch zákonných zástupcov nevyžaduje, nájdete na našej stránke v časti [Často kladené otázky](#), v skupine otázok „Ako vybaviť domáce vzdelávanie“, v odpovedi na otázku „Musí s domácim vzdelávaním súhlasiť aj druhý rodič dieťaťa?“.

Náležitosti žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania závisia od paragrafu školského zákona, podľa ktorého žiadate o individuálne vzdelávanie. V prípade, že žiadate o individuálne vzdelávanie:

- z dôvodu zdravotného stavu dieťaťa, ktorý mu neumožňuje účasť na povinnom predprimárnom vzdelávaní v materskej škole – táto forma individuálneho vzdelávania je určená len pre deti, ktoré sa pre svoj zdravotný stav nemôžu zúčastniť vzdelávania v materskej škole. Ide o deti, ktorých vzdelávanie je možné. V prípade, že zdravotný stav dieťaťa neumožňuje jeho vzdelávanie vôbec, zákonný zástupca môže požiadať o „oslobodenie od povinnosti dochádzať do materskej školy“¹⁹, ktoré je spojené aj s úplným oslobodením od povinnosti vzdelávať dieťa – v tomto prípade sa však už nejedná o individuálne vzdelávanie²⁰.

Žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania zo zdravotných dôvodov má zákonom presne určenú prílohu, resp. určené prílohy. K žiadosti je potrebné priložiť písomný súhlas pediatra vydaný na základe vyjadrenia lekára so špecializáciou v inom špecializačnom odbore ako všeobecné lekárstvo alebo pediatria²¹ a ak účasť na vzdelávaní v škole neumožňuje duševné zdravie (napr. porucha autistického spektra), je potrebné k žiadosti priložiť, okrem písomného súhlasu pediatra, aj odporúčanie zariadenia poradenstva a prevencie, t. j. odporúčanie CPP alebo ŠCPP.

Na našej stránke v časti [vzory dokumentov pre predškolákov v materskej škole](#) nájdete vzor žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania zo zdravotných dôvodov podľa § 28b ods. 2 písmeno a) školského zákona a vzor písomného súhlasu pediatra s individuálnym vzdelávaním zo zdravotných dôvodov²². Vzdelávanie dieťaťa v tomto prípade zabezpečuje kmeňová materská škola v rozsahu najmenej štyri hodiny týždenne (vzdelávanie prebieha v domácom prostredí dieťaťa alebo v inom dohodnutom priestore)²³. V prípade, že sa nechcete nechať „viest“ materskou školou min. 4 hodiny týždenne, môžete zvážiť podanie žiadosti o individuálne vzdelávanie podľa bodu nižšie.

- na žiadosť zákonného zástupcu dieťaťa – táto žiadosť sa podáva podľa § 28b ods. 2 písmeno b) školského zákona. Žiadosť musí obsahovať tieto povinné náležitosti:
 - a) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a miesto trvalého pobytu dieťaťa,

¹⁹ [§ 28a ods. 5 školského zákona](#) hovorí, že k žiadosti o oslobodenie od povinnosti dochádzať do materskej školy (teda o oslobodenie aj od povinnosti vzdelávať) je potrebné priložiť písomný súhlas pediatra a písomný súhlas zariadenia poradenstva a prevencie.

²⁰ [Najčastejšie otázky súvisiace s povinným predprimárnym vzdelávaním](#) (Odpoveď na otázku: Povinné predprimárne vzdelávanie (§ 28a, ods. 1 školského zákona) je aj pre všetky deti so zdravotným znevýhodnením bez ohľadu na stupeň postihnutia?)

²¹ V žiadnom predpise nie sú vymenované diagnózy, ktoré by sa automaticky uznávali ako dostatočný dôvod na individuálne vzdelávanie z dôvodu zdravotného stavu, teda súhlas s individuálnym vzdelávaním je na uvážení pediatra. Pediatri majú brať do úvahy vyjadrenia lekárov špecialistov.

²² Písomný súhlas pediatra s individuálnym vzdelávaním nemá predpísanú formu, tzn. môže byť napísaný na výmennom lístku alebo môžete použiť vzor súhlasu z našej webovej stránky.

²³ [Najčastejšie otázky súvisiace s povinným predprimárnym vzdelávaním](#) (Odpoveď na otázku: Dieťa oslobodené od povinnosti dochádzať do materskej školy sa bude vzdelávať aj doma?...)

- b) obdobie, na ktoré sa má individuálne vzdelávanie povoliť – obvykle sa uvádza školský rok, môžete tam uviesť aj kratšie obdobie, ak potrebujete. Ak by sa medzičasom niečo u vás zmenilo, stále môžete požiadať o zrušenie individuálneho vzdelávania,
- c) dôvod na povolenie individuálneho vzdelávania – sem uveďte napr. záujem rodičov o túto formu vzdelávania, časté pobyty rodiny v zahraničí, odporúčanie psychológa, vzdialenosť od materskej školy a pod.,
- d) meno a priezvisko fyzickej osoby, ktorá bude uskutočňovať individuálne vzdelávanie dieťaťa a jej písomný súhlas s individuálnym vzdelávaním – písomný súhlas uveďte priamo v žiadosti alebo priložte ako samostatnú prílohu k žiadosti, vzor písomného súhlasu nájdete na našej stránke v časti [vzory dokumentov pre predškolákov v materskej škole](#),
- e) doklady o splnení kvalifikačných predpokladov zákonného zástupcu dieťaťa – k žiadosti priložte kópiu vysvedčenia o maturitnej skúške, príp. vysokoškolský diplom. V prípade, že na doklade o vzdelaní máte iné priezvisko (rodné priezvisko), napíšte do žiadosti súčasné meno a priezvisko a na koniec dopíšte rodné priezvisko, napr. Hana Jabíčková, rod. Hrušková.
- f) ďalšie skutočnosti, ktoré majú vplyv na individuálne vzdelávanie dieťaťa – sem uveďte napr. doklady k diagnózam (z CPP alebo ŠCPP) a pod. V prípade, že sem nemáte čo uviesť, môžete do riadku napísať „žiadne“.

Niektoré materské školy vám poskytnú vzor žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania na žiadosť zákonného zástupcu. Ak vám tento vzor vaša kmeňová materská škola neposkytne, môžete použiť vzor žiadosti, ktorý nájdete na našej stránke v časti [vzory dokumentov pre predškolákov v materskej škole](#).

Ak budete pokračovať v individuálnom vzdelávaní aj po skončení obdobia, na ktoré ste podávali žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania, je potrebné podať materskej škole novú žiadosť (obvykle v prípade, ak vaše dieťa nedosiahne školskú spôsobilosť a zostáva v materskej škole o rok dlhšie).

5) Čakajte na doručenie rozhodnutia o povolení individuálneho vzdelávania

Toto rozhodnutie vám pošle vaša kmeňová materská škola. Rozhodnutie o povolení individuálneho vzdelávania dostanete na obdobie, na ktoré ste podali žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania (obvyčajne je to školský rok). Rozhodnutie by malo byť vydané bezodkladne, najneskôr do 30 dní od podania žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania.

6) Spolupracujte s materskou školou na určení obsahu individuálneho vzdelávania (ak máte povolené individuálne vzdelávanie „z dôvodu zdravotného stavu“, choďte na krok č. 7)

Obsah individuálneho vzdelávania dieťaťa vychádza zo školského vzdelávacieho programu materskej školy (ŠkVP), ktorý je vytvorený podľa rámca [štátneho vzdelávacieho programu \(ŠVP\) pre predprimárne vzdelávanie v materských školách](#). ŠkVP materskej školy je zverejnený na jej webovej stránke. Štátny pedagogický ústav pripravil metodický materiál k ŠVP s názvom Povinné predprimárne vzdelávanie: Sprievodca cieľmi a obsahom (dostupný

[tu](#)), ktorý má pomôcť rodičom detí v individuálnom vzdelávaní orientovať sa v obsahu individuálneho vzdelávania predškolákov.

Obsah individuálneho vzdelávania určí kmeňová materská škola v spolupráci so zákonným zástupcom dieťaťa bezodkladne, t. j. na začiatku individuálneho vzdelávania.

Obsah individuálneho vzdelávania bude predstavovať vaše „učebné osnovy“, podľa ktorých budete vzdelávať dieťa. Pomôže vám pripraviť dieťa na posúdenie (pozrite bod č. 8). V prípade, že má vaše dieťa špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, je možné upraviť obsah individuálneho vzdelávania podľa vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie (CPP alebo ŠCPP) v individuálnom vzdelávacom programe, ktorý vypracuje kmeňová materská škola.

MŠ poskytne deťom zadarmo pracovné zošity (zvyčajne, ak má na ich obstaranie dostatok financií).

7) **Môžete začať domáce vzdelávanie**

Ak máte povolené individuálne vzdelávanie „na žiadosť zákonného zástupcu“ a vaše dieťa je hanblivejšie (málo komunikatívne pred cudzími ľuďmi), je tu istá pravdepodobnosť, že nebude chcieť v materskej škole počas posúdenia pani učiteľke povedať, prípadne ukázať, čo vie alebo dokáže. V takom prípade odporúčame zistiť si vo vašej materskej škole, či by pri posúdení plnenia brali do úvahy okrem iného aj vaše portfólio. Ak áno, môžete si začať tvoriť vaše vzdelávacie portfólio.

Portfólio môže predstavovať napr. súbor kresbičiek a rôznych iných dielok dieťaťa (príp. ich fotografií), fotografií z priebehu vášho individuálneho vzdelávania – takých, ktoré ukážu, kde všade ste boli, čo ste videli alebo robili, vypracovaných pracovných zošitov pre predškolákov (ak ste nejaké robili), video alebo audio nahrávok dieťaťa, v ktorých niečo prezentuje, napr. spieva, hovorí básničku, tancuje, cvičí a pod., zoznam knižiek, ktoré ste si spolu čítali, zoznam spoločenských (aj edukatívnych) hier, ktoré ste hrali alebo čokoľvek iné, čo súvisí s domácim vzdelávaním vášho dieťaťa.

Portfólio dieťaťa môžete ukázať učiteľke materskej školy pri posúdení vo februári. Vytvoriť si portfólio nie je vaša povinnosť (ak jeho vytvorenie nebude materská škola vyžadovať), je to len doplnková možnosť ako prezentovať materskej škole priebeh vášho individuálneho vzdelávania.

V prípade, že budete mať povolené individuálne vzdelávanie „na žiadosť zákonného zástupcu“, výdavky spojené s individuálnym vzdelávaním znáša podľa školského zákona zákonný zástupca.

Ak máte povolené individuálne vzdelávanie „z dôvodu zdravotného stavu“, vaše dieťa bude vzdelávať učiteľ(ka) materskej školy v rozsahu minimálne 4 hodiny týždenne. Pri tejto forme individuálneho vzdelávania znáša výdavky spojené s individuálnym vzdelávaním podľa školského zákona materská škola.

V časti s názvom [domáce vzdelávanie v praxi](#) nájdete viac informácií k praktickým otázkam týkajúcim sa domáceho vzdelávania.

8) Absolvujte posúdenie rozvoja vedomostí, zručností a kompetencií dieťaťa (ak máte povolené individuálne vzdelávanie „z dôvodu zdravotného stavu“ tento krok si len pre informáciu prečítajte a choďte na krok č. 9)

V priebehu mesiaca február je zákonný zástupca dieťaťa, ktoré má povolené individuálne vzdelávanie „na žiadosť zákonného zástupcu“ povinný v čase a rozsahu určenom kmeňovou materskou školou zabezpečiť účasť dieťaťa na povinnom predprimárnom vzdelávaní v kmeňovej materskej škole (výnimka: ak bolo individuálne vzdelávanie dieťaťa povolené do 31. 12. 2025, posúdenie sa má uskutočniť v priebehu mesiaca marec 2026).

Kmeňová materská škola v tomto čase posúdi rozvoj vedomostí, zručností a kompetencií dieťaťa²⁴. Posúdenie môže byť v priebehu jedného dňa, príp. môže prebiehať aj počas viacerých dní. Kmeňová materská škola je povinná zohľadniť individuálne osobitosti dieťaťa pri určovaní času a rozsahu účasti dieťaťa na posúdení²⁵. Posúdenie sa môže uskutočniť aj elektronicky²⁶.

Zákonný zástupca dieťaťa má právo byť prítomný na posúdení dieťaťa automaticky zo školského zákona, t. j. nepotrebuje k tomu súhlas riaditeľa alebo učiteľa materskej školy.

Hlavným účelom posúdenia je zistenie, či sa dieťa rozvíja podľa určeného obsahu individuálneho vzdelávania. Posúdenie dieťaťa kmeňovou materskou školou nie je posúdením školskej spôsobilosti dieťaťa, ktorá sa zisťuje v zariadení poradenstva a prevencie.

V prípade, že sa pri posúdení dieťaťa zistí, že dieťa neplní určený obsah individuálneho vzdelávania, alebo zákonný zástupca dieťaťa nezabezpečí účasť dieťaťa na posúdení, riaditeľ materskej školy rozhodne o zrušení individuálneho vzdelávania (v tom prípade vaše dieťa bude musieť začať dochádzať do materskej školy na min. 4 hodiny denne^{27,28}).

Dieťa, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie „z dôvodu zdravotného stavu“ podľa § 28b ods. 2 písm. a) školského zákona, neabsolvuje posúdenie. V tomto prípade pedagogický zamestnanec, ktorý zabezpečuje individuálne vzdelávanie dieťaťa, na konci polroka príslušného školského roka predloží

²⁴ [§ 28b ods. 11 šk. zákona](#) hovorí, že ak pedagogický zamestnanec pri posúdení rozvoja vedomostí, zručností a kompetencií dieťaťa, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie, zistí dôvodné podozrenie na výskyt rizikového správania dieťaťa, ktoré môže ohroziť bezpečnosť a zdravie, oznámi túto skutočnosť riaditeľovi školy, ktorý navrhne zákonnému zástupcovi vykonanie odbornej činnosti v zariadení poradenstva a prevencie; ak zákonný zástupca do troch mesiacov neinformuje školu o vykonaní odbornej činnosti v zariadení poradenstva a prevencie, riaditeľ školy oznámi túto skutočnosť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. [Neposkytnutie súhlasu s uvedeným vyšetrením](#) sa bude považovať aj za priestupok s pokutou do 350 eur, a to aj opakovane.

²⁵ [§ 5 ods. 3 vyhlášky č. 541/2021 Z. z. o materskej škole](#) a [komentár k vyhláške o materskej škole](#)

²⁶ [§ 5 ods. 4 vyhlášky č. 541/2021 Z. z. o materskej škole](#) a [komentár k vyhláške o materskej škole](#)

²⁷ Ak by dieťa nezačalo dochádzať do materskej školy, čakala by vás pokuta vo výške od 30 eur do 350 eur a sankcia vo forme zastavenia poskytovania prídavku na dieťa a príplatku k prídavku (boli by ste nahlásení na „sociálku“).

²⁸ Dieťa v tomto prípade, keď sa neplnil obsah individuálneho vzdelávania, nebude opakovať rok v materskej škole, ale riadne nastúpi do ZŠ, ak dosiahlo školskú spôsobilosť a vek požadovaný na začiatok povinnej školskej dochádzky.

riaditeľovi kmeňovej materskej školy písomnú správu o individuálnom vzdelávaní dieťaťa.

9) Ak máte záujem, absolvujte vyšetrenie školskej spôsobilosti vášho dieťaťa (ak ste sa rozhodli neabsolvovať vyšetrenie školskej spôsobilosti, choďte na krok č. 12)

Všeobecne platí, že u detí narodených medzi májom a augustom je lepšie posúdiť školskú spôsobilosť. V prípade, že máte pochybnosti o školskej spôsobilosti vášho dieťaťa, alebo vám to odporúčili pri posúdení dieťaťa v materskej škole či až neskôr na zápise v ZŠ, choďte na vyšetrenie školskej spôsobilosti²⁹ (pozn. zo zákona nemáte povinnosť toto vyšetrenie absolvovať, ak nechcete zistiť školskú spôsobilosť vášho dieťaťa alebo mu vybaviť „odklad“ nástupu na ZŠ).

Vyšetrenie školskej spôsobilosti robia centrá poradenstva a prevencie - CPP alebo špecializované centrá poradenstva a prevencie - ŠCPP. Musíte však ísť iba do centier, ktoré sú zaradené do registra škôl a školských zariadení (sú tam centrá štátne aj súkromné)³⁰. V prípade, že nie ste klientom ŠCPP, musíte ísť do CPP.

Vyšetrenie školskej spôsobilosti sa obvykle robí v mesiacoch marec – máj, môžete sa však s centrom dohodnúť aj na inom termíne. Po vykonaní vyšetrenia školskej spôsobilosti vám CPP alebo ŠCPP vystaví písomný súhlas so zaškolením v ZŠ alebo odporučí pokračovanie povinného predprimárneho vzdelávania v MŠ.

10) Ak vaše dieťa nedosiahlo školskú spôsobilosť, požiadajte o pokračovanie plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole (ak vaše dieťa dosiahlo školskú spôsobilosť, choďte na krok č. 12)

Od januára 2021 došlo k legislatívnej zmene v tom, že už nemôžete žiadať o „odklad začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky“ riaditeľa ZŠ (to bolo zrušené), ale máte požiadať riaditeľa materskej školy o „pokračovanie plnenia povinného predprimárneho vzdelávania“³¹.

Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roka veku nedosiahlo školskú spôsobilosť, riaditeľ materskej školy vydá rozhodnutie o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole. Toto rozhodnutie vydá:

- na základe písomného súhlasu príslušného zariadenia poradenstva a prevencie,
- na základe písomného súhlasu pediatra,
- s informovaným súhlasom zákonného zástupcu.

Pre kladné rozhodnutie riaditeľa materskej školy je potrebný súhlas všetkých troch strán (teda potrebujete všetky tri dokumenty a všetky musia byť

²⁹ Odporúčame toto vyšetrenie absolvovať, pretože po nástupe dieťaťa do ZŠ nebude možný jeho návrat späť do materskej školy v prípade, ak sa dodatočne na ZŠ zistí, že dieťa nie je školsky spôsobilé (tzn. už nemôžete vybaviť dodatočný odklad povinnej školskej dochádzky).

³⁰ Mapu CPP a ŠCPP, ktoré sú v registri škôl a školských zariadení, nájdete [tu](#).

³¹ [§ 37 ods. 1 písm. l\) zákona č. 321/2025 Z. z. o školskej správe](#) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

súhlasné)³². Ak chýba len jeden dokument alebo je jeden z nich nesúhlasný, tak riaditeľ nemôže rozhodnúť o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole. Ak sú všetky tri doklady súhlasné, potom riaditeľ materskej školy musí rozhodnúť o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania³³, teda nemôže rozhodnúť zamietavo.

Niektoré materské školy vám poskytnú vzor písomného súhlasu pediatra s pokračovaním plnenia povinného predprimárneho vzdelávania aj vzor informovaného súhlasu zákonného zástupcu s pokračovaním plnenia povinného predprimárneho vzdelávania. Ak vám tieto vzory vaša kmeňová materská škola neposkytne, vzory týchto dokumentov nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre predškolákov v materskej škole](#) (pozn. súhlas pediatra nemá presne predpísanú formu, môže byť napísaný aj na výmennom lístku).

Ak dieťa ani po pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole nedosiahlo školskú spôsobilosť, začne plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole najneskôr 1. septembra, ktorý nasleduje po dni, v ktorom dieťa dovŕšilo siedmy rok veku – teda môžete „odložiť“ nástup do ZŠ len o jeden rok.

11) Čakajte na vydanie rozhodnutia o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania

Rozhodnutie o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania vydá riaditeľ vašej kmeňovej materskej školy. Riaditeľ materskej školy je povinný vydať rozhodnutie o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania bezodkladne po obdržaní všetkých troch požadovaných dokumentov (spomenutých v kroku č. 10). Po vydaní rozhodnutia o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania môžete poslať riaditeľovi materskej školy žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania na nasledujúci školský rok, ak sa rozhodnete pokračovať v individuálnom vzdelávaní.

12) Podajte prihlášku na vzdelávanie v ZŠ

Ak vaše dieťa dosiahlo vek na povinnú školskú dochádzku, prihláste ho na vzdelávanie v ZŠ. Od roku 2027 sa budú prihlášky podávať od februára do marca. Zápisy do ZŠ sa konajú v priebehu mesiaca apríl.

Podat' prihlášku na vzdelávanie v ZŠ musíte aj v prípade, ak vaše dieťa nedosiahlo školskú spôsobilosť (v tomto prípade odporúčame podať prihlášku v ZŠ vo vašom verejnom školskom obvode, teda „spádovej“ ZŠ³⁴). Ak vaše dieťa nedosiahlo školskú spôsobilosť, oznámte to riaditeľovi ZŠ a predložte mu kópiu rozhodnutia o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole (v takom prípade odporúčame zavolať do ZŠ

³² [Najčastejšie otázky súvisiace s povinným predprimárnym vzdelávaním](#) (Odpoveď na otázku: Čo v prípade, ak je jedno stanovisko k pokračovaniu plnenia predprimárneho vzdelávania nesúhlasné, ako má riaditeľ MŠ rozhodnúť?)

³³ [Najčastejšie otázky súvisiace s povinným predprimárnym vzdelávaním](#) (Odpoveď na otázku: Ak máme všetky tri súhlasné stanoviská na pokračovanie PPV, ale riaditeľka MŠ s nimi nesúhlasí, dieťa vníma úplne inak. Musí aj tak dať rozhodnutie o pokračovaní PPV?)

³⁴ V tomto prípade nie je potrebné hľadať inú ZŠ ako vašu „spádovú“, pretože dieťa nebude nakoniec prijaté. Na budúci školský rok môžete dieťa zapísať aj do inej, vami zvolenej ZŠ.

vopred a zistiť si od riaditeľa ZŠ, či je potrebné, aby ste prišli s dieťaťom fyzicky na zápis). V prípade, že rozhodnutie o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v MŠ ešte nebudete mať v rukách, dohodnite si s riaditeľom ZŠ kedy a ako mu rozhodnutie predložíte. Neskôr, po predložení tohto rozhodnutia z MŠ, riaditeľ ZŠ rozhodne o neprijatí dieťaťa do ZŠ.

13) Čakajte na vystavenie dokladu o získanom predprimárnom vzdelaní z vašej materskej školy

Dokladom o získanom stupni predprimárneho vzdelania je osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania, ktoré vydá vaša kmeňová materská škola³⁵. Vydaniu osvedčenia nepredchádza žiadne hodnotenie dieťaťa. Osvedčenie sa v materskej škole vydáva ku koncu júna daného školského roka. Ak bude dieťa pokračovať v plnení povinného predprimárneho vzdelávania, osvedčenie sa vydá až ku koncu júna školského roka, v ktorom dieťa ukončilo plnenie povinného predprimárneho vzdelávania. Osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania nemusíte predkladať ZŠ.

V prípade otázok sa môžete spojiť s naším [konzultantom pre domáce vzdelávanie \(DV\) predškolákov](#).

³⁵ [Pokyn MŠ SR k osvedčeniam o získaní predprimárneho vzdelania](#)

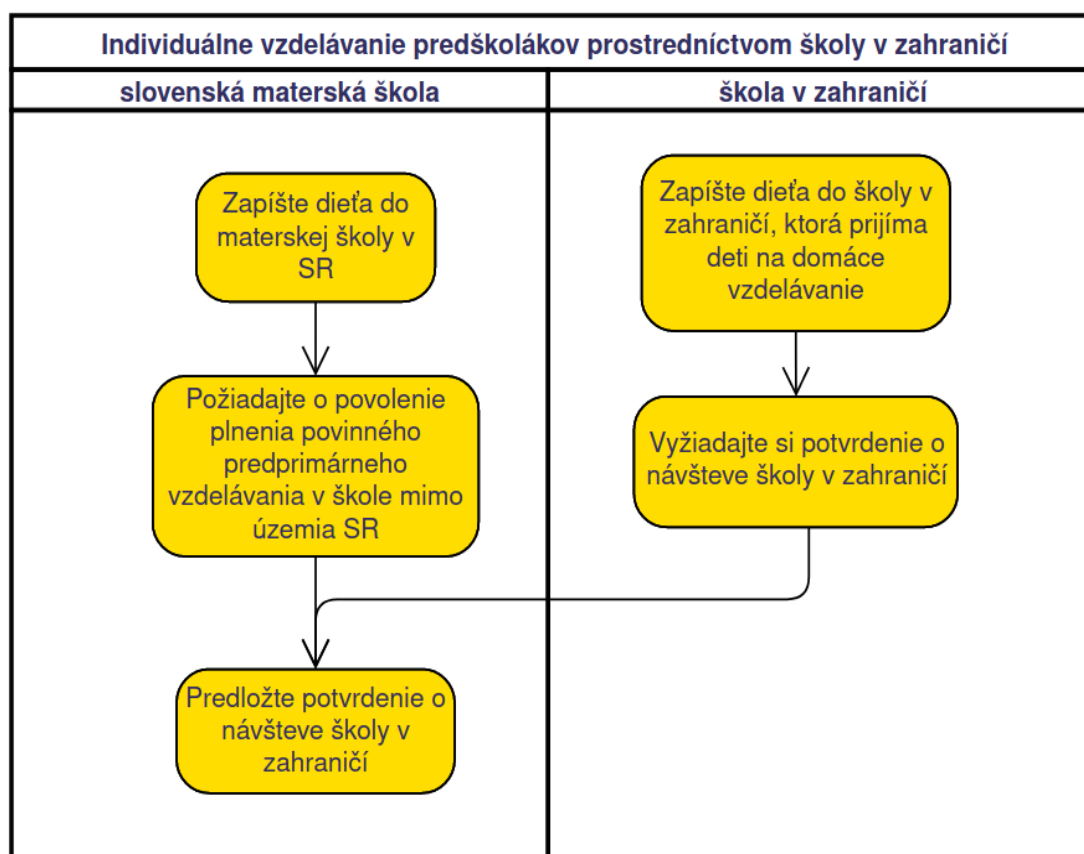
2.2.2. Individuálne vzdelávanie povolené školou v zahraničí (§ 23 b)

V prípade, že žijete v zahraničí a vaše dieťa má trvalý pobyt na území SR, ste povinný prihlásiť svoje dieťa na predprimárne vzdelávanie do materskej školy v SR.

Pri vybavení individuálneho vzdelávania pre svoje dieťa môžete postupovať:

- podľa postupu, ktorý je uvedený v predchádzajúcej časti s názvom [Individuálne vzdelávanie povolené MŠ v SR](#) alebo
- môžete vybaviť vzdelávanie v (materskej) škole v zahraničí, v ktorej môžete požiadať o domáce vzdelávanie – v prípade vzdelávania v škole v zahraničí nejde z pohľadu Slovenska o individuálne vzdelávanie, ale ide o inú formu osobitného spôsobu plnenia povinného predprimárneho vzdelávania, a to vzdelávaním v škole v mimo územia SR (aj v prípade, že v škole v zahraničí sa budete vzdelávať individuálnou formou). V tomto prípade musíte dieťa zapísať do slovenskej materskej školy, kde požiadate o povolenie vzdelávania v škole mimo územia SR. Keďže na Slovensku nepôjde o individuálne vzdelávanie na základe žiadosti zákonného zástupcu, ale ide o inú formu osobitného spôsobu plnenia povinného predprimárneho vzdelávania, vaše dieťa nemusí v materskej škole na Slovensku absolvovať vo februári posúdenie a ani nemusíte predkladať materskej škole v SR potvrdenie o absolvovaní podobného posúdenia zo školy v zahraničí.

Prehľadná schéma postupu vybavenia individuálneho vzdelávania predškolákov prostredníctvom školy v zahraničí:

Podrobný popis krokov pri vybavení individuálneho vzdelávania predškolákov v škole v zahraničí:

1) Podajte prihlášku na vzdelávanie v materskej škole v SR

Každé dieťa s trvalým pobytom na Slovensku musí byť zapísané v niektorej z materských škôl, ktoré sú v registri škôl a školských zariadení³⁶.

Prihlásiť dieťa môžete do akejkoľvek materskej školy v SR. Keďže materskej škole v SR sa dieťa nebude vzdelávať a ani ho táto škola nebude posudzovať, nie je potrebné si školu špeciálne vybrať a najpraktickejšie bude prihlásiť dieťa do materskej školy vo verejnom školskom obvode kam dieťa patrí podľa adresy jeho trvalého pobytu v SR (teda do vašej „spádovej“ materskej školy). Pri podaní prihlášky oznámte riaditeľovi materskej školy, že plánujete vzdelávať dieťa prostredníctvom (materskej) školy v zahraničí.

Termín podávania prihlášok do materských škôl býva v máji (od roka 2027 bude v apríli), dieťa však môžete prihlásiť do MŠ aj skôr po dohode s riaditeľom materskej školy.

2) Overte si, či bolo vaše dieťa do materskej školy v SR prijaté

3) V zahraničí zapíšte dieťa do (materskej) školy, ktorá podporuje domáce vzdelávanie a čakajte na rozhodnutie o prijatí z tejto školy

Dieťa musí navštevovať (materskú) školu podľa zákonov platných v krajine pobytu. Dieťa s trvalým pobytom v SR, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, musí byť zapísané v (materskej) škole v zahraničí aj v prípade, že krajina vášho pobytu to nevyžaduje – vzhľadom na to, že budete žiadať o povolenie vzdelávania v škole mimo územia SR. Pri vybavení domáceho vzdelávania v zahraničí postupujte podľa inštrukcií školy v zahraničí (napríklad v ČR je potrebné doručiť materskej škole oznámenie o individuálnom vzdelávaní, ktorého vzor nájdete [tu](#)³⁷).

4) Podajte písomnú žiadosť o povolenie vzdelávania v škole mimo územia SR v slovenskej materskej škole

O povolení rozhoduje riaditeľ slovenskej materskej školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu. V žiadosti o povolení vzdelávania v škole mimo územia SR je potrebné uviesť:

- meno, priezvisko a bydlisko dieťaťa,
- rodné číslo dieťaťa,
- adresu bydliska v zahraničí,
- názov a adresu školy, ktorú bude dieťa v zahraničí navštevovať, ak je vopred známa.

Vzor tejto žiadosti vám poskytne materská škola. Ak by vám ho neposkytla, vzor žiadosti o povolenie vzdelávania v škole mimo územia SR podľa § 23 písm. b)

³⁶ Register škôl a školských zariadení nájdete [tu](#).

³⁷ V prípade osobného doručenia oznámenia je vhodné oznámenie vytlačiť dvakrát (jedno vyhotovenie pre vás a jedno pre českú MŠ). Na konci vášho vyhotovenia si nechajte v MŠ podpísať potvrdenie o prevzatí oznámenia s uvedením dátumu prevzatia. Ak by ste oznámenie doručovali MŠ poštou, je vhodné list poslať doporučené a uchovať si podací lístok z pošty.

nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre predškolákov v materskej škole](#).

5) Čakajte na doručenie rozhodnutia o povolení vzdelávania v škole mimo územia SR zo slovenskej materskej školy

6) Vyžiadať si zo školy v zahraničí potvrdenie o návšteve školy a predložte ho riaditeľovi slovenskej materskej školy

Do 30 dní po príchode dieťaťa do krajiny pobytu (resp. do 30 dní od začiatku vzdelávania v škole v zahraničí) alebo do 15. septembra (ak pokračujete v plnení povinného predprimárneho vzdelávania – teda dieťa má „odklad“ a ste v škole v zahraničí už 2. rok) predložte riaditeľovi slovenskej materskej školy potvrdenie o návšteve školy v zahraničí s uvedením názvu a adresy školy, ktoré potvrdzuje, že vaše dieťa navštevuje príslušnú školu.

7) Vzdelávajte sa podľa požiadaviek (materskej) školy v zahraničí

V časti s názvom [domáce vzdelávanie v praxi](#) nájdete viac informácií k praktickým otázkam týkajúcim sa domáceho vzdelávania.

8) Ak máte záujem, absolvujte vyšetrenie školskej spôsobilosti vášho dieťaťa v SR (ak ste sa rozhodli neabsolvovať vyšetrenie školskej spôsobilosti, choďte na krok č. 11)

Všeobecne platí, že u detí narodených medzi májom a augustom je lepšie posúdiť školskú spôsobilosť. V prípade, že máte pochybnosti o školskej spôsobilosti vášho dieťaťa, alebo vám to odporučili na zápise v ZŠ, choďte na vyšetrenie školskej spôsobilosti³⁸ (pozn. zo zákona nemáte povinnosť toto vyšetrenie absolvovať, ak nechcete zistiť školskú spôsobilosť vášho dieťaťa alebo mu vybaviť „odklad“ nástupu do ZŠ).

Vyšetrenie školskej spôsobilosti robia centrá poradenstva a prevencie - CPP alebo špecializované centrá poradenstva a prevencie - ŠCPP. Musíte však ísť iba do centier, ktoré sú zaradené do registra škôl a školských zariadení (sú tam centrá štátne aj súkromné)³⁹. V prípade, že nie ste klientom ŠCPP, musíte ísť do CPP. Vyšetrenie školskej spôsobilosti sa obvykle robí v mesiacoch marec – máj, môžete sa však s centrom dohodnúť aj na inom termíne. Po vykonaní vyšetrenia školskej spôsobilosti vám CPP alebo ŠCPP vystaví písomný súhlas so zaškolením v ZŠ alebo odporučí pokračovanie povinného predprimárneho vzdelávania v MŠ.

9) Ak vaše dieťa nedosiahlo školskú spôsobilosť, požiadajte o pokračovanie plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v slovenskej materskej škole (ak vaše dieťa dosiahlo školskú spôsobilosť, choďte na krok č. 11)

Od januára 2021 došlo k legislatívnej zmene v tom, že už nemôžete žiadať o „odklad začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky“ riaditeľa ZŠ (to bolo

³⁸ Odporúčame toto vyšetrenie absolvovať, pretože po nástupe dieťaťa do ZŠ nebude možný jeho návrat späť do materskej školy v prípade, ak sa dodatočne na ZŠ zistí, že dieťa nie je školsky spôsobilé (tzn. už nemôžete vybaviť dodatočný „odklad“ povinnej školskej dochádzky).

³⁹ Mapu CPP a ŠCPP, ktoré sú v registri škôl a školských zariadení, nájdete [tu](#).

zrušené), ale máte požiadať riaditeľa materskej školy o „pokračovanie plnenia povinného predprimárneho vzdelávania“⁴⁰.

Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roka veku nedosiahlo školskú spôsobilosť, riaditeľ materskej školy vydá rozhodnutie o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole. Toto rozhodnutie vydá:

- na základe písomného súhlasu príslušného zariadenia poradenstva a prevencie,
- na základe písomného súhlasu pediatra,
- s informovaným súhlasom zákonného zástupcu.

Pre kladné rozhodnutie riaditeľa materskej školy je potrebný súhlas všetkých troch strán (teda potrebujete všetky tri dokumenty a všetky musia byť súhlasné)⁴¹. Ak chýba len jeden dokument alebo je jeden z nich nesúhlasný, tak riaditeľ nemôže rozhodnúť o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole. Ak sú všetky tri doklady súhlasné, potom riaditeľ materskej školy musí rozhodnúť o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania⁴², teda nemôže rozhodnúť zamietavo.

Niektoré materské školy vám poskytnú vzor písomného súhlasu pediatra s pokračovaním plnenia povinného predprimárneho vzdelávania aj vzor informovaného súhlasu zákonného zástupcu s pokračovaním plnenia povinného predprimárneho vzdelávania. Ak vám tieto vzory vaša kmeňová materská škola neposkytne, vzory týchto dokumentov nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre predškolákov v materskej škole](#) (pozn. súhlas pediatra nemá presne predpísanú formu, môže byť napísaný aj na výmennom lístku).

Ak dieťa ani po pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole nedosiahlo školskú spôsobilosť, začne plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole najneskôr 1. septembra, ktorý nasleduje po dni, v ktorom dieťa dovŕšilo siedmy rok veku, teda môžete „odložiť“ nástup do ZŠ len o jeden rok.

10) Čakajte na vydanie rozhodnutia o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania

Rozhodnutie o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania vydá riaditeľ vašej slovenskej materskej školy. Riaditeľ materskej školy je povinný vydať rozhodnutie o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania bezodkladne po obdržaní všetkých troch požadovaných dokumentov (spomenutých v kroku č. 9).

⁴⁰ [§ 37 ods. 1 písm. l\) zákona č. 321/2025 Z. z. o školskej správe](#) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

⁴¹ [Najčastejšie otázky súvisiace s povinným predprimárnym vzdelávaním](#) (Odpoveď na otázku: Čo v prípade, ak je jedno stanovisko k pokračovaniu plnenia predprimárneho vzdelávania nesúhlasné, ako má riaditeľ MŠ rozhodnúť?)

⁴² [Najčastejšie otázky súvisiace s povinným predprimárnym vzdelávaním](#) (Odpoveď na otázku: Ak máme všetky tri súhlasné stanoviská na pokračovanie PPV, ale riaditeľka MŠ s nimi nesúhlasí, dieťa vníma úplne inak. Musí aj tak dať rozhodnutie o pokračovaní PPV?)

11) Podajte prihlášku na vzdelávanie v ZŠ

Ak vaše dieťa dosiahlo vek na povinnú školskú dochádzku, prihláste ho na vzdelávanie v ZŠ (od roku 2027 sa budú prihlášky podávať od februára do marca). Pozn. V prípade, že žijete v zahraničí a vaše dieťa má trvalý pobyt na území SR, ste povinný prihlásiť svoje dieťa na povinnú školskú dochádzku do základnej školy v SR.

Zápisy do ZŠ sa konajú v priebehu mesiaca apríl. Podat' prihlášku na vzdelávanie v ZŠ musíte aj v prípade, ak vaše dieťa nedosiahlo školskú spôsobilosť (v takom prípade odporúčame podať prihlášku v ZŠ vo vašom verejnom školskom obvode, teda v „spádovej“ ZŠ⁴³). Ak vaše dieťa nedosiahlo školskú spôsobilosť, oznámte to riaditeľovi ZŠ a predložte mu kópiu rozhodnutia o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole. V prípade, že rozhodnutie o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v MŠ ešte nebudete mať v rukách, dohodnite si s riaditeľom ZŠ, kedy a ako mu rozhodnutie predložíte. Neskôr, po predložení tohto rozhodnutia z MŠ, riaditeľ ZŠ rozhodne o neprijatí dieťaťa do ZŠ.

Ak nemôžete (príp. nechcete) prísť fyzicky na zápis na Slovensko, kontaktujte riaditeľa základnej školy a dohodnite sa s ním zápis dieťaťa aj bez jeho fyzickej prítomnosti.

12) Čakajte na vystavenie dokladu o získanom predprimárnom vzdelaní zo slovenskej materskej školy

Dokladom o získanom stupni predprimárneho vzdelania je osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania, ktoré vydá vaša kmeňová materská škola⁴⁴. Vydaniu osvedčenia nepredchádza žiadne hodnotenie dieťaťa. Osvedčenie sa v materskej škole vydáva ku koncu júna daného školského roka. Ak bude dieťa pokračovať v plnení povinného predprimárneho vzdelávania, osvedčenie sa vydá až ku koncu júna školského roka, v ktorom dieťa ukončilo plnenie povinného predprimárneho vzdelávania. Osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania nemusíte predkladať ZŠ.

V prípade otázok sa môžete spojiť s naším [konzultantom pre domáce vzdelávanie \(DV\) predškolákov](#).

⁴³ V tomto prípade nie je potrebné hľadať inú ZŠ ako vašu „spádovú“, pretože dieťa nebude nakoniec prijaté. Na budúci školský rok môžete dieťa zapísať aj do inej, vami zvolenej ZŠ.

⁴⁴ [Pokyn MŠ SR k osvedčeniam o získaní predprimárneho vzdelania](#)

3. Formálne záležitosti domáceho vzdelávania školákov

3.1. Všeobecné informácie k domácomu vzdelávaniu školákov

V tejto kapitole si podrobne popíšeme podmienky domáceho vzdelávania školákov aj kroky, ktoré je treba podniknúť vo vzťahu k vašej škole, ak chcete vybaviť domáce vzdelávanie pre svoje dieťa.

Povinná školská dochádzka sa týka detí, ktoré majú na Slovensku **trvalý pobyt** – pre určenie tejto povinnosti je dôležité miesto trvalého pobytu dieťaťa a nie jeho slovenské občianstvo. V prípade miesta trvalého pobytu dieťaťa mimo územia SR (t. j. dieťa nemá v SR trvalý pobyt) plní dieťa povinnú školskú dochádzku v súlade s platnými právnymi predpismi v krajine jeho trvalého pobytu^{45,46} – teda nemáte povinnosť zapísať dieťa na Slovensku do základnej školy, ak tu nemá trvalý pobyt, a to ani v prípade, že má slovenské občianstvo. V prípade, že má vaše dieťa slovenské občianstvo, ale nemá na Slovensku trvalý pobyt a vy ho chcete zapísať na základnú školu v SR aj napriek tomu, že nemáte takú povinnosť, môžete to urobiť iba v prípade, že má vaše dieťa v SR prechodný pobyt⁴⁷. Povinná účasť na vzdelávaní v škole sa od 1. septembra 2025 týka aj detí, ktoré sú odídenci a občania Ukrajiny vo veku povinnej školskej dochádzky (aj keď v SR nemajú trvalý pobyt).

Školský zákon v § 19 a § 20 hovorí o povinnej školskej dochádzke, ktorá začína začiatkom školského roka, ktorý nasleduje po dni, keď dieťa dovŕši šiesty rok veku⁴⁸ a dosiahne školskú spôsobilosť (pre viac informácií o overení školskej spôsobilosti choďte na krok č. 9 v časti s názvom [Individuálne vzdelávanie povolené MŠ v SR](#)). Pozn.: Rodič sa môže rozhodnúť školskú spôsobilosť neoverovať, a potom sa dieťa považuje automaticky za školsky spôsobilé. Napríklad ak má dieťa 6 rokov medzi 1. septembrom 2025 a 31. augustom 2026 a zároveň:

⁴⁵ Základné informácie o legislatívnych požiadavkách v jednotlivých krajinách EÚ v oblasti domáceho vzdelávania na ZŠ nájdete [tu](#) (dokument je v angličtine).

⁴⁶ Ak bývate mimo územia SR, [tu](#) nájdete podrobnejšie informácie o legislatíve týkajúcej sa domáceho vzdelávania v jednotlivých štátoch sveta, vrátane kontaktu na miestnu organizáciu, ktorá zastrešuje rodiny s deťmi v domácom vzdelávaní. (Pozn.: Nezapudnite si však overiť aktuálnosť týchto informácií v miestnej legislatíve a/alebo kontaktovaním miestnej „homeschoolingovej“ komunity, resp. organizácie.)

⁴⁷ Na vybavenie prechodného pobytu dieťaťa v SR potrebujete najprv [vybaviť Osvedčenie Slováka žijúceho v zahraničí](#) na Úrade pre Slovákov žijúcich v zahraničí a následne môžete požiadať o prechodný pobyt. [Tu](#) nájdete viac informácií k vybaveniu žiadosti o prechodný pobyt pre Slováka žijúceho v zahraničí.

⁴⁸ Zákonný zástupca môže požiadať, aby bolo na plnenie povinnej školskej dochádzky výnimočne prijaté aj dieťa, ktoré nedosiahlo šiesty rok veku, ak má súhlasné vyjadrenie pediatra a zariadenia poradenstva a prevencie.

- *dosiahlo školskú spôsobilosť*, musí začať plniť povinnú školskú dochádzku od školského roka 2026/2027. Ďalší postup nájdete v časti [o domácom vzdelávaní na ZŠ](#).
- *nedosiahlo školskú spôsobilosť*:
 - požiadajte riaditeľa materskej školy o pokračovanie plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole pre nasledujúci školský rok. Postup nájdete popísaný v časti [o domácom vzdelávaní v MŠ](#) a zároveň musíte
 - podať prihlášku do ZŠ (odporúčame školu vo verejnom školskom obvode, do ktorého patríte, teda „spádovú“ ZŠ⁴⁹) a predložiť riaditeľovi ZŠ kópiu rozhodnutia o pokračovaní povinného predprimárneho vzdelávania od riaditeľa MŠ. V prípade, že rozhodnutie ešte nebudete mať v rukách, dohodnite si s riaditeľom ZŠ, kedy a ako mu rozhodnutie predložíte. Neskôr, po predložení tohto rozhodnutia z MŠ, riaditeľ ZŠ rozhodne o neprijatí dieťaťa do ZŠ.

Od januára 2021 nastala v legislatíve výrazná zmena v tom, že žiadate o „pokračovanie plnenia povinného predprimárneho vzdelávania“ riaditeľa MŠ a nežiadate o „odklad začiatku povinnej školskej dochádzky“ riaditeľa ZŠ a nemôžete už ani požiadať riaditeľa ZŠ o „dodatočný odklad povinnej školskej dochádzky“⁵⁰ – v prípade, že sa objavia problémy u vášho dieťaťa po začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky, dieťa sa už nemôže vrátiť späť do MŠ. Ak dieťa ani po pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v MŠ nedosiahlo školskú spôsobilosť, začne plniť povinnú školskú dochádzku v ZŠ najneskôr 1. septembra, ktorý nasleduje po dni, v ktorom dieťa dovŕšilo siedmy rok veku – teda podľa školského zákona môžete „odložiť“ nástup do ZŠ už len o jeden rok.

Povinná školská dochádzka je desaťročná a trvá do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 16. rok veku (pozn. úvodný ani prípravný ročník sa nerátajú ako 1. rok povinnej školskej dochádzky, aj počas úvodného alebo prípravného ročníka je možné požiadať o individuálne vzdelávanie).

Ak zákonný zástupca nedbá o riadne plnenie povinnej školskej dochádzky – najmä ak neprihlási dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky alebo ak dieťa neospravedlnene vynechá vopred určený počet vyučovacích hodín v príslušnom šk. roku:

- bude mu zastavené poskytovanie prídavku na dieťa a príplatku k prídavku^{51,52} (hlási sa obci a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, tzv. „sociálke“),
- bude mu zastavené vyplácanie náhradného výživného (ak ho zákonný zástupca poberá)⁵³,

⁴⁹ V tomto prípade nie je potrebné hľadať inú ZŠ ako vašu „spádovú“, pretože dieťa nebude nakoniec prijaté. Na budúci školský rok môžete dieťa zapísať do inej, vami zvolenej ZŠ.

⁵⁰ Dodatočný odklad sa v minulosti využíval, ak dieťa začalo plniť povinnú školskú dochádzku a dodatočne sa zistilo, že dieťa nie je školsky spôsobilé.

⁵¹ Aktuálnu výšku prídavku na dieťa nájdete [tu](#) a aktuálnu výšku príplatku k prídavku na dieťa nájdete [tu](#).

⁵² Zastavenie vyplácania bude na dobu, počas ktorej rodič nedbá o riadne plnenie povinnej školskej dochádzky, minimálne však na 3 po sebe nasledujúce kalendárne mesiace.

⁵³ ÚPSVaR - [Náhradné výživné](#)

- bude mu znížená⁵⁴ výška rodičovského príspevku na sumu 50 % jeho sumy ustanovenej zákonom o rodičovskom príspevku (ak zákonný zástupca poberá rodičovský príspevok)⁵⁵,
- v prípade, že je rodič poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke, do sumy nárokov mu nebude patriť príspevok za nezaopatrené dieťa⁵⁶,
- bude sa to považovať za priestupok a zákonnému zástupcovi bude uložená pokuta od 30 eur do 350 eur⁵⁷ (pozn. pri zákonných zástupcoch odídencom a občanov Ukrajiny je pokuta stanovená v inej výške⁵⁸),
- bude sa to považovať za trestný čin⁵⁹ ohrozovania mravnej výchovy mládeže s trestom odňatia slobody na 6 mesiacov až 5 rokov.

Školský zákon povoľuje v § 23 nasledovné **formy osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky** (nižšie uvádzame len vybrané písmená § 23 školského zákona, ktoré sa týkajú domáceho vzdelávania):

- **písmeno a) „individuálne vzdelávanie, ktoré sa uskutočňuje bez pravidelnej účasti na vzdelávaní v škole podľa tohto zákona“** – to je najbežnejšia forma domáceho vzdelávania detí. Pri tejto forme:
 - vo vašej škole si vybavíte povolenie na individuálne vzdelávanie,
 - musíte sa rozhodnúť, či podáte škole žiadosť o individuálne vzdelávanie „zo zdravotných dôvodov“ podľa § 24 ods. 2 písm. a) školského zákona alebo „na žiadosť zákonného zástupcu“ podľa § 24 ods. 2 písm. b) školského zákona – v závislosti od toho sa následne budú odvíjať podmienky a požiadavky spojené s individuálnym vzdelávaním:
 - v prípade, že má žiak povolené individuálne vzdelávanie „zo zdravotných dôvodov“, nie je požiadavka na polročné preskúšanie žiaka, pretože vzdelávanie žiaka zabezpečuje škola v rozsahu min. 4 hodiny týždenne (teda žiak je hodnotený školou priebežne),
 - v prípade, že má žiak povolené individuálne vzdelávanie „na žiadosť zákonného zástupcu“, je žiak školou polročne preskúšaný.

Individuálne vzdelávanie „zo zdravotných dôvodov“ môžete vybaviť žiakovi, ktorý si plní školskú dochádzku na základnej alebo strednej škole. Individuálne vzdelávanie „na žiadosť zákonného zástupcu“ môžete vybaviť len žiakovi, ktorý si plní školskú dochádzku na základnej škole, t. j. na strednej škole túto formu individuálneho vzdelávania nie je možné vybaviť (pozn.: žiaci v 8-ročnom gymnáziu sú už na strednej škole).

⁵⁴ Ak rodič nedbá o riadne plnenie povinnej školskej dochádzky svojho ďalšieho dieťaťa najmenej 3 po sebe nasledujúce kalendárne mesiace.

⁵⁵ [Zníženie sumy na 50 % rodičovského príspevku](#) bude na dobu, počas ktorej rodič nedbá o riadne plnenie povinnej školskej dochádzky, minimálne však na 3 po sebe idúce kalendárne mesiace.

⁵⁶ Aktuálnu výšku príspevku za nezaopatrené dieťa nájdete [tu](#).

⁵⁷ Ak zákonný zástupca neprihlási dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky alebo žiak plniaci povinnú šk. dochádzku neospravedlnene vynechá viac ako 15 vyučovacích hodín v mesiaci alebo 60 vyučovacích hodín v šk. roku ([§ 72 zákona č. 321/2025 Z. z. o školskej správe](#) a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

⁵⁸ Pri zákonnom zástupcovi odídenca a občana Ukrajiny, ktorý nedbá o riadnu účasť na vzdelávaní, nie je určená spodná hranica pokuty a horná hranica pokuty je 331,50 eur ([§ 83 zákona č. 321/2025 Z. z. o školskej správe](#) a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

⁵⁹ Ak žiak neospravedlnene vynechá viac ako 100 vyučovacích hodín.

- **písmeno b) „vzdelávanie v školách mimo územia Slovenskej republiky“** – pri tejto forme:
 - v slovenskej škole si vybavíte povolenie na vzdelávanie v škole v zahraničí,
 - v škole v zahraničí si vybavíte individuálne (domáce) vzdelávanie,
 - žiak absolvuje polročné preskúšanie v zahraničnej škole, z ktorej dostane vysvedčenie,
 - komisionálne skúšky v slovenskej škole nie sú povinné, pokiaľ žiak neukončuje štúdium v zahraničí. V praxi sú často žiaci v slovenskej škole ročne komisionálne skúšaní na žiadosť rodičov (obyčajne z predmetu slovenský jazyk a literatúra, predmety určí riaditeľ ZŠ v závislosti od rozdielnosti učebných osnov zahraničnej školy) a následne je im vydané vysvedčenie slovenskou školou. Dôvodom, prečo rodičia žiadajú o skúšanie, je potreba uznania časti štúdia v zahraničí kvôli prijímacím skúškam na SŠ.

- **písmeno e) „individuálne vzdelávanie v zahraničí“** – táto forma domáceho vzdelávania detí je určená len deťom žijúcim (dlhodobejšie) v zahraničí, kde nenavštevujú miestnu školu. Rozdiel oproti „individuálnemu vzdelávaniu“ podľa písm. a) vyššie je v tom, že pri „individuálnom vzdelávaní“ je dieťa prevažne na Slovensku, zatiaľ čo pri „individuálnom vzdelávaní v zahraničí“ žije dieťa prevažne v zahraničí. Pri tejto forme:
 - v slovenskej škole si vybavíte povolenie na individuálne vzdelávanie v zahraničí,
 - žiak v tomto prípade vykonáva komisionálne skúšky v škole zo všetkých povinných vyučovacích predmetov učebného plánu príslušného ročníka okrem predmetov s prevahou výchovného zamerania za každý príslušný školský rok, najviac však za všetky ročníky po ukončení štvrtého ročníka ZŠ a deviateho ročníka ZŠ alebo po ukončení príslušného vzdelávacieho cyklu ZŠ (teda žiak ZŠ môže byť komisionálne preskúšaný aj za dlhšie obdobie ako jeden rok).

- **písmeno f) „podľa individuálneho učebného plánu“** – táto forma je kombináciou domáceho vzdelávania a čiastočnej dochádzky do školy a je určená len pre deti s nadaním alebo závažným dôvodom. Pri tejto forme:
 - povolenie na vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu si vybavíte vo vašej škole,
 - žiak ZŠ, ktorý sa vzdeláva podľa individuálneho učebného plánu je hodnotený priebežne ako ostatní žiaci v dennej forme vzdelávania (nie je obvykle komisionálne skúšaný) a žiak SŠ, ktorý sa vzdeláva podľa individuálneho učebného plánu, je polročne skúšaný komisionálne.

Prehľadná tabuľka foriem osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky podľa školského zákona, pri ktorých sa v praxi vzdeláva formou domáceho vzdelávania:

Forma osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky podľa školského zákona	Je táto forma dostupná na ZŠ?	Je táto forma dostupná na strednej škole?	Je táto forma dostupná pre všetky deti bez ohľadu na diagnózu, nadanie a pod.?	Je táto forma bez povinnej účasti školy na vzdelávaní dieťaťa?
§ 23 písm. a) – "IV bez pravidelnej účasti v škole": – podľa § 24 ods. 2 písm. a) – "IV zdravotný dôvod" – podľa § 24 ods. 2 písm. b) – "IV na žiadosť zákonného zástupcu"	✓ ✓	✓ ✗	✗ ✓	✗ ✓
§ 23 písm. b) – "vzdelávanie v školách mimo územia SR"	✓	✓	✓	✓*
§ 23 písm. e) – "IV v zahraničí"	✓	✓	✓	✓
§ 23 písm. f) – "podľa IUP"	✓	✓	✗	✗

* bez povinnej účasti školy na Slovensku (podmienky na zahraničnej škole závisia od legislatívy danej krajiny)

Školský zákon v § 24 až § 26 stanovuje postup a podmienky rôznych foriem osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky (teda aj domáceho vzdelávania). V texte manuálu postup a podmienky domáceho vzdelávania podrobne popíšeme. Nasledujúce časti sme rozčlenili na domáce vzdelávanie školákov na ZŠ a domáce vzdelávanie školákov na strednej škole (SŠ), pričom ich budeme ďalej popisovať v členení podľa jednotlivých paragrafov školského zákona - teda v tom istom členení, ktoré je uvedené aj v prehľadnej tabuľke vyššie.

Ak chcete začať domáce vzdelávanie vášho dieťaťa prostredníctvom vzdelávacej skupiny, prečítajte si aj podkapitolu [špecifiká vzdelávacích skupín](#).

3.2. Domáce vzdelávanie na ZŠ

V nasledujúcich podkapitolách nájdete podrobný popis aj podmienky jednotlivých možností domáceho vzdelávania žiakov na ZŠ (kliknutím na odkaz nižšie sa premiestnite na príslušný text).

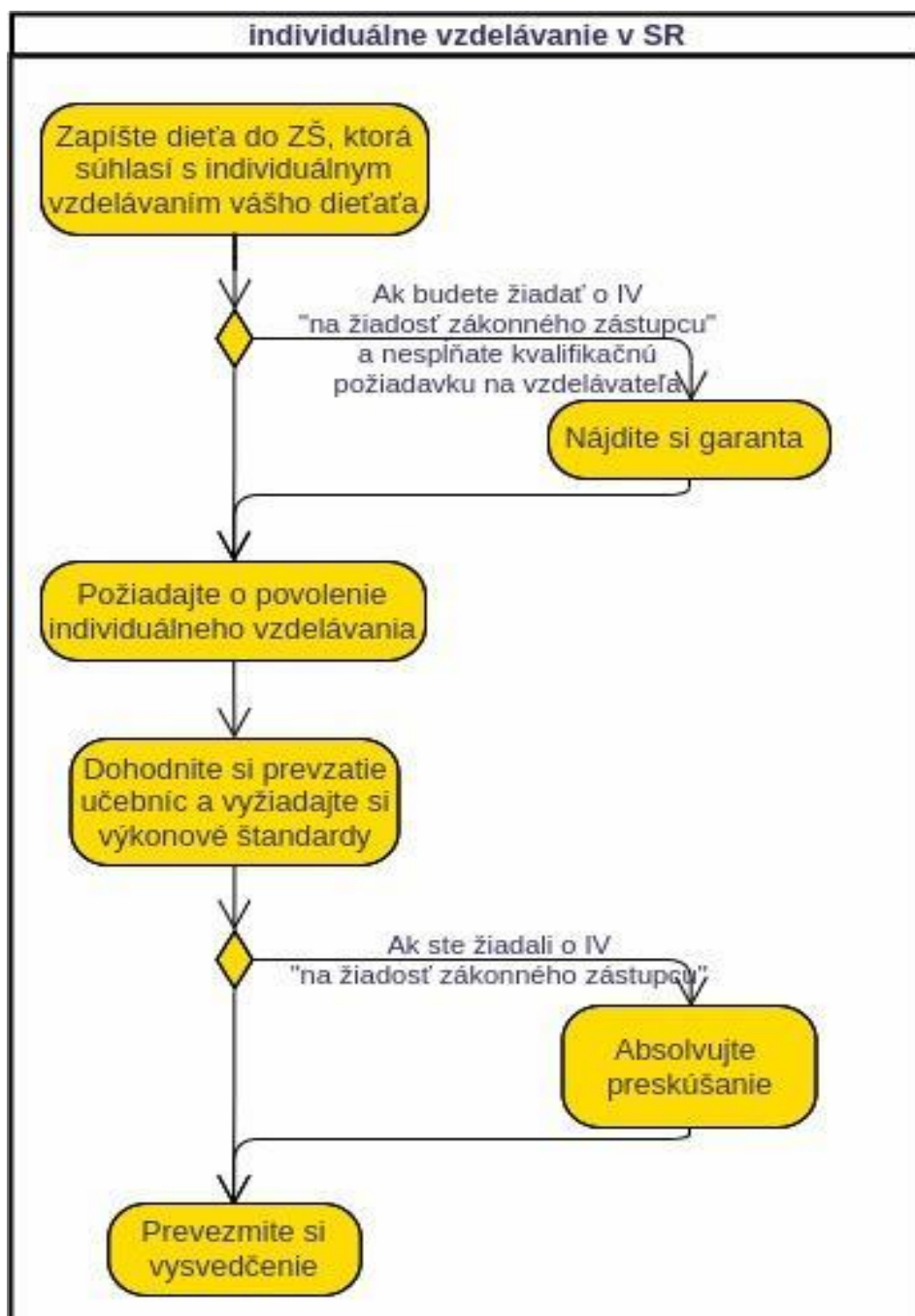
- ❖ [Individuálne vzdelávanie povolené ZŠ v SR \(§ 23 a\)](#)
- ❖ [Individuálne vzdelávanie povolené ZŠ v zahraničí \(§ 23 b\)](#)
- ❖ [Individuálne vzdelávanie v zahraničí povolené ZŠ v SR \(§ 23 e\)](#)
- ❖ [Individuálny učebný plán na ZŠ \(§ 23 f\)](#)

Ak v škole požiadate o „individuálne vzdelávanie“, tak oficiálne nie je možná kombinácia individuálneho vzdelávania a dochádzky do školy. V prípade, že by ste ale požiadali v škole o „individuálny učebný plán“, čo nie je „individuálne vzdelávanie“, tak kombinácia je možná (pozn. individuálny učebný plán je umožnený len deťom s nadaním alebo závažným dôvodom).

3.2.1. Individuálne vzdelávanie povolené ZŠ v SR (§ 23 a)

Postup vybavenia a podmienky individuálneho vzdelávania školákov sa odlišujú v závislosti od toho, či budete žiadať o povolenie individuálneho vzdelávania „z dôvodu zdravotného stavu“ podľa § 24 ods. 2 písm. a) šk. zákona alebo „na žiadosť zákonného zástupcu“ podľa § 24 ods. 2 písm. b) šk. zákona. Nižšie sme pripravili jeden spoločný postup, kde vás v tých krokoch, ktorých sa to bude týkať, upozorníme na prípadné odlišnosti.

Prehľadná schéma postupu vybavenia individuálneho vzdelávania (IV) školákov v ZŠ na Slovensku:

Podrobný popis krokov pri vybavení individuálneho vzdelávania školákov v ZŠ na Slovensku:

1) Vyberte si školu, ktorá ponúka možnosť domáceho vzdelávania a skontaktujte sa s riaditeľom školy (ak už máte dieťa v takej základnej škole zapísané, choďte na krok č. 4)

Každé dieťa s trvalým pobytom na Slovensku, od 1. septembra 2025 aj dieťa, ktoré je odídencom a občanom Ukrajiny žijúcim v SR, musí byť zapísané v niektorej zo škôl, ktoré sú v registri škôl a školských zariadení⁶⁰ (výnimky z tohto pravidla škôl v registri sú uvedené v § 23 školského zákona, napr. vzdelávanie v Európskych školách). V tomto registri sú školy štátne, súkromné aj cirkevné.

Základná škola vo verejnom školskom obvode, do ktorého dieťa patrí podľa adresy jeho trvalého pobytu, je označovaná aj ako „spádová“ škola (táto jediná škola vás musí prijať, ak tam dieťa zapíšete, ale nemusí vám povoliť domáce vzdelávanie). Pre domáce vzdelávanie si však môžete vybrať akúkoľvek školu, ktorá je v registri škôl a školských zariadení a je ochotná vás prijať na domáce vzdelávanie.

V prípade, že vaše dieťa už chodí do školy a chcete prejsť na domáce vzdelávanie, máte právo požiadať o domáce vzdelávanie kedykoľvek v priebehu roka.

Ak vám škola nechce povoliť domáce vzdelávanie, máte právo kedykoľvek školu zmeniť. V súčasnosti len niektoré školy podporujú domáce vzdelávanie, pretože na individuálne vzdelávaného žiaka dostávajú nižší normatív od štátu (len 10 % pri individuálnom vzdelávaní „na žiadosť zákonného zástupcu“ a 30 % pri individuálnom vzdelávaní „z dôvodu zdravotného stavu“) a tiež nie každý riaditeľ školy považuje túto formu vzdelávania za „vhodnú“ pre deti.

V praxi obyčajne rodičia volia pre domáce vzdelávanie inú ako „spádovú“ školu. Táto vami vybraná škola, ktorá vás prijme, bude vašou *kmeňovou školou*. Kmeňová škola potom dieťa preskúša a vydá mu vysvedčenie.

Výber kmeňovej školy je pre domáce vzdelávanie veľmi dôležitý krok. Odporúčame vybrať si školu, ktorá má s domácim vzdelávaním skúsenosti alebo je tomuto vzdelávaniu priaznivo naklonená. V školách, ktoré domáce vzdelávanie nepodporujú alebo s ním nemajú skúsenosti, môžu vzniknúť viaceré neočakávané situácie a skúšky nemusia prebiehať s ohľadom na špecifiká domáceho vzdelávania.

Pri výbere školy odporúčame od riaditeľa školy (alebo od koordinátora domáceho vzdelávania) zistiť či dohodnúť prinajmenšom to, ako bude prebiehať preskúšanie. Viac informácií k výberu kmeňovej základnej školy nájdete v našom článku s názvom [Ako si vybrať kmeňovú základnú školu pre domáce vzdelávanie?](#).

Vaša kmeňová škola nemusí byť nutne škola v blízkosti vášho bydliska. Za dobrou školou sa oplatí vycestovať. Zoznam škôl podporujúcich domáce vzdelávanie môžete nájsť na našej webovej stránke v časti [Školy pre domáce vzdelávanie](#). Pre viac informácií o kmeňových školách vám na našej stránke prinášame aj rozhovory s riaditeľmi škôl, ktorí sú otvorení prijímaniu detí

⁶⁰ Register škôl a školských zariadení nájdete [tu](#).

v domácom vzdelávaní (v prípade, že bol so školou zverejnený rozhovor, odkaz na neho nájdete pod údajmi školy).

Ak budete hľadať osobné skúsenosti rodičov s jednotlivými kmeňovými školami, môžete ich nájsť v domškoláckych skupinách – odkaz na ich zoznam nájdete v časti [sieťovanie a podpora rodín v domácom vzdelávaní](#).

2) Podajte prihlášku na vzdelávanie v ZŠ alebo žiadosť o prestup, ak už vaše dieťa chodilo do inej ZŠ

Termín podávania prihlášok do ZŠ býva v apríli (od roka 2027 bude vo februári až marci). Nečakajte však až tieto mesiace, do „poradovníka“ záujemcov o domáce vzdelávanie v danej škole sa zahláste už skôr. Osobná prítomnosť detí pri zápise do ZŠ, ktorý býva v apríli, je zvyčajne povinná. Rodič má právo byť prítomný na zápise. V odôvodnených prípadoch môže prebehnúť zápis dištančne a výnimočne, z objektívneho dôvodu, môže prebehnúť aj bez prítomnosti dieťaťa.

Ak vopred nie ste dohodnutí so školou, že vás prijme, teda, nevíete či má škola dostatočné kapacity vás prijať, máte možnosť podať prihlášku aj do viacerých ZŠ.

V prípade, že chcete zapísať dieťa do novej školy v priebehu plnenia povinnej školskej dochádzky – ak vaše dieťa prestupuje z inej ZŠ, zavolajte si do vami zvolenej školy a dohodnite si s riaditeľom novej školy postup prestupu (pozn. poskytnete vám tlačivo žiadosti o prestup).

3) Overte si, či bolo vaše dieťa do ZŠ prijaté

Ak ste podávali prihlášku do viacerých ZŠ a dieťa bolo napokon prijaté do dvoch alebo viacerých ZŠ, je potrebné, aby ste si vybrali len jednu školu a informovali ju, že ste si vybrali práve túto školu. Informujte aj ZŠ, do ktorej dieťa nenastúpi.

V prípade, že vás prijala iná ako vaša „spádová“ škola a neprihlasovali ste dieťa aj do „spádovej“ školy, nemusíte „spádovej“ škole oznamovať svoje rozhodnutie prihlásiť dieťa do inej ZŠ.

V prípade, že vaše dieťa neprijala žiadna škola, do ktorej ste ho prihlasovali do prvého ročníka ZŠ, musíte si pohľadať čo najrýchlejšie školu, ktorá vás prijme, príp. máte ešte možnosť podať odvolanie (rodičia zapisujú deti do viacerých škôl a niekedy sa stáva, že v škole, ktorá vás neprijala, sa nakoniec uvoľní miesto). Keďže v tomto prípade budete asi v časovom sklze, hneď ako vás nejaká škola prijme, informujte školský odbor v rámci vášho obecného / miestneho úradu.

V prípade, že prestupujete do novej školy, po doručení rozhodnutia o prijatí prestupom z novej školy je potrebné informovať vašu pôvodnú školu (školu, z ktorej odchádzate). V pôvodnej škole vás môžu požiadať o vypísanie žiadosti o odhlásenie, prípadne sa informujte o ďalšom postupe odhlásenia dieťaťa zo školy (vrátenie učebníc a pod.).

Podľa [§ 31 ods. 3 školského zákona](#) by mal aj riaditeľ novej školy informovať riaditeľa vašej bývalej školy o prijatí žiaka prestupom zaslaním kópie rozhodnutia o prijatí prestupom.

4) Ak nemáte kvalifikáciu učiteľa ZŠ pre príslušný stupeň ZŠ⁶¹, nájdite si garanta (ak túto kvalifikáciu máte alebo ak budete žiadať o individuálne vzdelávanie „z dôvodu zdravotného stavu“, choďte na krok č. 5)

Školský zákon vyžaduje, aby individuálne vzdelávanie školákov uskutočňovala osoba s pedagogickým vzdelaním.

V prípade *žiaka na 1. stupni ZŠ*⁶² je to osoba, ktorá má ukončené vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa ustanovené *pre učiteľov 1. stupňa základnej školy* (pozn. ak poznáte niekoho, kto má ukončené iné ako požadované pedagogické vzdelanie, napr. vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa ustanovené pre učiteľov 2. stupňa základnej školy, tak táto osoba nemôže byť vzdelávateľom žiaka na 1. stupni ZŠ podľa platnej legislatívy, vzdelanie musí byť presne podľa požiadaviek školského zákona).

V prípade *žiaka na 2. stupni ZŠ*⁶³ je to osoba, ktorá má ukončené vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa ustanovené *pre učiteľov 2. stupňa základnej školy* v akomkoľvek odbore (nie je potrebné hľadať pedagóga na každý predmet, ale na všetky predmety stačí jeden pedagóg s požadovaným vzdelaním).

Ak máte požadované vzdelanie vy, nepotrebuje si hľadať garanta. Ak požadované vzdelanie nemáte, musíte si nájsť osobu, ktorá bude vaším garantom. Od garanta budete potrebovať kópiu vysokoškolského diplomu, ktorý dokladuje, že spĺňa kvalifikačné požiadavky a budete potrebovať aj jeho písomný súhlas. Vzor písomného súhlasu garanta / vzdelávateľa nájdete na našej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

Garant sa do procesu vzdelávania zapája podľa vašej vzájomnej dohody – v závislosti od vašich potrieb. Školský zákon nehovorí, v akom rozsahu sa má garant podieľať na vzdelávaní. Jeden garant môže byť garantom aj viacerým žiakom.

Školský zákon stanovuje, že zákonný zástupca uhradza garantovi finančnú odmenu, ak sa nedohodnete inak (napr. zadarmo). Finančnú odmenu si môžete dohodnúť v akejkoľvek výške, niektorí garanti túto službu poskytujú aj bezodplatne, napr. rodinní príslušníci. Dohoda s garantom môže mať písomnú alebo ústnu formu.

Garanta nepotrebuje, ak budete žiadať o individuálne vzdelávanie „zo zdravotných dôvodov“ podľa § 24 odseku 2 písmena a) školského zákona. V tomto prípade školský zákon nepožaduje, aby mala osoba, ktorá dieťa vzdeláva, dosiahnuté určité vzdelanie, keďže vzdelávanie žiaka zabezpečuje aj škola, ktorá rozhodla o povolení individuálneho vzdelávania v rozsahu najmenej štyri hodiny týždenne.

Vaším garantom môže byť človek z vašej rodiny alebo niekto z vášho okolia, kto má požadované vzdelanie (bez ohľadu na jeho prax), príp. môžete sa spýtať

⁶¹ Presné kvalifikačné predpoklady učiteľa príslušného stupňa ZŠ nájdete v [Prílohe č. 1 vyhlášky MŠ SR č. 173/2023 Z. z. o kvalifikačných predpokladoch pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov](#). (Pozn. Odkaz na jej otvorenie je hneď pod názvom).

⁶² Na školách, ktoré sa začnú riadiť novým štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie z roku 2023 bude 5. ročník ZŠ patriť do 1. stupňa ZŠ.

⁶³ Na školách, ktoré sa začnú riadiť novým štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie z roku 2023 začne 2. stupeň ZŠ až 6. ročníkom ZŠ.

aj v škole, či vám môžu odporučiť garanta. Garantom nemôže byť riaditeľ vašej kmeňovej školy kvôli možnému konfliktu záujmov. Garanta môžete skúsiť nájsť:

- na facebooku v skupine s názvom [Domace a komunitne vzdelavanie, homeschooling, worldschooling & unschooling](#),
- v niektorej z ďalších domškoláckych skupín uvedených na našej stránke v časti [Spájanie domácich školákov](#) (pod mapou domácich školákov).

OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku momentálne poskytuje konzultácie len ohľadom samotnej činnosti garanta. V prípade, že máte nejakú otázku, prosím kontaktujte nás na email legislativa@domacevzdelavanie.sk.

5) Doručte škole žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania

O povolení individuálneho vzdelávania rozhoduje na základe písomnej žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania riaditeľ kmeňovej školy, do ktorej bol žiak prijatý. Žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania podáva zákonný zástupca nepĺnoletého žiaka, zástupca zariadenia alebo pĺnoletý žiak.

Žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania podpisujú obaja zákonní zástupcovia dieťaťa. Výnimky, keď sa podpis obidvoch zákonných zástupcov nevyžaduje, nájdete na našej stránke v časti [Často kladené otázky](#), v skupine otázok „Ako vybaviť domáce vzdelávanie“, v odpovedi na otázku „Musí s domácim vzdelávaním súhlasiť aj druhý rodič dieťaťa?“, Náležitosti žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania závisia od paragrafu školského zákona, podľa ktorého žiadate o individuálne vzdelávanie.

V prípade, že žiadate o individuálne vzdelávanie:

- *z dôvodu zdravotného stavu dieťaťa, ktorý neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole* – vtedy podáva zákonný zástupca žiadosť podľa § 24 ods. 2 písmeno a) školského zákona. Táto žiadosť má presne zákonom určenú prílohu alebo prílohy. K žiadosti je potrebné priložiť písomný súhlas pediatra vydaný na základe vyjadrenia lekára so špecializáciou v inom špecializačnom odbore ako všeobecné lekárstvo a ak účasť na vzdelávaní v škole neumožňuje duševné zdravie (napr. porucha autistického spektra), je potrebné k žiadosti priložiť, okrem písomného súhlasu pediatra, aj odporúčanie zariadenia a poradenstva a prevencie, t. j. odporúčanie CPP alebo ŠCPP⁶⁴.

Vzor žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania zo zdravotných dôvodov a vzor súhlasu pediatra k individuálnemu vzdelávaniu zo zdravotných dôvodov⁶⁵ nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

Vzdelávanie žiaka v tomto prípade zabezpečuje škola, ktorá rozhodla o povolení individuálneho vzdelávania, v rozsahu najmenej 4 vyučovacie hodiny týždenne. V prípade, že sa nechcete nechať „viesť“ školou min. 4 vyučovacie hodiny týždenne, môžete zvážiť podanie žiadosti o individuálne

⁶⁴ V žiadnom predpise nie sú vymenované diagnózy, ktoré by sa automaticky uznávali ako dostatočný dôvod na individuálne vzdelávanie z dôvodu zdravotného stavu, teda súhlas s individuálnym vzdelávaním je na uvážení pediatra. Pediatri majú brať do úvahy vyjadrenia lekárov špecialistov.

⁶⁵ Písomný súhlas pediatra s individuálnym vzdelávaním nemá predpísanú formu, tzn. môže byť napísaný na výmennom lístku alebo môžete použiť vzor súhlasu z našej webovej stránky.

vzdelávanie podľa bodu nižšie – na žiadosť zákonného zástupcu žiaka. Je to však spojené aj s inými požiadavkami na preskúšanie (uvádzame ich v manuáli ďalej) alebo aj inými požiadavkami na náležitosti samotnej žiadosti, napr. kvalifikačná požiadavka, preto si premyslite, podľa ktorého písmena § 24 ods. 2 školského zákona podáte žiadosť, prípadne sa poradíte s vašou školou.

V prípade, že zdravotný stav dieťaťa neumožňuje jeho vzdelávanie vôbec, zákonný zástupca môže požiadať o „oslobodenie od povinnosti dochádzať do školy“⁶⁶, ktoré je spojené aj s úplným oslobodením od povinnosti vzdelávať dieťa – v tomto prípade sa však už ale nejedná o individuálne vzdelávanie.

- *na žiadosť zákonného zástupcu žiaka* – žiadosť sa podáva podľa § 24 ods. 2 písmeno b) školského zákona. Žiadosť musí obsahovať tieto náležitosti (k niektorým bodom vám prinášame aj príklady toho, čo k nim môžete uviesť):
 - a) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a miesto trvalého alebo obvyklého pobytu žiaka – obyčajne sa uvádza miesto trvalého pobytu, obvyklý pobyt sa uvádza len pri žiakovi, ktorý nemá trvalý pobyt na území SR, alebo ktorého miestom trvalého pobytu je iba obec pobytu (t. j. ak miesto trvalého pobytu neobsahuje názov ulice a číslo);
 - b) ročník alebo polrok a obdobie, na ktoré sa má individuálne vzdelávanie povoliť – obdobie môže byť kratšie ako jeden školský rok, ale môže aj presiahnuť jeden školský rok. Ak budete žiadať o povolenie individuálneho vzdelávania na dlhšie obdobie ako jeden školský rok, je vhodné žiadať najviac na všetky ročníky jedného stupňa ZŠ, lebo na každom stupni ZŠ sú iné kvalifikačné požiadavky na vzdelávateľa (garanta). Ak by ste žiadali o povolenie, ktoré pokrýva obdobie oboch stupňov ZŠ, bolo by potrebné priložiť diplomy dvoch vzdelávateľov (garantov). V prípade, že chcete žiadať na dlhšie obdobie ako jeden školský rok, odporúčame sa vo vašej kmeňovej škole vopred informovať na aké najdlhšie obdobie by povolili individuálne vzdelávanie. Ak by sa niečo u vás medzičasom zmenilo, stále môžete požiadať o zrušenie individuálneho vzdelávania;
 - c) dôvod na povolenie individuálneho vzdelávania – sem môžete uviesť napr. záujem rodičov a dieťaťa o túto formu vzdelávania, časté pobyty rodiny v zahraničí, odporúčanie psychológa, vzdialenosť od školy, väčšia efektívnosť vzdelávania vďaka individuálnemu prístupu, možnosť prepojenia vzdelávania s reálnym praktickým životom a pod.;
 - d) popis priestorového a materiálne-technického zabezpečenia a podmienok ochrany zdravia individuálne vzdelávaného žiaka – sem odporúčame okrem popisu vložiť aj fotografie preukazujúce toto zabezpečenie;
 - e) meno a priezvisko a písomný súhlas fyzickej osoby, ktorá bude uskutočňovať individuálne vzdelávanie žiaka, ktorému má byť povolené

⁶⁶ [§ 19 ods. 5 šk. zákona](#) hovorí, že k žiadosti o oslobodenie od povinnosti dochádzať do školy (teda o oslobodenie aj od povinnosti vzdelávať) je potrebné priložiť písomné odporúčenie pediatra.

individuálne vzdelávanie a jej doklady o splnení kvalifikačných predpokladov – sem je potrebné uviesť meno a priezvisko osoby, ktorá spĺňa kvalifikačné požiadavky a k žiadosti priložte kópiu diplomu tejto osoby. V prípade, že na doklade o vzdelaní máte vy, príp. vaša garantka, iné priezvisko (rodné priezvisko), napíšte do žiadosti súčasné meno a priezvisko a na koniec dopíšte rodné priezvisko, napr. Hana Jablčková, rod. Hrušková;

- f) zoznam edukačných publikácií podľa § 13 šk. zákona, t. j. zoznam učebníc, pracovných zošitov, učebných textov a digitálneho vzdelávacieho obsahu, ktoré budú pri individuálnom vzdelávaní žiaka používané. Je vhodné vybrať si edukačné publikácie z [registra edukačných publikácií s certifikátom](#) – tzv. edukačné publikácie „s doložkou“. Ak by ste uviedli edukačnú publikáciu bez certifikátu, jej používanie by mal riaditeľ školy povoliť len po súhlase pedagogickej rady školy, preto odporúčame vybrať si už schválené edukačné publikácie z registra, alebo sem môžete uviesť zoznam edukačných publikácií, ktoré používa vaša škola (v tom prípade si zoznam zo školy vopred vypýtajte). V prípade, že budete žiadať o individuálne vzdelávanie na obdobie dlhšie ako jeden šk. rok, vypíšte do tohto zoznamu edukačné publikácie za všetky ročníky, ktorých sa žiadosť týka;
- g) ďalšie skutočnosti, ktoré majú vplyv na individuálne vzdelávanie žiaka – sem môžete priložiť správy z poradenského centra – CPP alebo ŠCPP pri deťoch so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V prípade, že sem nemáte čo uviesť, môžete do riadku napísať „žiadne“.

Pozn. Od 1. januára 2026 nie je potrebné k žiadosti prikladať individuálny vzdelávací program (IVP). V prípade žiakov bez ŠVVP sa nevypracuje vôbec a pri žiakoch so ŠVVP ho podľa vyjadrenia CPP alebo ŠCPP vypracuje škola (k žiadosti sa neprikladá).

Niektoré školy poskytnú vzor žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania na žiadosť zákonného zástupcu aj vzory príloh. Ak vám tieto vzory vaša kmeňová škola neposkytne, vzor žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania podľa § 24 ods. 2 písmeno b) školského zákona, vzor popisu priestorového a materiálno-technického zabezpečenia a podmienok ochrany zdravia žiaka, vzor zoznamu edukačných publikácií a vzor písomného súhlasu garanta / vzdelávateľa nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

Ak chcete pokračovať v individuálnom vzdelávaní aj po skončení obdobia, na ktoré ste podávali žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania, je potrebné podať škole novú žiadosť.

V prípade, že o individuálne vzdelávanie nežiadate v priebehu školského roka, ale pred jeho začiatkom, odporúčame poslať žiadosť kmeňovej škole do 30. 6., alebo postupovať podľa inštrukcií školy.

6) Čakajte na doručenie rozhodnutia o povolení individuálneho vzdelávania

O povolení individuálneho vzdelávania rozhoduje riaditeľ kmeňovej školy. Rozhodnutie o povolení individuálneho vzdelávania dostanete poštou alebo

elektronicky do elektronickej schránky, ak ju máte aktivovanú⁶⁷ na obdobie, na ktoré ste podávali žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania (pozn. v prípade individuálneho vzdelávania „z dôvodu zdravotného stavu“ sa obdobie nezvykne uvádzať, ak v žiadosti nebolo špecifikované). Rozhodnutie by malo byť vydané bezodkladne, najneskôr do 30 dní od podania žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania.

7) Ak chcete, požiadajte o poskytnutie edukačných publikácií a dohodnite si ich prevzatie

Žiakovi, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie, poskytnie kmeňová škola bezplatne učebnice a pracovné zošity⁶⁸. V praxi vám ich škola poskytne vždy, ak ich má k dispozícii dostatok. Učebnice je potrebné škole vrátiť, pracovné učebnice, ktoré sa vyplňajú, si môžete po dohode so školou nechať. Pracovné zošity sa nevracajú.

Ak by vaša kmeňová škola vyžadovala písomnú žiadosť o poskytnutie edukačných publikácií a neposkytla vám vzor, vzor takej žiadosti nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

8) Vyžiadať si od školy výkonové štandardy pre jednotlivé predmety v členení minimálne na polroky

Z výkonových štandardov zistíte, čo všetko vyžaduje škola, aby dieťa za daný polrok z jednotlivých predmetov vedelo. Výkonové štandardy vám pomôžu dobre sa pripraviť na polročné a koncoročné preskúšanie, ak máte povolené individuálne vzdelávanie na „žiadosť zákonného zástupcu“.

9) Môžete začať domáce vzdelávanie

V prípade žiakov, ktorí majú povolené individuálne vzdelávanie „na žiadosť zákonného zástupcu“ zabezpečuje vzdelávanie jeho zákonný zástupca (t. j. dieťa vzdeláva rodič alebo iná osoba).

V prípade žiakov, ktorí majú povolené individuálne vzdelávanie „z dôvodu zdravotného stavu“ zabezpečuje vzdelávanie učiteľ školy u žiaka doma, v priestoroch školy, v inom dohodnutom priestore alebo ho môže vzdelávať aj dištančne – online (podľa dohody zákonného zástupcu so školou môže byť určené dištančné vzdelávanie aj v celom rozsahu vzdelávania).

V časti s názvom [domáce vzdelávanie v praxi](#) nájdete viac informácií k praktickým otázkam týkajúcich sa domáceho vzdelávania.

Ak počas domáceho vzdelávania narazíte na nejaký problém, s ktorým si nebudete vedieť rady, kontaktujte svojho garanta, riaditeľa vašej kmeňovej školy alebo koordinátora domáceho vzdelávania vo vašej kmeňovej škole.

Ak máte dieťa vo 9. ročníku ZŠ, alebo čoskoro nastúpi do tohto ročníka, prečítajte si časť [o externom testovaní T9](#).

⁶⁷ [Usmernenie MŠ SR k doručovaniu rozhodnutí riaditeľov škôl a riaditeľov školských zariadení](#)

⁶⁸ Rodič nemá nárok na metodické príručky pre učiteľa z kmeňovej školy.

10) Ak chcete alebo ste sa tak dohodli s vašou školou, môžete si začať tvoriť vaše vzdelávacie portfólio

Portfólio je súbor vypracovaných pracovných zošitov, projektov⁶⁹, nahrávok alebo fotodokumentácie z priebehu vzdelávania. Niektoré kmeňové školy berú portfólio do úvahy ako súčasť preskúšania. Okrem iného je to tiež akýsi „pamätníček“, ktorý vám zostane ako krásna spomienka.

11) Na konci školského polroka a školského roka absolvujte preskúšanie (ak máte povolené individuálne vzdelávanie „z dôvodu zdravotného stavu“, tento krok si prečítajte len pre informáciu a choďte na krok č. 12)

Preskúšanie detí závisí od toho, na základe ktorého § školského zákona máte povolené domáce vzdelávanie. Ak ste v domácom vzdelávaní:

- na „žiadost' zákonného zástupcu“ – vaše dieťa musí byť preskúšané z príslušného učiva každého povinného predmetu za každý polrok.

O forme preskúšania rozhoduje riaditeľ školy – preskúšanie môže byť v písomnej alebo ústnej forme, portfóliové⁷⁰ alebo praktické preskúšanie. „Výchovy“ (napr. výtvarná, hudobná výchova) sa obyčajne skúšajú prezentáciou portfólia žiaka a/alebo doložením dokladu zo základnej umeleckej školy. Školy vopred informujú aj o svojich ďalších požiadavkách na preskúšanie, napr. pripraviť projekty. Pri preskúšaní je škola povinná zohľadniť zdravotný stav žiaka.

Preskúšanie musí byť prezenčné v kmeňovej škole alebo na inom mieste po dohode so zákonným zástupcom. Dištančné preskúšanie nie je povolené. (Pozn. Žiaci, ktorí mali povolené individuálne vzdelávanie do 31. 12. 2025, môžu byť skúšaní dištančne do konca šk. roka 2025/2026.)

Žiakov preskúšava jeden učiteľ – a to vyučujúci učiteľ daného predmetu⁷¹. Zákonný zástupca má právo byť prítomný na preskúšaní aj bez predchádzajúceho súhlasu školy.

Výnimkou sú žiaci, ktorí mali povolené individuálne vzdelávanie do 31. 12. 2025, tí musia byť skúšaní do konca šk. roka 2025/2026 ešte stále komisionálne. O tieto komisionálne skúšky nie je potrebné žiadať, riaditeľ školy ich nariadi bez vašej žiadosti. Zákonný zástupca môže byť prítomný na komisionálnom skúšaní, ak mu to povolí riaditeľ školy. Vzor žiadosti o povolenie prítomnosti zákonného zástupcu na komisionálnej skúške nájdete na webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#). Na komisionálnej skúške môže byť prítomný aj odborný zamestnanec,

⁶⁹ Súčasťou vášho portfólia môže byť aj tzv. „lapbook“. [Tu](#) nájdete videá s vysvetlením, čo je lapbook a ako ho vytvoriť a [tu](#) nájdete záznam z workshopu Výroba lapbookov.

⁷⁰ Viac informácií o tom, čo je portfóliové preskúšanie, v článku doc. PhDr. K. Jančaříkovej, PhD. – [Portfóliové hodnotenie v domácim vzdelávaní](#).

⁷¹ [§ 24 ods. 7 školského zákona](#) hovorí, že ak učiteľ pri preskúšaní žiaka, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie, zistí dôvodné podozrenie na výskyt prejavov rizikového správania žiaka, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie, oznámi túto skutočnosť riaditeľovi školy, ktorý navrhne zákonnému zástupcovi vykonanie odbornej činnosti v zariadení poradenstva a prevencie; ak zákonný zástupca do troch mesiacov neinformuje školu o vykonaní odbornej činnosti v zariadení poradenstva a prevencie, riaditeľ školy oznámi túto skutočnosť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. [Neposkytnutie súhlasu s uvedeným vyšetrením](#) sa bude považovať aj za priestupok s pokutou [do 350 eur, a to aj opakovane](#).

špeciálny pedagóg alebo pedagogický asistent. Školský zákon hovorí, že bez súhlasu zákonného zástupcu žiak nemôže robiť komisionálne skúšky z viac ako dvoch vyučovacích predmetov v jeden deň. Ak by ste takýto súhlas chceli vašej kmeňovej škole dať, vzor súhlasu nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

Vaša kmeňová škola vám termín preskúšania oznámi, resp. sa s vami na termíne preskúšania dohodne. Podľa šk. zákona § 56 ods. 1 a 2, v prípade, že žiaka nie je možné⁷² vyskúšať a hodnotiť v riadnom termíne (napr. z dôvodu choroby):

- v prvom polroku šk. roka – stanoví sa náhradný termín spravidla do 2 mesiacov od skončenia šk. polroka,
- v druhom polroku šk. roka – stanoví sa náhradný termín spravidla v mesiaci august (môže sa stanoviť aj skôr).

Presný deň/dni konania preskúšania v náhradnom termíne stanovuje riaditeľ školy, zvyčajne po dohode s rodičom. V náhradnom termíne je dieťa preskúšané tiež len jedným učiteľom (výnimkou sú žiaci, ktorí mali povolené individuálne vzdelávanie do 31. 12. 2025 – tí majú byť do konca šk. roku 2025/2026 skúšaní komisionálne).

Na základe výsledkov preskúšania vám vydá kmeňová škola vysvedčenie. Výsledok preskúšania nemusí byť pre hodnotenie žiaka konečný. Ak máte pochybnosti o správnosti hodnotenia, máte možnosť najneskôr do troch pracovných dní odo dňa získania výpisu hodnotenia za prvý polrok alebo do troch pracovných dní od skončenia obdobia školského vyučovania alebo od odovzdania vysvedčenia na konci školského roka požiadať riaditeľa kmeňovej školy o komisionálnu skúšku, príp. komisionálne skúšky – teda dieťa má možnosť opravy svojho hodnotenia. Ak je vyučujúcim riaditeľ školy je potrebné požiadať zriaďovateľa školy. Výsledok komisionálnej skúšky je pre hodnotenie žiaka konečný. Výnimkou sú žiaci, ktorí mali povolené individuálne vzdelávanie do 31. 12. 2025, ktorí musia ešte stále robiť komisionálne skúšky – tí nemôžu v školskom roku 2025/2026 robiť „opakované“ komisionálne skúšky.

Vzor žiadosti o vykonanie komisionálnych skúšok nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

Na komisionálnej skúške môže byť prítomný aj odborný zamestnanec, špeciálny pedagóg alebo pedagogický asistent. Zákonný zástupca môže byť prítomný na komisionálnom skúšaní, ak mu to povolí riaditeľ školy. Vzor žiadosti o povolenie prítomnosti zákonného zástupcu na komisionálnej skúške nájdete na webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

- „zo zdravotného dôvodu“ – vaše dieťa nemusí robiť komisionálne skúšky ani nie je polročne preskúšané (je hodnotené priebežne). Pedagogický zamestnanec, ktorý zabezpečuje vzdelávanie žiaka, polročne predkladá riaditeľovi školy písomnú správu o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti so žiakom, na základe ktorej po prerokovaní

⁷² Dôvody, pre ktoré nie je možné hodnotiť žiaka, musia byť „závažné a objektívne“ podľa čl. 5 [metodického pokynu MŠ SR č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ](#) v znení príkazu ministra č. 40/2021.

v pedagogickej rade školy sa vykoná hodnotenie vyučovacích predmetov a správania žiaka.

Ak vaše dieťa v niektorom predmete nepospelo, riaditeľ školy môže na vašu žiadosť povoliť vykonanie (opravnej) komisionálnej skúšky.

V prípade, že žiak na konci hodnotiaceho obdobia (t. j. na konci šk. polroku alebo roku) nepospel, riaditeľ školy rozhodne o zrušení povolenia individuálneho vzdelávania žiaka.

12) Čakajte na doručenie vysvedčenia

Na konci 1. polroka vystaví kmeňová škola výpis hodnotenia, ktorý pošle rodičom v elektronickej verzii. Po skončení vyučovania v danom školskom roku vám kmeňová škola vystaví vysvedčenie, ktoré zvykne doručiť poštou, ak sa nedohodnete na osobnom prevzatí.

V prípade otázok sa môžete [spojiť s naším konzultantom](#).

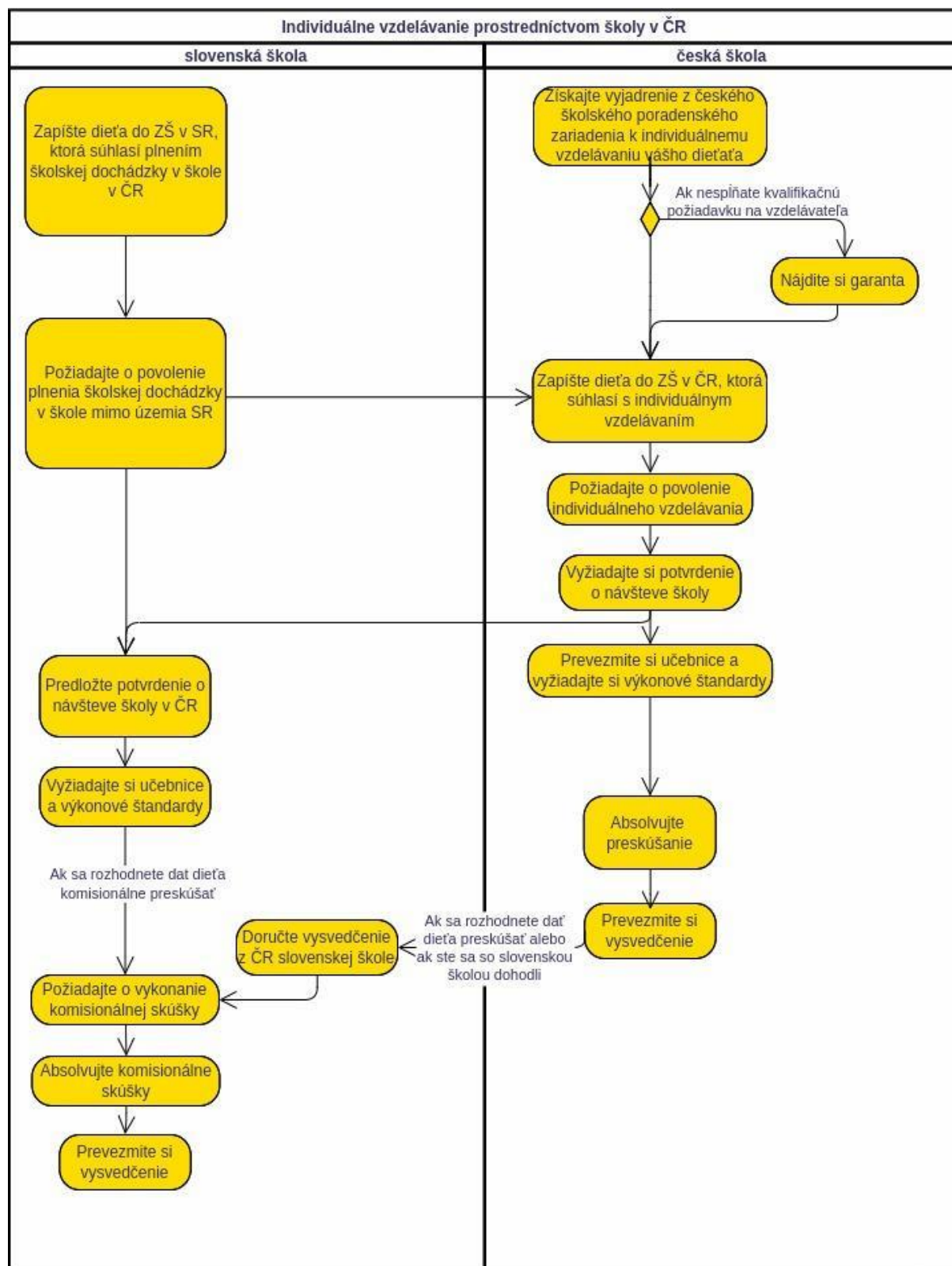
3.2.2. Individuálne vzdelávanie povolené ZŠ v zahraničí (§ 23 b)

Ak žijete v zahraničí a je pre vás lepšie mať dieťa zapísané v škole v zahraničí, alebo vám nevyhovujú podmienky žiadnej zo slovenských základných škôl, ktoré ponúkajú možnosť individuálneho vzdelávania, napr. by ste chceli viac portfóliového preskúšania⁷³, ktoré je pre deti menej stresujúce a je zvyčajne aj viac motivujúce, alebo by ste mali záujem o on-line vzdelávanie a nenašli ste slovenské školy, ktoré by ho ponúkali, máte možnosť ísť študovať aj na školy v zahraničí, ktoré ponúkajú možnosť domáceho, príp. aj on-line vzdelávania. V takom prípade by vaše dieťa bolo vedené na vašej slovenskej škole ako žiak vzdelávajúci sa na škole mimo územia SR. Jednou z krajín, kam idú študovať slovenskí žiaci, je Česká republika (ČR), hlavne pre blízkosť našich jazykov. Podmienky a postup krokov na vybavenie tejto formy osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky prostredníctvom základnej školy v ČR sú uvedené v texte nižšie. Pozn. Túto formu vzdelávania nie je možné vybaviť deťom – odídencom a občanom Ukrajiny (dôvodom je ich pobyt na území SR, teda nemali by byť v zahraničí).

V prípade, že máte záujem sa individuálne vzdelávať prostredníctvom školy v USA, môžete sa [spojiť s naším konzultantom](#) pre domáce vzdelávanie cez školy v USA.

⁷³ Viac informácií o tom, čo je portfóliové preskúšanie, v článku doc. PhDr. K. Jančaříkovej, PhD. – [Portfóliové hodnotení v domácim vzdelávaní](#).

Prehľadná schéma postupu vybavenia individuálneho vzdelávania školákov v ZŠ v ČR:

Podrobný popis krokov pri vybavení individuálneho vzdelávania školákov v ZŠ v ČR:

1) Prečítajte si podmienky domáceho vzdelávania v českom školskom zákone

Domáce vzdelávanie je upravené v ČR pod pojmom „individuální vzdělávání“ v § 41 [zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání](#) ve znění pozdějších předpisů (ďalej v texte budeme zákon označovať len ako „český školský zákon“).

2) Nájdite si základnú školu v ČR, ktorá prijme žiaka zo Slovenska na domáce (individuálne) vzdelávanie

Dieťa musíte zapísať do základnej školy, ktorá má akreditáciu Ministerstva školstva, mládeže a telovýchovy ČR⁷⁴. Dohodnite si s riaditeľom českej školy podmienky prijatia a vzdelávania. Zistite si napríklad:

- či škola prijme dieťa zo Slovenska bez prechodného pobytu v ČR, alebo vyžaduje aspoň prechodný pobyt v ČR ako podmienku prijatia,
- či škola požaduje nejaké poplatky v súvislosti s domácim vzdelávaním,
- ako si škola predstavuje kontakt v priebehu školského roka,
- či je nutné učiť sa z tých istých učebníc a pracovných zošitov ako používa škola,
- či deti musia písať spojitým písmom, alebo môžu aj nespojitým písmom (ak chcete učiť dieťa písať nespojitým písmom),
- či ponúkajú aj možnosť on-line vzdelávania alebo poskytujú inú formu pomoci so vzdelávaním,
- či má škola na komunikáciu s domškolákmi vyhradenú kontaktnú osobu, na ktorú sa môžete obrátiť so svojimi otázkami a pod.

Preskúšanie je v českom školskom zákone určené polročne, ale riaditeľ školy môže určiť aj častejšie preskúšanie. Forma preskúšania v českom školskom zákone nie je presne stanovená, preto je tiež dobré vopred si zistiť, ako si škola predstavuje preskúšanie z jednotlivých predmetov:

- či povoľujú aj portfóliové preskúšanie,
- či môže byť rodič prítomný na preskúšaní,
- či zohľadňujú na preskúšaní z predmetu český jazyk a literatúra, že vaše dieťa je zo Slovenska,
- či dáva škola informácie o typoch zadaní alebo okruhoch na preskúšaní (aby ste mali predstavu, ako budú napr. formulované otázky na skúške),
- či je možné preskúšanie aj v iných mestách ako je sídlo školy (teda bližšie k vášmu bydlisku na Slovensku),
- či je možné on-line preskúšanie a pod.

3) Nájdite si školské poradenské zariadenie v ČR a získajte od neho vyjadrenie k individuálnemu vzdelávaniu vášho dieťaťa

Ak chcete mať povolené domáce vzdelávanie v ČR, budete potrebovať vyjadrenie školského poradenského zariadenia – buď pedagogicko-psychologickej poradne (PPP) alebo špeciálno-pedagogického centra (ŠPC) zaradených do registra škôl a školských zariadení ČR⁷⁵ (pozn. toto vyjadrenie

⁷⁴ Register škôl a školských zariadení ČR nájdete [tu](#).

⁷⁵ Register škôl a školských zariadení ČR nájdete [tu](#).

je povinná náležitosť žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania v ČR). Školské poradenské zariadenie niekedy vydá takéto vyjadrenie na 1 až 2 roky (v závislosti od poradne/centra). Ak by sa vám podarilo dohodnúť sa so zariadením, že vám vyjadrenie vystavia bez časového obmedzenia, príp. na obdobie celého stupňa ZŠ, môže vám to neskôr pomôcť v tom, že nebudete musieť so svojím dieťaťom ísť opäť pre ďalšie vyjadrenie po uplynutí času toho pôvodného. Vyjadrenie školského poradenského zariadenia nie je pre riaditeľa školy záväzné, teda o domácom vzdelávaní rozhoduje riaditeľ školy. Prístup jednotlivých českých školských poradenských zariadení k domácomu vzdelávaniu je odlišný. Niektoré sú viac naklonené domácomu vzdelávaniu a iné menej.

S poradňou/centrom si dohodnete stretnutie a presne im popíšete, že máte záujem o „vyjadrenie k individuálnemu vzdelávaniu“, a zároveň upozorníte na to, že nemáte záujem o „vyšetrenie kvôli špecifickým poruchám učenia“. Niektoré školské poradenské zariadenia si tieto dve skutočnosti zamieňajú⁷⁶. To druhé vyšetrenie je niekoľkohodinová procedúra, zatiaľ čo na „vyjadrenie k individuálnemu vzdelávaniu“ stačí krátky jednoduchý rozhovor, na základe ktorého je možné vyjadrenie vystaviť. Predmetom rozhovoru v PPP alebo v ŠPC bude zistiť, prečo chcete domáce vzdelávanie a ako ho chcete robiť.

Určite si dohodnite stretnutie s dostatočným časovým predstihom, pretože poradenské zariadenia zvyknú mať aj dlhšie čakacie lehoty – môže to byť niekoľko týždňov až niekoľko mesiacov.

4) Vyberte si slovenskú kmeňovú školu, ktorá bude chcieť prijať vaše dieťa na osobitný spôsob plnenia školskej dochádzky – ako žiaka vzdelávaného v škole mimo územia SR (ak už ste v škole, ktorá vám takéto vzdelávanie povolí, choďte na krok č. 7)

Každé dieťa s trvalým pobytom na Slovensku musí byť zapísané v niektorej zo škôl, ktoré sú v registri škôl a školských zariadení⁷⁷ (výnimky z tohto pravidla škôl v registri sú uvedené v § 23 školského zákona, napr. vzdelávanie v Európskych školách). V registri sú školy štátne, súkromné aj cirkevné.

Základná škola vo verejnom školskom obvode, do ktorého dieťa patrí podľa adresy jeho trvalého pobytu, je označovaná aj ako „spádová“ škola. Vy si však môžete vybrať akúkoľvek školu, ktorá je v registri škôl a školských zariadení a je ochotná vám povoliť osobitný spôsob plnenia povinnej školskej dochádzky v škole mimo územia SR. Ak by vám súčasná škola nechcela túto formu povoliť, máte právo zmeniť školu kedykoľvek v priebehu školského roka. Táto vami vybraná škola, ktorá vás prijme, bude vašou *kmeňovou školou*.

Pri výbere kmeňovej školy odporúčame zistiť si podmienky prijatia (napr. poplatky) a komisionálneho skúšania, ak sa tam rozhodnete dať vaše dieťa skúšať. Pri výbere slovenskej kmeňovej školy je potrebné škole oznámiť aj krajinu a zahraničnú školu, kde sa chcete vzdelávať.

Zoznam slovenských škôl podporujúcich domáce vzdelávanie je možné nájsť na našej webovej stránke v časti [Školy pre domáce vzdelávanie](#). V tomto prípade síce nejde o domáce vzdelávanie z pohľadu slovenského školského

⁷⁶ Stáňa Kratochvílová: [Jak přestoupit na domácí vzdělávání v průběhu školního roku?](#)

⁷⁷ Register škôl a školských zariadení (v SR) nájdete [tu](#).

zákona, no mnohé deti, ktoré študujú individuálne na školách v ČR, sú zapísané na slovenskej škole, ktorá podporuje domáce vzdelávanie.

5) Podajte slovenskej škole prihlášku na vzdelávanie v ZŠ alebo žiadosť o prestup, ak už vaše dieťa chodilo do inej ZŠ

Termín podávania prihlášok do ZŠ býva v apríli (od roka 2027 bude vo februári až marci). Osobná prítomnosť detí pri zápise do ZŠ, ktorý býva v apríli, je zvyčajne povinná. Rodič má právo byť prítomný na zápise. V odôvodnených prípadoch môže prebehnúť zápis dištančne a výnimočne, z objektívneho dôvodu, môže prebehnúť aj bez prítomnosti dieťaťa.

V prípade, že chcete zapísať dieťa do novej školy v priebehu plnenia povinnej školskej dochádzky – ak vaše dieťa prestupuje z inej ZŠ, zavolajte si do vami zvolenej školy a dohodnite si s riaditeľom novej školy postup prestupu (pozn. poskytnú vám tlačivo žiadosti o prestup).

6) Overte si, či bolo vaše dieťa do slovenskej školy prijaté

V prípade, že vás prijala iná ako vaša „spádová“ škola a neprihlasovali ste dieťa aj do „spádovej“ školy, nemusíte „spádovej“ škole oznamovať svoje rozhodnutie prihlásiť dieťa do inej ZŠ.

V prípade, že prestupujete do novej školy, po doručení rozhodnutia o prijatí prestupom z novej školy je potrebné informovať vašu pôvodnú školu (školu, z ktorej odchádzate). V pôvodnej škole vás môžu požiadať o vypísanie žiadosti o odhlásenie, prípadne sa informujte o ďalšom postupe odhlásenia dieťaťa zo školy (vrátenie učebníc a pod.). Podľa [§ 31 ods. 3 školského zákona](#) by mal aj riaditeľ novej školy informovať riaditeľa vašej bývalej školy o prijatí žiaka prestupom zaslaním kópie rozhodnutia o prijatí prestupom.

7) Doručte slovenskej škole žiadosť o povolenie plnenia školskej dochádzky v škole mimo územia SR

O povolení plnenia školskej dochádzky v škole mimo územia SR rozhoduje riaditeľ slovenskej kmeňovej školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu alebo plnoletého žiaka. V žiadosti je potrebné uviesť:

- meno, priezvisko a bydlisko žiaka,
- rodné číslo žiaka,
- adresu bydliska v zahraničí,
- názov a adresu školy, ktorú bude žiak v zahraničí navštevovať, ak je vopred známa.

Vzor žiadosti vám obyčajne vie poskytnúť kmeňová škola. Ak by vám ho neposkytla, vzor žiadosti o povolenie plnenia školskej dochádzky v škole mimo územia SR podľa § 23 písm. b) nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

8) Čakajte na doručenie rozhodnutia o povolení plnenia školskej dochádzky v škole mimo územia SR zo slovenskej školy

Obyčajne sa toto rozhodnutie vydáva na dobu neurčitú s uvedením, že rozhodnutie stráca účinnosť dňom pokračovania plnenia školskej dochádzky v kmeňovej škole v SR. Rozhodnutie by malo byť vydané bezodkladne,

najneskôr do 30 dní od podania žiadosti o povolenie plnenia školskej dochádzky v škole mimo územia SR.

9) Ak nemáte kvalifikáciu na domáce vzdelávanie podľa českého školského zákona, nájdite si garanta

Český školský zákon vyžaduje minimálne:

- maturitu na domáce vzdelávanie na 1. stupni ZŠ (v ČR prvý stupeň zahŕňa 1. – 5. ročník ZŠ),
- vysokoškolské vzdelanie v akomkoľvek odbore na domáce vzdelávanie na 2. stupni ZŠ – stačí 1. stupeň vysokoškolského vzdelania, teda bakalár (v ČR druhý stupeň zahŕňa 6. – 9. ročník ZŠ).

Ak takéto vzdelanie nemáte, vyhľadajte si garanta. Môže to byť niekto z vašej rodiny alebo vašich známych. V prípade, že máte toto vzdelanie vy, garanta si hľadať nemusíte. Od garanta budete potrebovať kópiu jeho vysvedčenia o maturitnej skúške alebo kópiu jeho diplomu (priložte doklad o najvyššom dosiahnutom vzdelaní). Overte si u riaditeľa českej školy, či stačí predložiť kópiu alebo vyžaduje overenú kópiu dokladu o vzdelaní.

10) Podajte riaditeľovi českej školy Žádost o přijetí a podajte aj Žádost o povolení individuálního vzdělávání

Tlačivo *Žádost o přijetí* vám poskytne česká škola. Českej škole predložte rozhodnutie o povolení plnenia školskej dochádzky v škole mimo územia SR zo slovenskej kmeňovej školy v prípade, že ho bude škola vyžadovať.

O povolení individuálneho vzdelávania rozhoduje riaditeľ českej školy na základe žiadosti. *Žádost o povolení individuálního vzdělávání* podáva zákonný zástupca žiaka v písomnej forme. *Žádost zákonného zástupce o individuální vzdělávání* musí obsahovať podľa českého školského zákona (za znením jednotlivých písmen zákona uvádzame naše poznámky k nim):

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo, bylo-li přiděleno, a místo trvalého pobytu žáka nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu – v prípade, že vám vzor *Žádosti o povolení individuálního vzdělávání* poskytne česká škola, nezabudnite vedľa riadku „Trvalé bydliště žáka“ dopísať „Místo bydliště“ slovenského žiaka v ČR;
- b) uvedení období, ročníku, popřípadě pololetí, kdy má být žák individuálně vzděláván – obvykle sa uvádza školský rok, môžete tam uviesť aj kratšie obdobie. Ak by ste chceli uviesť dlhšie obdobie ako jeden školský rok, poraďte sa vopred s riaditeľom školy, či s tým súhlasí (pozn. ak by sa medzičasom niečo prihodilo, stále máte možnosť požiadať o zrušenie individuálneho vzdelávania);
- c) důvody pro individuální vzdělávání žáka – sem môžete uviesť napr. väčšia efektivita vzdelávania vďaka individuálnemu prístupu, možnosť prepojenia vzdelávania s reálnym praktickým životom, potreba špeciálneho prístupu k vzdelávaniu vzhľadom k osobnostnému nastaveniu dieťaťa, zohľadnenie formy vzdelávania vzhľadom k nadaniu, túžba odovzdať dcéru/synovi rodinné hodnoty a pod.⁷⁸;

⁷⁸ Vzory závažných dôvodov na individuálne vzdelávanie sú čerpané z [webovej stránky](#) českej Školy Březová.

- d) popis prostorového a materiálne technického zabezpečení vzdelávania a podmienok ochrany zdravia individuálne vzdelávaného žiaka – napr. byt (dom) je dostatočne priestraný, aby sa mohol využiť k vzdelávaniu žiaka, žiak má svoj vlastný pracovný priestor, miestnosti sú dobre osvetlené, vetrané a vhodne vybavené, prostredie neohrozuje zdravie žiaka a pod. (inšpiráciu, čo napísať do tejto časti, môžete nájsť aj vo vzore slovenského popisu priestorového a materiálno-technického zabezpečenia a podmienok ochrany zdravia žiaka, ktorý nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#));
- e) doklady osvedčujúci splnení vzdelaní osoby, ktorá bude žiaka individuálne vzdelávať – tu doložíte kópiu dokladu o vzdelaní (t. j. vysvedčenia o maturitnej skúške alebo kópiu diplomu) osoby, ktorá spĺňa kvalifikačnú požiadavku na vzdelávateľa žiaka v individuálnom vzdelávaní. V prípade, že na doklade o vzdelaní máte vy, príp. vaša garantka, iné priezvisko (rodné priezvisko), napíšte do žiadosti súčasné meno a priezvisko a na koniec dopíšete rodné priezvisko, napr. Hana Jabíčková, rod. Hrušková;
- f) zoznam učebníc a učebných textů, ktoré budú ve výuce užívané, pokiaľ nejde o učebnice uvedené v § 27 odst. 1 (pozn. v § 27 ods. 1 českého školského zákona sú uvedené učebnice, ktoré majú schvaľovaciu doložku českého ministerstva školstva⁷⁹) – teda do tejto časti uveďte len učebnice, ktoré budete používať a nemajú túto schvaľovaciu doložku, napr. encyklopédie, výučbové programy a pod.;
- g) ďalšie skutočnosti, ktoré majú vplyv na priebeh vzdelávania žiaka – napr. doklady k diagnózam, alebo sem môžete uviesť „žiadne“ v prípade, že žiadne uvedené skutočnosti vo vašom prípade nie sú;
- h) vyjadrení školského poradenského zariadenia – priložte vyjadrenie z pedagogicko-psychologickej poradne alebo špeciálno-pedagogického centra.

Vzor žiadosti vám poskytne česká škola. Ak by vám ho neposkytla, vzor *Žiadosti o povolení individuálneho vzdelávania* v ČR nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ v ČR](#).

Riaditeľ českej školy môže povoliť individuálne vzdelávanie žiaka len zo závažných dôvodov. Závažnosť dôvodov na individuálne vzdelávanie žiaka v ČR posudzuje riaditeľ školy. Dôvod žiadosti o individuálne vzdelávanie v ČR by nemal byť „rozhodnutie rodičov“, ktorý sa neposudzuje v ČR ako závažný dôvod⁸⁰. Môžete sa s vaším dôvodom vopred poradiť s riaditeľom školy, či váš dôvod je „závažný“ aj z jeho uhla pohľadu.

Niektoré české školy chcú priložiť k *Žiadosti o povolení individuálneho vzdelávania* aj *Čestné prohlášení garanta*, že sa bude podieľať na výučbe individuálne vzdelávaného žiaka. Ak ho vami vybraná česká škola požaduje, vzor *Čestného prohlášení* nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ v ČR](#).

⁷⁹ Zoznam učebníc so schvaľovacou doložkou českého ministerstva školstva nájdete [tu](#).

⁸⁰ [Informácie a odporúčania českého ministerstva školstva k individuálnemu vzdelávaniu žiakov na základnej škole](#)

11) Čakajte na doručenie rozhodnutia o prijatí a rozhodnutia o povolení individuálneho vzdelávania z českej školy

Rozhodnutie o povolení individuálneho vzdelávania dostanete na obdobie, na ktoré ste podávali *Žádost o povolení individuálního vzdělávání*.

12) Vyžiadať si z českej školy potvrdenie o návšteve školy v zahraničí a predložte ho riaditeľovi slovenskej školy

Do 30 dní po príchode žiaka do krajiny pobytu – teda do ČR (resp. do 30 dní od začiatku vzdelávania v českej škole) alebo do 15. septembra (ak pokračujete vo vzdelávaní v škole v zahraničí už ďalší šk. rok) predložte riaditeľovi slovenskej kmeňovej školy potvrdenie o návšteve školy v zahraničí s uvedením názvu a adresy školy, ktoré potvrdzuje, že žiak navštevuje príslušnú školu.

Ak by vaša česká škola požadovala podanie písomnej žiadosti o vystavenie potvrdenia o návšteve školy, vzor tejto žiadosti nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov v ČR](#).

13) Zistite si, z ktorých predmetov bude vaše dieťa komisionálne skúšané v slovenskej škole, ak máte záujem o slovenské vysvedčenie

Ak štúdium v škole v zahraničí neukončujete, na komisionálne skúšky do slovenskej kmeňovej školy podľa školského zákona chodiť nemusíte, ale môžete – ak o komisionálne skúšky vy požiadate.

Viac informácií k preskúšaniu nájdete v časti [uznávania časti štúdia alebo vzdelania na ZŠ a SŠ v zahraničí](#).

14) Ak chcete, požiadajte o požičanie učebníc českú aj slovenská školu a dohodnite si ich prevzatie

Podľa českého školského zákona má individuálne vzdelávaný žiak nárok na poskytnutie učebníc a učebných textov (obyčajne stačí dohodnúť sa so školou ústne, že si ich prevezmete).

Podľa slovenského školského zákona je slovenská kmeňová škola povinná poskytnúť edukačné publikácie (učebnice, učebné texty, pracovné zošity, a digitálny vzdelávací obsah) žiakovi, ktorý sa vzdeláva v škole mimo územia SR na základe žiadosti zákonného zástupcu alebo plnoletého žiaka⁸¹.

Ak teda máte záujem o edukačné publikácie, musíte školu o ich vydanie/zapožičanie požiadať. V praxi vám ich škola poskytne vždy, ak ich má k dispozícii dostatok

Učebnice je potrebné škole vrátiť a pracovné učebnice, ktoré sa vypíňajú, si môžete po dohode so školou obvykle nechať. Pracovné zošity sa nevracajú.

Ak by slovenská škola vyžadovala písomnú žiadosť, vzor žiadosti o poskytnutie edukačných publikácií nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

15) Vyžiadať si od českej školy výkonové štandardy (vychádzajú z učebných osnov) pre jednotlivé predmety v členení minimálne na polroky a zo slovenskej školy si vyžiadať výkonový štandard pre

⁸¹ Rodič nemá nárok na metodické príručky pre učiteľa.

predmet slovenský jazyk a literatúru alebo pre ďalšie predmety (podľa potreby), ak chcete byť na Slovensku komisionálne skúšaní

Vzdelávanie v rámci individuálneho vzdelávania v ČR sa realizuje podľa školského vzdelávacieho programu školy, do ktorej je žiak prijatý⁸². Školský vzdelávací program musí byť dostupný aj vzdelávateľom žiakov v individuálnom vzdelávaní. Pri reálnej príprave detí v domácom vzdelávaní vám však môžu pomôcť výkonové štandardy v členení podľa jednotlivých predmetov a minimálne polrokov, ktoré môže poskytnúť škola (v nich uvidíte presne, čo má dieťa z jednotlivých predmetov za daný polrok vedieť). Výkonové štandardy vám pomôžu sa dobre pripraviť na polročné či koncoročné preskúšanie.

V prípade, že vaše dieťa má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby (ŠVVP), je česká škola na základe správy a odporúčania školského poradenského zariadenia povinná individuálne vzdelávanému žiakovi upraviť podmienky vzdelávania formou individuálneho vzdelávacieho plánu (IVP), v ktorom je možné stanoviť odlišný obsah aj rozsah učiva, iné podmienky hodnotenia žiaka a pod.

16) Môžete začať domáce vzdelávanie

Ak počas domáceho vzdelávania narazíte na nejaký problém, s ktorým si nebudete vedieť rady, kontaktujte riaditeľa vašej školy alebo koordinátora domáceho vzdelávania vo vašej škole.

V časti s názvom [domáce vzdelávanie v praxi](#) nájdete viac informácií k praktickým otázkam týkajúcich sa domáceho vzdelávania.

Ak máte dieťa v 9. ročníku ZŠ, alebo čoskoro nastúpi do tohto ročníka, prečítajte si časť [o externom testovaní T9](#).

17) Ak chcete alebo ste sa tak dohodli so školou, môžete si začať tvoriť vaše vzdelávacie portfólio

Portfólio je súbor vypracovaných pracovných zošitov, projektov⁸³, nahrávok alebo fotodokumentácie z priebehu vzdelávania. Mnohé české školy berú portfólio do úvahy ako súčasť preskúšania.

Portfólio môže byť dokumentačné (to, s ktorým žiaci v priebehu školského roka pracujú) a portfólio prezentačné (záverečné, výberové). Portfólio individuálne vzdelávaného žiaka môže byť dokumentačné aj prezentačné. Škola môže stanoviť „povinný“ obsah hlavne dokumentačnej časti portfólia a ponechať na žiakovi a jeho vzdelávateľovi, čím sa budú chcieť prezentovať na skúške. Vzhľadom na to, že pri preskúšaní výchovných predmetov zohráva portfólio významnú rolu, je vhodné, aby sa obsah portfólia nutný na hodnotenie dohodol vopred so školou.

⁸² [Informácie a odporúčania českého ministerstva školstva k individuálnemu vzdelávaniu žiakov na základnej škole](#)

⁸³ Súčasťou vášho portfólia môže byť aj tzv. „lapbook“. [Tu](#) nájdete videá s vysvetlením, čo je lapbook a ako ho vytvoriť a [tu](#) nájdete záznam z workshopu Výroba lapbookov.

18) Na konci každého školského polroka chodíte na preskúšanie do českej školy

V ČR sa skúšky musia robiť minimálne raz za polrok. V ČR sa skúša aj z predmetu český jazyk a literatúra, ale dieťa nemusí na skúškach hovoriť po česky. Formu skúšky stanovuje riaditeľ českej školy. Obsah skúšky je štandardne daný školským vzdelávacím programom pre daný ročník (v prípade detí so ŠVVP to môže byť odchýlka v obsahu vzdelávania uvedená v individuálnom vzdelávacom pláne). V ČR sa často berie do úvahy pri hodnotení žiaka aj jeho portfólio. Zákonný zástupca žiaka môže byť prítomný na skúške, ak to povolí riaditeľ školy. Školy obyčajne pred skúškami informujú rodičov o presných požiadavkách, čo všetko je potrebné so sebou priniesť na skúšku (napr. projekty) a oznámia okruhy, ktoré budú predmetom preskúšania.

V prípade, že nie je možné žiaka hodnotiť na konci polroka, riaditeľ českej školy určí na jeho hodnotenie náhradný termín tak, aby hodnotenie bolo uskutočnené najneskôr do dvoch mesiacov po skončení polroka. Pokiaľ má zákonný zástupca žiaka pochybnosti o správnosti hodnotenia žiaka, môže do 8 dní od konania skúšok písomne požiadať riaditeľa českej školy o preskúšanie žiaka (ak bol skúšajúcim žiaka riaditeľ školy, požiada krajský úrad). Pokiaľ riaditeľ školy (alebo krajský úrad) žiadosti vyhovie, nariadi komisionálne skúšanie žiaka. V prípade, že žiaka nemožno hodnotiť preto, že sa nedostavil na skúšku ani v náhradnom termíne, alebo ak na konci prvého alebo druhého polroka neprospeje, riaditeľ školy rozhodne o ukončení individuálneho vzdelávania žiaka.

19) Čakajte na doručenie vysvedčenia z českej školy

Po preskúšaní vystavuje česká škola na konci 1. polroka výpis z vysvedčenia, ktorý zvykne poslať len v elektronickej verzii. Po skončení celého školského roka vám česká škola vystaví vysvedčenie, ktoré zvykne doručiť poštou, ak sa nedohodnete na osobnom prevzatí.

20) Ak chcete, alebo ste sa tak so slovenskou školou dohodli, predložte vysvedčenie z ČR, požiadajte o komisionálne skúšky a prevezmite si slovenské vysvedčenie

Ak chcete, aby vaše dieťa robilo komisionálne skúšky na slovenskej kmeňovej škole, o ich vykonanie je potrebné školu písomne požiadať. Žiadosť o vykonanie komisionálnych skúšok sa podáva obyčajne ku koncu školského roka (v 9. ročníku aj v 1. polroku). V žiadosti zákonný zástupca žiaka alebo plnoletý žiak uvedie ročník/ročníky, príp. ročník a polrok, za ktoré sa majú komisionálne skúšky vykonať. Predmety sa uvedú podľa dohody s riaditeľom školy, ktorý určí, z ktorých predmetov je potrebné robiť (rozdielové) komisionálne skúšky. Vzor žiadosti o vykonanie komisionálnej skúšky nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#). K žiadosti o vykonanie komisionálnych skúšok priložte kópiu vysvedčenia z českej školy.

Školský zákon hovorí, že bez súhlasu zákonného zástupcu žiak nemôže robiť komisionálne skúšky z viac ako dvoch vyučovacích predmetov v jeden deň. Ak by ste takýto súhlas chceli dať vašej kmeňovej škole, vzor súhlasu nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

Termín, obsah a rozsah komisionálnych skúšok určí riaditeľ školy, v ktorej sa majú komisionálne skúšky vykonať, najneskôr 30 dní pred ich konaním. Termín je určený obyčajne po vzájomnej dohode s rodičom. Riaditeľ školy určí aj formu komisionálnej skúšky (napr. písomný test, ústna skúška, portfólio).

Žiak môže zo závažných dôvodov, najmä sťaženej dostupnosti ku kmeňovej škole, vykonať komisionálnu skúšku aj dištančne⁸⁴, a to po dohode zákonného zástupcu nepnoletého žiaka alebo plnoletého žiaka s riaditeľom kmeňovej školy.

Komisia pre komisionálne skúšky má najmenej troch členov. Na komisionálnej skúške môže byť prítomný aj odborný zamestnanec, špeciálny pedagóg alebo pedagogický asistent. Riaditeľ školy môže povoliť prítomnosť zákonného zástupcu žiaka na komisionálnom skúšaní. Vzor žiadosti o povolenie prítomnosti zákonného zástupcu na komisionálnej skúške nájdete na našej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

Ak plnoletý žiak alebo zákonný zástupca nepnoletého žiaka má pochybnosti o správnosti hodnotenia môže do troch pracovných dní odo dňa získania výpisu hodnotenia za prvý polrok (ak bol žiak hodnotený len za prvý polrok), do troch pracovných dní odo dňa skončenia obdobia školského vyučovania alebo do troch pracovných dní odo dňa odovzdania vysvedčenia požiadať riaditeľa školy o vykonanie opakovanej komisionálnej skúšky.

Ak žiak neprospeš v komisionálnej skúške, riaditeľ školy môže povoliť jedno opakovanie komisionálnej skúšky, ktoré sa uskutoční do šiestich mesiacov od neúspešného vykonania komisionálnej skúšky; výsledok opakovanej komisionálnej skúšky je pre hodnotenie žiaka konečný.

Pri žiadosti o opakovanú komisionálnu skúšku môžete použiť vzor žiadosti o vykonanie komisionálnej skúšky (odkaz na vzor je uvedený v texte vyššie).

Na základe výsledkov komisionálnych skúšok vydá slovenská kmeňová škola žiakovi vysvedčenie. Na vysvedčení vydanom kmeňovou školou sa v doložke uvedie: „Žiak je na tomto vysvedčení hodnotený z predmetov, z ktorých nebol hodnotený na vysvedčení vydanom v školskom roku ... školou ... za ... ročník“⁸⁵. Vysvedčenie sa zvykne doručiť poštou, ak sa nedohodnete na osobnom prevzatí.

21) Na konci školského roka požiadajte českú školu o vystavenie potvrdenia o návšteve školy pre nasledujúci školský rok, ktoré je potrebné doručiť slovenskej škole najneskôr do 15. septembra

Česká škola môže mať interne stanovený termín dokedy je treba o toto potvrdenie požiadať (napr. Škola Březová). Zistite si to, aby ste termín podania žiadosti nezmeškali. Zároveň si zistíte, či je potrebné o vystavenie potvrdenia žiadať písomne alebo stačí ústne. Ak by vaša česká škola požadovala podanie písomnej žiadosti o vystavenie potvrdenia o návšteve školy, vzor tejto žiadosti nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ v ČR](#).

⁸⁴ Usmernenie Ministerstva školstva SR k povinnej školskej dochádzke – vzdelávanie cudzincov nájdete [tu](#).

⁸⁵ [Metodický pokyn MŠ SR č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ](#) v znení príkazu ministra č. 40/2021

V českej škole si preverte aj to, či je potrebné k žiadosti o vystavenie potvrdenia o návšteve školy priložiť rozhodnutie o povolení plnenia školskej dochádzky v škole mimo územia SR zo slovenskej kmeňovej školy. Ak je to potrebné priložiť, zistíte si, či vám stačí pôvodné rozhodnutie (ak ste ho mali vydané bez časového obmedzenia) alebo česká škola každoročne požaduje vystavenie nového rozhodnutia zo slovenskej kmeňovej školy⁸⁶. Vystavené potvrdenie o návšteve školy s uvedením názvu a adresy českej školy, ktoré potvrdzuje, že žiak navštevuje príslušnú školu, predložte riaditeľovi slovenskej kmeňovej školy najneskôr do 15. septembra (odporúčame predložiť ho skôr).

Ak chcete ukončiť časť štúdia v škole v ČR a pokračovať v štúdiu na slovenskej ZŠ alebo pokračovať v štúdiu na slovenskej SŠ po dosiahnutí vzdelania na ZŠ v ČR, prečítajte si aj podkapitolu [uznávanie časti štúdia alebo vzdelania na ZŠ a SŠ v zahraničí](#).

V prípade otázok sa môžete [spojiť s naším konzultantom](#) pre legislatívu domáceho vzdelávania (DV).

Môžete sa obrátiť aj na [Asociáciu domáceho vzdelávania v ČR](#) alebo na českých rodičov detí vzdelávaných doma prostredníctvom facebooku v skupine s názvom [Domáci, svobodné, komunitní vzdělávání a unschooling](#).

⁸⁶ Nemusíte každoročne žiadať slovenskú kmeňovú školu o povolenie plnenia školskej dochádzky v škole mimo územia SR, ak to pôvodné rozhodnutie o povolení je platné bez časového obmedzenia. Škola Březová požaduje každoročne predloženie nového rozhodnutia o povolení plnenia školskej dochádzky v škole mimo územia SR vydaného slovenskou kmeňovou školou (aj keď to pôvodné rozhodnutie nebolo časovo obmedzené). Ostatné školy v ČR to podľa našich informácií nepožadujú.

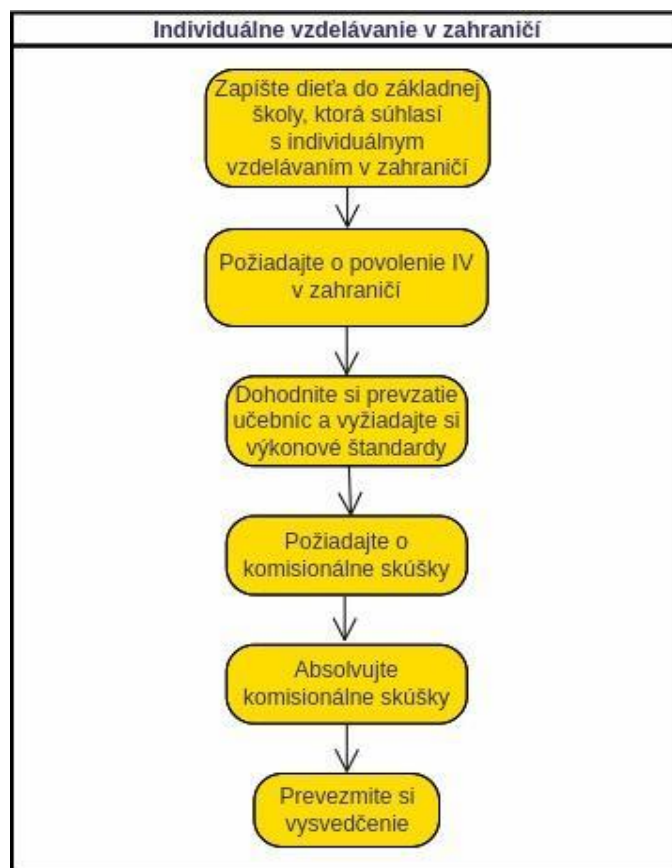
3.2.3. Individuálne vzdelávanie v zahraničí povolené ZŠ v SR (§ 23 e)

Školský zákon vám umožňuje okrem individuálneho vzdelávania podľa § 23 písmena a) školského zákona aj individuálne vzdelávanie v zahraničí podľa § 23 písm. e) školského zákona. Túto možnosť by ste mohli využiť, ak ste v zahraničí dlhodobejšie. Ak ste na krátkodobom pobyte v zahraničí, alebo cestujete a priebežne sa vraciate na Slovensko, je možné, že vás požiadajú v škole, aby ste podali žiadosť o individuálne vzdelávanie podľa § 23 písmena a) školského zákona.

Individuálne vzdelávanie v zahraničí môžete využiť, ak idete do zahraničia, kde vaše dieťa nebude chodiť do miestnej školy (napr. neovláda miestny jazyk) a zároveň miestna legislatíva mu neprikazuje navštevovať miestnu školu. Pri individuálnom vzdelávaní v zahraničí podľa § 23 písm. e) školského zákona na rozdiel od individuálneho vzdelávania podľa § 23 písm. a) školského zákona:

- budete skúšaní komisionálne a nie jedným učiteľom,
- môžete vykonať komisionálne skúšky ročne alebo aj za viac rokov naraz – najneskôr ich musíte vykonať ku koncu stupňa v ZŠ alebo ku koncu vzdelávacieho cyklu ZŠ,
- nemusíte robiť skúšky z „výchov“,
- nepotrebuje garanta (nie je kvalifikačná požiadavka na vzdelávateľa),
- môžete robiť komisionálne skúšky aj dištančne po dohode s riaditeľom kmeňovej školy.

Prehľadná schéma postupu vybavenia individuálneho vzdelávania (IV) v zahraničí v ZŠ na Slovensku:

Podrobný popis krokov pri vybavení individuálneho vzdelávania v zahraničí v ZŠ na Slovensku:

1) Vyberte si školu, ktorá povolí individuálne vzdelávanie v zahraničí a skontaktujte sa s riaditeľom školy (ak už máte dieťa v takej základnej škole zapísané, choďte na krok č. 4)

Každé dieťa s trvalým pobytom na Slovensku musí byť zapísané v niektorej zo škôl, ktoré sú v registri škôl a školských zariadení⁸⁷ (výnimky z tohto pravidla škôl v registri sú uvedené v § 23 školského zákona, napr. vzdelávanie v Európskych školách). V registri sú školy štátne, súkromné aj cirkevné školy.

Základná škola vo verejnom školskom obvode, do ktorého dieťa patrí podľa adresy jeho trvalého pobytu, je označovaná ako jeho „spádová“ škola (táto jediná škola vás musí prijať, ak tam dieťa zapíšete). Pre domáce vzdelávanie si však môžete vybrať akúkoľvek školu, ktorá je v registri škôl a školských zariadení a je ochotná vás prijať na domáce vzdelávanie.

V prípade, že vaše dieťa už chodí do školy a chcete prejsť na domáce vzdelávanie, máte právo požiadať o domáce vzdelávanie kedykoľvek v priebehu roka.

Ak vám škola nechce povoliť domáce vzdelávanie, máte právo kedykoľvek zmeniť školu. Individuálne vzdelávanie v zahraničí je špecifické v tom, že ho povoľujú aj riaditelia škôl, ktoré nie sú bežne školami podporujúcimi individuálne vzdelávanie (t. j. pobyt rodiny v zahraničí je bežne školami akceptovaný ako dôvod na individuálne vzdelávanie). Vami vybraná škola, ktorá vás prijme, bude vašou *kmeňovou školou*. Vo vašej kmeňovej škole bude potom dieťa robiť komisionálne skúšky a táto škola mu aj vydá vysvedčenie.

Výber kmeňovej školy je pre domáce vzdelávanie veľmi dôležitý krok. Odporúčame si však aj v tomto prípade vybrať školu, ktorá má s domácim vzdelávaním skúsenosti alebo je tomuto vzdelávaniu priaznivo naklonená. V školách, ktoré domáce vzdelávanie bežne nepodporujú alebo s ním nemajú skúsenosti, môžu vznikať viaceré neočakávané situácie a skúšky nemusia prebiehať s ohľadom na špecifiká domáceho vzdelávania. Pri výbere školy odporúčame zistiť si od riaditeľa školy (alebo jeho zástupcu či koordinátora domáceho vzdelávania) prinajmenšom to, ako bude prebiehať komisionálne skúšanie (jeho obsah a formu). Ďalej podľa vašich vzdelávacích potrieb vás môže zaujímať napr.:

- či vám škola môže poskytnúť učebnice, resp. či ich má dostatok aj pre deti v domácom vzdelávaní,
- či je nutné učiť sa z tých istých učebníc a pracovných zošitov ako používa škola,
- či deti musia písať spojitým písmom alebo môžu aj nespojitým písmom (ak preferujete písmo nespojité),
- ako si škola predstavuje kontakt v priebehu školského roka – či vyžaduje aj nejaké priebežné výstupy,
- či má škola na komunikáciu s domškolákmi vyhradenú kontaktnú osobu, na ktorú sa môžete obrátiť so svojimi otázkami,

⁸⁷ Register škôl a školských zariadení nájdete [tu](#).

- podrobnosti komisionálneho skúšania – či povoľujú prítomnosť rodiča na skúšaní, v akej forme prebieha skúšanie (ústne skúšanie, písomné testy, či dáva škola priestor na skúškach aj portfóliovému hodnoteniu⁸⁸ a ak áno, aký je jeho minimálny rozsah), či umožňujú aj dištančné (on-line) skúšanie, či dáva škola informácie o typoch zadaní úloh alebo o okruhoch na skúšaní (aby ste mali predstavu, ako budú formulované otázky na testoch),
- či je nutné platiť nejaký poplatok za možnosť domáceho vzdelávania a pod.

Zoznam škôl podporujúcich domáce vzdelávanie môžete nájsť na webovej stránke v časti [Školy pre domáce vzdelávanie](#). Pre viac informácií o kmeňových školách vám na stránke OZ DVS prinášame aj rozhovory s riaditeľmi škôl, ktorí sú otvorení prijímaniu detí v domácom vzdelávaní (v prípade, že bol so školou zverejnený rozhovor, odkaz na neho nájdete pod údajmi školy).

Ak budete hľadať osobné skúsenosti rodičov s jednotlivými kmeňovými školami, môžete ich nájsť v domškoláckych skupinách – odkaz na ich zoznam nájdete v časti [sieťovanie a podpora rodín v domácom vzdelávaní](#).

2) Podajte prihlášku na vzdelávanie v ZŠ alebo žiadosť o prestup, ak už vaše dieťa chodilo do inej ZŠ

Termín podávania prihlášok do ZŠ býva v apríli (od roka 2027 bude vo februári až marci). Nečakajte však až tieto mesiace, do „poradovníka“ záujemcov o domáce vzdelávanie v danej škole sa zahláste už skôr. Osobná prítomnosť detí pri zápise do ZŠ, ktorý býva v apríli, je zvyčajne povinná. Rodič má právo byť prítomný na zápise. V odôvodnených prípadoch môže prebehnúť zápis dištančne a výnimočne, z objektívneho dôvodu, môže prebehnúť aj bez prítomnosti dieťaťa.

Ak vopred nie ste dohodnutí so školou, že vás prijme, teda, nevíete či má škola dostatočné kapacity vás prijať, máte možnosť podať prihlášku aj do viacerých ZŠ.

V prípade, že chcete zapísať dieťa do novej školy v priebehu plnenia povinnej školskej dochádzky – ak vaše dieťa prestupuje z inej ZŠ, zavolajte si do vami zvolenej školy a dohodnite si s riaditeľom novej školy postup prestupu (pozn. poskytnete vám tlačivo žiadosti o prestup).

3) Overte si, či bolo vaše dieťa do ZŠ prijaté

V prípade, že vás prijala iná ako vaša „spádová“ škola a neprihlasovali ste dieťa aj do „spádovej“ školy, nemusíte „spádovej“ škole oznamovať svoje rozhodnutie prihlásiť dieťa do inej ZŠ.

V prípade, že prestupujete do novej školy, po doručení rozhodnutia o prijatí prestupom z novej školy je potrebné informovať vašu pôvodnú školu (školu, z ktorej odchádzate). V pôvodnej škole vás môžu požiadať o vypísanie žiadosti o odhlásenie, prípadne sa informujte o ďalšom postupe odhlásenia dieťaťa zo školy (vrátenie učebníc a pod.). Podľa [§ 31 ods. 3 školského zákona](#) by mal aj

⁸⁸ Viac informácií o tom, čo je portfóliové preskúšanie, v článku doc. PhDr. K. Jančaříkovej, PhD. – [Portfóliové hodnotení v domácim vzdelávaní](#).

riaditeľ novej školy informovať riaditeľa vašej bývalej školy o prijatí žiaka prestupom zaslaním kópie rozhodnutia o prijatí prestupom.

4) Doručte škole žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania v zahraničí

O povolení individuálneho vzdelávania v zahraničí rozhoduje na základe písomnej žiadosti riaditeľ kmeňovej školy, do ktorej bol žiak prijatý. Žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania v zahraničí podáva zákonný zástupca nepĺnoletého žiaka príp. pĺnoletý žiak.

Túto žiadosť podpisujú obaja zákonní zástupcovia dieťaťa. Výnimky, keď sa podpis obidvoch zákonných zástupcov nevyžaduje, nájdete na našej stránke v časti [Často kladené otázky](#), v skupine otázok „Ako vybaviť domáce vzdelávanie“, v odpovedi na otázku „Musí s domácim vzdelávaním súhlasiť aj druhý rodič dieťaťa?“.

Niektoré školy vám môžu poskytnúť vzor žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania v zahraničí. Ak vám tento vzor vaša kmeňová škola neposkytne, vzor žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania v zahraničí podľa § 23 písmeno e) nájdete na našej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

5) Čakajte na doručenie rozhodnutia o povolení individuálneho vzdelávania v zahraničí

O povolení individuálneho vzdelávania v zahraničí rozhoduje riaditeľ kmeňovej školy. Rozhodnutie o povolení individuálneho vzdelávania v zahraničí dostanete poštou alebo elektronicky do elektronickej schránky, ak ju máte aktivovanú⁸⁹. Rozhodnutie by malo byť vydané bezodkladne, najneskôr do 30 dní od podania žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania v zahraničí.

6) Ak chcete, požiadajte o poskytnutie edukačných publikácií a dohodnite si ich prevzatie

Žiakovi, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie v zahraničí, škola na základe žiadosti zákonného zástupcu bezplatne poskytne učebnice a pracovné zošity⁹⁰. V praxi vám ich škola poskytne vždy, ak ich má k dispozícii dostatok.

Učebnice je potrebné škole vrátiť, pracovné učebnice, ktoré sa vypĺňajú, si môžete po dohode so školou nechať. Pracovné zošity sa nevracajú.

Ak by vaša kmeňová škola vyžadovala písomnú žiadosť o poskytnutie edukačných publikácií a neposkytla vám vzor, vzor takej žiadosti nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

7) Vyžiadať si od školy výkonové štandardy pre jednotlivé predmety

Z výkonových štandardov zistíte, čo všetko vyžaduje škola, aby dieťa z jednotlivých predmetov vedelo. Výkonové štandardy vám pomôžu dobre sa pripraviť na komisionálne skúšanie.

⁸⁹ [Usmernenie MŠ SR k doručovaniu rozhodnutí riaditeľov škôl a riaditeľov školských zariadení](#)

⁹⁰ Rodič nemá nárok na metodické príručky pre učiteľa.

8) **Môžete začať domáce vzdelávanie**

Ak počas domáceho vzdelávania narazíte na nejaký problém, s ktorým si nebudete vedieť rady, kontaktujte riaditeľa vašej kmeňovej školy alebo koordinátora domáceho vzdelávania vo vašej kmeňovej škole.

V časti s názvom [domáce vzdelávanie v praxi](#) nájdete viac informácií k praktickým otázkam týkajúcim sa domáceho vzdelávania.

Ak máte dieťa v 9. ročníku ZŠ, alebo čoskoro nastúpi do tohto ročníka, prečítajte si časť [o externom testovaní T9](#).

9) **Ak chcete alebo ste sa tak dohodli s vašou školou, môžete si začať tvoriť vaše vzdelávacie portfólio**

Portfólio je súbor vypracovaných pracovných zošitov, projektov⁹¹, nahrávok alebo fotodokumentácie z priebehu vzdelávania. Niektoré kmeňové školy berú portfólio do úvahy ako súčasť skúšania. Okrem iného je to i akýsi „pamätníček“, ktorý vám zostane ako krásna spomienka.

10) **Na konci každého školského roka alebo na konci stupňa / vzdelávacieho cyklu ZŠ požiadajte o komisionálne skúšky**

Žiaci, ktorí majú povolené individuálne vzdelávanie v zahraničí, musia vykonať komisionálne skúšky zo všetkých povinných vyučovacích predmetov učebného plánu príslušného ročníka kmeňovej školy okrem predmetov s prevahou výchovného zamerania za každý príslušný školský rok, najviac však za všetky ročníky po ukončení prvého a druhého stupňa ZŠ alebo po ukončení vzdelávacieho cyklu ZŠ (dohodnite sa so školou, či pôjdete na komisionálne skúšanie na konci ročníka alebo na konci príslušného stupňa / vzdelávacieho cyklu ZŠ).

O komisionálne skúšky musíte školu písomne požiadať. V žiadosti zákonný zástupca žiaka alebo plnoletý žiak uvedie ročník (alebo ročníky), za ktoré sa majú komisionálne skúšky vykonať. Vzor žiadosti o vykonanie komisionálnej skúšky nájdete na webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

Školský zákon hovorí, že bez súhlasu zákonného zástupcu žiak nemôže robiť komisionálne skúšky z viac ako dvoch vyučovacích predmetov v jeden deň. Ak by ste takýto súhlas chceli vašej kmeňovej škole dať, vzor súhlasu nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

Termín, obsah a rozsah komisionálnych skúšok určí riaditeľ školy, v ktorej sa majú komisionálne skúšky vykonať, najneskôr 30 dní pred ich konaním. Termín je určený obyčajne po vzájomnej dohode s rodičom. Riaditeľ školy určí aj formu komisionálnej skúšky (napr. písomný test, ústna skúška, portfólio).

Žiak môže zo závažných dôvodov, najmä sťaženej dostupnosti ku kmeňovej škole, vykonať komisionálnu skúšku aj dištančne, a to po dohode zákonného zástupcu neplnoletého žiaka alebo plnoletého žiaka s riaditeľom kmeňovej školy. Pri individuálnom vzdelávaní v zahraničí je bežná dištančná forma komisionálneho skúšania.

⁹¹ Súčasťou vášho portfólia môže byť aj tzv. „lapbook“. [Tu](#) nájdete videá s vysvetlením, čo je lapbook a ako ho vytvoriť a [tu](#) nájdete záznam z workshopu Výroba lapbookov.

Komisia pre komisionálne skúšky má najmenej troch členov. Na komisionálnej skúške môže byť prítomný aj odborný zamestnanec, špeciálny pedagóg alebo pedagogický asistent. Riaditeľ školy môže povoliť prítomnosť zákonného zástupcu žiaka na jeho komisionálnom skúšaní. Vzor žiadosti o povolenie prítomnosti zákonného zástupcu na komisionálnej skúške nájdete na webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

Ak plnoletý žiak alebo zákonný zástupca nepĺnoletého žiaka má pochybnosti o správnosti hodnotenia môže do troch pracovných dní odo dňa skončenia obdobia školského vyučovania alebo do troch pracovných dní odo dňa odovzdania vysvedčenia požiadať riaditeľa školy o vykonanie opakovanej komisionálnej skúšky.

Ak žiak neprospel v komisionálnej skúške, riaditeľ školy môže povoliť jedno opakovanie komisionálnej skúšky, ktoré sa uskutoční do šiestich mesiacov od neúspešného vykonania komisionálnej skúšky; výsledok opakovanej komisionálnej skúšky je pre hodnotenie žiaka konečný.

Pri žiadosti o opakovanú komisionálnu skúšku môžete použiť vzor žiadosti o vykonanie komisionálnej skúšky (odkaz na vzor je uvedený v texte vyššie).

11) Prevezmite si vysvedčenie

Na základe výsledkov komisionálnych skúšok vám kmeňová škola vydá vysvedčenie. Vysvedčenie zvykne doručiť poštou, ak sa nedohodnete na osobnom prevzatí.

V prípade otázok sa môžete [spojiť s naším konzultantom](#) pre legislatívu domáceho vzdelávania (DV).

3.2.4. Individuálny učebný plán na ZŠ (§ 23 f)

Individuálny učebný plán umožní vášmu dieťaťu čiastočné domáce vzdelávanie vo vašej škole. Pri vzdelávaní podľa individuálneho učebného plánu sa dohodnete s riaditeľom školy, že vaše dieťa bude chodiť napr. na niektoré predmety alebo niektoré dni, určité obdobie do školy, alebo bude chodiť na konzultácie, vypracuje úlohy, zadania a pod. Ide teda o kombinovanie domáceho vzdelávania a čiastočnej dochádzky do školy podľa možností a potrieb dieťaťa aj školy. Teda takéto vzdelávanie môže viac vyzeráť ako domáce vzdelávanie alebo viac ako dochádzka do školy v závislosti od dohody s vašou školou.

Vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu môže riaditeľ školy povoliť:

- žiakovi s nadaním - napr. športovci, umelci, intelektovo nadané deti,
- žiakovi zo závažných dôvodov:
 - tehotenstvo a materstvo,
 - zdravotné znevýhodnenie žiaka, ktorého stav si vyžaduje striedanie dochádzky do školy s individuálnou prípravou, napr. zhoršenie zdravotného stavu žiaka s Aspergerovým syndrómom, žiaka s vývinovou poruchou aktivity spojenou s hyperaktivitou, resp. iného žiaka v určitom období alebo v súvislosti s jeho účasťou na niektorom vyučovacom predmete, ak je to podľa odborníkov v záujme zlepšenia jeho zdravotného stavu (t. j. na odporúčanie ošetrojúceho lekára dieťaťa, poradenského zariadenia)⁹²,
 - žiak - cudzinec, ktorý sa zároveň vzdeláva dištančne aj v škole v domovskej krajine,
 - žiak v striedavej starostlivosti (ak jeden zákonný zástupca žije v zahraničí),
 - iné objektívne preukázateľné dôvody⁹³.

Teda je na riaditeľovi školy, čo povolí v rámci individuálneho učebného plánu a ako si vyloží pojem „závažný dôvod“.

Vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu, na rozdiel od individuálneho vzdelávania na žiadosť zákonného zástupcu podľa § 24 ods. 2 písm. b) školského zákona:

- nie je pre všetky deti – je len pre deti s nadaním a so závažným dôvodom,
- nie je obyčajne tak úplne „domáce“ – dieťa chodí aj do školy,
- deti nemusia byť polročne preskúšané a na ZŠ nemusia podľa školského zákona robiť ani komisionálne skúšky (výnimka: ak riaditeľ ZŠ rozhodne, že je potrebné komisionálne skúšky vykonať⁹⁴) – teda vypracujú rôzne úlohy, zadania, testy, projekty, alebo sú inak priebežne hodnotení podľa dohody s riaditeľom školy,
- rodič nemusí spĺňať žiadnu kvalifikačnú požiadavku (t. j. nemusíte mať garanta), keďže v tomto prípade vzdelávanie „riadi“ škola.

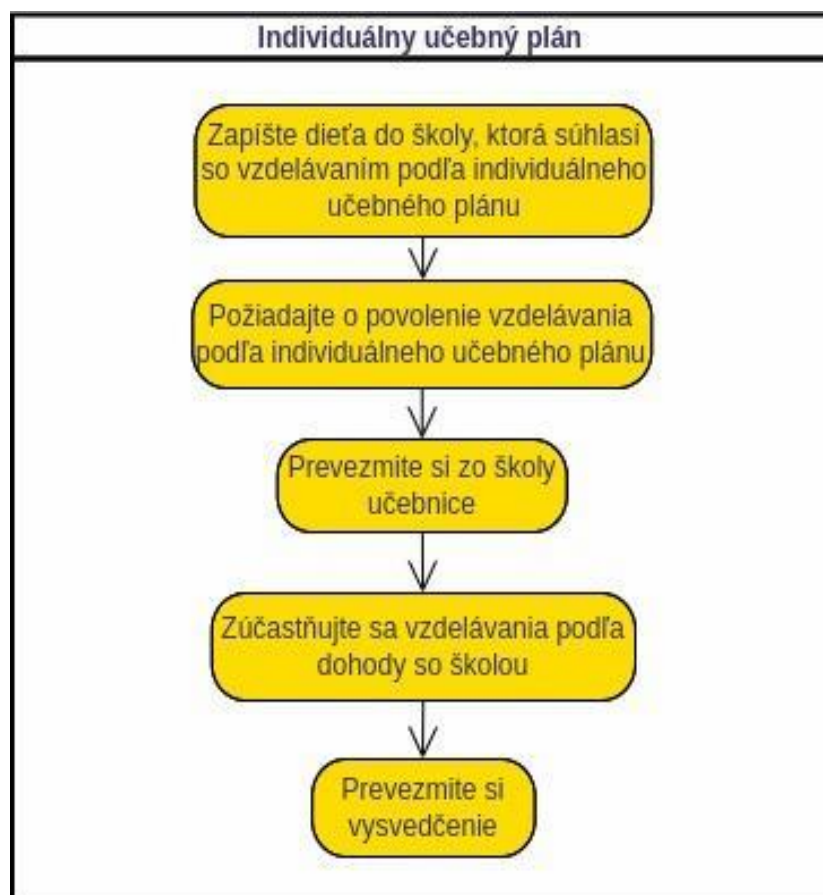
Podmienky vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu nájdete v § 26 školského zákona.

⁹² [Pedagogicko-organizačné pokyny \(POP\) Ministerstva školstva SR pre šk. rok 2019/2020](#)
(Pozn.: Od šk. roku 2020/2021 boli POP nahradené Sprievodcom školským rokom, ktorý už neuvádza príklady závažných dôvodov pri zdravotne znevýhodnených žiakoch.)

⁹³ [Usmernenie k formám úpravy školskej dochádzky žiakov základných a stredných škôl](#)

⁹⁴ [Usmernenie k formám úpravy školskej dochádzky žiakov základných a stredných škôl](#)

Prehľadná schéma postupu vybavenia vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu v ZŠ:

Podrobný popis krokov pri vybavení vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu v ZŠ:

- 1) Vyberte si školu, s ktorou si viete dohodnúť možnosť vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu s takými podmienkami, ktoré vám budú vyhovovať (ak takú školu máte, chodte na krok č. 4)**

Každé dieťa s trvalým pobytom na Slovensku, od 1. septembra 2025 aj dieťa, ktoré je odídencom a občanom Ukrajiny žijúcim v SR, musí byť zapísané v niektorej zo škôl, ktoré sú v registri škôl a školských zariadení⁹⁵ (výnimky z tohto pravidla škôl v registri sú uvedené v § 23 školského zákona, napr. vzdelávanie v Európskych školách). V tomto registri sú školy štátne, súkromné aj cirkevné.

Základná škola vo verejnom školskom obvode, do ktorého dieťa patrí podľa adresy jeho trvalého pobytu, je označovaná aj ako „spádová“ škola. Vy si však môžete vybrať akúkoľvek školu, ktorá je v registri škôl a školských zariadení a je ochotná vám povoliť vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu. Ak by vám súčasná škola nechcela túto formu povoliť, máte právo zmeniť školu kedykoľvek v priebehu školského roka.

Pri výbere školy odporúčame vopred si dohodnúť podmienky vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu.

⁹⁵ Register škôl a školských zariadení nájdete [tu](#).

2) Podajte prihlášku na vzdelávanie v ZŠ alebo žiadosť o prestup, ak už vaše dieťa chodilo do inej ZŠ

Termín podávania prihlášok do ZŠ býva v apríli (od roka 2027 bude vo februári až marci). Osobná prítomnosť detí pri zápise do ZŠ, ktorý býva v apríli, je zvyčajne povinná. Rodič má právo byť prítomný na zápise. V odôvodnených prípadoch môže prebehnúť zápis dištančne a výnimočne, z objektívneho dôvodu, môže prebehnúť aj bez prítomnosti dieťaťa.

V prípade, že chcete zapísať dieťa do novej školy v priebehu plnenia povinnej školskej dochádzky – ak vaše dieťa prestupuje z inej ZŠ, zavolajte si do vami zvolenej školy a dohodnite si s riaditeľom novej školy postup prestupu (pozn. poskytnete vám tlačivo žiadosti o prestup).

3) Overte si, či bolo vaše dieťa do ZŠ prijaté

V prípade, že vás prijala iná ako vaša „spádová“ škola a neprihlasovali ste dieťa aj do „spádovej“ školy, nemusíte „spádovej“ škole oznamovať svoje rozhodnutie prihlásiť dieťa do inej ZŠ.

V prípade, že prestupujete do novej školy, po doručení rozhodnutia o prijatí prestupom z novej školy je potrebné informovať vašu pôvodnú školu (školu, z ktorej odchádzate). V pôvodnej škole vás môžu požiadať o vypísanie žiadosti o odhlásenie, prípadne sa informujte o ďalšom postupe odhlásenia dieťaťa zo školy (vrátenie učebníc a pod.). Podľa [§ 31 ods. 3 školského zákona](#) by mal aj riaditeľ novej školy informovať riaditeľa vašej bývalej školy o prijatí žiaka prestupom zaslaním kópie rozhodnutia o prijatí prestupom.

4) Doručte škole žiadosť o vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu

Žiadosť o vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu podáva zákonný zástupca žiaka, zástupca zariadenia alebo plnoletý žiak. Žiadosť o povolenie vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu podpisujú obaja zákonní zástupcovia dieťaťa. Výnimky, keď sa podpis obidvoch zákonných zástupcov nevyžaduje, nájdete na našej stránke v časti [Často kladené otázky](#), v skupine otázok „Ako vybaviť domáce vzdelávanie“, v odpovedi na otázku „Musí s domácim vzdelávaním súhlasiť aj druhý rodič dieťaťa?“.

O povolení vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu rozhoduje riaditeľ školy. Vzor žiadosti vám obyčajne vie poskytnúť škola. Ak by vám ho neposkytla, vzor žiadosti o vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu podľa § 23 písm. f) školského zákona nájdete na našej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

5) Čakajte na rozhodnutie o povolení vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu a súčasne si dohodnite s riaditeľom školy podmienky a organizáciu vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu

Rozhodnutie o povolení vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu by malo byť vydané bezodkladne, najneskôr do 30 dní od podania žiadosti.

Dohodnuté podmienky a organizácia vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu musia byť v súlade so schváleným školským vzdelávacím programom a sú záväzné pre obe strany.

Individuálny učebný plán vypracuje škola v spolupráci s pedagogickými zamestnancami a odbornými zamestnancami. Individuálny učebný plán schvaľuje riaditeľ školy.

Ak ide o žiaka so ŠVVP, ktorý sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu, individuálny učebný plán sa uvádza v rámci individuálneho vzdelávacieho programu.

6) Dohodnite si so školou prevzatie edukačných publikácií (učebníc, pracovných zošitov a pod.)

7) Môžete sa začať vzdelávať podľa individuálneho učebného plánu

Vzdelávajte sa v súlade s dohodnutým individuálnym učebným plánom. Vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu môže podľa štátneho vzdelávacieho programu prebiehať aj dištančne v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy.

V časti s názvom [domáce vzdelávanie v praxi](#) nájdete viac informácií k praktickým otázkam týkajúcim sa domáceho vzdelávania.

Pri vzdelávaní⁹⁶ podľa individuálneho učebného plánu žiak nemusí byť polročne preskúšaný a v ZŠ ani nemusí ani vykonať komisionálne skúšky, ak riaditeľ ZŠ nerozhodne inak⁹⁷. Žiak je hodnotený učiteľom daného vyučovacieho predmetu⁹⁸ priebežne rovnako ako ostatní žiaci v dennej forme štúdia.

Ak máte pochybnosti o správnosti hodnotenia a vaše dieťa nebolo hodnotené na základe komisionálnej skúšky, máte možnosť najneskôr do troch pracovných dní odo dňa získania výpisu hodnotenia za prvý polrok alebo do troch pracovných dní od skončenia obdobia školského vyučovania alebo od odovzdania vysvedčenia na konci školského roka požiadať riaditeľa školy o komisionálnu skúšku, príp. komisionálne skúšky – teda dieťa má možnosť opravy svojho hodnotenia. Ak je vyučujúcim riaditeľ školy je potrebné požiadať zriaďovateľa školy. Výsledok komisionálnej skúšky je pre hodnotenie žiaka konečný. O komisionálne skúšky musíte školu požiadať písomne. Vzor žiadosti o vykonanie komisionálnej skúšky nájdete na webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

Komisia pre komisionálne skúšky má najmenej troch členov. Na komisionálnej skúške môže byť prítomný aj odborný zamestnanec, špeciálny pedagóg alebo pedagogický asistent. Riaditeľ školy môže povoliť prítomnosť zákonného zástupcu žiaka na jeho komisionálnom skúšaní. V prípade, že sa chcete zúčastniť komisionálneho skúšania, môžete sa s riaditeľom dohodnúť ústne, alebo môžete podať žiadosť písomne. Vzor žiadosti o povolenie prítomnosti

⁹⁶ [§ 26 ods. 6 školského zákona](#) hovorí, že ak pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zistí dôvodné podozrenie na výskyt prejavov rizikového správania žiaka vzdelávaného podľa individuálneho učebného plánu, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie, oznámi túto skutočnosť riaditeľovi školy, ktorý navrhne zákonnému zástupcovi alebo zástupcovi zariadenia vykonanie odbornej činnosti v zariadení poradenstva a prevencie a oznámi túto skutočnosť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. [Neposkytnutie súhlasu s uvedeným vyšetrením](#) sa bude považovať aj za priestupok s pokutou [do 350 eur, a to aj opakovane](#).

⁹⁷ [Usmernenie MŠ SR k doručovaniu rozhodnutí riaditeľov škôl a riaditeľov školských zariadení](#)

⁹⁸ [Usmernenie MŠ SR k doručovaniu rozhodnutí riaditeľov škôl a riaditeľov školských zariadení](#)

zákonného zástupcu na komisionálnej skúške nájdete na webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

Riaditeľ zruší povolenie vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu, ak žiak na konci hodnotiaceho obdobia (t. j. na konci prvého alebo druhého polroka) neprospel.

Ak máte dieťa v 9. ročníku ZŠ, alebo čoskoro nastúpi do tohto ročníka, prečítajte si časť [o externom testovaní T9](#).

8) Prevezmite si vysvedčenie

Škola na konci 1. polroka vystaví výpis hodnotenia, ktorí sa doručuje elektronicky. Po skončení vyučovania daného školského roka vám škola vystaví vysvedčenie.

V prípade otázok sa môžete [spojiť s naším konzultantom](#) pre legislatívu domáceho vzdelávania (DV).

3.3. Domáce vzdelávanie na SŠ

Ziak skončí plnenie povinnej školskej dochádzky, ak od začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky absolvoval desať rokov vzdelávania v školách podľa školského zákona alebo 31. augusta príslušného školského roka, v ktorom žiak dovŕšil 16. rok veku (podľa toho, čo nastane skôr). Teda obvykle ešte prvý ročník strednej školy (SŠ) po ukončení 9-ročnej ZŠ patrí do povinnej školskej dochádzky.

Pokiaľ má dieťa trvalý pobyt na Slovensku, od 1. septembra 2025 aj dieťa, ktoré je odídencom a občanom Ukrajiny žijúcim v SR, musí byť zapísané počas plnenia povinnej školskej dochádzky na škole, ktorá je v registri škôl a školských zariadení⁹⁹ (výnimky z tohto pravidla škôl v registri sú uvedené v § 23 školského zákona, napr. vzdelávanie v Európskych školách).

V nasledujúcich podkapitolách uvádzame možnosti, ako vybaviť domáce vzdelávanie na SŠ (kliknutím na odkaz nižšie sa premiestnite na príslušný text).

- ❖ [Individuálne vzdelávanie povolené SŠ v SR \(§ 23 a\)](#)
- ❖ [Individuálne vzdelávanie povolené SŠ v zahraničí \(§ 23 b\)](#)
- ❖ [Individuálne vzdelávanie v zahraničí povolené SŠ v SR \(§ 23 e\)](#)
- ❖ [Individuálny učebný plán na SŠ \(§ 23 f\)](#) (nepovažuje sa za externé štúdium, ak sa IUP povolí žiakovi, ktorý je v dennej forme štúdia¹⁰⁰)

Po skončení povinnej školskej dochádzky môže vaše dieťa študovať na SŠ aj externe – teda vo večernej forme¹⁰¹, diaľkovo¹⁰², alebo dištančne (on-line)¹⁰³, a to na hociktovej SŠ, ktorá to umožňuje¹⁰⁴.

V prípade, že si po skončení povinnej školskej dochádzky zvolí dieťa externé štúdium na SŠ:

- vaše dieťa bude naďalej poistenec štátu z pohľadu zdravotného poistenia, tzn. štát mu bude platiť zdravotné poistenie (v prípade, ak nebude mať príjem v stanovenej výške)^{105, 106},

⁹⁹ Register škôl a školských zariadení nájdete [tu](#).

¹⁰⁰ Finančné riaditeľstvo SR - 2/ZČ/2024/IM [Informácia k uplatňovaniu daňového bonusu na dieťa na začiatku školského/akademického roka](#)

¹⁰¹ Večerné vzdelávanie je organizované pravidelne niekoľkokrát v týždni v rozsahu 10 až 15 hodín týždenne.

¹⁰² Diaľkové vzdelávanie je organizované spravidla raz týždenne v rozsahu šesť až sedem konzultačných hodín.

¹⁰³ Dištančné vzdelávanie je organizované bez priameho kontaktu pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca s dieťaťom alebo so žiakom prostredníctvom dostupných komunikačných prostriedkov, najmä prostriedkov založených na využívaní počítačových sietí.

¹⁰⁴ Napr. tieto stredné školy na Slovensku ponúkajú externé – dištančné štúdium: <https://ssg.sk/studium/externe-studium/> alebo <https://www.ipvzdelavanie.sk/externe/>.

¹⁰⁵ Zdravotná poisťovňa Dôvera – [Za koho všetkého platí odvody štát](#)

¹⁰⁶ [§ 11 ods. 7 písm. a\)](#) a [§ 11 ods. 8](#) zákona o zdravotnom poistení č. 580/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov

- vaše dieťa nebude poistencom štátu z pohľadu sociálneho poistenia (pozn. to nie sú ani denní žiaci na SŠ)¹⁰⁷ a ani nemá povinnosť platiť sociálne poistenie¹⁰⁸ (v prípade, ak nebude mať príjem zo zárobkovej činnosti¹⁰⁹),
- vaše dieťa nemusí byť povinne zaevidované na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzač o zamestnanie (pokiaľ si prácu aktívne nehľadá)¹¹⁰,
- vaše dieťa môže stratiť nárok na študentskú zľavu u niektorých dopravcov (závisí to od podmienok zliav konkrétneho dopravcu),
- ak máte záujem o ďalšie zľavy – vaše dieťa nemá ako externý žiak nárok na študentskú (zľavovú) kartu ISIC, ale môže si zaobstarať (zľavovú) kartu Euro<26¹¹¹,
- rodič stráca nárok poberať prídavok na (toto) dieťa¹¹²,
- rodič stráca nárok uplatniť si daňový bonus na (toto) dieťa¹¹³,
- ak poberáte výživné, nestrácate automaticky nárok na výživné – súd rozhodne, či je dieťa schopné sa samo živiť v prípade externého štúdia po skončení povinnej školskej dochádzky. Podľa zákona o rodine je plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samo sa živiť¹¹⁴. Samotná externá forma štúdia neznamená, že je automaticky splnená podmienka schopnosti dieťaťa samo sa živiť¹¹⁵.

¹⁰⁷ Sociálna poisťovňa – [Poistenci štátu](#)

¹⁰⁸ Sociálna poisťovňa – [Povinnosti študentov voči sociálnej poisťovni](#)

¹⁰⁹ Viac informácií pre študentov s príjmom nájdete [tu](#).

¹¹⁰ Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny – [Kto môže byť na evidovaný na úrade?](#)

¹¹¹ Viac informácií o karte Euro<26 nájdete [tu](#).

¹¹² Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – [Prídavok na dieťa](#)

¹¹³ Finančná správa SR – [Daňový bonus na vyživované dieťa](#) (Pozn. Pozrite časti Vyživované dieťa a Daňový bonus na vyživované dieťa v aktuálnom roku.)

¹¹⁴ [§ 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine](#) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

¹¹⁵ [Uznesenie Krajského súdu Prešov, sp. značka 18Co/218/2014](#)

3.3.1. Individuálne vzdelávanie povolené SŠ v SR (§ 23 a)

V prípade, že vášmu dieťaťu jeho **zdravotný stav** neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole, **máte možnosť požiadať o individuálne vzdelávanie aj na SŠ**. Žiadosť o povolenie individuálneho vzdelávania však musíte dať výlučne podľa § 24 ods. 2 písm. a) školského zákona, teda zo „zdravotných dôvodov“. K žiadosti je potrebné priložiť písomný súhlas pediatra vydaný na základe vyjadrenia lekára so špecializáciou v inom špecializačnom odbore ako všeobecné lekárstvo a ak účasť na vzdelávaní v škole neumožňuje duševné zdravie (napr. porucha autistického spektra), je potrebné k žiadosti priložiť, okrem písomného súhlasu pediatra, aj odporúčanie zariadenia a poradenstva a prevencie.

Postup ako vybaviť individuálne vzdelávanie na SŠ „zo zdravotného dôvodu“ je analogický s postupom, ktorý je uvedený v časti [individuálne vzdelávanie povolené ZŠ v SR \(§ 23 a\)](#). Pozn.: Žiak, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie „zo zdravotných dôvodov“ podľa § 24 ods. 2 písm. a) školského zákona môže na základe odporúčania pediatra vykonať maturitnú skúšku v domácom prostredí¹¹⁶.

Podľa školského zákona **žiakom na SŠ nie je možné povoliť individuálne vzdelávanie „na žiadosť zákonného zástupcu“** podľa § 24 ods. 2 písm. b) školského zákona, pretože táto forma je určená len žiakom ZŠ. Ak je vaše dieťa v prvom až štvrtom ročníku osemročného vzdelávacieho programu na SŠ (t. j. na 8-ročnom gymnáziu), môžete mu vybaviť individuálne vzdelávanie „na žiadosť zákonného zástupcu“ len vtedy, ak by ste vybavili dieťaťu preradenie zo SŠ späť na ZŠ podľa § 36 školského zákona (je však potrebné si vybrať ZŠ, ktorá vám ho aj povolí).

¹¹⁶ [§ 77 ods. 6 školského zákona](#)

3.3.2. Individuálne vzdelávanie povolené SŠ v zahraničí (§ 23 b)

Vaše dieťa môže ísť študovať na SŠ v zahraničí, ktorá ponúka možnosť individuálneho alebo domáceho vzdelávania. Táto forma vzdelávania sa na SŠ zvykne označovať ako externé, dištančné či on-line štúdium.

V ČR je povinná školská dochádzka len 9-ročná, takže prvý ročník SŠ už nespadá do povinnej školskej dochádzky. Môžete pohľadať školy, ktoré ponúkajú externé štúdium v 1. ročníku SŠ v ČR¹¹⁷, škôl ponúkajúcich on-line externé štúdium je zatiaľ v ČR málo¹¹⁸. Školy, ktoré ponúkajú on-line štúdium, nájdete aj v iných krajinách. Po ukončení povinnej školskej dochádzky už vaše dieťa môže študovať externe aj na Slovensku, ak to konkrétna škola umožňuje.

V prípade, že vaše dieťa ešte neukončilo povinnú školskú dochádzku v SR a chcete, aby sa vzdelávalo na SŠ v zahraničí, je potrebné, aby ste na Slovensku postupovali podľa jednej z nasledovných možností:

- a) našli SŠ na Slovensku, ktorá vášmu dieťaťu povolí štúdium na obdobnej škole v zahraničí – na vašej slovenskej SŠ by vaše dieťa bolo vedené ako žiak vzdelávajúci sa na škole mimo územia SR. Postup ako vybaviť túto formu osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky je analogický s postupom, ktorý je uvedený v časti o [individuálnom vzdelávaní povolenom ZŠ v zahraničí \(§ 23 b\)](#);
- b) ak ste mali aj v 9. ročníku v slovenskej kmeňovej ZŠ povolené vzdelávanie v škole v zahraničí podľa § 23 písm. b) školského zákona, môžete v slovenskej kmeňovej škole nepožiadat' o (rozdielové) komisionálne skúšky koncom 9. ročníka (t. j. vaše dieťa zatiaľ nezíska v SR nižšie stredné vzdelanie – hovorovo základné vzdelanie) a potom vás slovenská kmeňová ZŠ bude môcť „držať“ ešte jeden rok – teda môže byť vašou kmeňovou školou aj v 10. roku povinnej školskej dochádzky¹¹⁹. Do 15. septembra musíte slovenskej kmeňovej ZŠ doručiť potvrdenie o návšteve školy v zahraničí. Ak chcete, aby malo vaše dieťa ukončené základné vzdelanie na Slovensku, požiadajte o (rozdielové) komisionálne skúšky v slovenskej kmeňovej škole v 10. ročníku¹²⁰. Po ukončení povinnej školskej dochádzky, môžete pokračovať v externom štúdiu na SŠ v zahraničí bez toho, aby ste mali kmeňovú školu v SR;
- c) ak vaše dieťa ukončilo na ZŠ v SR (t. j. ukončilo 9. ročník a získalo nižšie stredné vzdelanie), je do 15. septembra potrebné predložiť ÚPSVaR aj obci, v ktorej má trvalý pobyt, doklad, že pokračuje vo vzdelávaní v škole v zahraničí (t. j. potvrdenie o návšteve školy v zahraničí) – v tomto prípade nemusíte mať v 10. roku povinnej školskej dochádzky kmeňovú školu v SR, len nahlásite uvedeným úradom, že sa vaše dieťa vzdeláva v škole v zahraničí. V tomto prípade je potrebné potvrdenie o návšteve školy v zahraničí predložiť ihneď aj vašej zdravotnej poisťovni, aby štát uhradil za vaše dieťa zdravotné poistenie. Po ukončení povinnej školskej dochádzky, môžete pokračovať v externom

¹¹⁷ Zoznam SŠ v ČR, ktoré ponúkajú externé štúdium nájdete [tu](#).

¹¹⁸ On-line štúdium poskytujú napr. [Lýceum Březová](#) alebo [Škola Spektrum](#).

¹¹⁹ Postup podľa informácií Ministerstva školstva SR.

¹²⁰ O (rozdielové) komisionálne skúšky nie je potrebné žiadať, ak vaše dieťa ukončilo ZŠ v ČR a nechce pokračovať na SŠ v SR. Ukončené základné vzdelanie na ZŠ v ČR sa v SR uznáva automaticky.

štúdiu na SŠ v zahraničí bez toho, aby túto skutočnosť dokladovali ÚPSVaR alebo obci.

Ak budete chcieť ukončiť štúdium na SŠ v zahraničí a pokračovať v štúdiu na SŠ na Slovensku, prečítajte si aj podkapitolu [uznávanie časti štúdia alebo vzdelania na ZŠ a SŠ v zahraničí](#).

Ak ste zapísali dieťa na SŠ v zahraničí a ukončilo povinnú školskú dochádzku a chcete, aby malo naďalej v SR štátom platené zdravotné poistenie, je potrebné **preukázať zdravotnej poisťovni, že sa sústavne pripravuje na budúce povolanie prostredníctvom strednej školy v zahraničí**. Zdravotné poisťovne totiž majú k dispozícii len údaje o žiakoch vzdelávaných na SŠ v SR. Údaje o žiakoch vzdelávaných za SŠ v zahraničí sa v registroch nenachádzajú, preto musíte zdravotnej poisťovni predložiť potvrdenie o návšteve SŠ v zahraničí, ktoré vám na požiadanie zahraničná škola vystaví.

Najprv je však potrebné požiadať Stredisko na uznávanie dokladov o vzdelaní o posúdenie štúdia v zahraničí. Postup a náležitosti žiadosti o posúdenie štúdia nájdete [tu](#).

Pri tomto posúdení sa overí, či štúdium na vami vybranej SŠ v zahraničí je rovnocenné so štúdiom na SŠ v SR. Vydané rozhodnutie o uznaní rovnocennosti štúdia následne predložte zdravotnej poisťovni spolu s potvrdením o návšteve školy v zahraničí. Vaša zdravotná poisťovňa určí, či budete musieť predkladať potvrdenie o návšteve školy v zahraničí každoročne alebo raz za dlhšie obdobie, preto sa nezabudnite informovať o tom, v akej frekvencii je potrebné predkladať potvrdenie (obyčajne je to ročne). V určenej lehote potom predložíte zdravotnej poisťovni potvrdenie o návšteve školy (vždy nové) spolu s rozhodnutím o uznaní rovnocennosti štúdia (to nie je potrebné vybavovať každoročne nové).

Zdravotné poistenie štát platí deťom, ktoré sa sústavne pripravujú na budúce povolanie dennou aj externou formou štúdia. Avšak poberať prídavky na dieťa a uplatniť si daňový bonus na dieťa môžete len pri dennej forme štúdia na SŠ, preto pri externej forme štúdia na SŠ v zahraničí na nich strácate nárok.

3.3.3. Individuálne vzdelávanie v zahraničí povolené SŠ v SR (§ 23 e)

V prípade, že plánujete cestu do zahraničia, môžete požiadať riaditeľa školy o individuálne vzdelávanie v zahraničí. V takom prípade by ste si museli nájsť SŠ na Slovensku, ktorá vám povolí individuálne vzdelávanie v zahraničí (v zahraničí nebude dieťa chodiť do školy, bude zapísané len na SŠ na Slovensku), no je možné, že nájsť takú školu bude náročné. Štatistiky ukazujú, že táto forma IV sa na SŠ nezvykne povoľovať, aj keď je možná.

Postup ako vybaviť individuálne vzdelávanie v zahraničí na SŠ je analogický s postupom, ktorý je uvedený v časti [individuálne vzdelávanie v zahraničí povolené ZŠ v SR \(§ 23 e\)](#). Keďže školský zákon umožňuje vykonanie komisionálnych skúšok za viac ročníkov len žiakom ZŠ, žiaci SŠ musia robiť komisionálne skúšky ročne.

3.3.4. Individuálny učebný plán na SŠ (§ 23 f)

Individuálny učebný plán umožní vášmu dieťaťu čiastočné domáce vzdelávanie vo vašej škole. Pri vzdelávaní podľa individuálneho učebného plánu sa dohodnete s riaditeľom školy, že vaše dieťa bude chodiť napr. na niektoré predmety alebo niektoré dni, určité obdobie do školy, alebo bude chodiť na konzultácie, vypracuje úlohy, zadania a pod. Ide teda o kombinovanie domáceho vzdelávania a čiastočnej dochádzky do školy podľa možností a potrieb dieťaťa aj školy. Teda takéto vzdelávanie môže viac vyzeráť ako domáce vzdelávanie alebo viac ako dochádzka do školy v závislosti od dohody s vašou školou.

Na rozdiel od individuálneho vzdelávania podľa § 23 písm. a) školského zákona, individuálny učebný plán nemôžete vybaviť úplne každému dieťaťu – vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu je umožnené len žiakom s nadaním alebo žiakom so závažnými dôvodmi. Podrobné podmienky a postup domáceho vzdelávania formou individuálneho učebného plánu nájdete v podkapitole o [individuálnom učebnom pláne na ZŠ \(§ 23 f\)](#).

Rozdiel v podmienkach pri vzdelávaní formou individuálneho učebného plánu na SŠ oproti ZŠ je v tom, že na SŠ riaditeľ školy musí nariadiť komisionálne skúšky (t. j. rodič nepodáva žiadosť o vykonanie komisionálnych skúšok). Výsledok komisionálnych skúšok je pre hodnotenie žiaka konečný, teda nie je možné vykonať opakované komisionálne skúšky.

Komisia pre komisionálne skúšky má najmenej troch členov. Výsledok komisionálnej skúšky sa vyhlási v deň konania skúšky. Riaditeľ školy môže povoliť prítomnosť zákonného zástupcu žiaka na jeho komisionálnom skúšaní. V prípade, že sa chcete zúčastniť skúšania, môžete sa s riaditeľom dohodnúť ústne, alebo môžete podať oficiálnu žiadosť písomne. Vzor žiadosti o povolenie prítomnosti zákonného zástupcu na komisionálnej skúške nájdete na našej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#) (pozn. na SŠ je rovnaký vzor žiadosti ako na ZŠ) Na komisionálnej skúške môže byť prítomný aj odborný zamestnanec, špeciálny pedagóg alebo pedagogický asistent.

V štúdiu podľa individuálneho učebného plánu môžete na SŠ pokračovať aj po skončení povinnej školskej dochádzky. Štúdium podľa individuálneho učebného plánu sa po skončení povinnej školskej dochádzky považuje za dennú formu štúdia, ak sa povolí žiakovi, ktorý je v dennej forme štúdia.

3.4. Špecifiká pri deťoch so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou (ŠVVP) je **požiadavka určená diagnostikou v zariadeniach poradenstva a prevencie na poskytnutie podporného opatrenia** vo výchove a vzdelávaní dieťaťa alebo žiakovi:

- so zdravotným znevýhodnením, t. j.
 - deti so zdravotným postihnutím – s mentálnym postihnutím, sluchovým postihnutím, zrakovým postihnutím, telesným postihnutím, intelektuálnym postihnutím, narušenou komunikačnou schopnosťou, autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami, viacnásobným postihnutím, kombináciou postihnutí bez možnosti určenia prevažujúceho postihnutia, ktoré im môžu brániť vzdelávať sa rovnako ako sa vzdelávajú deti bez zdravotného postihnutia;
 - deti choré alebo zdravotne oslabené – s ochorením, ktoré je dlhodobého charakteru alebo vzdelávajúce sa v školách pri zdravotníckych zariadeniach;
 - deti s vývinovými poruchami – s poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia;
 - deti s poruchou správania – s narušením funkcií v oblasti emocionálnej alebo sociálnej okrem detí s vývinovými poruchami;
- zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia;
- s nadaním (intelektovým, umeleckým, športovým);

ďalej požiadavka na poskytnutie podporného opatrenia dieťaťa alebo žiakovi, ktorého:

- zdravotný stav, sociálne podmienky, jazykové schopnosti, správanie, kognitívne schopnosti, motivácia, emocionalita, tvorivosť alebo zručnosti vyžadujú poskytnutie podporného opatrenia.

Špeciálna výchovno-vzdelávacia potreba sa diagnostikuje v škole ako odborné činnosti prvého a druhého stupňa, napr. pedagogická a orientačná diagnostika, alebo v zariadení poradenstva a prevencie ako odborné činnosti tretieho až piateho stupňa napr. komplexná diagnostika. Zariadeniami poradenstva a prevencie sú centrá poradenstva a prevencie - CPP a špecializované centrá poradenstva a prevencie - ŠCPP¹²¹. Škola musí rešpektovať vyjadrenia poradenských zariadení bez ohľadu na to, či sú štátne alebo súkromné, podmienkou však je, aby poradenské zariadenie bolo zaradené v registri škôl a školských zariadení.

Rodičia s deťmi so ŠVVP v rámci domáceho vzdelávania postupujú podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ak im ich ŠVVP neumožňujú, aby sa vzdelávali podľa školského vzdelávacieho programu školy, ktorú dieťa navštevuje. Môžu používať špeciálne metódy a formy vyučovania podľa potrieb dieťaťa, môžu používať špeciálne učebnice, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje a môžu si upraviť prostredie podľa potrieb dieťaťa.

Individuálny vzdelávací program obsahuje podporné opatrenie a úpravy jednotlivých častí školského vzdelávacieho programu podľa ŠVVP dieťaťa alebo žiaka, najmä

¹²¹ Mapu CPP a ŠCPP, ktoré sú v registri škôl a školských zariadení, nájdete [tu](#).

úpravu obsahu, metód, foriem alebo spôsobu hodnotenia, dochádzky do školy a spolupráce s odbornými zamestnancami (t. j. v individuálnom vzdelávacom programe je dobré určiť v závislosti od potrieb dieťaťa aj spôsob preskúšania).

Individuálny vzdelávací program vypracuje škola na základe vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie po konzultácii so zákonným zástupcom a pri žiakoch najmenej v 5. ročníku alebo žiaka strednej školy, aj za účasti tohto žiaka. Ak je žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu, jeho kópia sa poskytuje zákonnému zástupcovi¹²².

Špecifiká externého testovania pri deťoch so ŠVVP nájdete v časti o [externom testovaní T9](#).

V prípade otázok týkajúcich sa domáceho vzdelávania detí so ŠVVP sa môžete [spojiť s naším konzultantom](#) pre rodiny s deťmi so ŠVVP.

¹²² [§ 7 ods. 1 vyhlášky MŠ SR č. 223/2022 Z. z. o základnej škole](#) v znení neskorších predpisov

3.5. Uznávanie časti štúdia alebo vzdelania na ZŠ a SŠ v zahraničí

Uznávaním časti štúdia alebo vzdelania sa rozumie porovnanie slovenských učebných plánov (osnov) s učebnými plánmi (osnovami) školy v zahraničí. Následne z predmetov, ktoré sú rozdielne, musí žiak vykonať rozdielové komisionálne skúšky. Z predmetov, ktorých obsah zodpovedá slovenským osnovám, sa známka zo zahraničného vysvedčenia uzná¹²³.

Pod pojmom uznávanie „časti štúdia“ sa rozumie uznávanie predmetov jedného ročníka alebo viacerých ročníkov, ktoré sa dieťa vzdelávalo v škole v zahraničí (pozn.: nejde o uznávanie všetkých ročníkov štúdia školy – teda celého ukončeného vzdelania na škole v zahraničí). Časť štúdia v zahraničí sa na slovenskej kmeňovej škole uznáva, ak sa žiak:

- vráti zo školy v zahraničí, napr. na konci 6. ročníka ZŠ a v 7. ročníku ZŠ chce pokračovať v štúdiu na ZŠ na Slovensku – vtedy sa **musí** uznať časť štúdia v zahraničí,
- nevracia študovať späť na ZŠ na Slovensko, ale jeho zákonný zástupca požiada o uznanie konkrétneho ročníka, resp. ročníkov ZŠ, počas ktorých sa dieťa vzdelávalo v škole v zahraničí – často sa v praxi takto uznáva každý školský rok až do 9. ročníka ZŠ (vrátane). Rodičia o uznanie časti štúdia žiadajú kvôli tomu, že potrebujú uznanie zahraničného vysvedčenia na Slovensku kvôli prijímacím skúškam na slovenskú SŠ. V tomto prípade sa nemusí podľa šk. zákona vykonať uznanie časti štúdia, **ale môže** (na žiadosť zákonných zástupcov).

Ak žiak ukončil 9. ročník ZŠ v zahraničí bez komisionálneho skúšania v škole na Slovensku a potrebujete dať uznať (celé) ukončené štúdium ZŠ v zahraničí, vtedy sa neuznáva „časť štúdia“ v zahraničí, ale uznáva sa „**ukončené vzdelanie**“ v zahraničí. Pri uznávaní ukončeného základného vzdelania je ale problém v tom, že ukončené základné vzdelanie **môžete** dať uznať až po ukončení ZŠ, no prijímacie skúšky na SŠ sú pred ukončením vzdelávania na ZŠ (teda v čase podávania prihlášok na SŠ by vysvedčenie zo školy v zahraničí ešte nemohlo byť uznané ako ukončené vzdelanie). V tomto prípade, ak chcete, aby vaše dieťa pokračovalo plynule v štúdiu na SŠ na Slovensku, musíte na slovenskej kmeňovej škole dať uznať časť štúdia v škole v zahraničí vykonaním rozdielových komisionálnych skúšok.

V nasledujúcich podkapitolách nájdete informácie týkajúce sa postupu uznávania časti štúdia a ukončeného vzdelania v škole v zahraničí (kliknutím na odkaz nižšie sa premiestnite na príslušný text).

- ❖ [Uznávanie časti štúdia na ZŠ alebo SŠ v zahraničí](#)
- ❖ [Uznávanie ukončeného vzdelania na ZŠ v zahraničí](#)

¹²³ Od 1. januára 2022 nie je potrebné požiadať Stredisko na uznávanie dokladov o vzdelaní o stanovisko s prevodom známok zo školy v zahraničí do slovenskej klasifikačnej stupnice. Prevod známok sa urobí za pomoci prevodovej stupnice zverejnenej na stránke Ministerstva školstva SR, ktoré nájdete v Manuáli prevodov známok zo základných a stredných škôl v zahraničí dostupnom [tu](#) (pozn. prevod urobí riaditeľ školy).

3.5.1. Uznávanie časti štúdia na ZŠ alebo SŠ v zahraničí

Podľa školského zákona **musí byť** žiak vzdelávaný mimo územia SR **komisionálne skúšaný, keď ukončí časť štúdia v zahraničí**¹²⁴ a pokračuje v štúdiu na slovenskej škole (teda ak ukončí štúdium na ZŠ v zahraničí a pokračuje v ZŠ na Slovensku alebo ukončí štúdium na SŠ v zahraničí a pokračuje na SŠ na Slovensku). V prípade, že **žiak časť štúdia v zahraničí neukončuje, môže byť komisionálne skúšaný** na žiadosť zákonných zástupcov.

O uznaní časti štúdia v zahraničí rozhoduje riaditeľ kmeňovej školy na Slovensku¹²⁵, ktorý porovná učebné plány (osnovy) a určí predmety, z ktorých je potrebné vykonať rozdielové komisionálne skúšky. V prípade žiakov, ktorí študovali v ČR, je to obyčajne komisionálne skúšanie z predmetu slovenský jazyk a literatúra (niekedy aj slovenská vlastiveda, slovenský dejepis či slovenská geografia)¹²⁶ a v prípade žiakov, ktorí študovali v iných krajinách ako ČR, to môže byť aj skúšanie z iných predmetov – v závislosti od toho, nakoľko sú učebné plány (osnovy) rozdielne.

Zákonný zástupca alebo plnoletý žiak predloží riaditeľovi školy pred skúšaním kópiu posledného vysvedčenia zo zahraničia. Ak je vysvedčenie v inom ako slovenskom jazyku, českom jazyku alebo vyučovacom jazyku kmeňovej školy, zákonný zástupca žiaka alebo plnoletý žiak zabezpečí jeho preklad do slovenského jazyka (nie je potrebné robiť úradný preklad, stačí obyčajný preklad).

Riaditeľ kmeňovej školy určí termín, rozsah, obsah komisionálnych skúšok najneskôr 30 dní pred ich konaním. Riaditeľ kmeňovej školy určí aj formu komisionálnych skúšok, napr. prezenčná/dištančná a písomná/ústna/portfólio/iná forma.

O komisionálne skúšky v prípade, že :

- a) neukončujete štúdium v škole v zahraničí, musíte písomne požiadať, keďže sa v tomto prípade vykonajú komisionálne skúšky len na žiadosť zákonných zástupcov (t. j. sú dobrovoľné),
- b) ukončujete štúdium v škole v zahraničí a vraciate sa do školy v SR, nemusíte písomne žiadať, keďže povinnosť vykonať ich vyplýva priamo zo školského zákona. Po vykonaní komisionálnych skúšok riaditeľ školy zaradí žiaka do príslušného ročníka podľa veku, môže ho zaradiť do najbližšieho nižšieho ročníka, ak o to zákonný zástupca požiada.

Ak sa vaše dieťa vzdeláva na ZŠ v ČR a chcete pokračovať v štúdiu na slovenskej SŠ, obyčajne SŠ vyžaduje aj vysvedčenie so známku zo slovenského jazyka a literatúry aj výsledky Testovania 9, preto je vhodné vykonať Testovanie 9 a požiadať o komisionálne skúšanie (obyčajne sa skúša zo slovenského jazyka a literatúry). Komisionálne skúšky je vhodné robiť ročne na konci šk. roka (v 9. ročníku aj v 1. polroku), pretože pri prijímaní na SŠ sa vypisujú známky za viac ročníkov. Obyčajne sa na prihláške na strednú školu vypisujú známky za 6., 7., 8. ročník (koncoročné známky) a 9. ročník ZŠ (známky za 1. polrok). Je treba rátať s tým, že do priemeru

¹²⁴ Usmernenie MŠ SR k povinnej školskej dochádzke – vzdelávanie cudzincov nájdete [tu](#).

¹²⁵ Informácie o uznávaní častí štúdia zo zahraničných základných a stredných škôl nájdete [tu](#).

¹²⁶ Slovensko má s ČR podpísanú zmluvu o vzájomnom uznávaní rovnocennosti dokladov o vzdelaní (zmluvu nájdete [tu](#)). Touto zmluvou sa riadi až uznávanie ukončeného vzdelania v ČR. Uznávanie časti štúdia sa riadi školským zákonom, podľa ktorého časť štúdia uznáva riaditeľ kmeňovej školy, ktorý rozhodne o obsahu a rozsahu (rozdielových) komisionálnych skúšok.

známok sa zarátavajú iba známky z predmetov, ktoré sú aj na Slovensku. Viac informácií o Testovaní 9 nájdete v časti [Externé testovanie T9 a DV](#).

Vzor žiadosti o vykonanie komisionálnej skúšky nájdete na našej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#). Predmety sa uvedú podľa dohody s riaditeľom školy, ktorý určí, z ktorých predmetov je potrebné robiť (rozdielové) komisionálne skúšky.

Komisia pre komisionálne skúšky má najmenej troch členov. Na komisionálnej skúške môže byť prítomný aj odborný zamestnanec, špeciálny pedagóg alebo pedagogický asistent. Riaditeľ školy môže povoliť prítomnosť zákonného zástupcu žiaka na jeho komisionálnom skúšaní. V prípade, že sa chcete zúčastniť skúšania, môžete sa s riaditeľom dohodnúť ústne, alebo môžete podať oficiálnu žiadosť písomne. Vzor žiadosti o povolenie prítomnosti zákonného zástupcu na komisionálnej skúške nájdete na našej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

Školský zákon hovorí, že bez súhlasu zákonného zástupcu žiak nemôže robiť komisionálne skúšky z viac ako dvoch vyučovacích predmetov za deň. Ak chcete dať škole takýto súhlas, jeho vzor nájdete na našej webovej stránke v časti [vzory dokumentov pre školákov na ZŠ](#).

Ak plnoletý žiak alebo zákonný zástupca nepĺnoletého žiaka má pochybnosti o správnosti hodnotenia môže do troch pracovných dní odo dňa získania výpisu hodnotenia za prvý polrok (ak bol žiak hodnotený len za prvý polrok), do troch pracovných dní odo dňa skončenia obdobia školského vyučovania alebo do troch pracovných dní odo dňa odovzdania vysvedčenia požiadať riaditeľa školy o vykonanie opakovanej komisionálnej skúšky.

Ak žiak neprospel v komisionálnej skúške, riaditeľ školy môže povoliť jedno opakovanie komisionálnej skúšky, ktoré sa uskutoční do šiestich mesiacov od neúspešného vykonania komisionálnej skúšky; výsledok opakovanej komisionálnej skúšky je pre hodnotenie žiaka konečný. Pri žiadosti o opakovanú komisionálnu skúšku môžete použiť vzor žiadosti o vykonanie komisionálnej skúšky (odkaz na vzor je uvedený v texte vyššie).

Po vykonaní komisionálnych skúšok vydá kmeňová škola vysvedčenie s uvedením hodnotenia len v predmete/predmetoch, z ktorých žiak vykonal komisionálne skúšky (to predstavuje uznanie časti štúdia v zahraničí). V doložke vysvedčenia sa uvedie: „Žiak je na tomto vysvedčení hodnotený z predmetov, z ktorých nebol hodnotený na vysvedčení vydanom v školskom roku ... školou ... za ... ročník.“

V prípade otázok týkajúcich sa uznávania časti štúdia sa môžete [spojiť s naším konzultantom](#) pre legislatívu domáceho vzdelávania (DV).

3.5.2. Uznávanie ukončeného vzdelania na ZŠ v zahraničí

Ak žiak absolvuje celý vzdelávací program v škole v zahraničí a **nevykoná rozdielové komisionálne skúšky** na ZŠ v SR a chce pokračovať v štúdiu na SŠ v SR, musí **požiadať regionálny úrad školskej správy o uznanie dokladu o vzdelaní**^{127,128,129}. Žiadosť o uznanie dokladu o vzdelaní vydanom ZŠ v inom štáte (tzv. nostrifikácia) na účely pokračovania v štúdiu sa zasiela na príslušný regionálny úrad, kde má žiadateľ trvalé bydlisko (pozn. nie na Stredisko uznávania dokladov o vzdelaní). Podrobný postup ku konaniu o uznaní dokladu o vzdelaní a odkazy na príslušné regionálne úrady školskej správy nájdete [tu](#).

Požiadavky pri uznávaní dokladov o ukončenom vzdelaní zo školy v zahraničí sa odlišujú podľa toho, či má alebo nemá SR s daným štátom, v ktorom sídli škola v zahraničí, podpísanú medzinárodnú zmluvu o vzájomnom uznávaní dokladov o vzdelaní. zoznam štátov, s ktorými bola uzavretá medzinárodná zmluva (v týchto prípadoch sú to bilaterálne, t. j. dvojstranné zmluvy) o vzájomnom uznávaní rovnocennosti dokladov o vzdelaní s odkazmi na samotné zmluvy nájdete [tu](#).

Výnimku spomedzi medzinárodných zmlúv predstavuje zmluva s Českou republikou, na základe ktorej sú doklady vydané českými školami (okrem výkonu regulovaných povolání) platné v Slovenskej republike automaticky bez uznania a bez potreby podania žiadosti¹³⁰.

V prípade otázok týkajúcich sa uznávania ukončeného vzdelania sa môžete [spojiť s naším konzultantom](#) pre legislatívu domáceho vzdelávania (DV).

¹²⁷ Informácie o uznávaní ukončeného vzdelania na základných a stredných školách nájdete [tu](#).

¹²⁸ [Zákon č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelaní a o uznávaní odborných kvalifikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov \(§ 36 až § 39\)](#)

¹²⁹ Usmernenie MŠ SR k povinnej školskej dochádzke – vzdelávanie cudzincov nájdete [tu](#).

¹³⁰ [Zmluva o vzájomnom uznávaní dokladov o vzdelaní s ČR](#)

3.6. Externé testovanie T9 a DV

Externé testovanie žiakov ZŠ sa uskutočňuje za účelom celoslovenského zisťovania úrovne ich výchovno-vzdelávacích výsledkov v jednotlivých vyučovacích predmetoch. Presný termín konania externého testovania s určením ročníkov a vyučovacích predmetov, ktoré sa externe testujú v konkrétnom šk. roku, nájdete v Pedagogicko-organizačných pokynoch pre daný školský rok, ktorý každoročne vydáva ministerstvo školstva (príp. v jeho dodatkoch, ak dôjde k jeho zmenám). Pedagogicko-organizačné pokyny pre aktuálny školský rok nájdete na stránke ministerstva školstva [tu](#).

Deviatci ZŠ vykonávajú Testovanie 9 (T9) z **predmetov matematika a slovenský jazyk a literatúra**.¹³¹

Podľa § 155 ods. 5 šk. zákona sa externého testovania žiakov ZŠ zúčastňujú všetci žiaci ZŠ v príslušnom ročníku, vrátane žiakov so ŠVVP. Výnimky z tejto povinnosti majú napríklad:

- žiaci s mentálnym postihnutím, ktorí sa externého testovania môžu zúčastniť,
- žiaci cudzinci, ak boli v súhrnnom hodnotení hodnotení klasifikačným stupňom nedostatočný príp. zodpovedajúcim spôsobom v slovom hodnotení, ak mali v hodnotení vyjadrenie absolvoval, neabsolvoval alebo oslobodený, alebo sa zdržiavali na území SR menej ako rok pred termínom externého testovania či začali navštevovať príslušnú školu v šk. roku, v ktorom sa externé testovanie žiakov uskutočňuje, sa externého testovania so súhlasom riaditeľa školy nemusia zúčastniť (podľa § 146 ods. 11 šk. zákona),
- ďalší žiaci podľa usmernenia Národného inštitútu vzdelávania a mládeže (NIVAM) – napr. testovanie z predmetu matematika je pre žiakov s dyskalkúliou dobrovoľné pri T9 (len ak žiak nepodá prihlášku na SŠ so študijným odborom obsahujúcim profilový predmet matematika), ďalej je dobrovoľné pre žiakov s modifikáciou obsahu vzdelávania z testovaného predmetu v IVP vzhľadom na závažnosť postihnutia a vývinovej poruchy podľa diagnostiky CPP alebo ŠCPP (ak nepodávajú prihlášku na SŠ so študijným odborom) a pod. Usmernenie NIVAM nájdete [tu](#).¹³²

T9 sa nemusia zúčastniť žiaci, ktorí majú povolené vzdelávanie v škole mimo územia SR podľa § 23 písm. b) šk. zákona alebo individuálne vzdelávanie v zahraničí podľa § 23 písm. e) šk. zákona, ak ich zákonní zástupca písomne oznámi kmeňovej ZŠ, že sa v termíne T9 neplánujú vrátiť na Slovensko a absolvovať T9.

Z uvedeného vyplýva, že **externé testovanie je povinné pre všetkých žiakov ZŠ v danom ročníku, a teda je povinné aj pre žiakov v DV** (ak nespadajú do vyššie uvedených výnimiek).

Externé testovanie sa realizuje pri fyzickej prítomnosti dieťaťa v kmeňovej škole, t. j. dieťa nemôže vyplniť test doma (výnimkou môže byť dieťa ležiace na lôžku,

¹³¹ Pri T9 v ZŠ s maďarským vyučovacím jazykom sa robia testy z predmetu Maďarský jazyk a literatúra aj z predmetu Slovenský jazyk a slovenská literatúra a v ZŠ s ukrajinským vyučovacím jazykom sa robia testy z predmetu Ukrajinský jazyk a literatúra aj Slovenský jazyk a literatúra.

¹³² Na stránke si vyberte Testovanie 9 → Organizačné pokyny → Usmernenie k prihlasovaniu žiakov na Testovanie T9 pre daný rok. Podrobnosti nájdete v časti s názvom „Účasť žiakov na testovaní“.

pri ktorom sa postupuje osobitne podľa podmienok, ktoré určí NIVAM¹³³), ani ho nemôže robiť v inej ako kmeňovej škole (napr. škole, ktorá je bližšie k jeho bydlisku).

Ospravedlniteľnými dôvodmi neúčasti žiaka¹³⁴ na riadnom termíne externého testovania sú choroba, hospitalizácia, nemožnosť pricestovať zo zahraničia, mimoriadne nepriaznivé poveternostné podmienky alebo náhle prerušenie premávky hromadných dopravných prostriedkov. Škola môže ospravedlniť neúčasť aj z iného dôvodu hodného osobitného zreteľa. V prípade, že sa externého testovania nemôžete zúčastniť, je potrebné to vašej kmeňovej škole **vopred oznámiť** (najneskôr v deň konania T9) **aj s uvedením dôvodu neprítomnosti**. Oznámenie je potrebné urobiť písomne (napr. e-mailom, prostredníctvom EduPage)¹³⁵.

Podľa § 144 ods. 10 školského zákona neprítomnosť žiaka ospravedľňuje škola na základe žiadosti (oznámenia) jeho zákonného zástupcu, ale v odôvodnených prípadoch škola môže vyžadovať lekárske potvrdenie o chorobe alebo iný doklad potvrdzujúci odôvodnenosť neprítomnosti. Podrobnosti o spôsobe preukazovania dôvodov neprítomnosti a dokladoch preukazujúcich dôvody neprítomnosti upraví škola v školskom poriadku. V praxi teda v prípade ochorenia dieťaťa počas T9 niektorým školám postačuje ospravedlnenie od rodiča a iné vyžadujú ospravedlnenie od lekára.

V prípade, že sa T9 nemôžete z objektívneho dôvodu zúčastniť v riadnom termíne, riaditeľ školy po dohode so zákonným zástupcom žiaka požiada o náhradný termín T9. V prípade, že sa T9 nezúčastníte ani v náhradnom termíne, tak vám T9 môže „chýbať“, ak je výsledok T9 potrebný na prijímacie skúšky na vami vybranú strednú školu, napr. niektoré stredné školy môžu prijať dieťa bez vykonania prijímacích skúšok. Viaceré stredné školy pridelia dieťaťu dodatočné body na prijímacích skúškach v závislosti od jeho úspešnosti v T9, preto je vždy potrebné overiť si podmienky prijatia na štúdium na stránke vami vybranej strednej školy. Pozn. Účasť na T9 nie je podmienkou na získanie úplného základného vzdelania (oficiálne „nižšieho stredného vzdelania“). Toto vzdelanie žiak získa na kmeňovej základnej škole úspešným absolvovaním posledného 9. ročníka.

Žiakom so ŠVVP sa primerane upravujú podmienky na vykonanie externého testovania. Úprava podmienok zahŕňa¹³⁶:

- predĺženie časového limitu pri riešení úloh,
- zmeny znenia niektorých úloh,
- zmeny grafického vzhľadu alebo zmeny formátu zadaní úloh s použitím rôznych veľkostí písma, zmenenej štruktúry textu, využitím inej možnosti záznamu odpovede alebo počúvania vstupného textu,
- použitie kompenzačných pomôcok,
- prítomnosť tlmočníka posunkovej reči, pedagogického asistenta, zdravotníckeho pracovníka, školského špeciálneho pedagóga, školského

¹³³ Odpoveď na otázku: „Máme ležiaceho žiaka, ktorého rodičia žiadajú, aby sa zúčastnil testovania. Ako máme postupovať?“ v časti Testovanie 9 [tu](#).

¹³⁴ [§ 11 ods. 5 vyhlášky MŠ SR č. 223/2022 Z. z. o základnej škole](#) v znení neskorších predpisov

¹³⁵ Ak by škole prišla kontrola externého testovania v deň testovania, musí jej predložiť ospravedlnenie aj s uvedením dôvodu neprítomnosti dieťaťa a dôvod neprítomnosti musí škola uviesť aj v protokole z testovania.

¹³⁶ [§ 12 vyhlášky MŠ SR č. 223/2022 Z. z. o základnej škole](#) v znení neskorších predpisov

psychológa, školského logopéda, liečebného pedagóga, sociálneho pedagóga alebo sociálneho pracovníka.

Žiak so ŠVVP má počas externého testovania také úpravy, aké mal počas vzdelávania sa v ZŠ. Keďže domškoláci do školy nechodia, v mnohých prípadoch rodičia nežiadali o úpravu podmienok (domáceho) vzdelávania, preto mnohí z domškolákov nemajú k tejto úprave potrebný doklad z vyšetrenia v zariadení poradenstva a prevencie (t. j. z CPP alebo ŠCPP)¹³⁷.

Ak má vaše dieťa ŠVVP a potrebuje úpravu podmienok externého testovania, je potrebné na to vopred myslieť a získať potrebné správy z diagnostických vyšetrení v zariadení poradenstva a prevencie a odovzdať ich škole. **Na diagnostiku** (ak ju ešte nemáte) **musíte ísť ešte pred termínom, v ktorom škola prihlasuje svojich žiakov na externé testovanie T9** (termín zvykne byť v novembri)¹³⁸, pretože po tomto termíne škola nemôže požiadať o zmenu podmienok pre vaše dieťa. Ak si chcete vybaviť úpravu podmienok pri externom testovaní, je potrebné vziať do úvahy čakaciu lehotu na diagnostiku v zariadení poradenstva a prevencie, aj čas potrebný na prípravu správy, a návštevu zariadenia poradenstva a prevencie si pri T9 naplánovať najneskôr koncom 8. ročníka ZŠ.

V prípade žiakov – cudzincov, ktorí neovládajú slovenský jazyk dobre, je možné upraviť podmienky testovania aj bez správy zo zariadenia poradenstva a prevencie, no aj túto úpravu je škola povinná nahlásiť v čase prihlasovania žiakov na externé testovanie. Úprava podmienok pri cudzincoch sa vzťahuje predovšetkým na predĺženie časového limitu, prítomnosť asistenta (týka sa len tých, ktorí mali asistenta aj počas vzdelávania), využitie kompenzačnej pomôcky (prekladový slovník, resp. jeho ekvivalentná náhrada).

Od školského roka 2024/2025 je možné z výsledkov T9 zistiť (vyfiltrovať) výsledky žiakov v individuálnom vzdelávaní „na žiadosť zákonného zástupcu“. Tieto výsledky môžu mať vplyv na postavenie a vnímanie domáceho vzdelávania v spoločnosti, ktorého kvalita sa bude posudzovať aj podľa výsledkov T9. Výsledky T9 domškolákov prispievajú aj k celkovému hodnoteniu ich kmeňových škôl. Preto je príprava na T9 kľúčová, aby výsledky domškolákov odrážali ich skutočné schopnosti a **prispeli k pozitívnemu vnímaniu domáceho vzdelávania**.

Príprava na T9 môže byť náročná, ale s dobrým plánovaním a správnymi zdrojmi je to zvládateľné. V OZ DVS sme preto pripravili **webinár** „Príprava domškoláka na Testovanie 9“, ktorý je dostupný v našom [e-shope](#). Skúsené domškolácke mamy sa v ňom podelili o svoje osvedčené metódy a odporučili najlepšie zdroje na prípravu. Od kmeňových škôl sme zozbierali cenné rady o priebehu T9 a o častých (prevažne technických) chybách, ktorým je možné vyhnúť, ak na ne domškoláka upozorníme vopred.

¹³⁷ Mapu CPP a ŠCPP, ktoré sú v registri škôl a školských zariadení, nájdete [tu](#).

¹³⁸ Presné termíny prihlasovania žiakov na testovanie sú uvedené v Pedagogicko-organizačných pokynoch pre aktuálny školský rok, ktoré nájdete [tu](#).

4. Domáce vzdelávanie v praxi

V predchádzajúcich dvoch kapitolách sme popísali, aké povinnosti vám domáce vzdelávanie prináša vo vzťahu k vašej škole. V tejto kapitole vám priblížime aj pohľad na ostatné aspekty domáceho vzdelávania, ktoré sa už budú týkať priamo samotného domáceho vzdelávania alebo vplyvu domáceho vzdelávania na vašu rodinu.

4.1. Financie a organizácia domáceho vzdelávania

V nasledujúcich podkapitolách nájdete informácie týkajúce sa financií, rôznych príspevkov, na ktoré máte nárok aj pri domácom vzdelávaní aj informácie o organizácii domáceho vzdelávania (kliknutím na odkaz nižšie sa premiestnite na príslušný text).

- ❖ [Financie pri domácom vzdelávaní](#)
- ❖ [Na čo majú nárok deti alebo rodiny v domácom vzdelávaní z pohľadu financií](#)
- ❖ [Organizácia domáceho vzdelávania](#)

4.1.1. Financie pri domácom vzdelávaní

Ak ste sa rozhodli pre **domáce vzdelávanie**, **nebudete za túto prácu od štátu dostávať žiaden finančný príspevok**, avšak pokiaľ:

- **máte ďalšie dieťa do 3 rokov** a poberáte ešte materské alebo rodičovský príspevok, zdravotné poistenie za vás platí štát¹³⁹ (pozn. môžu byť výnimky pri platení zdravotných odvodov štátom, ak máte príjmy);
- sa staráte **o dieťa** (príp. máte ďalšie dieťa), ktoré má **viac ako 3 roky a menej ako 6 rokov a má dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav**, môžete dostávať od štátu rodičovský príspevok až do 6 rokov veku tohto dieťaťa¹⁴⁰ a zdravotné poistenie za vás platí štát (pozn. môžu byť výnimky pri platení zdravotných odvodov štátom, ak máte príjmy);
- sa staráte **o zdravé dieťa, ktoré má viac ako 3 roky a menej ako 6 rokov**, môžete byť tzv. poistencom štátu z pohľadu zdravotného poistenia¹⁴¹. Vtedy nedostanete rodičovský príspevok, ale bude za vás štát platiť zdravotné poistenie (pozn. môžu byť výnimky pri platení zdravotných odvodov štátom, ak máte príjmy);
- **má vaše najmladšie dieťa viac ako 6 rokov** a zároveň nie ste živnostník (SZČO), zamestnanec, či poistenec štátu z pohľadu zdravotného poistenia a rozhodnete sa byť dobrovoľne nezamestnaná osoba, potom si musíte začať platiť zdravotné poistenie¹⁴² (pozn. ak ste evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzač o zamestnanie – teda „nedobrovoľne“ nezamestnaná osoba, zdravotné poistenie Vám platí štát¹⁴³).

Sociálne poistenie za Vás v niektorých z vyššie uvedených prípadov platí štát¹⁴⁴, v iných ho neplatí. Ak ho za vás štát neplatí a zároveň nie ste zamestnancom, živnostníkom (SZČO) ani sa nerozhodnete pre dobrovoľné poistenie, nemáte povinnosť platiť sociálne poistenie. Rozdiel medzi sociálnym a zdravotným poistením spočíva v tom, že sociálne poistenie môže byť v niektorých prípadoch aj neplatené, zatiaľ čo zdravotné poistenie musí byť vždy niekým hrazené.

Deti v individuálnom vzdelávaní majú zo školského zákona nárok na bezplatné zapožičanie učebníc a pracovných zošitov z kmeňovej školy. Školy ich v praxi poskytujú vždy, ak ich majú k dispozícii dostatok (t. j. ak majú na ich nákup dostatok financií). **Učebnice a pracovné zošity si teda obvykle nemusíte financovať vy**, ak sa nerozhodnete učiť z iných publikácií ako poskytuje vaša kmeňová škola.

V prípade, že **platíte garantovi, jeho služby v plnom rozsahu financuje rodič**.

¹³⁹ [Dôvera – platenie zdravotného poistenia štátom pri materskej a rodičovskej dovolenke](#)

¹⁴⁰ Viac informácií o podmienkach nároku na rodičovský príspevok nájdete [tu](#).

¹⁴¹ Podmienky, kedy môžete byť poistencom štátu, nájdete na webovej stránke vašej zdravotnej poisťovne, napr. na webovej stránke VŠZP [tu](#).

¹⁴² Aktuálnu výšku minimálneho preddavku na poistné nájdete na stránkach zdravotnej poisťovne, napr. na webovej stránke VŠZP [tu](#).

¹⁴³ Podmienky, kedy môžete byť poistencom štátu, nájdete na webovej stránke vašej zdravotnej poisťovne, napr. na webovej stránke VŠZP bod Q. [tu](#).

¹⁴⁴ Viac informácií o tom, v ktorých prípadoch za vás poistenie platí štát (teda ste poistenci štátu) pri sociálnom poistení nájdete na webovej stránke Sociálnej poisťovne [tu](#).

4.1.2. Na čo majú nárok deti alebo rodiny v domácom vzdelávaní z pohľadu financií

V tejto podkapitole popíšeme rôzne príspevky, dotácie, dávky, úľavy alebo zľavy, ktoré sa môžu týkať aj detí v domácom vzdelávaní:

- 1) **Vzdelávací poukaz** – žiaci ZŠ aj SŠ majú nárok na vzdelávací poukaz¹⁴⁵, teda aj žiaci vzdelávaní formou individuálneho vzdelávania majú nárok na tento poukaz. Vzdelávací poukaz dostanete z kmeňovej školy do 10. septembra príslušného kalendárneho roka. Niektoré kmeňové školy ich posielajú domškoláckym rodinám poštou, niekedy je potrebné so školou dohodnúť osobné prevzatie. Vzdelávací poukaz môžete použiť na úhradu záujmových krúžkov, na ktoré bude vaše dieťa chodiť v danom školskom roku. Je potrebné si vopred zistiť, či poskytovateľ krúžku prijíma vzdelávacie poukazy a ak ich prijíma, je tiež potrebné si zistiť, či vám poskytne zníženie poplatku za krúžok – niektorí príjemcovia vzdelávacích poukazov poplatok znižujú a iní nie. Vzdelávací poukaz musíte použiť do 25. septembra príslušného kalendárneho roka.
- 2) **Prídavok na dieťa**¹⁴⁶ – štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa a na čiastočnú úhradu školských potrieb na účel podpory plnenia školských povinností nezaopatreného dieťaťa. Aj rodič dieťaťa, ktoré si plní povinné predprimárne vzdelávanie alebo povinnú školskú dochádzku formou individuálneho vzdelávania, má nárok na prídavok na dieťa príp. aj **príplatok k prídavku na dieťa**¹⁴⁷ (príplatok k prídavku na dieťa sa poskytuje napríklad v prípade, ak si rodič nemôže uplatniť daňový bonus na dieťa). Rodič stráca nárok na prídavok na dieťa, príp. aj príplatok k prídavku na dieťa v prípade, že dieťa pokračuje po skončení povinnej školskej dochádzky v externom štúdiu na strednej škole (pozn. stráca nárok len na toto dieťa).
- 3) **Príspevky pre prvákov ZŠ** – na zabezpečenie základných školských potrieb sa týkajú aj prvákov v individuálnom vzdelávaní a sú dva možné:
 - jednorazovo **zvýšený prídavok na dieťa**¹⁴⁸ vyplatený v mesiaci október školského roka, v ktorom dieťa nastúpi do 1. ročníka ZŠ (tento sa vypláca automaticky každému poberateľovi prídavku na dieťa v SR, teda aj poberateľovi, ktorého dieťa má slovenskou kmeňovou školou povolené vzdelávanie v škole v zahraničí¹⁴⁹);
 - jednorazový **príspevok samosprávy**¹⁵⁰ (obce, mestskej časti) pri nástupe dieťaťa na povinnú školskú dochádzku, poskytujú ho len niektoré samosprávy. Presné podmienky jeho vyplatenia si určuje každá samospráva osobitne. Obyčajne sa jedná o príspevok pre rodičov prvákov

¹⁴⁵ Aktuálnu hodnotu vzdelávacieho poukazu a viac informácií o vzdelávacích poukazoch nájdete [tu](#).

¹⁴⁶ Aktuálnu výšku prídavku na dieťa nájdete [tu](#).

¹⁴⁷ Aktuálnu výšku príplatku k prídavku na dieťa a podmienky nároku na tento príplatok nájdete [tu](#).

¹⁴⁸ Aktuálnu výšku jednorazového zvýšenia prídavku na dieťa nájdete [tu](#) (v časti výška prídavku).

¹⁴⁹ [Tu](#) nájdete informácie k automatickej výplате zvýšeného prídavku na dieťa z ÚPSVaR.

¹⁵⁰ Viac informácií k príspevkom samospráv nájdete [tu](#).

na ZŠ, ktorí majú trvalý pobyt v danej obci/mestskej časti. Je potrebné si zistiť:

- či vaša obec/mestská časť takýto príspevok poskytuje,
- za akých podmienok bude príspevok poskytnutý,
- aký je termín na vyžiadanie si príspevku,
- či príspevok vyplatia bez ďalšieho dokladovania, alebo je potrebné predložiť doklady k jeho vyplateniu (napr. doklady z nákupu školských potrieb),
- kde nájdete vzor žiadosti a pod.

- 4) **Daňový bonus na dieťa**¹⁵¹ – suma, o ktorú si môže rodič dieťaťa znížiť daň z príjmov fyzickej osoby, teda suma, o ktorú bude platiť nižšie dane. Aj rodič dieťaťa, ktoré si plní povinné predprimárne vzdelávanie alebo povinnú školskú dochádzku v individuálnom vzdelávaní, má nárok na daňový bonus na dieťa. Nárok na daňový bonus rodič stráca po skončení povinnej školskej dochádzky dieťaťa v prípade, že dieťa pokračuje v externom štúdiu na strednej škole (pozn. stráca nárok len na toto dieťa).
- 5) U zamestnávateľa si rodič môže zistiť, či zamestnávateľ poskytuje **príspevok na športovú činnosť dieťaťa**, hovorovo nazývaný aj „športový poukaz“¹⁵² (týka sa detí do 18 rokov, teda aj detí v individuálnom vzdelávaní) a **príspevok na rekreáciu**, hovorovo nazývaný aj „rekreačný poukaz“¹⁵³ – ten môže byť použitý okrem rekreácie aj na detský tábor dieťaťa na ZŠ v čase školských prázdnin (teda detský tábor aj pre dieťa v individuálnom vzdelávaní v ZŠ, ale nie v MŠ). Pozn. Môže byť použitý aj na denný detský tábor bez prespávania. Tieto príspevky si môžu uplatniť do daňových výdavkov aj živnostníci, ak spĺňajú podmienky na ich uplatnenie. Ak zamestnávateľ tieto príspevky poskytuje, je možné v kalendárnom roku uplatniť nárok na oba príspevky naraz (teda čerpanie jedného príspevku neznižuje nárok na druhý príspevok)¹⁵⁴.
- 6) Dotácia na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa alebo tzv. **dotácia na školské potreby**¹⁵⁵ – sa týka aj dieťaťa v individuálnom vzdelávaní, ktoré je v poslednom ročníku MŠ (predškolák) alebo v ZŠ a:
- v poslednom ročníku MŠ alebo v ZŠ je najmenej 50 % detí v hmotnej núdzi,
 - žije v domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi¹⁵⁶ alebo ktorej priemerný mesačný príjem rodiny za posledných šesť predchádzajúcich mesiacov odo dňa podania žiadosti o dotáciu je najviac vo výške životného minima¹⁵⁷.

¹⁵¹ Finančná správa SR – [Daňový bonus na vyživované dieťa](#)

¹⁵² Podrobnejšie informácie k príspevku na športovú činnosť dieťaťa nájdete [tu](#), jeho aktuálnu výšku nájdete v [§ 152b Zákonníka práce](#).

¹⁵³ Podrobnejšie informácie k príspevku na rekreáciu nájdete [tu](#), jeho aktuálnu výšku nájdete v [§ 152a Zákonníka práce](#).

¹⁵⁴ Článok JUDr. Márie Dvončovej: [Dajú sa obidva? Príspevok na športovú činnosť dieťaťa a príspevok na rekreáciu](#)

¹⁵⁵ Aktuálnu výšku dotácie na školské potreby a ďalšie informácie k tejto dotácii nájdete [tu](#).

¹⁵⁶ Viac informácií o ďalších možnostiach pomoci v hmotnej núdzi nájdete [tu](#).

¹⁵⁷ Aktuálnu výšku životného minima nájdete [tu](#).

Školskými potrebami sú najmä zošity, písacie potreby, učebnice, nevyhnutné individuálne pomôcky¹⁵⁸. Túto dotáciu škola poskytne zákonnému zástupcovi vo finančnej forme a zákonný zástupca následne predloží škole doklady o nákupe školských pomôcok. Viac informácií k vybaveniu tejto dotácie vám poskytne kmeňová škola.

- 7) Dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa alebo tzv. **dotácia na stravu**¹⁵⁹ (ľudovo známe aj pod pojmom „obedy zadarmo“, ale vhodnejšie by bolo ich nazvať „obedy s dotáciou“, keďže nie sú úplne zadarmo) – týka sa aj dieťaťa v individuálnom vzdelávaní v MŠ, ZŠ a SŠ (pozn. v SŠ len v ročníkoch, ktoré sú vekovo na úrovni detí na 2. stupni ZŠ t. j. v 5-ročných a 8-ročných SŠ)¹⁶⁰, ak rodič dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti rozhodnutím súdu, písomne o to požiada v školskej jedálni kmeňovej školy. V tomto prípade by ste si museli obed fyzicky prevziať v jedálni školy, kde musí byť vaše dieťa prihlásené na stravovanie. Odobrať obed by ste mohli aj v inej školskej jedálni ako vo vašej kmeňovej škole, ak sa školská jedáleň vašej kmeňovej školy na tom dohodne so školskou jedálnou, v ktorej by ste chceli obed odobrať (to sa v praxi vyskytuje len minimálne). Preplatenie dotácie rodičovi je možné len v jednom prípade - ak dieťa neodoberie stravu z dôvodu, že zriaďovateľ nezabezpečí diétne jedlo dieťaťu, u ktorého podľa posúdenia ošetrojúceho lekára zdravotný stav vyžaduje osobitné stravovanie. V tomto prípade poskytnutú dotáciu na stravu zriaďovateľ školy (teda nie samotná škola) vyplatí rodičovi dieťaťa alebo fyzickej osobe, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti rozhodnutím súdu¹⁶¹. Viac informácií k dotácii na stravu nájdete v našom článku [„Obedy zadarmo“ pre domškolákov – kompletné informácie.](#)
- 8) **Príspevok na nezaopatrené dieťa** – predstavuje pomoc v hmotnej núdzi¹⁶² (t. j. ak príjem členov domácnosti nedosahuje sumu životného minima). Príspevok je určený na podporu výchovy, vzdelávania a všestranného rozvoja dieťaťa. Je určený pre deti v MŠ alebo ZŠ (vzdelávané aj formou individuálneho vzdelávania) a žiakov alebo študentov v dennej forme štúdia na SŠ a VŠ¹⁶³.
- 9) Ak má rodič nárok na poskytnutie ošetrovného¹⁶⁴ zo Sociálnej poisťovne, je možné v prípade choroby dieťaťa v individuálnom vzdelávaní čerpať **ošetrovné „OČR“** (to platí len pre deti do 11 rokov veku alebo do 18 rokov veku, ak ide o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom) pod podmienkou, že máte žiadosť o ošetrovné od všeobecného lekára ošetrovaného dieťaťa, tzn. máte nárok na OČR z dôvodu choroby dieťaťa (pozn. nemáte nárok na OČR z dôvodu uzatvorenia školy).

¹⁵⁸ Informácie k dotácii na školské potreby z ÚPSVaR nájdete [tu](#).

¹⁵⁹ Aktuálnu výšku dotácie na stravu a ďalšie informácie k tejto dotácii nájdete [tu](#).

¹⁶⁰ [§ 4 zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky](#) v znení neskorších predpisov

¹⁶¹ Informácie k dotácii na stravu z ÚPSVaR nájdete [tu](#).

¹⁶² Informácie k príspevku na nezaopatrené dieťa a jeho aktuálnu výšku nájdete [tu](#).

¹⁶³ [§ 13 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi](#) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

¹⁶⁴ Podmienky nároku na ošetrovné nájdete [tu](#).

10) V prípade, že dieťa v individuálnom vzdelávaní je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím (ŤZP), môžete na príslušnom Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého pobytu žiadateľa požiadať:

- o **peňažný príspevok na opatrovanie**¹⁶⁵ – v tomto prípade dieťa musí mať aspoň 6 rokov a je podľa integrovaného posudku odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby v stupni IV alebo V,
- o **niektorý z ďalších príspevkov, ktoré je možné poskytnúť rodinám s ŤZP deťmi**, ktoré nájdete popísané [tu](#)¹⁶⁶.

Ak vám kmeňová škola v SR povolila vzdelávanie v škole v zahraničí podľa § 23 písm. b) školského zákona a v škole v zahraničí ste si vybavili domáce (dištančné, online) vzdelávanie a zdržiavate sa prevažne na území v SR, je možné, že vás Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny kontaktuje, lebo vyššie spomenuté peňažné príspevky na kompenzáciu sa vyplácajú len deťom, ktoré sa nezdržiavajú dlhodobejšie v zahraničí¹⁶⁷ (teda žijú prevažne v SR). V tom prípade predložte Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny čestné vyhlásenie, že vaše dieťa sa zdržiava sa na území SR a vzdeláva na zahraničnej škole dištančne.

V prípade, že vaše dieťa je držiteľom preukazu ŤZP alebo ŤZP-S¹⁶⁸, [tu](#) nájdete zoznam zliav pre držiteľov týchto preukazov.

11) **Zdravotné poistenie dieťaťa**¹⁶⁹ – dieťa je aj v čase individuálneho vzdelávania v MŠ, ZŠ aj SŠ poistencom štátu z pohľadu zdravotného poistenia, tzn. štát mu platí zdravotné poistenie.

12) **Výživné** – podľa zákona o rodine je plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť¹⁷⁰. Individuálne vzdelávanie sa povoľuje v čase povinného predprimárneho vzdelávania (t. j. pre predškolákov) a povinnej školskej dochádzky, keď sa dieťa nemôže samo živiť, lebo je nemožné zamestnať ho. Teda individuálne vzdelávanie nemá vplyv na výživné. V prípade externého štúdia na strednej škole po skončení povinnej školskej dochádzky súd rozhodne, či je dieťa schopné živiť sa samo. Samotná externá forma štúdia neznamená, že je automaticky splnená podmienka schopnosti dieťaťa samo sa živiť¹⁷¹.

13) **Rôzne zľavy** – ak máte dieťa v individuálnom vzdelávaní, máte nárok na:

- **zľavy pre dieťa pri vstupoch do múzeí, hradov, galérií, na výstavy** a pod. – keďže zľavy sa obvykle viažu na vek príp. na to, či dieťa navštevuje MŠ, ZŠ alebo SŠ bez ohľadu na formu vzdelávania;

¹⁶⁵ Informácie o peňažnom príspevku na opatrovanie nájdete [tu](#).

¹⁶⁶ Ak potrebujete poradiť, môžete požiadať o pomoc [Platformu rodín detí so zdravotným znevýhodnením](#).

¹⁶⁷ [§ 42 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia](#) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

¹⁶⁸ Článok JUDr. Márie Dvončovej: [Preukaz ŤZP – Ako vybaviť](#)

¹⁶⁹ Zdravotná poisťovňa Dôvera – [Za koho všetkého platí odvody štát](#)

¹⁷⁰ [§ 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine](#) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

¹⁷¹ [Uznesenie Krajského súdu Prešov, sp. značka 18Co/218/2014](#)

- **zľavy pre dieťa u dopravcov** – keďže zľavy sa obvykle do veku 15/16 rokov viažu na vek¹⁷². Neskôr sa zľavy môžu týkať len žiakov/študentov v dennej forme štúdia v závislosti od podmienok jednotlivých dopravcov;
- **zľavovú kartu ISIC pre žiakov ZŠ** – táto karta je pre žiakov ZŠ od 6 rokov, ktorú je možné vybaviť aj žiakom ZŠ v individuálnom vzdelávaní¹⁷³ (pozn. externým študentom strednej alebo vysokej školy nie je možné vybaviť študentskú ISIC kartu, pretože tá je už spojená s podmienkou, že študent musí študovať na škole v dennej forme štúdia);
- **zľavovú kartu Euro<26**¹⁷⁴ – túto kartu môžete vybaviť dieťaťu vo veku 6 – 26 rokov aj v prípade, že sa nevzdeláva v dennej forme štúdia;
- **zľavovú kartu Rodinný pas**¹⁷⁵ (registrácia a karta sú zadarmo) – v prípade, že ste z Bratislavského alebo Trnavského kraja a máte aspoň jedno dieťa, ktoré má menej ako 18 rokov (bez ohľadu na formu vzdelávania), môžete získať zľavy na viaceré voľnočasové aktivity s deťmi, krúžky, jazykové školy a pod. Držiteľom karty je rodič.

¹⁷² Napr. [zľavy Železničnej spoločnosti Slovensko](#).

¹⁷³ Viac informácií v našom článku s názvom [Zľavy pre domškolákov na preukaz ISIC](#) alebo na slovenskej webovej stránke ISIC [tu](#).

¹⁷⁴ Viac informácií o karte Euro<26 [tu](#).

¹⁷⁵ Viac informácií o karte Rodinný pas [tu](#).

4.1.3. Organizácia domáceho vzdelávania

Rodiny s deťmi v domácom vzdelávaní si organizujú domáce vzdelávanie rôznymi spôsobmi:

- častý model organizácie domáceho vzdelávania: otec zarába dostatočne na užitie rodiny a mama nemusí, prípadne nechce pracovať a zostáva doma učiť deti (alebo si môžu roly vymeniť);
- menej častý, ale tiež bežný model organizácie domáceho vzdelávania: otec zarába a aj mama má zamestnanie, v ktorom zarába na skrátenej úväzok (obyčajne je to práca z domu) alebo plný úväzok (tento sa vyskytuje v praxi minimálne), alebo vykonáva prácu na dohodu (napr. doučuje), alebo prevádzkuje živnosť. Medzi domškoláckymi rodičmi sú výnimočne aj matky samoživiteľky. Kým mama pracuje:
 - dieťa sa vzdeláva vo vzdelávacej skupine alebo s učiteľom individuálne;
 - dieťa je v starostlivosti inej osoby, ktorá ho môže aj učiť, napr. s otcom, u starých rodičov alebo u známych, na krúžku a pod. Ak dieťa táto iná osoba neučí, učí ho mama v čase, keď nie je v práci. Niektoré mamy s deťmi v domácom vzdelávaní si pomáhajú tak, že sa dohodnú a deti sa striedajú v učení v jednotlivých rodinách (napr. v pondelok sa učia deti v jednej rodine, v utorok v inej rodine). Zatiaľ čo učí a dohliada na deti jedna mama, ostatné mamy môžu pracovať, oddychovať, alebo sa venovať mladším deťom.

Pri hľadaní vašej práce máte pomerne veľkú voľnosť, keďže:

- samotné riadené vzdelávanie dieťaťa (s prítomnosťou rodiča) nezaberie až tak veľa času – informácie o čase potrebnom na takéto vzdelávanie sú uvedené v časti [Priemerná dĺžka riadeného vzdelávania detí v domácom vzdelávaní](#);
- dieťa v domácom vzdelávaní môžete učiť doobeda alebo aj poobede;
- ak vám to časovo viac vyhovuje, môžete sa učiť namiesto niektorých dní v pracovnom týždni aj cez víkendy, príp. sa naučíte s dieťaťom veľkú časť učiva vopred cez školské prázdniny, keď máte pomoc rodiny a pod.

Tu nájdete inšpirácie na kombináciu práce a domáceho vzdelávania od viacerých domškoláckych rodičov:

- [diskusia s názvom Pracujúci DV rodič](#), ktorá bola na Konferencii domáceho vzdelávania v roku 2017, kde si môžete vypočuť príbehy 6 pracujúcich domškoláckych mám;
- v článku s názvom [Domáci vzdělávání a práce aneb „Jak se užíváme?“](#).

4.2. Výhody a nevýhody domáceho vzdelávania

Domáce vzdelávanie je spojené s mnohým výhodami aj s niektorými nevýhodami. V nasledujúcich podkapitolách sa môžete zoznámiť s možnými výhodami a nevýhodami domáceho vzdelávania (kliknutím na odkaz nižšie sa premiestnite na príslušný text).

- ❖ [Výhody domáceho vzdelávania](#)
- ❖ [Nevýhody domáceho vzdelávania](#)

V časti [Prílohy](#) sú prehľadné tabuľky, v ktorých nájdete sumarizáciu potenciálnych výhod a nevýhod domáceho vzdelávania.

4.2.1. Výhody domáceho vzdelávania

Domáce vzdelávanie otvára rodine viaceré krásne príležitosti. Ak tieto príležitosti využijete, stanú sa z nich dary domáceho vzdelávania, ktoré môžeme označiť aj ako výhody domáceho vzdelávania. K možným darom domáceho vzdelávania patria:

- **väčšia sloboda a efektívnejšie učenie** – Rodičia poznajú svoje dieťa najlepšie a toto poznanie im umožňuje uplatniť vhodný *individuálny prístup* vo vzdelávaní svojho dieťaťa. Individuálne vzdelávanie dáva rodičom *slobodu prispôbiť vzdelávanie dieťaťa jeho záujmom*, napr. výberom literatúry podľa aktuálneho záujmu dieťaťa alebo výberom vhodnej edukačnej hry. Učenie viete prispôbiť nielen záujmom dieťaťa, ale aj *jeho schopnostiam* tak, aby aj dieťa, ktoré je „pozadu“ alebo má špeciálne vzdelávacie potreby, mohlo zažiť pocit úspechu, napr. čitateľovi, ktorému čítanie ešte nejde, môžete vybrať knihu s malým množstvom textu, aby vaše dieťa mohlo zažiť pocit úspechu, že samo dokázalo prečítať celú knihu, alebo ak je naopak vaše dieťa „napred“, môžete mu poskytnúť podklady na štúdium primerané jeho aktuálnym schopnostiam tak, aby sa nenudilo pri úlohách, ktoré sú preňho príliš jednoduché. Môžete *prispôbiť tempo učenia potrebám vášho dieťaťa* – vaše dieťa sa nemusí stresovať, že má málo času na riešenie úlohy, alebo naopak nemusí čakať, kým dokončia úlohu alebo pochopia látku pomalšie deti. Ak ste práve s dieťaťom zahĺbení v nejakej zaujímavej téme, zvonenie školského zvončeka vás doma nepreruší. Hlavne pri tých mladších deťoch sa viete *prispôbiť aj potrebám striedať statickú aktivitu a pohyb častejšie, ako je to v školách*, napr. ak si vaše dieťa pri riešení úloh z matematiky potrebuje urobiť prestávku na 4 kotrmelce, tak doma s tým nie je „problém“. V domácom vzdelávaní nemusíte začínať o 8 hod. ráno, ak má vaše dieťa iný biorytmus a v tom čase ešte potrebuje spánok – *môžete sa prispôbiť biorytmu vášho dieťaťa*. Ak necháte dieťa vyspať sa, bude sa potom učiť oveľa efektívnejšie, ako keby bolo nevyspaté¹⁷⁶. Domáce vzdelávanie *vám dáva slobodu rozhodovať o čase riadeného učenia*, napr. môžete ísť radšej von, keď je pekne a naopak zostať doma a učiť sa, keď prší alebo je vonku chladno. Domáce vzdelávanie dáva rodine *slobodu rozhodovať aj o mieste učenia*, napr. môžete viac cestovať, zostať u starých rodičov dlhšie a pod.

Domáce vzdelávanie vám umožňuje *ihneď používať moderné štýly a metódy vzdelávania* bez toho, aby ste museli čakať roky, kým sa tieto metódy začlenia aj do nášho školského systému.

Napriek tomu, že cieľom vzdelávania je pripraviť dieťa na život, ktorý sa vedie mimo školy a ktorý povedie človek v dospelosti, u väčšiny školských znalostí hľadáme spojitosť so životom len veľmi ťažko. Školské vzdelávanie sa líši od ostatného vzdelávania práve svojou dekontextualizáciou, tzn. objavuje sa izolovane od vecí alebo procesov, ktoré sa dieťa učí v živote alebo pre život¹⁷⁷. Domáce vzdelávanie prebieha obyčajne vo forme, ktorá je pre dieťa

¹⁷⁶ [Podľa Národnej správy o zdraví a so zdravím súvisiacom správaní školákov](#) v ich sociálnom kontexte, ktorú vydalo HBSC Slovensko za rok 2022, klesol počet starších školáčok, ktoré spia viac ako 8 hodín na 56 % (11-ročné) a 42 % (15-ročné). Viac ako polovica školákov si musí cez deň pospať.

¹⁷⁷ V. Merlin (2003). [Pedagogicko-psychologické aspekty individuálneho vzdelávania](#). Pedagogika, 53(4), 405–417

najprirodzenejšia, teda formou hry alebo zážitkového vzdelávania¹⁷⁸ a späť *prepája učenie so životom*, a to pomáha udržať v dieťati jeho prirodzenú zvedavosť a motiváciu bez vonkajšieho nátlaku.

Domáce vzdelávanie je prirodzená „škola života“, kde sa okrem akademického vzdelania deťom dostane aj veľa praktických zručností a schopností, napr. varenie, šitie, starostlivosť o malé deti, práce na záhrade, starostlivosť o domáce zvieratá, domáce opravy aj náhľad do odbornejšieho vzdelania podľa profesie rodičov. Veľkú časť skutočne základných vedomostí, ktoré máme všetci, sme nenadobudli v škole, ale priamo učením sa zo života.

Individuálny prístup k vzdelávaniu napomáha *k zachovaniu vrodenej radosti z učenia sa*. Zachovanie prirodzenej ľudskej radosti z učenia je veľmi dôležité, lebo učenie bude vaše dieťa sprevádzať celý jeho život. Na to si spomeňte, keď vás prepadnú pochybnosti o vašich pedagogických schopnostiach – ak sa vám podarí „len“ nepokaziť vášmu dieťaťu radosť z jeho učenia sa, tak ste svojmu dieťaťu darovali veľmi veľa.

Deti v domácom vzdelávaní *sa učia oveľa rýchlejšie* ako deti v školách. Dôvodov je viac: jednak je to preto, že dieťa učí človek, ku ktorému má blízky vzťah a ktorý ho dobre pozná, ďalej je to vďaka individuálnemu prístupu k učeniu¹⁷⁹, ale aj vďaka tomu, že v domácnosti je na rozdiel od školy väčší pokoj a ticho, ktoré umožňujú lepšie sústredenie sa a je tu menej stresu z hodnotenia či porovnávanía sa so spolužiakmi. Na druhej strane, učiteľ v škole trávi nemalú časť vyučovacej doby agendou, ktorá neslúži priamo vzdelávaniu¹⁸⁰, ale iba na organizačné zabezpečenie chodu triedy: zapisuje do triednej knihy, kontroluje domáce úlohy, napomína iné deti, vyšetruje problémy v správaní detí, píše poznámky rodičom, skúša jednotlivcov pri tabuli, čaká, kým všetci dokončia úlohu a pod. V tomto čase nie sú žiaci angažovaní do vzdelávacieho procesu. V škole sa navyše supľujú niektoré hodiny a dieťa trávi nemajú časť svojho času cestou do školy a zo školy domov. Škola teda v tomto smere pracuje s časom veľmi neefektívne.

K efektívnejšiemu učeniu dieťaťa v domácom vzdelávaní prispieva často aj dôvera rodiča v schopnosti a múdrosť svojho dieťaťa, ktorá mu *dodáva vnútornú silu* a stáva sa z nej obvykle „sebanaplňujúce sa proroctvo“, lebo dieťa chce ukázať, že je skutočne také šikovné, ako ho vidíme my¹⁸¹. Naša dôvera ho zároveň učí, ako si dôverovať.

Deti v domácom vzdelávaní majú na svoje vlastné vzdelávanie obyčajne väčší vplyv ako deti v školách, je tu *väčšia autonómia detí*. V mnohých rodinách sa deti môžu rozhodnúť, či chcú predmety striedať, alebo sa učiť v jeden deň len jeden alebo dva predmety. Ak má dieťa súrodencov, často sa spolu so starším učia aj mladší súrodenci, napr. pri zážitkovom vzdelávaní, ktorého sa zúčastňuje celá

¹⁷⁸ Ukážky zážitkového vzdelávania slovenských domškolákov nájdete [tu](#).

¹⁷⁹ V. Merlin (2003). [Pedagogicko-psychologické aspekty individuálneho vzdelávania](#). Pedagogika, 53(4), 405–417 – Priemerné dieťa vyučované individuálne dosiahne výsledky 2 % najlepších žiakov v triede, najväčší efekt individuálneho vyučovania (1 učiteľ : 1 dieťa) je u detí s nižšími výkonmi.

¹⁸⁰ V. Merlin (2003). [Pedagogicko-psychologické aspekty individuálneho vzdelávania](#). Pedagogika, 53(4), 405–417

¹⁸¹ Viac o dôvere k deťom, sústredení sa na ich silné stránky a dôležitosti „sebavýchovy“ samotného rodiča v knihe známeho slovenského psychológa I. Štúra: Kto chce žiť, nech sa kýve, vyd. Premedia, 2014.

rodina, alebo pri spoločnom čítaní kníh či hraní hier. Často dochádza *k súrodeneckému učeniu*, pri ktorom sa starší, alebo v danej oblasti vzdelanejší súrodenec, delí so svojimi vedomosťami a priamo tak učí ostatné deti v rodine – teda stačí, ak sa nejakú vedomosť naučí len jeden zo súrodencov a ostatní sa to dozvedia od neho. Takéto vzdelávanie je efektívnejšie ako školské vzdelávanie aj preto, že vedomosti sa „ukotvujú“ práve poslednou fázou vzdelávania, teda keď dieťa učí niekoho iného. Veľkým darom domáceho vzdelávania je to, že sa pri domácom vzdelávaní veľmi *veľa naučí aj rodič* – a to nielen pri samotnom učení dieťaťa, keď si rodič musí látku občas sám doštudovať, ale aj učením sa od dieťaťa. Dieťa je obyčajne veľkým učiteľom rodiča, pomáha rodičovi najmä v jeho osobnostnom a duchovnom raste.

- **viac času na záujmy a väčší priestor na kreativitu** – Deti v domácom vzdelávaní majú obyčajne menej organizovaného času ako deti v školách, keďže sa dokážu naučiť predpísané učivo oveľa rýchlejšie. *Deti tak získavajú čas pre seba*¹⁸², a tým aj *priestor poznať samých seba*. To je dar, ktorý je v dnešnej dobe hlboko nedocenený. Deti v škole často o tento čas, ktorý potrebujeme v čase detstva venovať sebe, prichádzajú a v dospelosti mnohí nedokážu odpovedať na tú najzákladnejšiu otázku: „Kto som a čo ma v živote baví/zaujíma?“.

Deti v domácom vzdelávaní sú vo svojom voľnom čase vystavené tzv. kreatívnej nude (táto nuda vedie deti následne ku kreativite). Tento typ nudy je tu preto, aby dieťa získalo priestor na zamyslenie sa nad tým, čím svoj čas zaplní. Následne ho zaplní tým, čo si samo kreatívne vymyslí. Svoje nápady môže zrealizovať, lebo má na to časový priestor. Deti v klasických školách síce tiež prechádzajú veľmi časťami obdobia nudy, avšak táto nuda nie je obvykle kreatívna, lebo je časovo ohraničená učiteľom alebo daniím v škole a čas po skončení nudy je opäť organizovaný – nie je tu priestor na kreatívne zaplnenie času nápadmi samotného dieťaťa.

Deti v domácom vzdelávaní si *vyplnia voľný čas vlastnými záujmami*, často hraním voľných hier. Voľná hra je veľmi dôležitá súčasť učenia sa detí^{183,184}. Deti majú veľa času *učiť sa aj z vnútornej motivácie*¹⁸⁵. V konečnom dôsledku tak dieťa získava oveľa širší a často aj hlbší rozsah poznania ako v škole (viac v častiach o [akademických výsledkoch detí v domácom vzdelávaní](#) a [skúsenostiach s deťmi po ukončení domáceho vzdelávania](#)). Dieťa sa venuje tomu, čo ho baví a prináša mu radosť, teda svojim silným stránkam. Takto *objavuje a rozvíja svoje dary (talenty)* a stáva sa ešte lepším, často až expertom v oblasti svojho záujmu.

V riadenom vzdelávaní, ktoré prebieha v klasických školách, sa kladie veľký dôraz na rozvoj slabých stránok, aby bolo dieťa aspoň priemerné v tom, čo mu

¹⁸² [Podľa Národnej správy o zdraví a so zdravím súvisiacom správaní školákov](#) v ich sociálnom kontexte, ktorú vydalo HBSC Slovensko za rok 2022, štvrtina jedenásťročných školákov (23 – 26%) má čas na seba len občas alebo nikdy.

¹⁸³ Viac o dôležitosti voľnej hry v knihe amerického psychológa P. Graya – Svoboda učenia, dostupnej v elektronickej verzii zadarmo u vydavateľa [tu](#) lebo [v prednáške P. Graya](#) o dôležitosti voľnej hry u detí.

¹⁸⁴ Slobodnej hre sa venuje aj kniha J. a P. Danišovi: Svobodná hra.

¹⁸⁵ Viac informácií o význame učenia sa z vnútornej motivácie a o odlíšení od učenia sa z vonkajšej motivácie nájdete v prednáške psychologičky Jany Nováčkovej s názvom [Motivácia detí](#) aj v prednáške [Nevzdělanost o otázkách vzdělávání je velká](#), či v jej útlej knižke s názvom „Mýty ve vzdělávání“.

nejde¹⁸⁶. Domáce vzdelávanie obyčajne nevedie dieťa k mylnému presvedčeniu, že v živote máme rozvíjať najmä to, v čom nie sme dobrí alebo čo nás nebaví, ale naopak máme rozvíjať práve to, v čom sme dobrí alebo čo nás baví. Rozvoj silných stránok *prispieva k väčšej sebadôvere, vysokej sebahodnote a pocitu vnútorného naplnenia dieťaťa*. Zameranie sa na rozvoj silných stránok dieťaťa prispieva v rámci komunity k väčšej diverzite, ktorá je kľúčom k rovnováhe a prosperite celej spoločnosti. Rôznorodosť jednotlivcov spoločnosť obohacuje a prispieva k jej rozkvetu.

Vnútnú motiváciu dieťaťa nedokážeme zvonku „vyvolať“, my jej len môžeme dať priestor, čo okrem iného znamená, že jej nebudeme zvonku brániť sa rozvinúť. Tým, že dieťaťu dáte čas venovať sa učeniu, ktoré vychádza z jeho vnútornej motivácie, vaše dieťa získa mnohé *trvalé vedomosti* (keď sa dieťa učí to, čo ho zaujíma a dáva mu zmysel, tak to obyčajne nezabúda).

Čas na učenie sa z vnútornej motivácie podporí *zachovanie vrodenej samostatnosti* vášho dieťaťa vo vzdelávaní¹⁸⁷ ako aj *zachovanie zodpovednosti* za časť svojho vzdelávania. Dieťa sa tak zároveň *učí pracovať so svojimi neúspechmi* (keďže takéto učenie prebieha často experimentovaním, systémom pokus – omyl) a učí sa pracovať aj so svojimi emóciami, ktoré z týchto neúspechov vyplývajú. Takéto učenie sa *vedie úplne prirodzene k rozvoju vytrvalosti* dieťaťa (ak robíme niečo, čo skutočne chceme a nedarí sa nám, máme vnútorný dôvod v tom vytrvať).

Dieťa pri vzdelávaní, ktoré je riadené vnútornou motiváciou, nie je pasívnym príjemcom informácii, ale *učí sa, ako aktívne riadiť proces svojho vzdelávania*. Zároveň sa tak učí, ako riadiť svoj život tým, že má aj príležitosť riadiť svoje učenie. Dieťa pri takom učení sa obyčajne nedostáva „naservírované“ odpovede na otázky, ktoré ešte ani nestihlo formulovať – musí si najprv položiť otázku a potom hľadá na ňu odpoveď. Pri tomto vzdelávaní dochádza *k zachovaniu prirodzenej zvedavosti* dieťaťa. Dieťa nie je vedené k tomu, že len niekto druhý mu povie, čo je pre neho dobré, ale *zostáva „napojené“ samo na seba* (na zdroj svojej vnútornej múdrosti, na svoju intuíciu).

Domáce vzdelávanie dáva *príležitosť pristupovať k chybám dieťaťa inak*, ako sa k nim pristupuje v klasickej škole. Klasická škola chyby trestá zlými známami. Avšak chyby sú súčasťou každej cesty k úspechu, sú úplne prirodzenou súčasťou učenia sa. Domáce vzdelávanie *podporuje vrodenu kreativitu detí* aj tým, že deti sú v prostredí, v ktorom sa nemusia báť robiť chyby (doma deti nie sú známkované ani porovnávané). Kreativita je spojená s preskúmaním neznámych oblastí a tento proces je nevyhnutne spojený s chybami, preto človek, ktorý sa bojí urobiť chyby, stráca svoju kreativitu. Pri domácom vzdelávaní môžete *viac pracovať aj s autokorekciou*, ktorá je z pohľadu dieťaťa veľmi dôležitá. Najlepšie sa dieťa učí na vlastných chybách a keď si ich aj samo nájde, tak si ich dokáže ešte lepšie zapamätať. Klasická škola autokorekciu nedáva veľký priestor, no pri domácom vzdelávaní jej priestor dať môžete.

¹⁸⁶ Viac o dôležitosti sústredenia sa na rozvoj silných stránok dieťaťa v knihe J. Mühlfeita a K. Novotnej: *Odomykanie detského potenciálu*, vyd. Bizbooks, 2022.

¹⁸⁷ Pri pohľade na veľmi malé dieťa (napr. 2 – 3 ročné) je zjavne vidieť, že je v riadení svojho procesu vzdelávania samostatné, napr. pozoruje a napodobňuje okolie, dáva „nekonečné“ otázky, robí vlastné pokusy, pri ktorých zisťuje, „čo sa stane, ak urobím toto“.

- **viac pokoja, menej stresu** ¹⁸⁸ , ¹⁸⁹ – Bezpečné prostredie (psychicky, emocionálne) je zabezpečené tým, že je tu *absencia strachu zo zlyhania* pri vzdelávaní dieťaťa, keďže sa deti na dennej báze nehodnotia a neskúšajú (písomne ani ústne pred kolektívom). Skúšať dieťa nepotrebujete, keďže doma neučíte taký počet detí ako učiteľ v škole a hneď vidíte, či dieťa učivo vie a či mu rozumie. Strach, ktorý je vyvolaný skúšaním a následným známokovaním blokuje schopnosť učiť sa, a preto sa deti v domácom vzdelávaní učia oveľa efektívnejšie ako deti v klasických školách. V klasických školách „zlá“ známka vedie k strate radosti z učenia a následne môže viesť k strate motivácie ďalej sa učiť, na druhej strane aj „dobrá“ známka vedie k strate vnútornej motivácie, jej nahradením za motiváciu vonkajšiu – známku, teda opäť k strate radosti zo samotného učenia. Učenie sa len pre známku navádza deti k mylnému presvedčeniu, že je v živote normálne pracovať bez radosti len pre odmenu, neskôr peňažnú. Práve toto presvedčenie – že nepotrebujeme cítiť radosť z toho, čo robíme, dnes u mnohých dospelých vedie k vnútornej nespokojnosti.

Klasická škola často vedie, aj keď neúmyselne, deti k mylnému presvedčeniu, že by sme mali byť všetci rovnakí, napr. rovnako rýchlo čítať či počítať, ak máme rovnaký vek a známokovaním ich nepriamo vedie k porovnávaniu sa navzájom. V domácom vzdelávaní deti neporovnávame, a teda deti lepšie chápajú, že každý človek má iné dary alebo talenty a ak je niekto v niečom lepší, obyčajne to aj znamená, že v inom je horší. Pre deti je prirodzené, že každý sme iný. Deti v domácom vzdelávaní nemajú potrebu vedomostne sa porovnávať, keďže sú obyčajne vo vekovo-zmiešanej skupine (v rámci rodiny alebo pri stretnutiach detí v domácom vzdelávaní), ktorá prináša rôzne schopnosti jednotlivých detí, a tým aj prirodzené *sebavedomie dieťaťa zostáva zachované*.

Známkovanie detí v klasických školách ich často vedie k podvádzaniu (napr. deti si robia ťaháky) – najmä v prípadoch, keď si „dobrú“ známku nevedia získať čestne. Táto nečestnosť môže mnohé deti viesť k vnútornému nešťastiu vyvolanému nespokojnosťou s tým, aké sú podľa ich súdenia „nedokonalé“. Tie viac nadané deti naopak musia často v školách svoje nadanie pred spolužiakmi skrývať najmä zo strachu z ich možného výsmechu alebo vylúčenia z kolektívu (pre prílišnú výnimočnosť, ktorú zvyknú učitelia vyzdvihovať a v ostatných deťoch tým často nechtiac namiesto motivácie podnietia závisť a nepriateľstvo). V domácom vzdelávaní nie je dôvod predstierať, že deti vedia niečo, čo nevedia a naopak – teda predstierať, že sú iné ako v skutočnosti sú. Domáce vzdelávanie tak môže *prispieť k zachovaniu čestnosti a úprimnosti dieťaťa*.

Domáce vzdelávanie prináša rodine *viac pokoja*, keďže „*odpadá*“ skoré ranné vstávanie, *ponáhľanie sa a dochádzanie do školy*, „*odpadajú*“ *dotatočné domáce úlohy*, *všetci majú na seba viac času* a celkovo je *množstvo stresu menšie*.

Deti v domácom vzdelávaní môžu jesť domácu stravu. Na rozdiel od detí v klasických školách, *môžu sa najesť, keď sú hladné, napiť, keď sú smädné*,

¹⁸⁸ [Podľa Národnej správy o zdraví a so zdravím súvisiacom správaní školákov](#) v ich sociálnom kontexte, ktorú vydalo HBSC Slovensko za rok 2022, až 40 % 13- a 15-ročných dievčat cíti veľký stres zo školy. Najväčším zdrojom stresu sú písomky a skúšanie.

¹⁸⁹ Správa Štátna školskej inšpekcie s názvom [Monitorovanie vzájomných vzťahov v triednom kolektíve a názorov žiactva na školu a spoločenské témy](#) z roku 2025 ukazuje, že takmer 19 % žiactva ôsmych ročníkov ZŠ sa v škole necíti „nikdy“ alebo len „málokedy“ dobre a bezpečne. Obavy zo zlých známok aj vtedy, keď sú dobre pripravení, pociťuje „často“ alebo „takmer vždy“ viac ako 40 % žiactva všetkých druhov škôl.

môžu sa pohybovať, keď to potrebujú a môžu ísť na WC, keď potrebujú. Výrazne nižšia miera stresu, spolu s väčším priestorom pre pohyb a pobyt vonku, väčšou mierou slobody a pohody vedú k dobrému fungovaniu imunitného systému, a preto deti v domácom vzdelávaní majú obyčajne vytvorené *dobré podmienky k zachovaniu pevného zdravia* (fyzického aj psychického).

- **zdravšie, pevnejšie a rôznorodejšie vzťahy s lepšou komunikáciou a spoluprácou** – Domáce vzdelávanie ponúka celej *rodine možnosť byť viac spolu, viac sa rozprávať a poznať*. Významným prínosom domáceho vzdelávania je posilňovanie rodinných pút¹⁹⁰. Domáce vzdelávanie vytvára priestor na *odovzdávanie rodinných hodnôt a formovanie charakterových vlastností dieťaťa* (aj rodiča) v oveľa väčšej miere ako škola. V dôsledku toho, že domáce (riadené) vzdelávanie zaberá menej času, dieťa je viac napojené na reálny život a je tu viac priestoru pre budovanie vzťahu rodiča a dieťaťa, viac času a príležitostí na otvorenie veľkých tém aj malých poznámok, cez ktoré rodič prenáša svoje hodnoty deťom. Život v rodine dáva deťom príležitosť darovať svoje talenty iným členom rodiny, naučiť sa ovládnuť vlastné ego sledovaním príkladu rodičov, ďalej dáva príležitosť počúvať rozhovory rodičov, zapájať sa do prác v domácnosti, čím sa formuje charakter detí.

Nutnosť riešenia konfliktov medzi členmi rodiny patrí k veľkým darom domáceho vzdelávania. V škole dieťa po konflikte so spolužiakom nemusí komunikovať aj celé roky, zatiaľ čo hádka medzi členmi rodiny, ktorých nie je možné neskôr ignorovať, si nutne vyžaduje riešenie. Rodič môže byť v domácom vzdelávaní sprievodcom a vzorom pri riešení konfliktov formou rešpektujúcej resp. nenásilnej komunikácie¹⁹¹, ktorá upriamuje pozornosť dieťaťa na vhodný spôsob vyjadrenia svojich potrieb a učí dieťa ako vnímať potreby iných ľudí.

Deti v domácom vzdelávaní si zachovávajú *silné väzby s rodičmi aj so súrodencami* – súrodenci spolu trávajú oveľa viac času a súrodenecké vzťahy nie sú nahradené vzťahmi s inými deťmi, pri domácom vzdelávaní sú súrodenecké vzťahy len doplnené (nie nahradené) vzťahmi s inými deťmi. Rodina môže dieťaťu ponúknuť *rešpektujúce prostredie*, kde sa dieťa učí rešpektu pozorovaním rešpektujúceho správania rodičov. Dospelí v škole – teda učitelia sú často vzorom autoritatívneho správania¹⁹² a svojim vzorom učia deti ako hodnotiť iných ľudí¹⁹³. Tento vzor správania¹⁹⁴ však neskôr dieťa nemôže využiť ako vzor správania pri budovaní svojich priateľských a partnerských

¹⁹⁰ [Podľa Národnej správy o zdraví a so zdravím súvisiacom správaní školákov](#) v ich sociálnom kontexte, ktorú vydalo HBSC Slovensko za rok 2022, štvrtina chlapcov a tretina dievčat vo veku 11 rokov sa rozpráva s rodičmi málo alebo vôbec.

¹⁹¹ Viac o nenásilnej komunikácii v knihe psychológa M. Rosenberga: *Nenásilná komunikácia*, vyd. Portál, 2016.

¹⁹² Podľa výskumu Mgr. M. Bielikovej z oddelenia prevencie a výskumov v oblasti mládeže CVTI SR s názvom [Prejavy násillia na základných a stredných školách](#) má rešpektujúce správanie voči žiakom len cca 30 % učiteľov, občas sa k žiakom rešpektujúco správa cca 57 % učiteľov a až 13 % učiteľov sa podľa žiakov nespráva rešpektujúco nikdy (rešpektujúce správanie učiteľov podľa výskumu závisí aj od prospechu žiakov, s klesajúcim prospechom klesá miera rešpektujúceho správania učiteľa).

¹⁹³ Viac o rizikách hodnotenia v komunikácií v knihe psychológa M. Rosenberga: *Nenásilná komunikácia*, vyd. Portál, 2016.

¹⁹⁴ Správa Štátna školskej inšpekcie s názvom [Monitorovanie vzájomných vzťahov v triednom kolektíve a názorov žiactva na školu a spoločenské témy](#) z roku 2025 ukazuje, že ponižovanie (krik, zosmiešňovanie) od učiteľov pripúšťa každý štvrtý žiak či žiačka ZŠ.

medziľudských vzťahov, keďže na ich udržanie je potrebné rešpektujúce správanie s čo najväčšou absenciou vzájomného hodnotenia.

Rodič pri domácom vzdelávaní zostáva vzorom správania, hodnôt, kultúry a v mnohých rodinách aj spirituality, teda toho, kto vlastným príkladom dieťa vedie. Pri deťoch v školách je veľmi často rodič nahradený v tejto role kolektívom nezrelých spolužiakov, ktorých hodnoty sú často veľmi vzdialené hodnotám dospelých. Dochádza často k negatívnemu vplyvu vrstovníkov¹⁹⁵ – k rivalite, šikane vrátane vylúčenia z kolektívu a výsmechu, drogám¹⁹⁶, predčasnej sexualite alebo preferencii konzumného spôsobu života.

Podľa výskumu Slovenského národného strediska pre ľudske práva na slovenských školách z roku 2018¹⁹⁷ prítomnosť šikany potvrdilo viac ako 50 % žiakov a takmer 30 % žiakov potvrdilo, že bolo priamou obeťou šikany. Podľa výskumu sa deti stretávajú so šikanou najmä od iných detí, ale výskum poukázal aj na existenciu šikany detí zo strany učiteľov. Podľa tohto výskumu väčšina šikany zostáva neodhalená¹⁹⁸. Kritici domáceho vzdelávania považujú domáce vzdelávanie za priestor vhodný na ukrytie domáceho násillia na deťoch, a preto tvrdia, že je pre deti lepšie, keď sú v školách s učiteľmi, ktorí môžu pomôcť odhaliť domáce násillie. Pre oprávnenosť tejto požiadavky by mali byť školy efektívnymi nástrojmi na odhaľovanie možného násillia na deťoch. No prax nám ukazuje, že dohľad učiteľov často nepostačuje ani na odhaľovanie šikany v školách. Školy síce ojedinele môžu napomôcť s odhalením domáceho násillia, no pri odhaľovaní domáceho násillia je pravdepodobne ich úspešnosť ešte nižšia ako pri odhaľovaní šikany, ktorá sa deje často priamo v areáli školy. Prieskum Inštitútu pre výskum práce a rodiny z roku 2017¹⁹⁹ zistil, že na Slovensku približne 22 – 34 % dospelých bolo v detstve obeťou domáceho fyzického násillia (nižšie % predstavuje ženy a vyššie mužov). Všetci títo ľudia chodili kedysi do škôl, no málokto z nás vie, že približne každý náš 3. – 4. spolužiak bol obeťou domáceho násillia. Hlavným dôvodom nízkej miery odhalení je fakt, že primárnou funkciou škôl je vzdelávanie a výchova, a nie odhaľovanie domáceho násillia²⁰⁰. Podľa vyššie spomenutých štatistík je teda riziko školského násillia vo forme šikany (cca 30 %) približne rovnaké ako riziko násillia v domácnosti (cca 27 %), teda školy

¹⁹⁵ Viac o negatívnom vplyve vrstovníkov a dôležitosti zachovania rodičovskej väzby (puta) v knihe kanadského psychológa G. Neufelda a G. Matého: *Držte si své děti*, vyd. PeopleComm, 2022.

¹⁹⁶ [Podľa Národnej správy o zdraví a so zdravím súvisiacom správaní školákov](#) v ich sociálnom kontexte, ktorú vydalo HBSC Slovensko za rok 2022, v skupine 15-ročných školákov a školáčok za posledných 30 dní až 32 – 36 % detí konzumovalo alkohol, 14 – 16 % detí bolo opitých, 20 – 24 % detí fajčilo elektronické cigarety, 19 % detí fajčilo cigarety a 5 – 7% detí užívalo marihuanu.

¹⁹⁷ Slovenské národné stredisko pre ľudske práva – [Šikana a kyberšikana na školách 2018](#)

¹⁹⁸ [Podľa Národnej správy o zdraví a so zdravím súvisiacom správaní školákov](#) v ich sociálnom kontexte, ktorú vydalo HBSC Slovensko za rok 2022, len 25 – 30 % 13- a 15-ročných dievčat dôveruje svojim učiteľom.

¹⁹⁹ [Prieskum Inštitútu pre výskum práce a rodiny z roku 2017 o domácom násillí na Slovensku](#) (súbor Výber z dát Prieskumu o domácom násillí)

²⁰⁰ V škole zvyčajne chýba blízky vzťah medzi žiakom a učiteľom, a teda je tu obyčajne nedostatok dôvery dieťaťa, ktorá je potrebná k zdôvereniu sa učiteľovi s jeho problémami. Svedkami domáceho násillia sú najčastejšie rodina alebo susedia. Tí by mali byť primárnymi nástrojmi odhaľovania domáceho násillia, keďže k nemu majú často fyzicky bližšie ako škola. Preto je dôležité šírenie povedomia o domácom násillí a predovšetkým informovanie širokej verejnosti o tomto probléme a možnostiach pomoci obetiam. Hlavne je dôležité vychovávať deti v láske a rešpekte, aby v dospelosti nemali potrebu byť násilníkmi.

nepredstavujú voči domácnostiam „bezpečný prístav“, ako tvrdia kritici domáceho vzdelávania. Ak vaše dieťa už bezpečné a nenásilné prostredie má doma, domácim vzdelávaním odstránite riziko šikany, ktoré so sebou podľa štatistík nesie školská dochádzka.

V školách podľa výskumu CVTI SR z roku 2022²⁰¹ často dochádza aj k ďalším porušeniam ľudských práv – s ich porušením sa v škole stretla takmer polovica (48,8 %) detí. Okrem najčastejšieho dôvodu porušenia ľudských práv, ktorou bola šikana, frekventovanými typmi porušenia boli aj nemožnosť prejavovať názor (15,4 %) a diskriminácia (12,1 %). Žiaci taktiež uvádzali psychické tresty (6,0 %) alebo fyzické tresty (4,6 %). Niektoré deti sa v škole stretnú s ponukou alebo užívaním alkoholu (4,8 %) alebo v dotazníkoch uviedli iné typy porušenia ľudských práv (5,5 %).

Kritici domáceho vzdelávania hovoria, že domáce vzdelávanie dáva priestor sektám, no riziko, že dieťa vyrastá v rodine, ktorá je členom sekty je rovnaké, či dieťa chodí alebo nechodí do školy²⁰². Darom domáceho vzdelávania oproti vzdelávaniu školskému je však výrazne znížené riziko toho, že dieťa, ktoré bolo doma vzdelávané (a nežije v rodine, ktorá je členom sekty) neskôr vstúpi do nejakej sekty. Spoločným znakom tzv. deštruktívnych siekt sú absencia slobody, autoritárske vedenie, prísne pravidlá, tresty, absencia kritického myslenia členov a tlak na pretrhnutie väzieb s ľuďmi mimo sekty. To sú oblasti, ktoré sú o niečo bližšie školskému vzdelávaniu ako k domácomu vzdelávaniu. Pri domácom vzdelávaní je väčšia sloboda, menej autoritatívneho vedenia, nie sú tu tresty vo forme „zlých“ známok, kritické myslenie sa podporuje vo väčšej miere, ale predovšetkým sú zachované pevné rodinné putá (dieťa sa má kde v bezpečí vyrozprávať, má miesto, kde je prijaté) a rodinné hodnoty sú odovzdávané deťom v silnejšej miere ako u detí, ktoré chodia do škôl, preto deti z domáceho vzdelávania vstúpia neskôr s menšou pravdepodobnosťou do nebezpečnej sekty.

Deti v domácom vzdelávaní majú *lepšie možnosti rozvíjať svoju emocionálnu inteligenciu*, keďže rodinné prostredie je vhodnejšie na jej rozvoj ako prostredie školy. Rodina ponúka čas venovať sa okrem vzdelávania aj emóciám detí. Rodič môže pomôcť dieťaťu bezpečne poznať jeho emócie, môže mu pomôcť ich „zvládať“ resp. prejsť cez silné emócie a dieťa svoje emócie nemusí potláčať. Rodič môže pomôcť dieťaťu, často aj svojím vlastným príkladom, empaticky sa vcítiť do emócií ostatných členov rodiny či komunity.

Deti v klasických školách majú k dispozícii len jedného dospelého na 20 – 30 detí, všetky deti sú v jednej vekovej kategórii, takže v škole chýbajú sociálne zručnejšie staršie deti a cez prestávky chýbajú aj dospelí, ktorí by svoje sociálne zručnosti deťom ukázali príp. usmernili často nezrelé správanie detí. V domácom vzdelávaní je dostupnejší zrelý dospelý – v priemere 1 dospelý na 2 – 3 deti. Deti v domácom vzdelávaní sú obyčajne vo vekovo zmiešaných menších kolektívach, ktoré tvoria rodina a kamaráti v domácom vzdelávaní s ich rodinami. Pri stretnutiach rodín s deťmi v domácom vzdelávaní je v kolektíve relatívne veľký

²⁰¹ Výskum CVTI SR z roku 2022, ktorý realizoval Mgr. T. Runa z oddelenia prevencie a výskumov v oblasti mládeže, s názvom [Názory a skúsenosti žiakov ZŠ a SŠ so vzdelávaním a dodržiavaním ľudských práv v školskom prostredí](#).

²⁰² [Vyjadrenie Cirkevného odboru Ministerstva kultúry SR](#) k riziku zneužitia domáceho vzdelávania sektami, podľa ktorého takéto sekty majú skôr tendenciu zakladať vlastné súkromné školy v existujúcom systéme škôl.

počet dospelých, od ktorých sa deti môžu učiť a je tam aj relatívne veľký počet mladších detí, ktoré môžu byť učené staršími deťmi a zároveň sa staršie deti učia byť pri mladších deťoch starostlivé, trpezlivé, nápomocné a empatické²⁰³. Darom domáceho vzdelávania je často práve *lepšia socializácia detí* (viac v časti [socializácia detí v domácom vzdelávaní](#)). Deti majú viac času, ktorý môžu venovať budovaniu rôznorodých vzťahov s ľuďmi rôzneho veku, napr. tým, že nechodia do školy, môžu zostať u starých rodičov dlhšie, majú viac času na rozhovory s rodičmi, susedmi, dôchodcami, ktorí vonku venčia svojich psov, viac času na krúžky či voľnú hru so súrodencami a kamarátmi. Deti môžu tráviť čas s priateľmi, s ktorými ich spájajú vzájomné sympatie alebo spoločné záujmy.

Domáce vzdelávanie dáva priestor pre všetky deti bez ohľadu na ich diagnózy či schopnosti. Komunita detí v domácom vzdelávaní bežne zahŕňa práve deti s rôznymi diagnózami, ktoré škola vylúčila. Inklúziu v komunite detí v domácom vzdelávaní nie je treba riešiť, keďže toto prostredie je prirodzene inkluzívne.

Deti v domácom vzdelávaní dostávajú oveľa väčší priestor ku komunikácii ako deti v škole. V klasickej škole sa žiaci počas vyučovania nemôžu navzájom rozprávať. Je tam väčšinu času hromadné, frontálne vyučovanie, pri ktorom zvyčajne jednotliví žiaci komunikujú s učiteľom minimálne. S učiteľom obyčajne nevedú ten typ obojstrannej komunikácie ako s rodičom, učiteľovi často žiak len odpovedá na otázky a témy určuje učiteľ. V škole sa mnohé deti boja komunikovať s učiteľom aj z toho dôvodu, že ich komunikácia je učiteľom následne hodnotená a často je hodnotená aj inými deťmi – najmä v prípade, keď dieťa „príliš veľa vie“, dochádza počas prestávok k výsmechu od spolužiakov. Deti v domácom vzdelávaní nie sú za nesprávne odpovede v komunikácii hodnotené, preto sa v nich nebuduje podvedomý strach z komunikácie s dospelými. Domškolácke deti obyčajne prekvapia ostatných dospelých svojou odvahou komunikovať, ako aj vzhľadom na vek vyzretou komunikáciou so širokou slovnou zásobou a priamym pohľadom do očí. Komunikácia je v domácom vzdelávaní jeden z dôležitých prostriedkov udržiavania dobrého vzťahu, ale aj jeden z najprirodzenejších spôsobov učenia sa detí.

Rodič ako učiteľ nie je zvyčajne v role authority, ktorá hlása jedinou pravdu, ale skôr sprievodca vo vzdelávaní dieťaťa, otvorený hľadať viaceré pohľady na to, čo je pravdivé (napr. rodič v role učiteľa uzná aj iný postup výpočtu príkladu matematiky ako ten v učebnici, ak je správny – v školách učitelia často iné postupy, ako tie čo sú uvedené v učebnici, neuznávajú).

Domáce vzdelávanie *prispieva ku kritickému mysleniu* detí aj tým, že rodič dieťa neznámkuje, a preto dieťaťu nič nebráni kriticky pristupovať k myšlienkam, ktoré rodič prezentuje. Ak žiak v škole nesúhlasí s niečím, čo tvrdí učiteľ, obyčajne kriticky nepristupuje k týmto myšlienkam, keďže je zvyčajne za ich presné zopakovanie známkovaný. Rodič nevystupuje v role človeka, ktorý vie všetko. V škole majú deti odborníkov na jednotlivé predmety a dieťa sa môže dostať do ilúzie, že by neskôr v živote malo všetko vedieť (čo môže viesť k zníženiu sebavedomia dieťaťa v dôsledku hodnotenia vlastnej neznalosti). Rodičovi sa môže stať častejšie ako učiteľovi v škole, že si odpoveď na otázky dieťaťa musí s dieťaťom vyhľadať. Tým ukazuje dieťaťu, ako sa informácie vyhľadávajú

²⁰³ Pre lepšie pochopenie významu vekovo zmiešaných kolektívov pre deti odporúčame nasledovný článok (rozdelený do troch častí) od amerického psychológa Petra Graya s názvom [Prestaňme deti rozdeľovať do skupín podľa veku](#) I., II. a III.

a ukazuje mu aj to, že v živote nemusíme všetko vedieť, ale že je dôležité vedieť si informácie dohľadať.

Domáce vzdelávanie *podporuje aj spoluprácu* detí, keďže deti v domácom vzdelávaní sú k spolupráci priamo vedené. Deti v školách sú skôr vedené k súťaživosti a spolupráca im je často zakazovaná (napr. nesmú si navzájom radiť).

Domáce vzdelávanie je spojené s mnohými príležitosťami a nakoniec vyzerá presne tak, ako si vzdelávanie zariadite vy, na rozdiel od školy, ktorá vyzerá tak, ako sa to podarí zariadiť niekomu inému. K darom domáceho vzdelávania, ako už bolo spomenuté aj vyššie, nepatrí len to, čo sa dieťa naučí, ale často je veľkým darom aj to, čo sa s vami nenaučí a naučilo by sa v prostredí školy (napr. od nezrelých vrstovníkov).

4.2.2. Nevýhody domáceho vzdelávania

Domáce vzdelávanie nemá jednoznačné nevýhody, avšak prináša niekoľko výziev, ktoré musí rodič vyriešiť, aby sa z nich nestali nevýhody. Ak sa vám ich podarí vyriešiť, môžu sa tieto výzvy dokonca premeniť na dary domáceho vzdelávania, a naopak, ak si s nimi nebudete vedieť poradiť, môžu sa z výziev stať nevýhody domáceho vzdelávania. K výzvam domáceho vzdelávania patria (prvá v poradí je výzva z pohľadu dieťaťa, ostatné sú výzvy z pohľadu rodiča):

- **preskúšanie** – Preskúšanie dieťaťa z domáceho vzdelávania je na rozdiel od skúšania detí v klasickej škole z *látky za celý polrok zo všetkých predmetov* (pokiaľ nie sú v individuálnom vzdelávaní zo zdravotných dôvodov, ktorí nie sú polročne skúšaní, ale sú priebežne hodnotení alebo v individuálnom vzdelávaní v zahraničí, ktorí sú skúšaní obyčajne ročne zo všetkých predmetov okrem výchov). Môže to byť náročné najmä pre deti vo vyšších ročníkoch ZŠ, kde je látka za celý polrok pomerne veľa. Deti v školách v dennej forme vzdelávania sú preskúšané tak, že látka im je „rozkúskovaná“ a obyčajne na polroka nie sú preskúšané z celej polročnej látky (mnohé deti si ju už ani nepamätajú). Túto výzvu je možné eliminovať tým, že dieťa zapíšete do niektorej zo škôl, ktorá má skúsenosti so skúšaním domácich školákov, teda pozná ich špecifiká, napr. umožňuje aj portfóliové preskúšanie niektorých predmetov²⁰⁴.

Dieťa je *preskúšané* pre neho *cudzími ľuďmi v cudzom prostredí*. Keďže deti v domácom vzdelávaní nie sú počas roka skúšané, majú so skúšaním málo skúseností (najmä mladšie deti), a niekedy je pre rodiča ťažké upozorniť dieťa vopred na všetky pre absolventov klasickej školy bežné zvyklosti, ktoré sa týkajú preskúšania, napr. zákaz spolupráce alebo preskočiť príklad, keď dieťa nevie a radšej riešiť to, čo vie, lebo čas môže uplynúť a nebude možno čas to dokončiť a pod. Pre zmiernenie tejto výzvy je dobré byť prítomný na preskúšaní, teda vaše dieťa nebude len s cudzími ľuďmi a získate tým aj skúsenosť, ako sa vaše dieťa na skúške správa, či ste dieťa o priebehu skúšky naučili všetko, alebo je tam ešte niečo, na čo je treba ho upozorniť alebo mu dodatočne opäť pripomenúť.

Počas skúšky je *skúšajúci iná osoba ako učiteľ* – to môže spôsobiť na skúškach neopodstatnene horšiu známku dieťaťa, lebo dieťa môže dostať zadanie formou, ktorej nerozumie (lebo sa s touto formou zadania predtým nestretlo) alebo učiteľ používa výrazy, ktoré dieťa nepozná, a potom aj keď dieťa má vedomosti, môže to vyzeráť, že ich nemá. V školách sa učiteľ sústreďuje v preberanej látke na témy alebo oblasti, ktoré budú na preskúšaní/písomke, no pri domácom vzdelávaní rodič nemusí odhadnúť oblasti, ktoré budú skúšané. Túto výzvu je možné eliminovať väčšou komunikáciou s kmeňovou školou, získaním čo najpodrobnejších informácií o skúškach, typoch zadaní úloh na teste a pod.

Preskúšanie môže síce pre dieťa predstavovať stres, ale celková miera stresu je pre dieťa výrazne nižšia ako miera každodenného (kontinuálneho) stresu zo skúšania alebo hodnotenia u školských detí. Po preskúšaní nie je dieťa navyše vystavené výsmechu spolužiakov („bifľoš“ alebo „šprt“) za to, že vedelo príliš veľa. Zároveň deti v domácom vzdelávaní neprežívajú preskúšanie až tak stresujúco ako deti z klasickej školy. Dôvodom je fakt, že obyčajne nie je

²⁰⁴ Viac informácií o tom, čo je portfóliové preskúšanie, v článku doc. PhDr. K. Jančaříkovej, PhD. – [Portfóliové hodnotení v domácim vzdelávaní](#).

preskúšanie v ich mysli spojené so strachom zo zlyhania, tak ako je to bežne u detí v školách (nezvyknú mať negatívne zážitky z minulosti). Tento väčší pokoj, niekedy aj radosť z preskúšania, sú prítomné najmä u detí, čo do školy nikdy predtým nechodili. Navyše polročné preskúšanie je aj dobrá príprava dieťaťa na vysokú školu, kde sa podobným spôsobom skúša bežne.

- **chýbajúce finančné ohodnotenie práce rodiča** – Možnosti, ako si poradiť s touto výzvou, popisujeme v časti o [financiách a organizácii domáceho vzdelávania](#). Táto výzva vám môže otvoriť možnosť zárobku, nad ktorou ste predtým neuvažovali, alebo ste nemali odvahu sa do nej pustiť, napr. môžete začať s prácou na živnosť, o ktorej ste vždy snívali a pod.
- **vyššia náročnosť spojená s výberom vhodnej školy** – Kmeňová škola dostáva za deti v domácom vzdelávaní len 10 % normatívu. Vzhľadom na to, ale aj na množstvo povinností, ktoré sú spojené s vedením administratívy a skúšaním detí, je veľká časť riaditeľov škôl od prijímania detí na individuálne vzdelávanie odradená. V súčasnosti je však stále dostatok škôl pre záujemcov o domáce vzdelávanie, aj keď je *možné, že vhodnú školu nájdete ďaleko od vášho bydliska*. Túto výzvu vám pomôže prekonať vzájomné zdieľanie skúseností rodičov, ktorí už majú deti v domácom vzdelávaní na rôznych školách, ktorí vám môžu svojimi referenciami pomôcť nájsť tu vhodnú školu práve pre vás²⁰⁵.
- **vyššia časová a finančná náročnosť spojená so vzdelávaním** – Výber a nákup vhodných učebníc, nákup alebo výroba učebných pomôcok, organizácia výletov, stretnutí a iných podujatí pre deti v domácom vzdelávaní, sledovanie ponuky/programov výstav, galérií, múzeí, príprava rodiča na vzdelávanie, ako aj samotné vzdelávanie detí si vyžadujú čas aj financie. Túto výzvu pomáha vyriešiť udržiavanie kontaktov s inými rodičmi, ktorí majú deti v domácom vzdelávaní – rodičia si môžu dať navzájom tipy na zaujímavé učebnice a učebné pomôcky, môžu si ich medzi sebou požičiavať, rodičia môžu spoluorganizovať akcie pre deti a navzájom si dávať tipy na zaujímavé akcie pre deti v okolí alebo si pomáhať so samotným učením detí a pod.

V prípade, že zveríte vzdelávanie vášho dieťaťa učiteľovi alebo vzdelávacej skupine, je individuálne vzdelávanie spojené s vyššími nárokmi na financie.

- **nesúhlas rodiny alebo nepochopenie okolia** – Keďže táto forma vzdelávania na Slovensku nie je bežná, často sa rodičia detí na domácom vzdelávaní stretávajú s kritikou a nepochopením rodiny či okolia²⁰⁶. Rodičia túto výzvu zvyknú riešiť stretávaním sa s inými rodinami, ktoré majú deti v domácom vzdelávaní a poskytovaním si potrebnej vzájomnej podpory. Tiež pomáha uvedomenie si, že svoje rozhodnutie nemusíte pred okolím obhajovať a pomáha aj vnútorné prijatie faktu, že okolie to niekedy vidí inak. V praxi sa stretávame s tým, že časom sa nesúhlas rodiny a okolia postupne mení na prijatie a niekedy

²⁰⁵ Zoznam škôl, ktoré sú naklonené domácomu vzdelávaniu, nájdete na našej stránke [tu](#).

²⁰⁶ V praxi sme sa stretli aj s nahlásením domškoláckej rodiny „na sociálku“, ktorá následne prišla do rodiny preveriť, či nedochádza k zanedbávaniu dieťaťa. Ak je „problém“ len v tom, že rodina doma vzdeláva svoje dieťa, pre ktoré má v kmeňovej škole vybavené individuálne vzdelávanie a o ktoré sa riadne stará, úradníci po preverení prípad z našich skúseností uzavrujú s tým, že k zanedbávaniu nedochádza.

dokonca na podporu, najmä keď na deťoch vidieť, že sú spokojné, šťastné, dobre socializované a vzdelané.

- **viac času potrebného na aktívne vyhľadávanie kontaktov** – V rodinách, v ktorých je len jedno dieťa, a ktoré zároveň žijú v oblastiach, kde je domáce vzdelávanie zriedkavé, môže nastať nedostatok kamarátov na hranie pre deti na domácom vzdelávaní. Keďže väčšina ostatných detí trávi veľkú časť dňa v školách, rodičia detí v domácom vzdelávaní musia vyhľadávať kontakty medzi sebou aktívne (možnosti, ako sa nakontaktovať na iné rodiny s deťmi v domácom vzdelávaní, nájdete v časti [sietovanie a podpora rodín v domácom vzdelávaní](#)) alebo môžu prihlásiť dieťa na poobedný krúžok, kde si dieťa nájde kamarátov, či na skauting, ktorý umožňuje dostať dieťa do vekovo zmiešaného kolektívu, ďalej môžu dieťa zoznámiť s deťmi susedov, s ktorými sa môže hrať dieťa v poobedných hodinách, alebo pozvať na návštevu známych, ktorí majú deti, chodiť s nimi na výlety, dovolenky a pod. Rodič tiež môže k svojmu doma vzdelávanému dieťaťu zobrať na domáce vzdelávanie iné dieťa, alebo po dohode s rodičom vyzdvihnúť kamaráta/kamarátku zo školskej družiny (školského klubu) v poobedných hodinách domov na pohranie sa alebo môže požiadať kmeňovú školu, inú ako kmeňovú školu alebo blízku vzdelávaciu skupinu o to, či by dieťa mohlo chodiť k nim len do družiny v poobedných hodinách.
- **vyššia psychická náročnosť pre rodiča** – Táto výzva vyplýva z toho, že rodiny vo forme širokej rozvetvenej rodiny a komunity boli nahradené nukleárnymi rodinami (t. j. mama, otec a deti). Pre rodičov detí so špeciálnymi potrebami môže byť táto náročnosť ešte vyššia. Rodič s deťmi v domácom vzdelávaní je na dennej báze pri silných emóciách a vzťahových konfliktoch detí (najmä medzi súrodencami). Rodič ako sprievodca dieťaťa týmito silnými emóciami sa môže z toho cítiť *vyčerpaný*. Vlastné deti vedia lepšie ako ktokoľvek iný „vytiahnuť“ z rodiča jeho vlastné potlačené emócie, ktoré v detstve pri nevedomky nerešpektujúcej výchove jeho vlastnými rodičmi musel potlačiť, napr. pocit hnevu, bezmocnosti a iné. Rodičom sa tu však na druhej strane otvára veľký priestor na sebazdokonalenie²⁰⁷. Je dobré, ak sa rodič naučí, ako zvládať svoje vlastné emócie²⁰⁸ – prijme ich spolu emóciami dieťaťa.

V rodinách s malými deťmi môže byť *ťažšie vzdelávať staršie dieťa, ak vás mladšie dieťa alebo deti často vyrušujú a pýtajú si vašu pozornosť*. Tu vám môže pomôcť vaša kreativita, napr. pripravte si pre mladšie deti zaujímavé hračky, dajte im staré pracovné zošity na hranie alebo vyplňanie, zapojte ich do (zážitkového) vzdelávania alebo požiadajte o pomoc starých rodičov či susedov, príp. sa staršie dieťa môže učiť s jedným rodičom, pokiaľ sa druhý rodič venuje mladšiemu súrodencovi (napr. môžete sa učiť poobede – po návrate druhého z rodičov z práce), či cez víkend, alebo keď mladší súrodenec spí – teda vtedy, kedy to celej rodine najviac vyhovuje.

Rodič môže mať pocit *nedostatku dospelých v svojom okolí*. Tu je riešením, ak rodič aktívne vyhľadá spoločnosť dospelých – môžu to byť ďalší rodičia detí na domácom vzdelávaní. Pri spoločných stretnutiach takýchto rodín sa deti hrajú

²⁰⁷ K téme vyhorenia a podobných pre rodiča náročných situácií, ako napr. hnev, hranice a pod. pri domácom vzdelávaní, odporúčame [rozhovory s terapeutkou a domškoláčkou mamou Renátou Ježkovou](#) zo série rozhovorov s názvom Rodiče jsou taky lidi.

²⁰⁸ Viac v prednáške Martiny Vagáčovej s názvom [Ako pracovať s emóciami](#).

a dospelí sa porozprávajú, príp. je možné stretávať sa so susedmi alebo častejšie so starými rodičmi.

Rodič môže tiež zažiť pri domácom vzdelávaní *pocit frustrácie*, ktorý môže prísť, ak zistí, že riadené vzdelávanie nejde tak „ľahko“, ako si predstavoval, alebo ak sa rozhodol pre domáce vzdelávanie z dôvodu nespokojnosti s klasickým školským systémom a nepodarí sa mu pri niektorom predmete žiadnym spôsobom zaujať dieťa (pri chýbajúcej vnútornej motivácii dieťaťa). Ak ani vysvetlenie súčasných legislatívnych požiadaviek na domáce vzdelávanie (t. j. povinnosť preskúšania) nedokáže byť postačujúce k tomu, aby sa dieťa učilo to, čo nechce, vtedy je rodič často nútený pristúpiť k nástrojom škôl – teda použiť nástroje vonkajšej motivácie. To môže byť pre rodiča, ktorý vnútorne nesúhlasí s týmto prístupom k vzdelávaniu, ťažšie, ako pre učiteľa v škole, ktorý obvykle týmto štýlom učí deti celý život. Náročné pre rodiča môže byť aj to, že dieťa vám za to pravdepodobne nebude vďačné – najmä ak predtým nikdy nechodilo do školy a nedokáže vidieť dary, ktoré mu domáce vzdelávanie prináša v porovnaní so školským vzdelávaním. Tu je pre zachovanie duševnej pohody rodiča dobré prijatie toho, čo „je“ – teda toho, čo momentálne človek nemôže zmeniť, a prijatie toho, že to robíme najlepšie, ako v danom okamihu a za danej situácie vieme.

Rodičia si pri domácom vzdelávaní musia dať aj pozor na *možné vyhorenie*, spôsobené tým, že si na seba „naložia“ príliš veľa práce – domácnosť, vzdelávanie dieťaťa, starostlivosť o viacerých súrodencov, zamestnanie/živnosť a pod.). Tu je dôležité, aby si rodič (obyčajne mama) s deťmi na domácom vzdelávaní sám aktívne našiel a vyhradil čas na seba a svoje záľuby, zapojil viac ľudí do starostlivosti o mladšie deti či domácnosť – pomôcť môžu staršie deti, partner, starí rodičia, príp. si môžete zaplatiť pomoc v domácnosti a pod. Teda nesnažte sa všetko urobiť „sami“, ale ak je to potrebné, požiadajte o pomoc. Základom úspechu domáceho vzdelávania sú šťastní a spokojní rodičia.

Všetky tieto výzvy môžu byť pre rodiča aj obrovskými darmi, lebo ho vedú k sebazdokonaľovaniu, kreativite, príležitosti zoznámiť sa s mnohými zaujímavými ľuďmi v rámci domškoláckej komunity²⁰⁹, k optimalizácii vlastnej práce, uvedomeniu si, že ako sa hovorí „menej je často viac“, k zlepšeniu prístupu k sebe samému, lepšej schopnosti nastaviť si zdravé hranice a uvedomeniu si dôležitosti venovania sa vlastným záľubám, a teda prispievajú k jeho osobnostnému rastu. Rodič, ktorý prijme tieto dary, môže byť lepším vzorom pre svoje dieťa.

Tu si môžete pozrieť dve zaujímavé videá z Konferencie domáceho vzdelávania 2022 o výzvach, s ktorými sa môžete stretnúť v priebehu domáceho vzdelávania a možnostiach ich riešenia:

- panelová diskusia s domškoláckymi mamami na tému [Balans v živote domškoláckej mamy](#),
- prednáška koučky a domškoláckej mamy Zuzany Valábkovej na tému [Pokojne v divokých vodách domáceho vzdelávania](#) (prednáška začína od 5. minúty).

²⁰⁹ Viac o vzájomnej podpore komunity slovenských domškoláckych mám v štúdiu J. Majerčíkovej s názvom [Virtuálne zdieľané učiteľstvo matiek domškolákov](#).

4.3. Štýly domáceho vzdelávania

Jednou z hlavných výhod domáceho vzdelávania je sloboda zvoliť si spôsob vzdelávania, ktorý najviac vyhovuje dieťaťu aj rodine. Keďže každá rodina a každé dieťa sú jedinečné, aj domáce vzdelávanie je u každého niečím špecifické. Všetky štýly však majú čosi spoločné – rodič má záujem dieťa aktívne sprevádzať alebo vzdelávať a má na zreteli jeho psychické a fyzické zdravie. V tejto časti vám ponúkame prehľad štýlov domáceho vzdelávania. Ak si ten svoj ešte len hľadáte, môžete sa inšpirovať alebo nájsť aspoň svoj smer.

Štýly domáceho vzdelávania z pohľadu riadenia procesu vzdelávania:

- **riadené vzdelávanie**, tzv. striktná škola doma – Tento štýl kopíruje spôsob vzdelávania v školách s použitím učebníc, pracovných zošitov a rozvrhu. Rodič/vzdelávateľ pri vyučovaní predkladá učebnú látku, často využíva formu výkladu, dieťa vykonáva určené činnosti na osvojenie si a utvrdenie učiva podľa pokynov rodiča/vzdelávateľa. Vzdelávanie teda riadi rodič/vzdelávateľ a dieťa nijako nezasahuje do rozhodovania o tom, čo, kedy a ako sa bude učiť.
- **sebariadené vzdelávanie**²¹⁰ – opak riadeného vzdelávania. Vzdelávanie riadi dieťa, rodič/sprievodca ho však aktívne sprevádza. Dieťa určuje, čo, kedy a ako sa chce učiť a rodič/sprievodca sleduje potreby a záujmy dieťaťa a reaguje na nich. Sprievodca dieťa inšpiruje a ukazuje mu okolitý svet, rozmanitosť života v našej spoločnosti a rôznorodosť ľudí v nej. Tým úplne prirodzene dieťa vedie, ale neurčuje mu, čo presne sa z tej širokej palety informácií má naučiť. Sebariadené vzdelávanie (niekedy označované aj ako „unschooling“) neznamená zanedbávanie dieťaťa, ani ponechanie detí napospas osudu a bezhraničnej svojvôli²¹¹.

Pri tomto štýle vzdelávania je teda rodič (alebo iná osoba) sprievodcom vo vzdelávaní dieťaťa, avšak ponecháva si „kormidlo v ruke“ tým, že nastavuje hranice a zabezpečuje dieťaťu vhodné a podnetné vzdelávacie prostredie, napríklad zabezpečí knihy podľa záujmu dieťaťa, návštevu výstavy, galérie, múzea, zaplatí kurzy, umožní dieťaťu cestovať, nakúpi technické vybavenie, zaobstará vzdelávacie pomôcky, zabezpečí stretnutia s inými ľuďmi rôzneho veku a záujmov. Dieťa sa v takomto prostredí učí najmä hrou, cez svoje zážitky, vlastné skúsenosti, pozorovaním a pod. Je to vzdelávanie, ktoré vychádza zo záujmov dieťaťa a stavia na jeho reálnych životných skúsenostiach. Sebariadené vzdelávanie je najprirodzenejšou formou edukácie, ktorú pozná každý človek. Týmto spôsobom sa totiž vzdelávajú všetky deti prirodzene prvé tri roky svojho života, keď sa naučia napríklad chodiť a hovoriť materinským jazykom. A týmto štýlom sa bežne ďalej učí aj dospelá populácia po ukončení školskej dochádzky. Stačí si uvedomiť, koľko sa toho ešte v živote naučíme po ukončení štúdia.

Úplné sebariadené vzdelávanie je na Slovensku v kontexte povinnej školskej dochádzky (príp. povinného predprimárneho vzdelávania pri predškólakoch) a štátneho vzdelávacieho programu nereálny, keďže máme stanovený povinný obsah vzdelávania. Tento štýl sa v jeho čistej podobe môže použiť len

²¹⁰ Viac informácií o sebariadenom vzdelávaní nájdete [tu](#).

²¹¹ Viac v článku amerického psychológa P. Graya – [100 rokov detskej slobody](#).

v krajinách, ktoré nemajú predpísaný povinný obsah vzdelávania, napríklad niektoré štáty USA alebo Spojené kráľovstvo.

- **kombinácia riadeného a sebariadeného vzdelávania**, tzv. demokratická škola doma – Väčšina domškoláckych rodín na Slovensku kombinuje riadené a sebariadené vzdelávanie a majú demokratickú školu doma²¹². Pri demokratickej škole doma si dieťa v daných medziach môže zvoliť, ako sa bude učiť, ale minimálny obsah jeho vzdelávania je vopred určený školským vzdelávacím programom. V domácom vzdelávaní v nižších ročníkoch sa môžete viac priblížiť k sebariadenému vzdelávaniu a vo vyšších ročníkoch sa naopak pravdepodobne viac priblížite k riadenému štýlu vzdelávania. Je to dané najmä tým, že vo vyšších ročníkoch je nepravdepodobné, že by záujmy vášho dieťaťa plne pokryli školský vzdelávací program. Aj napriek tomu, že úplné sebariadené vzdelávanie detí vo veku povinnej školskej dochádzky v jeho čistej forme nie je na slovenských školách realizovateľné, v mnohých rodinách je prirodzeným doplnkom riadenej časti domáceho vzdelávania.

Štýly domáceho vzdelávania z pohľadu uplatnených metód:

Pri domácom vzdelávaní môže rodič (alebo iná osoba) učiť dieťa prostredníctvom osobného kontaktu, alebo sa dieťa môže učiť aj s použitím informačných a komunikačných technológií, tzv. **e-learning** (elektronické vzdelávanie)²¹³. Mnohé rodiny využijú aspoň na zopár predmetov niektorý zo širokej ponuky online či off-line kurzov a programov (napr. KhanAcademy, code.org, Duolingo a pod.), niektoré deti majú online hodiny so zahraničným lektorom na výučbu cudzieho jazyka, pozerajú dokumentárne a vzdelávacie filmy, hrajú edukačné hry a podobne. Tento štýl bol medzi slovenskými domškolákmi na 2. stupni ZŠ rozšírený aj preto, že školský zákon až do septembra 2021 neumožňoval domáce vzdelávanie na 2. stupni ZŠ na žiadosť zákonného zástupcu. Mnohí rodičia tak zapísali deti do školy v Česku (Školy Březová), ktorá ponúka dobrovoľné online hodiny.

Montessori vzdelávanie²¹⁴ – založené na učení Marie Montessori, opiera sa okrem pripraveného prostredia aj o zmiešané vekové skupiny, ktoré pri domácom vzdelávaní zabezpečí komunita detí v domácom vzdelávaní alebo súrodenci a o učiteľa vyškoleného v Montessori pedagogike²¹⁵. Montessori metóda využíva neprerušované pracovné bloky. Zahŕňa v sebe nielen filozofiu rozvoja dieťaťa, ale hlavne konkrétne praktické postupy s množstvom detailne premyslených pomôcok. V Montessori pedagogike sa kladie dôraz na spojenie telesnej a duševnej aktivity (je to tzv. celostné učenie). Pohyb umožňuje, aby sa v mozgu spracovávali informácie získané z vonkajšieho sveta prostredníctvom zmyslov a v dôsledku toho vznikajú nové nervové spojenia a nervová sústava dozrieva. Aby bolo učenie úspešné, musí vychádzať z konkrétneho poznania z manipulácie s predmetmi, teda z vlastnej skúsenosti. Rastúcemu dieťaťu má byť umožnené využívať pohyb aj pri učení sa, nielen pri hrách. Práca rukami umožňuje dieťaťu sústrediť sa na činnosť, prostredníctvom ktorej poznáva veci, chápe javy a rozvíja myslenie a reč. Východiskom je ponúknuť deťom

²¹² [Výsledky prieskumu OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku](#) z roku 2020 (časť Vyučovací štýl)

²¹³ Viac informácií o e-learningu nájdete [tu](#).

²¹⁴ Viac informácií o Montessori pedagogike nájdete [tu](#).

²¹⁵ Kurzy Montessori pedagogiky nájdete napr. [tu](#), [tu](#) alebo [tu](#).

intelektuálne podnety v správnom čase – v senzitívnom období vývinu a správnu formou²¹⁶.

Waldorfské vzdelávanie²¹⁷ – rozhodujúci princíp waldorfského učebného plánu spočíva v zladení učebných obsahov a učebných foriem s procesmi detského učenia a stupňami ľudského rozvoja v detstve a mladosti. Výučba je od začiatku orientovaná na podporu rozvoja vnútornej ľudskej slobody. V prvých školských rokoch, v ktorých začína dozrievať schopnosť samostatného úsudku detí, je názorná výučba podstatným princípom vyučovania. Učiteľ narába so skutočnosťami tak, aby žiaci spolu s tým, čo je zrejmé, zákonité a podstatné vo veciach, pochopili a zažili to prostredníctvom obrazov. Kľúčovým aspektom je snaha aktivizovať pri učení všetky tri zložky ľudskej duše – myslenie, cítenie a vôľu. Dôležitým prostriedkom, ako efektívne usporiadať výučbu, sú vyučovacie epochy. Epocha je obdobie spravidla štyroch týždňov, počas ktorých sa intenzívne vyučujú „hlavné“ predmety: slovenský jazyk, matematika, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, prírodopis, zemepis, dejepis, fyzika, chémia. Táto intenzívnosť umožňuje, podľa waldorfskej pedagogiky, zahĺbiť sa do predmetu a podstaty látky oveľa viac, ako to umožňuje klasická organizácia vyučovacích hodín. Po tomto období nasleduje „čas zabudnutia“ na látku, ktorá sa však v novej sile vynorí, keď epocha znova príde na rad. Sú aj oblasti, ktoré vyžadujú priebežné cvičenie (napr. umelecké výchovy, cudzie jazyky), tie sú rozdelené do predmetových hodín. Z waldorfskej pedagogiky sa vyvinula **intuitívna pedagogika**²¹⁸.

Daltonské vzdelávanie²¹⁹ – nie je to ucelený systém, ktorý je potrebné dodržiavať, ale je to súbor troch základných princípov, z ktorých vychádzajú všetky ďalšie činnosti. Základné Daltonské princípy sú sloboda, spolupráca a samostatnosť. Jedným z ďalších princípov je individuálna práca detí. Každé dieťa má vypracovaný svoj vlastný program s cieľmi, ktoré chce dosiahnuť za jeden mesiac v rámci každého predmetu osobitne. Pri učení deti postupujú vlastným tempom. Základom učenia je osobná skúsenosť dieťaťa so samostatnou prácou, hľadaním a experimentovaním.

Klasické vzdelávanie²²⁰ – opiera sa o piliere vzdelávania z dávnych čias. Ide o vzdelávanie, v ktorom sa deti stretávajú s „klasikou“ – s dejinami, literatúrou, umením, latinčinou, ale aj gramatikou, matematikou a prírodnými vedami. Proces vzdelávania sa rozdeľuje pri klasickom vzdelávaní na tri fázy – gramatická, logická a rétorická fáza. Organizačným princípom štúdia sú dejiny. Deti sa ponárajú do príbehu sveta cez štúdium dôležitých kníh, udalostí a umeleckých diel, ako za sebou nasledovali v základných dejinných epochách.

Konstruktivistický prístup pri vzdelávaní²²¹ – pri tomto prístupe sú deti postavené pred problém, pri riešení ktorého samy objavujú vedomosti, teda si samy konštruujú poznatky. Zložitosť úloh stúpa s rastúcou zručnosťou detí. Cieľom nie je predovšetkým naučiť deti informácie, ale budovať ich zručnosti riešiť problémy a budovať vzorce, ktoré vedia deti použiť aj v iných obdobných situáciách, takže napríklad v matematike deti samy objavujú princípy riešenia rovníc, v prírodných vedách objavujú prírodovedné

²¹⁶ Múdre sovičky – [Čo je montessori pedagogika](#)

²¹⁷ Viac informácií o Waldorfskej pedagogike nájdete v angličtine [tu](#).

²¹⁸ Viac informácií o Intuitívnej pedagogike nájdete [tu](#).

²¹⁹ Viac informácií o Daltonskom vzdelávaní [tu](#) a [tu](#).

²²⁰ Viac informácií o klasickom vzdelávaní [tu](#) alebo v angličtine [tu](#).

²²¹ Viac informácií o konstruktivistickom prístupe nájdete [tu](#).

javy a závislosti, v spoločenských vedách zistia zákony vývoja civilizácií a podobne. U nás je tento prístup reprezentovaný vo vzdelávaní matematiky Hejného metódou²²² a RAU metódou²²³, vzdelávaní prírodných vied projektom ExpEdícia skús, skúmaj, spoznaj (prírodné vedy pre 2. stupeň ZŠ)²²⁴ a vzdelávaní spoločenských vied projektom Civilizácia (spoločenské vedy pre 2. stupeň ZŠ)²²⁵. Konštruktivisticky sa dá pristupovať s väčšími deťmi aj pri výučbe slovenčiny. Prečítajte si naše články v sérii [Slovenčina inak](#).

Učenie sa prostredníctvom hier, alebo tzv. **gameschooling**²²⁶ – ide o učenie sa tematickými spoločenskými hrami (hry môžu byť kúpené alebo vyrobené doma). Tento typ výučby zahŕňa aj učenie sa pomocou počítačových hier najmä s technickým alebo strategickým zameraním a veľký význam majú hry zamerané na rozvoj cudzích jazykov, no s technologickým pokrokom sa objavujú aj edukatívne počítačové hry s environmentálnou alebo prírodovednou tematikou. Základnou myšlienkou je, že deti sa cez hranie hier dokážu naučiť (takmer) všetko, čo potrebujú na naplnenie vzdelávacích štandardov. Na „gameschoolerských“ stránkach nájdete zoznamy hier podľa jednotlivých predmetov. V našom článku [Stolové hry v domácom vzdelávaní](#) nájdete tipy na mnohé edukačné stolové hry.

Worldschooling²²⁷ – je to štýl vzdelávania, pri ktorom dieťa s rodinou cestuje po svete a popri tom naberá rôzne kompetencie a poznatky. Naučí sa tak napríklad cudzie jazyky, históriu a geografiu, prepočítavať meny, zvyklosti jednotlivých národov a mnoho iného.

Unit studies²²⁸ alebo **medzipredmetové vzdelávanie** – zahŕňa štúdium viacerých predmetov s použitím jednej témy. Témou môže byť historická udalosť, sviatok, osoba, miesto a podobne. Pri tomto štýle sa dieťa učí viaceré predmety naraz, teda predmety sa v rámci štúdia témy neoddeľujú, ide o tzv. medzipredmetový prienik témy. Na medzipredmetové uchopenie dejepisných tém poukazuje Saša Dobrotková v našich webinároch o histórii [pre piatokov](#) a [pre šiestakov](#).

Vzdelávanie podľa Charlotte Mason²²⁹ – je založené na viere, že deti si zaslúžia rešpekt a že najlepšie sa učia zo skutočných životných situácií. Podľa Charlotte Mason by deti mali dostať čas na hranie, tvorenie a zapájanie sa do reálnych situácií, z ktorých sa môžu poučiť. Deti vzdelávané podľa metódy Charlotte Mason chodia na prechádzky do prírody, navštevujú múzeá a učia sa geografiu, históriu a literatúru z tzv. živých kníh, teda kníh, vďaka ktorým tieto témy ožívajú. Sú napísané živým a pútavým spôsobom autorom, ktorý je pre danú tému zanietený²³⁰. Deti ukazujú, čo vedia nie testovaním, ale rozprávaním a diskusiou.

²²² Viac informácií o Hejného metóde nájdete [tu](#).

²²³ Viac informácií o Riadenom Aktívnom Učení (RAU) nájdete [tu](#).

²²⁴ Viac informácií o projekte ExpEdícia skús, skúmaj, spoznaj nájdete [tu](#).

²²⁵ Viac informácií o projekte Civilizácia nájdete [tu](#).

²²⁶ Viac informácií o gameschoolingu nájdete [tu](#).

²²⁷ Viac informácií o worldschoolingu nájdete [tu](#).

²²⁸ Viac informácií o unit studies (v angličtine) nájdete [tu](#).

²²⁹ Viac informácií o vzdelávaní podľa Charlotte Mason (v angličtine) nájdete [tu](#).

²³⁰ Viac informácií o živých knihách nájdete [tu](#).

Mnohí domáci školáci využívajú **zážitkové vzdelávanie**, pri ktorom dieťa získa vedomosti a zručnosti prostredníctvom priameho zážitku. Zážitková pedagogika²³¹ stavia na poznaní, že ľudský mozog si lepšie ukladá poznatky, ak pri ich získavaní človek prežíval emócie, prijímal ich aktívne, teda mohol si danú vec zažiť na vlastnej koži, ohmatať vlastnými rukami a popri zrakových a sluchových vnemoch zapojiť aj ďalšie zmysly. [Tu](#) nájdete ukážky zážitkového vzdelávania z prostredia slovenských domškolákov.

Viacerí domškoláci sa vzdelávajú aj prostredníctvom **projektového vyučovania**²³², ktoré využíva projektovú metódu, podľa ktorej sú deti vedené k samostatnému spracovaniu určitých projektov často formou lapbookov alebo plagátov. Spracovanie projektu vyžaduje uchopenie procesu náuky, plánovania a následnej realizácie aj s využitím moderných technológií.

Okrem spomenutých štýlov domáceho vzdelávania existujú **aj ďalšie štýly**, ktoré môžete pri domácom vzdelávaní využiť, napr. lesná pedagogika²³³.

Niektoré z vyššie spomenutých štýlov sa prelínajú, napríklad konštruktivistický prístup, wordschooling a iné obsahujú aj zážitkové vzdelávanie. Niektoré štýly sa môžu kombinovať, napríklad konštruktivistický prístup, gameschooling, e-learning, projektové vyučovanie. A niektoré štýly nie je možné skombinovať z dôvodu rôznej filozofie či prístupu k samotnému vzdelávaniu, napr. Waldorfské vzdelávanie s klasickým vzdelávaním. Ak sa rozhodnete štýly domáceho vzdelávania skombinovať, vtedy hovoríme o **zmiešanom** alebo tzv. eklektickom **štýle** domáceho vzdelávania.

Vyberte si štýl (prípadne štýly) vzdelávania, ktorý vás oslovuje, a ktorý vnímate ako ten správny pre vás aj vaše dieťa v závislosti od vašich potrieb a cieľov, hodnôt, filozofie, možností rodiny (napr. finančných), obmedzení v rodine (napr. zdravotných) alebo predpokladanej dĺžky vášho domáceho vzdelávania. Ak pri domácom vzdelávaní zistíte, že vám nejaký štýl prestal vyhovovať, môžete ho kedykoľvek zmeniť a nahradiť iným. Niektorí rodičia časom zistia, že im domáce vzdelávanie ide najlepšie „intuitívnym“ štýlom.

²³¹ Viac informácií o zážitkovej pedagogike nájdete [tu](#).

²³² Viac informácií o projektovom vyučovaní nájdete [tu](#).

²³³ Viac informácií o lesnej pedagogike nájdete [tu](#).

4.4. Priemerná dĺžka riadeného vzdelávania detí v domácom vzdelávaní

Domáce vzdelávanie má tú výhodu, že deti sa dokážu naučiť povinné učivo pomerne rýchlo, keďže v domácom vzdelávaní sa deti učia oveľa efektívnejšie. Keď si priemerný čas riadeného domáceho vzdelávania (uvedený nižšie) porovnáte s tým, koľko času trávia deti, ktoré chodia do škôl, nad domácimi úlohami, zistíte, že čas potrebný na riadené domáce vzdelávanie je približne rovnako dlhý ako čas, ktorý venujú priemerné školské deti domácim úlohám alebo učeniu sa na ďalší deň do školy.

V prípade, že budete doma vzdelávať dieťa v predškolskom veku, priemerný čas riadeného vzdelávania môže byť úplne minimálny (niekoľko minút denne). V tomto veku sa dieťa dokáže naučiť väčšinu predpísaného obsahu vzdelávania aj sebariadene, ak sa mu budete venovať a vytvoríte mu dobré podmienky pre tento štýl vzdelávania (viac o sebariadenom vzdelávaní v časti [štýly domáceho vzdelávania](#)).

Priemerný denný čas riadeného domáceho vzdelávania detí v školskom veku, ktorý potrebuje dieťa na naučenie sa predpísaného učiva (nezahŕňame sem čas na „výchovu“) je z našich skúseností približne takýto²³⁴:

1. – 2. ročník ZŠ – 0,5 – 1 hod. denne
3. – 4. ročník ZŠ – 1 – 2 hod. denne
5. – 9. ročník ZŠ – 2 – 3 hod. denne

Tento čas môže byť v závislosti od schopností vášho dieťaťa o niečo kratší alebo dlhší. Najmä v nižších ročníkoch mnoho detí zvládne naučiť sa veľkú časť povinného učiva sebariadeným vzdelávaním, preto riadenému vzdelávaniu nemusíte venovať veľa času.

Môžete sa s dieťaťom učiť, ako sme písali, denne alebo viac nárazovo/blokovo (teda nie denne). Tu je však potrebné, hlavne u mladších detí, dať pozor na to, aby ste sa nespoliehali, že dieťa sa nárazovo naučí veľa, pretože mladšie deti pomerne rýchlo strácajú pozornosť. To samozrejme závisí aj od témy – sú témy, ktoré dokážu aj mladšie deti zaujať na dlhší čas. Ak máte viac detí, kombinujete učenie detí navzájom tak, že starším deťom dáte zadanie, ktoré si vypracujú a mladším zatiaľ vysvetľujete učivo a potom to vymeníte. V prípade zážitkového vzdelávania sa môžu mladšie deti vzdelávať spolu so staršími naraz. Mladšie deti sa zvyčajne veľa naučia počúvaním starších detí, alebo staršie deti môžu pomôcť učiť mladších, a tým si sami zopakujú učivo z nižších ročníkov.

Veľmi pomáha pri učení, keď sa po istom čase deti naučia učiť samostatne požadované učivo. Dobrým pomocníkom v tejto samostatnosti učenia sa je používanie konštruktivistických vzdelávacích pomôcok (teda takých, ktorých použitím dieťa samo „objaví“ a pochopí nové učivo). Na druhom stupni ZŠ sú takto deti schopné väčšiu časť učenia realizovať samostatne a čas riadeného učenia (z pohľadu rodiča) sa preto výrazne nezvyšuje.

²³⁴ Priemerný denný čas riadeného domáceho vzdelávania je aj v súlade s [usmernením Ministerstva školstva SR ohľadom týždennej záťaže žiakov ZŠ počas dištančného vzdelávania](#). (Pozn.: Medzi tzv. „komplementárne vzdelávacie oblasti“ patria predmety výchovného zamerania a pracovné vyučovanie.)

4.5. Plánovanie v domácom vzdelávaní

Pri plánovaní samotného domáceho vzdelávania musíte vychádzať z učebných osnov resp. výkonových štandardov školy pre jednotlivé predmety za daný školský polrok alebo z vášho individuálneho vzdelávacieho programu pri deťoch so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ak máte nejaké odchýlky od školského vzdelávacieho programu.

Niektorí rodičia²³⁵ si stanovia plán na úrovni celého školského polroka (ich plánom sú obyčajne výkonové štandardy z kmeňovej školy) a po zvládnutí daného učiva si len označia („odfajknú“), čo sa už s dieťaťom naučili. Niektorí rodičia si potrebujú vypracovať detailnejšie plány – mesačné, týždenné alebo denné. Obyčajne rodičia pri plánovaní používajú ako „vodítko“ učebnice a pracovné zošity. Pomôžu vám zistiť, koľko strán je potrebné sa naučiť za daný polrok. V prípade, že sa nakoniec nebudete učiť z učebníc, učebnice vám môžu pomôcť zistiť približný rozsah daného učiva, alebo vás môžu inšpirovať. Podľa celkového rozsahu učiva si môžete vypracovať plán vášho učenia (napr. pri prvákoch na ZŠ vám stačí učiť sa stranu denne z predmetu matematika a slovenský jazyk).

Pri plánovaní domáceho vzdelávania je však dôležité naplánovať si učenie tak, aby ste skončili tú „povinnú“ časť domáceho vzdelávania minimálne mesiac pred koncom školského roka. Skúšanie domácich školákov obyčajne prebieha práve posledný mesiac šk. polroka/roka a je možné, že dostanete termín skúšok na začiatku mesiaca, preto je potrebné pripraviť sa aj na túto možnosť.

Pri plánovaní je dôležité myslieť aj na to, že domáce vzdelávanie je dynamický proces a v priebehu vzdelávania je možné, že budete potrebovať svoje plány zmeniť podľa aktuálnych potrieb vašej rodiny. Preto odporúčame dať si vo svojich plánoch priestor aj na časové rezervy.

Niektoré rodiny majú rozvrh, podľa ktorého sa učia každý deň trochu zo všetkých predmetov, iné rodiny sa učia denne len „hlavné“ predmety (slovenský jazyk, matematika) a dopĺňajú ich ostatnými predmetmi, niektoré rodiny sa učia denne iba jeden/dva predmety do hĺbky a niektoré rodiny sa neučia denne, ale viac nárazovo/blokovo. V domácom vzdelávaní sa môžete prispôbiť potrebám vášho dieťaťa príp. vašej rodiny. V rámci polroka sa môžete učiť aj v inom poradí učiva, ak nie je potrebná nadväznosť. Predmety nemusíte umelo deliť, ako sa to robí v škole, ale môžete sa učiť medzipredmetovo (t. j. viac predmetov naraz).

Tu si môžete pozrieť konkrétnu ukážku plánovania školského polroka domškoláckej mamy Katky.

²³⁵ [Výsledky prieskumu OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku](#) z roku 2020 o situácii domácich školákov (časť Plánovanie vzdelávania na školský rok/polrok, Denný režim v domácom vzdelávaní)

4.6. Čo pripraviť na začiatok domáceho vzdelávania

Každá rodina je iná, niekomu vyhovuje mnoho pomôcok a špecifické vybavenie priestoru, iné rodiny a deti radšej nakupovanie pomôcok minimalizujú a na učenie napríklad upravujú kuchynský stôl a veľa sa učia mimo domácnosti. V nasledujúcich podkapitolách uvádzame zoznam pomôcok a vybavenia, ktorý môžete podľa vlastných potrieb zvážiť (kliknutím na odkaz nižšie sa premiestnite na príslušný text).

- ❖ [Čo pripraviť na začiatok domáceho vzdelávania predškolákov](#)
- ❖ [Čo pripraviť na začiatok domáceho vzdelávania školákov](#)

4.6.1. Čo pripraviť na začiatok domáceho vzdelávania predškolákov

Ak plánujete vzdelávať doma dieťa predškolského veku, odporúčame dieťaťu kúpiť detskú stoličku s nastaviteľnou výškou (ktorú budete môcť použiť počas viacerých rokov) a zabezpečiť vhodný stôl (či už detský, alebo prispôbiť miesto pri klasickom/kuchynskom stole vhodnou opierkou na nohy).

Z pomôcok môžete zvážiť nákup:

- edukačných pomôcok – napr. rôzne pracovné zošity pre deti v predškolskom veku, ceruzky (pre lepší úchop sú dobré trojhranné hrubšie ceruzky), strúhadlo na ceruzky, gumu a pod.
- pomôcok výtvarného charakteru – napr. farebné ceruzky, fixky, pastelky (vhodné sú trojhranné), nožnice, papiere (čisté biele aj farebné), lepiacu pásku, tekuté lepidlo na papier, tuhé lepidlo (v tyčinke), farby na maľovanie, štetce, nádobky na vodu, výkresy, vymaľovánky, plastelínu a pod.
- pomôcok hudobného charakteru – napr. hudobný nástroj (bubon, xylofón a pod.), hudobné CD, DVD alebo iné nahrávky hudobných diel či koncertov pre deti a pod.
- pomôcok pohybového charakteru – napr. švihadlo, loptu, fitloptu, bicykel, kolobežku, gumu na skákanie a pod.
- pomôcok dramatického charakteru – napr. detské divadielko, bábk, maňušky a pod.

Ak chcete vytvoriť vhodné prostredie na vzdelávanie, obklopte dieťa primeraným množstvom hračiek umiestnených v dosahu dieťaťa a v jeho zornom poli, obklopte ho knihami (detskými aj odbornými), detskými spoločenskými hrami a všetkým ostatným, čo považujete za zaujímavé alebo o čo dieťa prejaví záujem (viac v časti [tipy na vzdelávacie materiály a iné inšpirácie](#)). Vhodné prostredie na vzdelávanie je aj mimo prostredia domácnosti, napríklad detské ihriská, detské centrá, výstavy, múzeá, okolitá príroda a pod. Vhodné prostredie zabezpečíte aj v prípade, že umožníte dieťaťu stretávať sa s inými deťmi príp. ľuďmi rôzneho veku.

4.6.2. Čo pripraviť na začiatok domáceho vzdelávania školákov

Ak plánujete vzdelávať doma dieťa v školskom veku, odporúčame dieťaťu kúpiť stoličku a stôl primeranej výšky (môžete sa učiť aj pri kuchynskom stole). Pripravte dieťaťu aj poličku alebo iný priestor na ukladanie jeho učebníc a učebných pomôcok (napr. poličku, skrinku, šanóny a pod.).

Z pomôcok zvážte nákup:

- edukačných pomôcok – napr. zošity, pero (deti majú rady gumovateľné atramentové perá, k nim nepotrebujete zmizík/korektor), ceruzky (pre lepší úchop mladších detí sú dobré trojhranné hrubšie ceruzky), držiak na ceruzky, strúhadlo na ceruzky, gumu, pravítko, biele a štvorčekové papiere a pod. Odporúčame kúpiť dieťaťu aj peračník – bude ho potrebovať na uloženie pera, ceruziek a pravítka, keď pôjde na skúšky. Pre deti vo vyšších ročníkoch kúpte aj uhlomer a kružidlo. Ďalej môžete kúpiť aj glóbus alebo školský atlas sveta, lupu, mikroskop a pod.
- pomôcok výtvarného charakteru – napr. farebné ceruzky, fixky, pastelky, nožnice, farebné papiere, lepiacu pásku, tekuté lepidlo na papier, tuhé lepidlo (v tyčinke), farby na maľovanie, štetce, nádoby na vodu, výkresy, plastelínu a pod.
- pomôcok hudobného charakteru – obstarajte si nejaký hudobný nástroj (môže byť aj bubon, ak vaše dieťa ešte neprejavilo záujem o iný hudobný nástroj), hudobné CD, DVD alebo iné nahrávky hudobných diel či koncertov pre deti a pod.,
- pomôcok pohybového charakteru – napr. švihadlo, loptu, fitloptu, bicykel, kolobežku, gumu na skákanie a pod.
- pomôcok technického charakteru – dieťa by malo mať prístup k PC/notebooku s napojením na internet (najneskôr od 3. ročníka ZŠ).

Ak chcete vytvoriť vhodné prostredie na vzdelávanie, obklopte dieťa rôznymi knihami, spoločenskými hrami a všetkým, čo považujete za zaujímavé, alebo o čo dieťa prejaví záujem (viac v časti [tipy na vzdelávacie materiály a iné inšpirácie](#)). Vhodné prostredie na vzdelávanie je aj mimo prostredia domácnosti, napríklad okolité športoviská, výstavy, múzeá, galérie, okolitá príroda a pod. Vhodné prostredie doplníte, ak umožníte dieťaťu stretávať sa s inými deťmi príp. ľuďmi rôzneho veku. Ak sa rozhodnete používať učebnice a vyberiete si iné učebnice, ako poskytuje vaša kmeňová škola, budete si ich musieť kúpiť. V prípade, že začínate s domácim vzdelávaním prváčka, odporúčame vám náš webinár z názvom [Začíname s domácim vzdelávaním \(nielen\) prvákov](#), v ktorom nájdete okrem iného aj prehľadné informácie o ponuke rôznych učebníc, z ktorých môžete svoje dieťa učiť v 1. ročníku ZŠ.

Niektorí rodičia používajú učebnice len ako „vodítko“ pre seba, a deti učia bez učebníc. Ak budete učiť z učebníc a potrebujete zistiť, ako pracovať s konkrétnou učebnicou, kúpte si aj metodickú príručku pre učiteľa k učebnici.

Ak ste sa so školou dohodli, že na preskúšanie môžete príp. doniesť vaše portfólio – projekty, ukážky prác, fotografie a pod., môžete si na to pripraviť zakladač. Ak plánujete robiť s dieťaťom do vášho portfólia aj lapbooky²³⁶, kúpte si aj zopár

²³⁶ Viac informácií k lapbookom (čo je lapbook a ako ho vytvoriť) nájdete [tu](#) a [tu](#) nájdete záznam z workshopu Výroba lapbookov.

odkladacích máp s chlopňami alebo bez nich (pozn. odkladacie mapy sú farebné papierové zakladače). Na zakladanie vášho portfólia sa vám zíde aj nejaké euroobaly, príp. si kúpte dierovač a zíde sa vám aj spinkovač (zošívacia) so spinkami. Pri domácom vzdelávaní určite budete potrebovať tlačiť papierové materiály, preto ak nemáte možnosť tlačiť mimo domácnosti, odporúčame kúpiť si aj tlačiareň (ideálne farebnú). Ak budete vyrábať alebo tlačiť svoje učebné pomôcky, môže sa vám zísť aj laminovačka.

4.7. Ako môže vyzerat' domáce vzdelávanie – pohľad do rodín

V tejto podkapitole sa budeme venovať domácemu vzdelávaniu, ktoré prebieha v rodinách príp. v rámci komunity domácich školákov, nebudeme sa venovať vzdelávaniu vo vzdelávacích skupinách, ktorým sa venuje nasledujúca podkapitola. Domáce vzdelávanie môže v jednotlivých rodinách vyzerat' veľmi rozdielne. Aj keď tejto forme neškolského vzdelávania bežne hovoríme „domáce“, máloktorá rodina svoje dieťa učí výlučne len v domácom prostredí.

V nasledovných seriáloch článkov môžete nahliadnuť do domáceho vzdelávania rôznych domškoláckych rodín:

- [Môj život s domácim vzdelávaním](#),
- [Domškolácky deň s...](#) (domškoláckou rodinou),
- [Domáce vzdelávanie podľa...](#) (domškoláckeho otca),
- [Zo života nášťročného domškoláka](#).

Prostredníctvom relácie Família môžete nahliadnuť do dvoch rodín, ktoré vzdelávajú svoje deti doma:

- [rodina Krajčovičovcov](#),
- [rodina Janigovcov](#).

Ďalej sa môžete pozrieť do domáceho vzdelávania [domškoláka Samka](#), ktorému domáce vzdelávanie prinieslo opätovnú radosť z učenia a prepojilo jeho vzdelávanie so samotným životom.

[Tu](#) si môžete vypočuť panelovú diskusiu, v ktorej viacerí domškolácki rodičia opisujú, ako u ich vyzerá domáce vzdelávanie.

Nasledovné ukážky zobrazujú domáce vzdelávanie domškolárky Stelky rozdelené pre väčšiu prehľadnosť do vzdelávacích oblastí (pozn. fotografie s pohľadom do tváre dieťaťa alebo detí boli zámerne rozmazané):

- [Jazyk a komunikácia](#),
- [Matematika a práca s informáciami](#),
- [Človek a príroda](#),
- [Človek a spoločnosť](#),
- [Človek a svet práce](#),
- [Umenie a kultúra – Hudobná výchova](#),
- [Umenie a kultúra – Výtvarná výchova](#),
- [Zdravie a pohyb](#).

4.8. Špecifiká vzdelávacích skupín

Deti v domácom vzdelávaní môžu byť vzdelávané v rámci rodiny, alebo sa rodičia môžu rozhodnúť učiť svoje deti komunitne spolu s rodičmi iných domácich školákov, či si môžu vyhľadať učiteľa (učiteľov) a vzdelávať deti spoločne vo vzdelávacej skupine. Vzdelávacia skupina sa zvykne hovorovo označovať aj ako komunitná škôlka, domškôlka, príp. lesná škôlka pri deťoch v predškolskom veku alebo komunitná „škola“ alebo domškola pri deťoch v školskom veku.

V nasledujúcich podkapitolách nájdete informácie o podmienkach vzdelávania predškolákov a školákov vo vzdelávacích skupinách (kliknutím na odkaz nižšie sa premiestnite na príslušný text).

- ❖ [Vzdelávacie skupiny pre predškolákov](#)
- ❖ [Vzdelávacie skupiny pre školákov](#)

4.8.1. Vzdelávacie skupiny pre predškólákov

Pokiaľ zapíšete dieťa do vzdelávacej skupiny pre predškólákov, ktorá nie je v registri škôl a školských zariadení²³⁷ a zároveň nie je ani registrovaným zariadením predprimárneho vzdelávania²³⁸, musíte zapísať dieťa aj do materskej školy, ktorá je v registri škôl a školských zariadení. V tejto materskej škole je potrebné požiadať o povolenie individuálneho vzdelávania a táto materská škola, ktorá vášmu dieťaťu povolí individuálne vzdelávanie, bude vaša kmeňová materská škola. Deti musia ísť do kmeňovej materskej školy jedenkrát ročne – vo februári na posúdenie. Kmeňová materská škola im aj vydá ku koncu júna osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania.

Za zabezpečenie individuálneho vzdelávania na žiadosť zákonného zástupcu nesie zodpovednosť rodič. Je preto zodpovednosťou rodiča, aby sa so vzdelávacou skupinou dohodol na tom, čo bude dieťa učiť, aj vzdelávanie dieťaťa priebežne kontroloval, aby dieťa vedelo to, čo má vedieť podľa jeho stanoveného obsahu individuálneho vzdelávania, ktorý určila kmeňová materská škola.

Keďže vzdelávacie skupiny nie sú zapísané v registri škôl a školských zariadení a ani nie sú registrovanými zariadeniami predprimárneho vzdelávania, nemajú nárok na žiadne financie od štátu. Náklady na ich prevádzku financujú rodičia. Výška mesačného poplatku sa môže pohybovať až okolo 400-500 eur/mesiac/dieťa pri dennom vzdelávaní. Niektorí rodičia sa zapoja do vzdelávania v takejto vzdelávacej skupine, alebo iným spôsobom pomôžu pri organizácii, a tak si znížia výšku poplatku. Niekedy sa rodičia dohodnú, že ich dieťa bude dochádzať do skupiny len niektoré dni v týždni a skombinujú tak vzdelávanie v rámci rodiny so vzdelávaním dieťaťa vo vzdelávacej skupine.

Vzdelávacia skupina vám okrem vzdelávania môže ponúknuť aj iné služby, napr. pomoc s dokladmi pri vybavení individuálneho vzdelávania. Aj keď vám vzdelávacia skupina ponúkne zabezpečenie iných služieb, zodpovednosť za individuálne vzdelávanie stále nesiete vy (rodičia), preto si skontrolujte:

- či je dieťa zapísané nielen vo vzdelávacej skupine, ale aj v kmeňovej materskej škole, ktorá je v registri škôl a školských zariadení – overiť si to môžete vyhľadaním vašej kmeňovej materskej školy v registri škôl a školských zariadení²³⁹, ďalej si skontrolujte, či vás kmeňová materská škola prijala.
- či má dieťa v kmeňovej materskej škole povolené individuálne vzdelávanie – to si môžete overiť tak, že preveríte, či vám prišlo rozhodnutie o povolení individuálneho vzdelávania z kmeňovej materskej školy pred začiatkom individuálneho vzdelávania v listinnej forme poštou (ak ste sa nedohodli na osobnom prevzatí) alebo elektronicky do elektronickej schránky (ak ju máte aktivovanú)²⁴⁰,
- čo a ako sa dieťa vo vzdelávacej skupine učí a či postupuje podľa určeného obsahu individuálneho vzdelávania z kmeňovej materskej školy,

²³⁷ Register škôl a školských zariadení nájdete [tu](#).

²³⁸ Register zariadení predprimárneho vzdelávania nájdete [tu](#).

²³⁹ Register škôl a školských zariadení nájdete [tu](#).

²⁴⁰ [Usmernenie MŠ SR k doručovaniu rozhodnutí riaditeľov škôl a riaditeľov školských zariadení](#)

- či sa vaše dieťa zúčastnilo posúdenia vo februári (v prípade, ak by posúdenie sprostredkovala vzdelávacia skupina) – overiť si to môžete v kmeňovej materskej škole.

Ak by dieťa (predškolák) nebolo zapísané v kmeňovej materskej škole v registri škôl a školských zariadení alebo nemalo povolené individuálne vzdelávanie, hrozí vám zastavenie poskytovania prídavku na dieťa a príplatku k prídavku, príp. aj návšteva „sociálky“.

V prípade, že by vaše dieťa nebolo vzdelávané podľa určeného obsahu individuálneho vzdelávania a neprešlo by posúdením vo februári alebo by sa tohto posúdenia nezúčastnilo, riaditeľ kmeňovej materskej školy zruší povolenie individuálneho vzdelávania. Z toho dôvodu je dobré vybrať si vzdelávaciu skupinu starostlivo a vopred si overiť alebo zistiť minimálne:

- ako dlho poskytuje vzdelávacia skupina vzdelávanie,
- kto bude v nej učiť,
- informácie o deťoch, ktoré tam budú t. j. ich počet, vek a pod.,
- referencie na túto vzdelávaciu skupinu od iných rodičov.

Vzdelávacie skupiny, ktoré vzdelávajú (aj) predškolákov, a ktoré požiadali o zaradenie do zoznamu vzdelávacích skupín OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku, nájdete na našej webovej stránke v časti [Vzdelávacie skupiny](#) (pozn. OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku nepreveruje ani nezaručuje kvalitu vzdelávania v týchto skupinách).

Zoznam vzdelávacích skupín pre predškolákov nájdete aj na facebooku [tu](#) v komentároch v skupine s názvom Domace a komunitne vzdelavanie, homeschooling, worldschooling & unschooling²⁴¹.

Či sa vo vašom okolí nachádza vzdelávacia skupina pre predškolákov, môžete zistiť v on-line skupinách, ktorých zoznam nájdete na našej stránke v časti [Spájanie domácich školákov](#) (pod mapou).

V prípade, že máte záujem, aby vaše dieťa chodilo do lesného klubu (lesnej škôlky), na [mape lesných klubov](#), ktorú vedie Asociácia detských lesných klubov na Slovensku, si lesný klub v blízkosti vášho bydliska môžete vyhľadať.

²⁴¹ Informácie o existencii vzdelávacích skupín nie sú naším odporúčaním využívať tieto vzdelávacie skupiny, zodpovednosť za zoznámenie sa so vzdelávacou skupinou a kontrolu kvality obsahu vzdelávania nesie rodič.

4.8.2. Vzdelávacie skupiny pre školákov

Vzdelávacia skupina pre deti v školskom veku, ktorá sa zvykne hovorovo označovať aj pojmom komunitná „škola“ alebo „domškola“, nie je školou v zmysle nášho školského zákona. Vzdelávacie skupiny nie sú zapísané v registri škôl a školských zariadení. Preto deti, ktoré navštevujú vzdelávaciu skupinu, musia byť zapísané zároveň aj v škole, ktorá je v registri škôl a školských zariadení²⁴², kde sú vedené ako deti v individuálnom vzdelávaní (táto škola je potom ich tzv. kmeňová škola). Deti chodia polročne do kmeňovej školy na preskúšanie a kmeňová škola im aj vydá vysvedčenie.

Aj keď sa vzdelávacia skupina môže podobáť na školu, nemusí plniť štátny vzdelávací program, a teda sa môže stať, že pri preskúšaní v kmeňovej škole dieťa nebude dostatočne pripravené (napríklad ak vzdelávacia skupina nechá dieťa napredovať v čítaní či písaní svojím tempom a kmeňová škola očakáva na konci 1. ročníka ZŠ vyššiu úroveň). *Za zabezpečenie individuálneho vzdelávania na žiadosť zákonného zástupcu nesie zodpovednosť rodič.* Je preto zodpovednosťou rodiča, aby sa so vzdelávacou skupinou dohodol na tom, čo bude dieťa učiť, aj vzdelávanie dieťaťa priebežne kontroloval, aby dieťa vedelo to, čo má vedieť podľa školského vzdelávacieho programu (príp. jeho individuálneho vzdelávacieho programu, ak má podľa vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie zmeny v obsahu vzdelávania) do termínu preskúšania v kmeňovej škole.

Vzdelávacie skupiny majú najčastejšie právnu formu občianskeho združenia, ale môže to byť len skupina rodičov, ktorí sa rozhodli spoločne či prostredníctvom učiteľa vzdelávať svoje deti. Vo vzdelávacích skupinách často učia učitelia – pedagógovia, ktorým nevyhovuje klasický školský systém (učiteľ je obyčajne aj garantom týchto detí). Vzdelávacie skupiny nie sú tak zviazané pravidlami ako klasické školy a majú viac možností, ako si upraviť proces vzdelávania tak, aby bol pre deti čo najzaujímavejší a najefektívnejší.

Keďže vzdelávacie skupiny nie sú zapísané v registri škôl a školských zariadení, nemajú nárok na žiadne financie od štátu – teda nedostávajú na dieťa normatív. Náklady na ich prevádzku financujú rodičia. Výška mesačného „školného“ sa vo vzdelávacej skupine môže pohybovať okolo 300 – 400 eur/mesiac/dieťa pri dennom vzdelávaní. Niektorí rodičia sa zapoja do vzdelávania vo vzdelávacej skupine, alebo iným spôsobom pomôžu pri organizácii skupiny, a tak si znížia výšku „školného“ vo vzdelávacej skupine. Niekedy sa rodičia dohodnú, že ich dieťa bude dochádzať do vzdelávacej skupiny len niektoré dni v týždni a skombinujú tak vzdelávanie v rámci rodiny so vzdelávaním dieťaťa vo vzdelávacej skupine.

Vzdelávacia skupina má obyčajne zapísané všetky deti, ktoré ju navštevujú, v rovnakej kmeňovej škole (dá sa s nimi však dohodnúť aj inak).

Vzdelávacie skupiny poskytujú okrem vzdelávania viaceré služby v závislosti od vzájomnej dohody – niektoré sprostredkujú zápis na ZŠ v ich priestoroch pozvaním učiteľov z kmeňovej školy, alebo pomôžu s dokladmi pri vybavení individuálneho vzdelávania (napr. pomôžu s vypísaním žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania). Vzdelávacie skupiny obyčajne poskytujú garanta a niektoré aj dohodnú preskúšanie detí kmeňovou školou v priestoroch vzdelávacej skupiny. Aj keď vám

²⁴² Register škôl a školských zariadení nájdete [tu](https://www.tu.gov.sk/).

vzdelávacia skupina ponúkne zabezpečenie rôznych služieb, zodpovednosť za individuálne vzdelávanie stále nesiete vy (rodičia), preto si skontrolujte:

- či je dieťa zapísané nielen vo vzdelávacej skupine, ale aj v kmeňovej škole, ktorá je v registri škôl a školských zariadení – overiť si to môžete vyhľadáním vašej kmeňovej školy v registri škôl a školských zariadení²⁴³, ďalej si skontrolujte, či vaše dieťa bolo do kmeňovej školy prijaté.
- či má dieťa v kmeňovej škole povolené individuálne vzdelávanie – to si môžete overiť skontrolovaním, či vám prišlo rozhodnutie o povolení individuálneho vzdelávania z kmeňovej školy pred začiatkom individuálneho vzdelávania v listinnej forme poštou (ak ste sa nedohodli na osobnom prevzatí) alebo elektronicky do elektronickej schránky (ak ju máte aktivovanú)²⁴⁴,
- čo a ako sa dieťa vo vzdelávacej skupine učí a či postupuje podľa výkonových štandardov pre jednotlivé predmety (pozn. výkonové štandardy dostanete z kmeňovej školy),
- či bolo vaše dieťa v kmeňovej škole polročne preskúšané (v prípade, ak by preskúšanie sprostredkovala vzdelávacia skupina) – overiť si to môžete v kmeňovej škole skontrolovaním, či vám po skončení šk. polroka bol doručený z kmeňovej školy výpis hodnotenia (doručuje sa obyčajne emailom) a po skončení šk. roka, či vám bolo doručené vysvedčenie v listinnej podobe (obyčajne sa posielajú poštou, ak sa nedohodnete na osobnom prevzatí).

Ak by dieťa nebolo zapísané v kmeňovej škole v registri škôl a školských zariadení alebo nemalo povolené individuálne vzdelávanie, hrozí vám okrem iných sankcií aj trest odňatia slobody.

V prípade, že by vaše dieťa nebolo vzdelávané podľa požiadaviek školy a nepospelo na preskúšaní, alebo by sa nedostavilo na preskúšanie, riaditeľ kmeňovej školy zruší povolenie na individuálne vzdelávanie. Z toho dôvodu je dôležité vybrať si vzdelávaciu skupinu starostlivo a vopred si overiť alebo zistiť minimálne:

- ako dlho poskytuje vzdelávacia skupina vzdelávanie,
- kto bude vo vzdelávacej skupine učiť,
- informácie o deťoch, ktoré budú vo vzdelávacej skupine t. j. ich počet, vek a pod.,
- referencie na vzdelávaciu skupinu od iných rodičov.

Vzdelávacie skupiny, ktoré požiadali o zaradenie do zoznamu vzdelávacích skupín OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku, nájdete na našej webovej stránke v časti [Vzdelávacie skupiny](#) (pozn. OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku nepreveruje ani nezaručuje kvalitu vzdelávania v týchto skupinách). Zoznam vzdelávacích skupín pre školákov nájdete aj na facebooku [tu](#) v komentároch v skupine s názvom Domáce a komunitné vzdelávanie, homeschooling, worldschooling & unschooling²⁴⁵.

Či sa vo vašom okolí nachádza vzdelávacia skupina pre školákov, môžete zistiť v online skupinách, ktorých zoznam nájdete na našej stránke v časti [Spájanie domácich školákov](#) (pod mapou).

²⁴³ Register škôl a školských zariadení nájdete [tu](#).

²⁴⁴ [Usmernenie MŠ SR k doručovaniu rozhodnutí riaditeľov škôl a riaditeľov školských zariadení](#)

²⁴⁵ Informácie o existencii vzdelávacích skupín nie sú naším odporúčaním využívať tieto vzdelávacie skupiny, zodpovednosť za zoznámenie sa so vzdelávacou skupinou a kontrolu kvality obsahu vzdelávania nesie rodič.

4.9. Socializácia detí v domácom vzdelávaní

Nedostatočná socializácia detí je asi najbežnejšou kritikou, ktorú si doma vzdelávajúci rodičia od svojho okolia vypočujú. Táto kritika je pravdepodobne vyvolaná názvom „domáce“ vzdelávanie. Pri tomto pojme si väčšina ľudí predstaví mamu, ktorá sedí zatvorená doma za stolom so svojím dieťaťom a učí dieťa tak dlho, ako sa učia deti v škole. Pri tejto predstave „vidia“ dieťa, ktoré je ochudobnené o akýkoľvek sociálny kontakt. Aj keď táto predstava je pomerne rozšírená, nie je založená na reálnych skúsenostiach detí s domácim vzdelávaním. Zbaveniu sa tejto mylnej predstavy by možno pomohlo zmeniť zaužívaný pojem domáce vzdelávanie na neškolské vzdelávanie, ale pojem domáce vzdelávanie sa už u nás udomácnil, preto bude ľahšie ho ľuďom vysvetliť ako ho zmeniť. Domáce vzdelávanie, aj napriek mätúcemu názvu, neprebíha výlučne doma a deti pri domácom vzdelávaní nebývajú osamotené.

Podľa prieskumov väčšina detí na Slovensku (88%)²⁴⁶ aj vo svete (93,6 % v USA)²⁴⁷, ktoré sú v domácom vzdelávaní, pochádza z viacdenných rodín. Deti sa obvyčajne stretávajú aj s inými domácimi školákmi, keďže rodiny sa veľmi často sieťujú (spájajú). Stretávajú sa buď za účelom hry alebo spoločného vzdelávania detí, či poskytovania si vzájomnej podpory alebo pomoci. Domškolácke rodiny chodia spolu napr. na výlety, výstavy, do múzeí alebo galérií. V poobedných hodinách má väčšina domácich školákov krúžky alebo sa hrajú s inými deťmi (zvyknú sa hrať aj s deťmi, ktoré chodia do škôl). Majú na tieto stretnutia viac času, keďže poobedia nevyplňajú robením dodatočných domácich úloh.

Podľa prieskumu OZ DVS²⁴⁸ až 94,4 % domškolákov na Slovensku má nejakú mimoškolskú aktivitu a 93,3 % domškolákov sa stretáva s inými domškolákmi alebo kamarátmi. Môžeme tak konštatovať, že rodiny, ktoré vzdelávajú svoje deti doma, dbajú o socializáciu svojich detí.

Socializácia pri výchove detí sa definuje ako ich začlenenie do spoločnosti alebo ako „poskytovanie takého prostredia, aby dieťa zapadlo do spoločnosti a mohlo vyrásť, dozrieť a stať sa prínosným dospelým, ktorý môže komunikovať s ostatnými v komunite s rešpektom, či už je to v práci s kolegami, doma s rodinou alebo priateľmi“²⁴⁹. Medzi ľuďmi v súčasnosti pretrváva predstava, že v škole prebieha práve takáto socializácia detí. Avšak v skutočnosti v škole na socializáciu nie je veľa príležitostí. Deti sa počas vyučovania obvykle nemôžu socializovať (nemôžu sa vzájomne rozprávať alebo si radiť), majú na to len prestávky, počas ktorých okrem socializácie musia stihnúť ísť na WC, pripraviť si pomôcky na ďalšiu hodinu alebo si zopakovať učivo pred ústnym skúšaním či písomkou. Keď si sčítame čas prestávok medzi jednotlivými vyučovacími hodinami školáka, dostaneme približne 1 hodinu novej socializácie. Socializácia detí počas školských obedov je tiež limitovaná, keďže v niektorých školách sa nesmú deti počas obeda rozprávať, „aby nebol

²⁴⁶ [Výsledky prieskumu OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku](#) z roku 2020 o situácii domácich školákov

²⁴⁷ Napr. v USA, kde je podľa štatistík najviac detí v domácom vzdelávaní na svete, je až 93,6 % detí z viacdenných rodín – [Homeschool Progress Report](#) 2009 (HSLDA).

²⁴⁸ [Výsledky prieskumu OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku](#) z roku 2020 o situácii domácich školákov

²⁴⁹ Článok G. Neufelda: [Socializace – Proč „rané vzdělávání“ nepomáhá](#)

v školskej jedálni hluk“. Socializácia je deťom skôr dostupná poobede v školskom klube (družine) po ukončení vyučovania, ak tam deti chodia.

Školská socializácia je však problémová nielen čo sa týka času možnej socializácie, ale aj čo sa týka kvality socializácie. V školách sú deti rozdelené do tried podľa veku. Podstatou socializácie je učenie sa od sociálne zručnejšieho. Avšak v škole pri socializácii staršie deti a dospelí chýbajú (pozn.: dospelí chýbajú počas prestávok). Deti sú počas vyučovacích hodín v kontakte len s učiteľom alebo niekoľkými učiteľmi, ktorí sa k nim správajú obyčajne autoritatívne²⁵⁰, no v živote je pri väčšine situácií potrebné rešpektujúce správanie k ľuďom v okolí. Deti sa v škole dostávajú pod silný vplyv nezrelých vrstovníkov²⁵¹. Takáto socializácia často ústi do krutého porovnávania sa, nezdravého súťaženia, šikany²⁵² vrátane výsmechu či vylúčenia dieťaťa z kolektívu, drogám, predčasnej sexualite a množstvu iných negatívnych vplyvov na samotné dieťa. Deti sa v kolektíve vrstovníkov učia hodnoty a vzory správania, ktoré sú nám dospelým často veľmi vzdialené. Výsledkom je tzv. kultúrne splošťovanie alebo aj „detská kultúra“²⁵³. Niektorí zástancovia homeschoolingu sa pre homeschooling rozhodnú práve z dôvodu lepšej a vhodnejšej socializácie. Podľa mamy štyroch domavzdelávaných detí Ing. arch. Stanislavy Kratochvílovej z ČR: „Deti sa stávajú v kolektíve prínosnými nie tým, že ich tam zaradíme čo najskôr, ale práve a jedine tým, že u nich vypestujeme zdravú sebaúctu. Tá sa rodí vždy v bezpodmienečnom prijatí, láskyplnej starostlivosti a individuálnom prístupe. A toho všetkého majú doma, v blízkosti svojich milujúcich rodičov, určite najviac.“²⁵⁴

Väčšina rodičov chce, aby sa ich deti naučili sociálnym zručnostiam od zreých osôb, ktorými sú najmä dospelí. Deti v domácom vzdelávaní sú obyčajne v kontakte s mnohými dospelými – s rodičmi, starými rodičmi a ostatnými členmi rodiny, známymi rodiny, s ktorými sa rodina stretáva, učiteľmi na obyčajne niekoľkých krúžkoch alebo v ZUŠ, s učiteľmi na preskúšaní v kmeňovej škole, so susedmi a s mnohými ďalšími ľuďmi, ktorých dieťa stretne na výletoch, exkurziách, ihriskách, v mestskej hromadnej doprave a pod. Na spoločných stretnutiach domškolákov je obyčajne veľa dospelých, s ktorými môže dieťa komunikovať. Dieťa sa tak dostáva do kontaktu s pomerne širokým a rôznorodým okruhom dospelých ľudí. Deti vzdelávané doma majú teda často vzťahy s oveľa väčším množstvom ľudí každého veku a majú oveľa viac času rozvíjať tieto vzťahy, na rozdiel od detí vzdelávaných v školách.

Podľa psychológa Gordona Neufelda „socializácia zahŕňa schopnosť vyjsť s ostatnými a zároveň byť úprimný sám k sebe“, t. j. schopnosť zachovať si svoju individualitu. Neschopnosť vyjadriť svoj pohľad na vec zo strachu, že spôsobíme konflikt, je prejavom nezrelosti. Vyjadriť diplomaticky a rešpektujúco svoj názor, ktorý je odlišný od názoru ostatných, je ťažké pre mnohých dospelých, o čo ťažšie to je pre deti?

²⁵⁰ Podľa [výskumu Mgr. M. Bielikovej](#) z oddelenia prevencie a výskumov v oblasti mládeže CVTI SR má rešpektujúce správanie voči žiakom len cca 30 % učiteľov, občas sa k žiakom rešpektujúco správa cca 57 % učiteľov a až 13 % učiteľov sa podľa žiakov nespráva rešpektujúco nikdy (rešpektujúce správanie učiteľov podľa výskumu závisí aj od prospechu žiakov, s klesajúcim prospechom klesá miera rešpektujúceho správania učiteľa).

²⁵¹ Viac o negatívnom vplyve orientácie na vrstovníkov a strate rodičovskej väzby v knihe kanadského psychológa G. Neufelda a lekára G. Matého: Držte si své děti alebo stručné informácie k tejto téme nájdete aj v článku G. Neufelda [Socializace – Proč „rané vzdělávání“ nepomáhá](#).

²⁵² Podľa výskumu Slovenského národného strediska pre ľudské práva [Šikana a kyberšikana na školách](#) z roku 2018 bolo takmer 30% detí v slovenských školách obeťou šikany.

²⁵³ Článok G. Neufelda: [Socializace – Proč „rané vzdělávání“ nepomáhá](#)

²⁵⁴ Rozhovor s Ing. arch. Stanislavou Kratochvílovou v článku [Děláme, čo nás baví](#)

Človek musí byť dostatočne zrelý, aby mohol byť v skupine sebe rovných bez toho, aby stratil svoju osobitosť. Predčasná socializácia v skupine sebe rovných je preto vývojovými psychológmi považovaná za chybnú. Keď dáte do kolektívu deti predčasne – skôr ako sú schopné udržať svoju vlastnú identitu (t. j. byť samými sebou), stanú sa rovnakými, ako sú ostatní a ich individualita je skôr zničená ako zdokonalená²⁵⁵. Prieskumy z USA ukazujú, že adolescenti z domáceho vzdelávania mali svoju individualitu zachovanú lepšie, hovorili o „sebadôvere, nasledovaní vlastných cieľov, udržiavaní priateľstiev aj vtedy, ak sa ich priatelia od nich líšia alebo s nimi nesúhlasia“. Na rozdiel od detí zo škôl, ktoré hovorili o „strate svojho hlasu a nedôvere vo vlastné vnímanie“.²⁵⁶

Niektorí ľudia, ktorí kritizujú nedostatočnú socializáciu detí v domácom vzdelávaní, majú skôr na mysli to, že takéto dieťa „nemá dostatok kamarátov“. Avšak ani dochádzka detí do škôl automaticky neznamená väčšie množstvo kamarátov. Podľa výskumu CVTI SR vykonaného v roku 2020 uviedla takmer 1/5 detí (16,4 %) vzdelávaných v školách, že majú len jedného kamaráta alebo nemajú kamarátov vôbec.²⁵⁷ Podľa národnej správy HBSC Slovensko za rok 2022 sa v posledných dvanástich mesiacoch cítilo osamelo vždy alebo väčšinu času až 26 – 30 % školáčok a 11 % školákov (13 – 15-ročných)²⁵⁸.

Slovo socializácia je odvodené od latinského slova „socius“, ktoré znamená partner, spoločník, druh alebo kamarát. V základe slova nie je nič, čo by odkazovalo na vrstovníkov alebo niekoho identického veku alebo statusu. Socializácia sa niekedy chybné vykladá ako proces vychádzania s vrstovníckou skupinou²⁵⁹. Deti v domácom vzdelávaní majú plno času na hru so súrodencami, hru s deťmi rôzneho veku na spoločných stretnutiach domškolákov (na týchto stretnutiach sú všetky deti bez ohľadu na diagnózy), na hry s ostatnými kamarátmi či susedmi a na stretnutia s inými deťmi na krúžkoch. Okrem týchto sociálnych aktivít sú deti v domácom vzdelávaní vystavené aj ďalším rôznorodým sociálnym vplyvom (sociálnej expozícii), napr. pri čítaní kníh alebo pri pozorovaní správania ľudí v televízii a pod.

Podľa vyjadrení učiteľov v prieskume OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku v roku 2020²⁶⁰ rozdiely medzi deťmi v domácom vzdelávaní oproti denným žiakom boli pozitívne (v prospech domškolákov) alebo žiadne. Nikto z učiteľov v prieskume sa nevyjadril, že by tieto deti boli horšie ako denní žiaci. S deťmi v domácom vzdelávaní sa komunikovalo podľa ich učiteľov dobre alebo porovnateľne ako s dennými žiakmi. Žiaden učiteľ neoznačil komunikáciu s deťmi v domácom vzdelávaní za ťažkú. Deti v domácom vzdelávaní boli podľa pedagógov samostatné a schopné vyjadriť svoj názor.

²⁵⁵ Článok G. Neufelda: [Socializace – Proč „rané vzdělávání“ nepomáhá](#)

²⁵⁶ B. Ray: Homeschoolers on to College – [What Research Shows Us](#)

²⁵⁷ Výskum PhDr. Marianny Pétiovej, PhD. z CVTI SR z roku 2021 [Názory a skúsenosti žiakov ZŠ a SŠ so šikanovaním a kyberšikanovaním](#) (str. 22)

²⁵⁸ [Národná správa o zdraví a so zdravím súvisiacom správaní školákov](#) ich sociálnom kontexte

²⁵⁹ V. Merlin (2003). [Pedagogicko-psychologické aspekty individuálneho vzdelávania](#). Pedagogika, 53(4), 405–417

²⁶⁰ [Výsledky prieskumu OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku](#) z roku 2020 o situácii domácich školákov

Podľa viacerých štúdií^{261,262} z USA, kde má domáce vzdelávanie dlhú tradíciu, sú deti v domácom vzdelávaní dobre socializované. Niektoré americké štúdie hovoria, že deti v domácom vzdelávaní sú porovnateľne socializované ako deti v školách a niektoré štúdie hovoria, že sú socializované lepšie – v týchto štúdiách mali deti v domácom vzdelávaní lepšie výsledky v komunikácii, lepšiu sociálnu zrelosť a mali menej problémového správania. Mnohé deti po ukončení homeschoolingu v USA majú výborné vodcovské schopnosti a sú z nich lídri v škole či v zamestnaní. Tu vyvstáva otázka: „Prečo to tak je?“ Odpoveďou podľa psychológov je fakt, že rodina lepšie „odzrkadľuje vonkajšiu spoločnosť, ako prostredie tradičnej školy, v ktorej sú deti rozdelené podľa veku, čo predstavuje neprirodzenú vekovú segregáciu“²⁶³. A tu dostávame aj nový pohľad na ďalší mýtus spojený s domácim vzdelávaním, podľa ktorého deti v domácom vzdelávaní žijú v „nereálnom svete“ a nebudú na „reálny svet“ pripravené.

Mnohí definujú pojem „reálny svet“ ako „svet dospelosti, v ktorom je človek zodpovedný za získanie svojej stravy, zabezpečenie prístrešia a oblečenia“²⁶⁴. Keď sa na školu pozrieme bližšie, zistíme, že reálny svet sa v škole nenachádza. Škola je umelo vytvorené prostredie, v ktorom sú deti neprirodzene vekovo segregované, kde sa učia z učebníc, čítaniek, a nie zo skutočných kníh, sú zatvorené vnútri a musia neprirodzene niekoľko hodín podľa možnosti ticho sedieť, ich normou nie sú hodnoty dospelých ako čestnosť, tvorivosť alebo spolupráca. Dieťa má „úspech“ vtedy, ak má značkové oblečenie, ak je vodcom partie – dieťa sa snaží prispôbovať hodnotám nezrelých spolužiakov, s ktorými trávi väčšinu svojho dňa. Práve domáce vzdelávanie umožňuje dieťaťu žiť v reálnom svete, v ktorom sa prirodzene učí priamo pozorovaním dospelých.

Niektorí ľudia pod kritikou toho, že domáce vzdelávanie neumožňuje dieťaťu žiť v „reálnom svete“, majú na mysli skôr to, že dieťa v domácom vzdelávaní žije podľa ich predstáv „vo vatičke“ (pri rodičoch), a nie je vystavené stresu a prekážkam, ktoré prináša škola. Podľa týchto ľudí je dieťa „poškodené“ tým, že je pred tým uchránené, a teda nebude pripravené na stres a prekážky, ktoré prináša náročný život v dospelosti. Ak by bolo pravdivé tvrdenie, že množstvo stresu a prekážok v detstve zvyšuje dieťaťu šancu viesť šťastný život v náročnom svete, tak by potom všetky deti, ktoré prešli v detstve stresom či prekážkami (napr. deti zo sirotincov, z rodín, v ktorých sa vyskytovalo násilie a pod.), boli dobre na život pripravené a boli v ňom úspešné a šťastné. Prax však ukazuje, že tieto deti obvykle nie sú v živote úspešnejšie ani šťastnejšie²⁶⁵. Život každému jednému človeku úplne prirodzene prináša nejaké stresové situácie alebo prekážky, ktoré musí prekonať. Tak je to aj pri deťoch v domácom vzdelávaní. Deti nepotrebujú okrem prekážok, ktoré pripraví sám život – teda náš najlepší celoživotný „učiteľ“, ďalšie dodatočné prekážky, aby sa naučili, ako sa s nimi vyrovnáť.

Ďalším častým mýtom spojeným s domácim vzdelávaním je predstava, že dieťa v domácom vzdelávaní nebude neskôr vedieť dodržať rozvrh alebo plán nejakej spoločnej činnosti. Tu je dôležité uvedomiť si, že aj keď domáce vzdelávanie často

²⁶¹ National Home Education Research Institute – [Fast Facts on Homeschooling](#).

²⁶² R. Medlin: [Home Schooling and the Question of Socialization](#) (Stetson University)

²⁶³ R. Medlin: [Home Schooling and the Question of Socialization](#) (Stetson University)

²⁶⁴ B. Ray: Homeschoolers on to College – [What Research Shows Us](#)

²⁶⁵ Viac o vplyve traumy z detstva na život dospelého človeka v [prednáške dr. G. Maté](#) (české titulky si pustíte tlačidlom CC vpravo dole).

neprebieha podľa takého istého rozvrhu ako v škole, aj dieťa v domácom vzdelávaní sa s nejakým typom rozvrhu alebo plánu stretáva, napr. plán domškoláckych týždenných aktivít, rozvrh krúžkov, čas stretnutia s inými domškolákmi a pod.

Iným veľmi častým mýtom, ktorý sa s domácim vzdelávaním spája, je mýtus, že deti po ukončení domáceho vzdelávania nebudú pripravené na autority v ich neskoršom živote. Prieskumy detí, ktoré ukončili domáce vzdelávanie na Slovensku alebo vo svete, však tento mýtus nepotvrdzujú. Vysvetlením je fakt, že aj dieťa v domácom vzdelávaní sa s mnohými autoritami stretáva, napr. prirodzené autority v živote dieťaťa sú rodičia alebo starí rodičia, ďalej sú to učitelia na polročnom preskúšaní, učitelia na záujmových krúžkoch a pod.

Domáce vzdelávanie však nevedie deti k slepej poslušnosti k hocijakej autorite (napr. ako bola v čase nacistického Nemecka), keďže v domácom vzdelávaní sa deti učia od rodičov aj morálne hodnoty. To deti učí rozlíšiť slepú poslušnosť voči autorite od rešpektu k nastaveniu našej v súčasnosti hierarchickej spoločnosti.

Viac informácií o tom, ako sa darí deťom z pohľadu socializácie po ukončení domáceho vzdelávania, nájdete v časti s názvom [Skúsenosti s deťmi po ukončení domáceho vzdelávania](#).

Pre lepšiu predstavu, ako na Slovensku môže vyzerat' socializácia detí v domácom vzdelávaní, môžete nahliadnuť do ich socializácie:

- prostredníctvom článku, ktoré pripravilo OZ DVS s názvom [Ako sa stretávajú domškoláci?](#);
- prostredníctvom [blogu domškoláckeho otca](#), ktorý píše o socializácii jeho dcéry druháčky Laury;
- prostredníctvom [fotografií a popisu príležitostí na socializáciu](#) domškoláčky druháčky Sofi;
- prostredníctvom článku, ktoré pripravilo OZ DVS s názvom [Škola v prírode po domškolácky? Jednoznačne áno!](#).

4.10. Akademické výsledky detí v domácom vzdelávaní

Podľa vyjadrení učiteľov v prieskume OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku z roku 2020²⁶⁶ boli úroveň vedomostí a rozhlád detí v domácom vzdelávaní vynikajúce alebo porovnateľné ako u denných žiakov. Nikto z učiteľov v prieskume sa nevyjadril, že by výsledky týchto detí boli horšie ako výsledky denných žiakov.

V ČR sa uskutočnilo deväť rokov trvajúce pokusné overovanie individuálneho vzdelávania na 2. stupni ZŠ²⁶⁷. Pokusné overovanie bolo úspešne ukončené v roku 2016 zistením, že úroveň vedomostí a zručností doma vzdelávaných žiakov boli plne porovnateľné so žiakmi zaradenými do štandardnej výučby na základných školách²⁶⁸, deti často zvládli preskúšanie prekvapivo s nadštandardne dobrými výsledkami²⁶⁹ (pozn.: tieto dobré a niekedy vynikajúce výsledky detí z individuálneho vzdelávania boli dosiahnuté aj napriek tomu, že v ČR nie je požiadavka pedagogického vzdelania na ich vzdelávateľa).

V USA majú približne 50-ročnú tradíciu domáceho vzdelávania (v novodobej podobe). V domácom vzdelávaní je tam v súčasnosti cez 3 mil. detí (pred pandemiou Covid-19 koncom roku 2019 ich bolo okolo 2,5 mil.)²⁷⁰, preto je zaujímavé pozrieť sa na porovnanie akademických výsledkov školských a domškoláckych detí aj z tejto krajiny. Podľa amerických štúdií^{271, 272, 273} sú priemerné výsledky testov detí z domáceho vzdelávania vynikajúce, dlhodobo o 15 – 25 percentilových bodov lepšie, ako výsledky testov detí zo škôl. Zaujímavým zistením je, že dobré výsledky detí z domáceho vzdelávania nemajú výrazný súvis so vzdelaním rodičov – deti rodičov bez vysokoškolského vzdelania uspeli v testoch tiež nadpriemerne. Výsledky testov nemali ani súvis s tým, či mali rodičia pedagogické vzdelanie alebo nie. Výsledky amerických štúdií teda potvrdzujú aj zistenia z ČR v tom, že dobré výsledky detí z individuálneho vzdelávania nemajú súvis s pedagogickým vzdelaním rodičov. Súvisí to pravdepodobne s nasledovnými skutočnosťami:

- rodičia danú látku ovládajú príp. sú schopní naučiť sa ju, alebo ju vedľa deťom sprostredkovať iným spôsobom, napr. cez edukačné videá,
- deti učia obyčajne širšia rodina (teda nielen rodičia, ale viacerí členovia rodiny),
- deti učia známi rodičov v závislosti od ich vlastného vzdelania či záujmov – často učia skupinu detí v domácom vzdelávaní rodičia (podľa ich vedomostí v danej oblasti), ktorí sa striedajú, teda deti učia „homeschoolingová“ komunita,
- niekedy si rodičia vyhľadajú a platia odborníkov – učiteľov, napr. cudzie jazyky rodičia zvyknú riešiť jazykovými kurzmi alebo online učiteľom cudzieho jazyka a výchovné predmety sú často pokryté krúžkami či ZUŠ,

²⁶⁶ [Výsledky prieskumu OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku](#) z roku 2020 o situácii domácich školákov

²⁶⁷ [Ukončení programu MŠMT Pokusné ověřování individuálního vzdělávání na 2. stupni ZŠ](#)

²⁶⁸ Národní ústav pro vzdělávání: Celková zpráva z pokusného ověřování individuálního vzdělávání na 2. stupni ZŠ v letech 2007/2008 až 2015/2016

²⁶⁹ Národní ústav pro vzdělávání: [Domácí vzdělávání, příloha k čtvrtročníku Vzdělávání](#)

²⁷⁰ National Home Education Research Institute – [Fast Facts on Homeschooling](#)

²⁷¹ National Home Education Research Institute – [Fast Facts on Homeschooling](#)

²⁷² HSLDA – [Homeschool Progress Report](#) 2009

²⁷³ B. Ray: Homeschoolers on to College – [What Research Shows Us](#)

- niektoré deti sa látku naučia samy alebo v rámci súrodeneckého či vzájomného učenia sa, napr. ak niektoré dieťa v nejakej oblasti vyniká, dokáže to často veľmi šikovne naučiť aj ostatné deti.

V posledných 20 rokoch klesajú obavy z domáceho vzdelávania v mnohých krajinách práve vďaka vyššie spomenutým dobrým akademickým výsledkom detí z domáceho vzdelávania. Ak radi svojim deťom čítate, radi s nimi trávite čas, radi spolu s nimi objavujete svet, ak považujete za dôležité učiť sa nové veci a hlavne, ak ich milujete, máte predpoklady na vzdelávanie svojich detí²⁷⁴.

Ak pochybujete o sebe a nie ste si istí, či ste schopní naučiť sa nejaké zložitejšie učivo ZŠ, možno vám pomôže uvedomenie, že sa to musí naučiť aj vaše dieťa. Nezabúdajte, že v prípade potreby máte k dispozícii pomoc garanta, pomoc vašej kmeňovej školy, môžete si zaplatiť na daný predmet učiteľa, príp. sa môžete obrátiť so žiadosťou o radu alebo pomoc na ďalších domškoláckych rodičov (možnosti, ako sa na nich nakontaktovať, nájdete v časti [Sieťovanie a podpora rodín v domácom vzdelávaní](#)).

Viac informácií o tom, ako sa darí deťom v ďalšom štúdiu na školách po ukončení domáceho vzdelávania, nájdete v časti s názvom [Skúsenosti s deťmi po ukončení domáceho vzdelávania](#).

[Tu](#) nájdete rozsiahly zoznam známych úspešných osobností – prezidentov, umelcov, vedcov, vynálezcov, spisovateľov, politikov, podnikateľov, učiteľov a iných, ktorí boli v minulosti vzdelávaní doma.

[Tu](#) nájdete naše články o úspešných domškolákoch.

Zo známych a úspešných osobností z nášho regiónu bola doma vzdelávaná česká snowboardiska a alpská lyžiarka, ktorá získala zlaté medaily na olympiáde Ester Ledecká alebo poslankyňa Národnej rady SR Mgr. Jana Žitňanská.

²⁷⁴ Môže sa stať, že práve vaše dieťa nebude vynikať vo vedomostiach, ktoré sa posudzujú na skúškach v škole. Je dôležité uvedomiť si, že je veľmi široký záber vedomostí a zručností, ktoré môže dieťa pri domácom vzdelávaní rozvíjať. Je možné, že vaše dieťa má jedinečný talent v oblasti, ktorú škola prehladá – no práve vy ste tí, ktorí môžu jeho pokrok vnímať a plne doceniť.

4.11. Sieťovanie a podpora rodín v domácom vzdelávaní

Sieťovanie (spájanie) a vzájomná podpora rodín sú pri domácom vzdelávaní veľmi dôležité. V nasledujúcich podkapitolách nájdete informácie o možnostiach sieťovania a podpory, ktorú môžete pri vašom domácom vzdelávaní využiť, príp. ktorú môžete vy ponúknuť iným domškoláckym rodinám (kliknutím na odkaz nižšie sa premiestnite na príslušný text).

- ❖ [Sieťovanie rodín v domácom vzdelávaní](#)
- ❖ [Podujatia pre rodiny v domácom vzdelávaní](#)
- ❖ [Členstvo a podpora OZ DVS](#)

4.11.1. Sieťovanie rodín v domácom vzdelávaní

Ak sa vo vašom okolí nachádza rodina, ktorá takisto vzdeláva deti doma, nakontaktujte sa na ňu. Z našich skúseností vieme, že je to úžasná opora pre rodičov a skvelá príležitosť na socializáciu ako aj vzdelávanie detí. V prípade, že žiadnu takú rodinu nepoznáte, na našej stránke nájdete [mapu domškoláckych rodín](#), kde si môžete vyhľadať rodiny v okolí vášho bydliska (pozn.: presné kontaktné údaje sú sprístupnené len tým, ktorí poskytli svoje údaje do mapy rodín s deťmi v domácom vzdelávaní).

Pod mapou sme uviedli zoznam on-line domškoláckych skupín, ktoré vám tiež môžu významne pomôcť spojiť sa s inými rodinami v domácom vzdelávaní.

4.11.2. Podujatia pre rodiny v domácom vzdelávaní

Občianske združenie Domáce vzdelávanie na Slovensku (OZ DVS) organizuje tieto pravidelné ročné akcie pre domškolácke rodiny:

- **Mamy samy** – víkendové stretnutie domškoláckych mám (bez účasti detí, s výnimkou bábätiok), ktoré sa obyčajne koná po polročnom preskúšaní. Na akcii sa môžu mamy stretnúť s inými domškoláckymi mamami a môžu získať podporu od iných žien v podobnej situácii. Program akcie si tvoria mamy spoločne podľa dohody. Akcia je určená členkám OZ DVS, vítané sú aj nové členky.
- **Akadémia domáceho vzdelávania** – 1-dňové stretnutie domškoláckych rodín, ktoré je určené hlavne deťom v domácom vzdelávaní. Na tejto akcii môžu deti prezentovať všetkým zúčastneným divákom svoje záujmy, zručnosti alebo činnosti, ktorým sa venujú, napr. hru na hudobnom nástroji, spev, zahrať divadlo a pod. Akcia sa koná na jar a je určená všetkým deťom/rodinám v domácom vzdelávaní, nielen deťom členov OZ DVS.
- **No Back To School (NBTS)** – 3-dňové, obyčajne víkendové, stretnutie domškoláckych rodín, na ktorom sa spoločne otvorí nový domškolácky rok. Akcia sa koná na začiatku nového školského roka. Na akcii je pripravený program pre deti. Je určená všetkým rodinám v domácom vzdelávaní, nielen členom OZ DVS.
- **Regionálne NBTS** – ½ až 1-dňové stretnutie domškoláckych rodín z daného regiónu. Na akcii je niekedy pripravený program v závislosti od možností člena OZ DVS, ktorý organizuje akciu. Stretnutie sa koná aj viackrát v priebehu roka (podľa možností organizátora). Akcia je určená všetkým rodinám v domácom vzdelávaní, nielen členom OZ DVS.
- **Strategické stretnutie** – obyčajne víkendové stretnutie určené len aktívnym členom OZ DVS. Ide o akciu pracovnú, ktorej účelom je spoločne dohodnúť smerovanie OZ DVS a pomôcť s rozhodnutiami v oblastiach, ktoré sú pre OZ DVS kľúčové.

Okrem pravidelných ročných akcií OZ DVS organizuje pre domškolákov a ich rodiny aj **d ďalšie nepravidelné stretnutia** v rôznych častiach Slovenska (napr. spoločné výlety, exkurzie a pod.). Tieto stretnutia sú určené pre všetkých, nielen členov OZ DVS.

OZ DVS ďalej organizuje každoročne **Konferenciu domáceho vzdelávania**, ktorá je organizovaná od roku 2024 na jar (bývala na jeseň), kde si môžete vypočuť mnohé prednášky, ktoré vás môžu podporiť alebo vám s domácim vzdelávaním môžu pomôcť. Záznamy konferencií domáceho vzdelávania nájdete na [YouTube kanále OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku](#).

Podľa potreby alebo záujmu domškoláckych rodín pripravuje OZ DVS vzdelávacie **webináre** na rôzne témy. Webináre sú určené pre všetkých, nielen pre členov OZ DVS.

Informácie o plánovaných dátumoch rôznych podujatí (t. j. akciách pre domškolákov, webinároch, prednáškach alebo konferencii domáceho vzdelávania, ktoré organizuje OZ DVS), nájdete na našej stránke v časti [Podujatia](#) alebo v udalostiach [FB stránky nášho občianskeho združenia](#). Aby ste získali lepšiu predstavu o týchto podujatiach, môžete do nich nahliadnuť prostredníctvom [článkov](#), ktoré sme k nim napísali.

4.11.3. Členstvo a podpora OZ DVS

Ak máte záujem stať sa **členom/členkou OZ DVS** a chceli by ste využívať výhody členstva v OZ DVS, chcete spoznať iné domškolácke rodiny alebo by ste chceli prispieť svojou dobrovoľníckou prácou k našej činnosti, informácie:

- k prihláseniu a výhodách členstva nájdete [tu](#),
- o dobrovoľníckych pozíciách nájdete [tu](#) – ak sa chcete zapojiť do našej činnosti, napíšte nám cez [kontaktný formulár](#) alebo na mail publicrelations@domacevzdelavanie.sk.

OZ DVS zvoláva ročne valné zhromaždenie, kde sa členovia môžu dozvedieť o činnostiach, ktoré robilo OZ DVS v uplynulom roku, o plánoch činnosti OZ na ďalší rok, o financiách OZ DVS, členovia OZ môžu na valnom zhromaždení predniesť svoje návrhy alebo podnety a platiaci členovia OZ sa môžu zapojiť svojím hlasovaním do rozhodnutí, ktoré sa týkajú OZ DVS, alebo si môžu voliť zástupcov do orgánov OZ DVS, príp. môžu sami kandidovať do týchto orgánov. Valné zhromaždenie sa koná začiatkom kalendárneho roka (vo februári príp. marci). Konanie valného zhromaždenia OZ DVS prebieha v on-line priestore.

[Tu](#) nájdete článok, v ktorom nájdete viac informácií ako pomáhame DV rodinám.

[Tu](#) nájdete článok s informáciami ako pomáhame DV školám (a tak aj nepriamo DV rodinám).

Ak chcete **podporiť činnosť OZ DVS**, môžete:

- poukázať OZ DVS [2 % daní](#),
- podporiť činnosť OZ DVS [finančným darom](#),
- podporiť činnosť OZ DVS iným spôsobom (prosím napíšte nám cez [kontaktný formulár](#)).

4.12. Štatistika domáceho vzdelávania

V nasledujúcich podkapitolách sa zoznámime s počtami detí v domácom vzdelávaní a základnými informáciami o domškoláckych rodinách (kliknutím na odkaz nižšie sa premiestnite na príslušný text).

- ❖ [Počet detí v domácom vzdelávaní](#)
- ❖ [Informácie o rodinách v domácom vzdelávaní](#)

4.12.1. Počet detí v domácom vzdelávaní

Domáce vzdelávanie si získava v posledných rokoch medzi rodičmi a deťmi obľubu. Štatistiky Centra vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) nám poskytujú informácie o počtoch detí v domácom vzdelávaní na Slovensku. Štatistiky sa vyhotovujú vždy k 15. septembru daného školského roka (teda do štatistiky konkrétneho školského roka sa nezapočítavajú deti, ktoré začali individuálne vzdelávanie po tomto dátume).

V šk. roku 2025/2026 boli počty a podiely detí v rôznych formách domáceho vzdelávania na ZŠ a MŠ (vrátane špeciálnych škôl) nasledovné:

Forma DV	Počet žiakov v ZŠ	Podiel zo všetkých žiakov v ZŠ	Počet detí v MŠ	Podiel zo všetkých predškolákov v MŠ
IV na žiadosť zákonného zástupcu	1 968	0,38%	711	1,09%
IV zo zdravotných dôvodov	977	0,19%	121	0,18%
IV z dôvodu pobytu v zahraničí	448	0,09%	-	-
vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu	278	0,05%	-	-

Grafy s podrobnými štatistickými informáciami týkajúcimi sa domáceho vzdelávania na Slovensku nájdete na našej stránke v časti [Štatistiky DV](#).

Články so štatistickými informáciami týkajúcimi sa domáceho vzdelávania na Slovensku nájdete na našej stránke v časti [Články](#).

Pre porovnanie, v ČR sa v školskom roku 2024/2025 individuálne vzdelávalo^{275,276} v základných školách 7 367 žiakov (0,73 % všetkých žiakov v ZŠ) a v materských školách 2 574 detí (2,00 % všetkých predškolákov v MŠ).

V USA, kde sa doma vzdeláva najväčšie množstvo detí na svete, sa pred príchodom pandémie Covid-19 vzdelávalo formou homeschoolingu asi 2,5 milióna detí (cca 3 – 4 % detí školského veku). Podľa najnovších odhadov sa vzdeláva v USA formou homeschoolingu asi 3,1 milióna detí (cca 6 % detí školského veku)²⁷⁷. Ďalšie informácie o približnom počte detí, ktoré sa vzdelávajú formou homeschoolingu v ostatných krajinách sveta nájdete [tu](#).

²⁷⁵ Toto číslo zahŕňa deti, ktoré by u nás boli v kategórii IV na žiadosť zákonného zástupcu a IV zo zdravotných dôvodov (nezahŕňa IV v zahraničí, ktoré v českom školskom zákone patrí pod § 38 a označuje sa ako „individuálna výuka“ a nie individuálne vzdelávanie).

²⁷⁶ [Štatistický informační systém Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy](#)

²⁷⁷ National Home Education Research Institute – [Fast Facts on Homeschooling](#)

4.12.2. Informácie o rodinách v domácom vzdelávaní

Ak by vás zaujímalo, aké rodiny vzdelávajú svoje deti doma, z našich početných kontaktov s týmito rodinami môžeme povedať, že na Slovensku sú to všetky možné rodiny s rôznou výškou príjmu alebo svetonázorom.

V januári 2024 urobilo OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku v spolupráci s kmeňovými školami prieskum o najvyššom dosiahnutom vzdelaní rodičov detí v individuálnom vzdelávaní (viac informácií [tu](#)). Podľa prieskumu sa pre domáce vzdelanie rozhodujú väčšinou vysokoškolsky vzdelané rodiny – cca 70 % detí pochádza z rodiny, v ktorej má aspoň jeden z rodičov ukončené vysokoškolské vzdelanie. V októbri 2020 vykonalo OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku prieskum situácie domácich školákov na Slovensku, v ktorom sa zisťovali aj informácie o rodinách a deťoch v domácom vzdelávaní – prieskum nájdete na našej stránke v časti [Štatistiky DV](#). Podľa prieskumu si domáce vzdelávanie vyberajú zvyčajne rodiny s viac ako jedným dieťaťom – cca 88 % rodín má viac ako jedno dieťa.

Keď si tieto informácie porovnáme s prieskumom domškolákov a ich rodín v USA^{278,279}, zistíme, že domškolácke rodiny sa výrazne nelíšia – aj tam sa rozhodujú pre domáce vzdelávanie predovšetkým vysokoškolsky vzdelaní rodičia (cca 70 – 90 % detí pochádza z rodiny, v ktorej má aspoň jeden z rodičov vysokoškolské vzdelanie) a domáce vzdelanie si tiež vyberajú najmä rodiny s viac ako jedným dieťaťom (cca 93 % detí pochádza z viacdenných rodín).

²⁷⁸ HSLDA – [Homeschool Progress Report](#) 2009

²⁷⁹ National Center for Education Statistics – [Homeschooling in the United States: Results from the 2012 and 2016 Parent and Family Involvement Survey](#)

5. Kontrola kvality domáceho vzdelávania

Kontrolu úrovne kvality výchovy a vzdelávania pri individuálnom vzdelávaní vykonáva okrem školy, ktorá dieťa preskúša, aj Štátna školská inšpekcia, napr. školská inšpekcia môže prísť pozrieť sa na priebeh preskúšania do kmeňovej školy alebo môže teoreticky prísť aj k vám domov (v praxi domov nechodí).

Kontrolu plnenia podmienok uvedených v žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania, za ktorých bolo individuálne vzdelávanie povolené vykonáva kmeňová škola. Napr. riaditeľ kmeňovej školy môže (po dohode) prísť k vám domov pozrieť sa, či máte pre dieťa stôl, stoličku a pod. Z tohto dôvodu je podľa školského zákona zákonný zástupca povinný umožniť vstup a vykonanie kontroly poverenému školskému inšpektorovi a poverenému zamestnancovi kmeňovej školy.

6. Ukončenie domáceho vzdelávania

Rodičia ukončujú domáce vzdelávanie dieťaťa obyčajne v prípade, keď sa zmení ich finančná alebo rodinná situácia, ak zistia, že táto forma vzdelávania im už nevyhovuje, ak dieťa prechádza na 2. stupeň ZŠ alebo na strednú školu. Domáce vzdelávanie môžete ukončiť kedykoľvek, aj v priebehu školského roka. Domáce vzdelávanie však môže byť ukončené aj inak ako na žiadosť rodičov, podrobnejšie informácie o spôsoboch a postupe ukončenia domáceho vzdelávania a o skúsenostiach s deťmi po ukončení domáceho vzdelávania si môžete prečítať v nasledujúcich podkapitolách (kliknutím na odkaz nižšie sa premiestnite na príslušný text).

- ❖ [Spôsoby a postup ukončenie domáceho vzdelávania](#)
- ❖ [Skúsenosti s deťmi po ukončení domáceho vzdelávania](#)

6.1. Spôsoby a postup ukončenia domáceho vzdelávania

Najbežnejší spôsob ukončenia individuálneho vzdelávania je nechať uplynúť čas, na ktorý bolo individuálne vzdelávanie povolené. V tomto prípade stačí len ústne informovať školu, že už nebudete žiadať o individuálne vzdelávanie na ďalšie obdobie. V prípade, že ešte neuplynul čas, na ktorý bolo individuálne vzdelávanie povolené, školský zákon stanovuje podmienky na ukončenie (zrušenie) individuálneho vzdelávania.

Podľa školského zákona riaditeľ školy **zruší povolenie individuálneho vzdelávania** školáka (pôvodne povoleného buď na žiadosť zákonného zástupcu alebo zo zdravotných dôvodov) alebo zruší povolenie individuálneho vzdelávania predškoláka (pôvodne povoleného na žiadosť zákonného zástupcu) za nasledovných podmienok:

- pri školákoch aj predškolákoch:
 - na základe žiadosti zákonného zástupcu (pozn. ak budete chcieť zrušiť individuálne vzdelávanie „z dôvodu zdravotného stavu“ predškoláka v MŠ, bude potrebné priložiť k žiadosti aj písomný súhlas pediatra),
 - na základe odôvodneného návrhu fyzickej osoby, ktorá uskutočňuje individuálne vzdelávanie (tzv. „garanta“ pri školákoch),
 - na základe odôvodneného návrhu hlavného školského inšpektora,
- len pri školákoch:
 - ak zákonný zástupca žiaka neplní podmienky individuálneho vzdelávania podľa školského zákona,
 - ak žiak na konci hodnotiaceho obdobia (t. j. prvého alebo druhého polroku) neprospeš,
 - na základe odôvodneného návrhu povereného pedagogického alebo odborného zamestnanca kmeňovej školy,
 - na základe odôvodneného návrhu zariadenia poradenstva a prevencie,
 - na základe odôvodneného návrhu zamestnávateľa, u ktorého sa žiak pripravuje v systéme duálneho vzdelávania (tento bod sa týka žiakov v individuálnom vzdelávaní na strednej škole),
- len pri predškolákoch:
 - ak sa pri posúdení zistí, že dieťa neplní obsah individuálneho vzdelávania,
 - ak zákonný zástupca nezabezpečí účasť dieťaťa na posúdení individuálneho vzdelávania.

V prípade, že riaditeľ školy zruší individuálne vzdelávanie z iného dôvodu ako na vašu žiadosť (pozrite ostatné dôvody spomenuté vyššie), je možné, že s jeho rozhodnutím nebudete súhlasiť. Proti rozhodnutiu riaditeľa školy sa môžete odvolať, ale vaše odvolanie nebude mať odkladný účinok (tzn. že nasledujúci deň po oznámení zrušenia povolenia individuálneho vzdelávania musí dieťa nastúpiť do školy a nečaká sa na uplynutie lehoty na odvolanie či na zrušenie, zmenu alebo zamietnutie rozhodnutia na základe odvolania).

Pri predškolákoch školský zákon hovorí, že po zrušení individuálneho vzdelávania na základe odôvodneného návrhu hlavného školského inšpektora alebo ak sa pri posúdení zistí, že dieťa neplní obsah individuálneho vzdelávania a v prípade, že zákonný zástupca nezabezpečí účasť dieťaťa na posúdení individuálneho vzdelávania nie je možné dieťa opätovne individuálne vzdelávať v MŠ „na žiadosť zákonného zástupcu“ (individuálne vzdelávať „zo zdravotných dôvodov“ môžete).

Pri školákoch školský zákon hovorí, že po zrušení individuálneho vzdelávania v prípadoch, ak zákonný zástupca neplní podmienky individuálneho vzdelávania alebo na základe odôvodneného návrhu hlavného školského inšpektora, odôvodneného návrhu povereného pedagogického alebo odborného zamestnanca kmeňovej školy nie je možné žiaka opätovne individuálne vzdelávať „na žiadosť zákonného zástupcu“ (individuálne vzdelávať „zo zdravotných dôvodov“ môžete).

Ak sa rozhodnete ukončiť individuálne vzdelávanie predškoláka alebo školáka na vašu žiadosť, vzor žiadosti vám môže poskytnúť kmeňová škola. Ak by vám vaša škola vzor neposkytla, vzor žiadosti o zrušenie individuálneho vzdelávania nájdete na našej stránke v časti [Dokumenty k DV](#) (pozrite vzory dokumentov pre predškolákov v MŠ alebo vzory dokumentov pre školákov na ZŠ).

Riaditeľ školy následne rozhodne o zrušení povolenia individuálneho vzdelávania do 30 dní od začatia konania a zároveň zaradí dieťa do príslušného ročníka (aj triedy). Keď riaditeľ školy zruší individuálne vzdelávanie, vaše dieťa musí nastúpiť do školy. Ak je dieťa predškolák, musí nastúpiť do materskej školy na minimálne štyri hodiny denne v pracovných dňoch (pozn. pri deťoch so zdravotným znevýhodnením to môže byť aj menej ako štyri hodiny denne na základe žiadosti zákonného zástupcu, k žiadosti je potrebné priložiť vyjadrenie zariadenia poradenstva a prevencie).

Školský zákon uvádza nasledovné dôvody na **zrušenie povolenia vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu** povoleného podľa § 23 písm. f) školského zákona:

- na žiadosť zákonného zástupcu, zástupcu zariadenia alebo plnoletého žiaka,
- na základe odôvodneného návrhu hlavného školského inšpektora alebo vyučujúceho pedagogického zamestnanca,
- na základe odôvodneného návrhu zamestnávateľa, u ktorého sa žiak pripravuje v systéme duálneho vzdelávania (tento bod sa týka žiakov na strednej škole),
- na základe odôvodneného návrhu zariadenia poradenstva a prevencie,
- ak žiak na konci hodnotiaceho obdobia neprospeš.

V prípade, že chcete zrušiť vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu, vzor žiadosti nájdete na našej stránke v časti [Dokumenty k DV](#) (pozrite vzory dokumentov pre školákov na ZŠ).

Vzory žiadostí o **ukončenie** plnenia povinného predprimárneho vzdelávania alebo povinnej školskej dochádzky **vzdelávaním v škole mimo územia SR** povoleného podľa § 23 písm. b) školského zákona²⁸⁰ nájdete na našej stránke v časti [Dokumenty k DV](#) (pozrite vzory dokumentov pre predškolákov v MŠ alebo vzory dokumentov pre školákov na ZŠ).

Ak ukončuje vaše dieťa – školák vzdelávanie v škole v zahraničí, musíte pri návrate na slovenskú školu vykonať komisionálne skúšky – viac informácií nájdete v časti [uznávanie časti štúdia alebo vzdelania na ZŠ a SŠ v zahraničí](#).

²⁸⁰ Ak vaše dieťa študuje individuálne prostredníctvom základnej školy v ČR, viac informácií o podmienkach zrušenia individuálneho vzdelávania v ČR nájdete v dokumente s názvom [Informácie a odporúčania Ministerstva školstva ČR k individuálnemu vzdelávaniu 2018](#) (časť 9. Zrušenie povolenia individuálneho vzdelávania).

6.2. Skúsenosti s deťmi po ukončení domáceho vzdelávania

Podľa vyjadrení rodičov a pedagógov v prieskume OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku z roku 2020²⁸¹, po ukončení domáceho vzdelávania sa deti na školu veľmi dobre adaptujú, dobre sa vedú a začleňujú do kolektívu, majú záujem o preberané učivo a majú dobré študijné výsledky. Pedagógovia, ktorí vzdelávajú deti po ukončení domáceho vzdelávania, tvrdia, že deti majú dobrý celkový rozhľad, majú dobrú úroveň vedomostí a zručností, sú schopné pochopiť a sprostredkovať informácie, majú dobré prezentačné schopnosti, sú samostatné, zodpovedné, aktívne na vyučovaní, kriticky myslia a kreatívne pri riešení úloh.

Rozdiel medzi deťmi, ktoré boli predtým vzdelávané doma a následne nastúpili na denné vzdelávanie do škôl a bežnými deťmi pedagógovia vidia ako pozitívny (v prospech bývalých domškolákov) alebo nevidia medzi dennými žiakmi a bývalými domškolákmi rozdiel. Žiaden pedagóg v prieskume sa nevyjadril, že by bývalí domškoláci boli horší ako ostatní žiaci.

Tieto zistenia potvrdzujú aj prieskumy z USA^{282, 283}, kde mnohé vysoké školy s radosťou otvárajú svoje brány bývalým domškolákom („homeschoolerom“). V USA sa domáce vzdelávanie („homeschooling“) začalo rozširovať v 70. rokoch 20. storočia, takže tam majú s homeschoolingom viac skúseností ako máme my u nás.

Podľa amerických prieskumov sú bývalí homeschooleri spokojní s tým, že mali domáce vzdelávanie, sú často aktívni v lokálnych komunitách, občiansky angažovaní, navštevujú vysoké školy vo väčšom podiele ako priemerná populácia a sú tolerantní k názorom druhých. Mnohí bývalí homeschooleri z USA majú výborné vodcovské schopnosti a sú z nich lídri v škole či v zamestnaní. Majú rovnaké alebo lepšie sociálne zručnosti ako bežná populácia^{284, 285}. Podľa prieskumov z USA sú bývalí homeschooleri na vysokých školách úspešnejší a majú vyššiu mieru absolvovania vysokej školy ako bežní študenti²⁸⁶.

Podobné výsledky priniesol aj výskum z ČR, ktorý sa zamerával na pohľad bývalých domškolákov na prestup do školského vzdelávania²⁸⁷. Podľa výskumu zvládajú deti prestup vo všeobecnosti dobre, aj keď sa vyskytujú výnimky, ktoré závisia od individuality každého dieťaťa a individuality nového prostredia. Realita prestupu bola vo väčšine prípadov lepšia ako deti očakávali. Vo výskume väčšina detí uviedla, že vníma rozhodnutie sa doma vzdelávať pozitívne, nespokojné s domácim vzdelávaním bolo len jedno dieťa. Väčšina detí v dotazníkoch uviedla, že po prestupe do školy zvláda učivo dobre, dokonca často považujú svoje znalosti a vzťah k učeniu za svoju výhodu oproti ostatným spolužiakom.

Najväčšou zmenou pri prechode dieťaťa z domáceho vzdelávania do školského vzdelávania je nový kolektív a obvykle iná organizácia vzdelávania (v porovnaní s domácim vzdelávaním). Je potrebné si uvedomiť, že nástup do školského vzdelávania môže byť pre domškoláka náročný ako pre každého prváčka, ktorý

²⁸¹ [Výsledky prieskumu OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku z roku 2020](#)

²⁸² B. Ray: Homeschoolers on to College – [What Research Shows Us](#)

²⁸³ National Home Education Research Institute – [Fast Facts on Homeschooling](#)

²⁸⁴ National Home Education Research Institute – [Fast Facts on Homeschooling](#)

²⁸⁵ R. Medlin: [Home Schooling and the Question of Socialization](#) (Stetson University)

²⁸⁶ Z. Šíp Staňková: [Domáci vzdelávaní vs. tradiční škola – pár zajímavých faktů z USA](#)

²⁸⁷ Noemi Krišicová: [Pohled absolventů domácího vzdělávání na přestup do školního vzdělávání](#)

nastupuje do školy a stretáva sa tu s úplne novým prostredím a kolektívom. Bývalý domškolák má však proti nemu tú výhodu, že je starší a v istom zmysle pripravenejší resp. zrelší na takúto zmenu. Dieťa bude v živote prechádzať podobnými väčšími zmenami celý svoj život. Takouto veľkou zmenou prechádza aj každý školák, ktorý mení školu alebo nastupuje na strednú školu. Keďže prežívanie zmien je veľmi individuálne, je dôležité, aby ste svoje dieťa na to pripravili – rozprávali sa s ním o tom, čo najlepšie mu popísali prostredie, do ktorého pôjde, vypočuli si jeho obavy, alebo mu sprostredkovali kontakt s budúcimi spolužiakmi, ak sa dá²⁸⁸.

Tu nájdete rozhovory k tejto téme s bývalými slovenskými alebo českými domácimi školákmi:

- „Zo života nástročného domškoláka“ – rozhovor s Hankou (článok [tu](#)),
- Bratislavské Hanusove dni 2018 – „Domškoláci“ (video záznam [tu](#)),
- Duše K – beseda v Divadle Kampa s Jaroslavom Dušekom na tému „Domáce vzdelávanie očami detí“ (video záznam [tu](#)),
- Konferencia domáceho vzdelávania 2018 – „Ako sa mi darí v škole po domácom vzdelávaní“ (video záznam [tu](#)).

²⁸⁸ Noemi Pumrová: [Domáci vzdelávání](#) (diplomová práca), Univerzita Karlova, 2017 (Pozn. V práci nájdete viacero odporúčaní ohľadom prípravy dieťaťa na nástup do školy, ktoré vyplývajú z výskumu realizovaného v rámci tejto práce.)

7. Tipy k domácemu vzdelávaniu

7.1. Tipy na vzdelávacie materiály a iné inšpirácie

Učebnice:

- si môžete kúpiť alebo niektoré z nich aj on-line pozrieť na stránkach vydavateľstiev. Viac informácií na našej webovej stránke v časti [Učebnice](#);
- v prípade, že začínate s domácim vzdelávaním prváčka, odporúčame vám náš webinár z názvom [Začíname s domácim vzdelávaním \(nielen\) prvákov](#), v ktorom nájdete okrem iného aj prehľadné informácie o ponuke rôznych učebníc, z ktorých môžete svoje dieťa učiť v 1. ročníku ZŠ.

Vzdelávacie portály:

- [VIKI](#) – centrálné úložisko digitálneho edukačného obsahu Ministerstva školstva SR (materiály pre MŠ, ZŠ a SŠ) – tento portál obsahuje EDU TV s bohatým obsahom edukačných videí, ktoré Ministerstvo školstva SR momentálne stále dopĺňa.
- [Kozmix](#) (vzdelávací portál pre 1. stupeň ZŠ) – prístup je platený.
- [mathigon.org](#) – učebnica budúcnosti. Bezplatný portál na interaktívnu výučbu matematiky miestami konštruktivistickým prístupom v anglickom, nemeckom a iných jazykoch v graficky príjemnom prostredí. Obsahom určený pre deti na druhom stupni ZŠ, no nakuknúť môžu už aj mladšie ročníky.

Webová stránka OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku:

- v časti Inšpirácia → [DV akadémia – deti učia deti](#),
- v časti Inšpirácia → nájdete aj ďalšie inšpirácie na vzdelávanie jednotlivých predmetov,
- v časti Aktuálne → [Články](#) (články si môžete vpravo filtrovať).

Webové stránky slovenských alebo českých domškoláckych rodín (niektoré z nich môžete sledovať aj na facebooku):

<https://nataliasollarova.sk/tag/homeschooling/>

<https://spolupozaskolu.sk/>

<https://www.svetokolonas.sk/category/ucime-sa-doma/>

<https://zivotjezmena.sk/domace-vzdelavanie-v-praxi/>

<https://www.ugroczy.com/%C4%8C%C3%A1nky/home-schooling/>

<https://tonyfric.wordpress.com/category/domaca-skola-homeschooling/>

<http://tatadomskolaka.cz>
<https://veselabara.cz/>
<https://pesleri.blogspot.com/>

Ďalšie webové stránky s inšpiráciami pre domáce vzdelávanie:

<https://ucimesevenku.cz/skola-doma/>
<https://nasedeticky.sk/>
<https://montessorikids.sk/>
<https://www.montemother.com/>
<https://lepsiageografia.sk/>
<https://www.lili-improvizuje.sk/>
<https://www.fenomenysveta.sk/vstup> – materiály sú platené
<https://www.youtube.com/channel/UCTqGpbGMtSg3vmyjyG88Mdg>
<https://khanovaskola.cz/>
<https://www.twinkl.sk/> – niektoré materiály sú platené
<https://www.youtube.com/user/anubiskt>
https://www.h-mat.cz/sites/default/files/kestazeni/Brozura_Hejneho_metoda-web.pdf
– Hejného metóda v MŠ
<https://www.dobre-napady.sk/>
<https://www.sdetmi.com/>
<https://www.ihrysko.sk/>
<https://mladychemik.webnode.sk/>
<https://unasdoma.online/>
<https://www.bezkriedy.sk/metodici.php>
<https://www.slavne-dny.cz/>

Facebookové stránky s inšpiráciami pre domáce vzdelávanie:

<https://www.facebook.com/DomaceVzdelavanie/>
<https://www.facebook.com/groups/ucimesaspetkou>
<https://www.facebook.com/ZabavneUcenie/>
<https://www.facebook.com/montessoriinspiracie/>

On-line precvičovanie vybraných predmetov:

<https://www.viemefakty.sk/>
<https://www.matika.in/sk/>
<https://www.gramar.in/sk/>
<https://www.zlatka.in/sk/>

<https://www.geograf.in/sk/>

<https://www.fyzika.in/sk/>

<https://alfbook.programalf.com/o-produkte> – testy pre 1. – 9. ročník ZŠ – prístup je platený

Mnoho ďalších inšpirácií:

<https://www.sdetmi.com/podujatia/detail/63471/online-portaly-zdarma-pre-skolakov-pocas-koronavirusu/>

<https://www.kdeseucit.cz/>

Tipy na vzdelávacie materiály alebo iné inšpirácie môžete nájsť aj v domškoláckych skupinách, ktoré sme uviedli na našej stránke v časti [Spájanie domácich školákov](#) (pod mapou domácich školákov).

7.2. Tipy na knihy

Tipy na zaujímavé knihy, ktoré sa týkajú vzdelávania alebo priamo domáceho vzdelávania nájdete na našej stránke v časti [Knížné tipy pre DV rodičov](#).

7.3. Tipy na prednášky, rozhovory a filmy

Tipy na zaujímavé prednášky, rozhovory a filmy, ktoré sa týkajú vzdelávania alebo priamo domáceho vzdelávania nájdete na našej stránke v časti [Video tipy pre DV rodičov](#).

8. Kontakty

Ak máte ďalšie otázky ohľadom domáceho vzdelávania, môžete sa [obrátiť na našich konzultantov](#). Môžete nás [kontaktovať](#) aj prostredníctvom kontaktného formulára alebo emailom.

Ak nás chcete kontaktovať ohľadom obsahu manuálu, napíšte nám na email na vzdelavanie@domacevzdelavanie.sk.

V prípade, že ste zamestnancom školy, ktorá by chcela začať s domácim vzdelávaním, prečítajte si [informácie pre školy](#) z našej stránky. Ak máte nejakú otázku, môžete sa obrátiť na našu [konzultantku pre školy](#).

9. Pod'akovanie

Za rady pri príprave manuálu ďakujem Viere Krajčovičovej, Janke Kuciaňovej, Monike Riškovej, Lucii Toperczerovej, Margaréte Knapikovej, Anne Dobrovodskej, Beáte Kovalovskej, Eve Kreuzovej, Janke Maníkovej, Lucii Rosákovej, Lucii Gomez, Barbore Kabinovej a Stanislave Kratochvílovej.

Za rady pri príprave manuálu, doplnenia niektorých častí textov v manuáli a prípravu grafických schém ďakujem Čakanke Matušíkovej.

Za grafickú úpravu manuálu ďakujem Diane Šimovej.

Prajem vám veľa spokojnosti s domácim vzdelávaním.

Monika Ludrovanová

10. Prílohy

Prehľad príležitostí (potenciálnych výhod) domáceho vzdelávania („DV“)

Príležitosti - potenciálne výhody DV			
1. väčšia sloboda a efektívnejšie učenie	2. viac času na záujmy a väčší priestor pre kreativitu	3. viac pokoja, menej stresu	4. zdravšie, pevnejšie a rôznorodejšie vzťahy s lepšou komunikáciou a spoluprácou
↓	↓	↓	↓
individuálny prístup - sloboda prispôbiť vzdelávanie dieťaťa jeho záujmom, schopnostiam a tempu	dieťa získava čas pre seba, získava čas venovať sa svojim záujmom	absencia strachu zo zlyhania pri vzdelávaní dieťaťa	možnosť pre rodinu byť viac spolu - viac sa rozprávať, poznať a nutnosť riešiť vzájomné konflikty
možnosť sriedať statickú a pohybovú aktivitu častejšie ako v škole	dieťa získava priestor sa viac poznať - objavuje svoje dary (talenty)	sebavedomie dieťaťa zostáva zachované	silné väzby detí s rodičmi aj so súrodencami
možnosť prispôbiť sa biorytmu dieťaťa	dieťa získava priestor na učenie sa z vlastnej vnútornej motivácie	prispieva k zachovaniu čestnosti a úprimnosti dieťaťa	rešpektujúce prostredie
sloboda rozhodovať o čase a mieste vzdelávania	väčšia sebadôvera, sebahodnota dieťaťa a väčší pocit vnútorného naplnenia	"odpadá" skoré ranné vstávanie	rodič zostáva vzorom správania, kultúry a rodinných hodnôt - dochádza k pozitívnemu formovaniu charakterových vlastností dieťaťa
možnosť ihneď používať moderné štýly a metódy vzdelávania	viac trvalých vedomostí a zachovanie zvedavosti dieťaťa	"odpadá" ponáhľanie sa a dochádzanie do školy	nie je negatívny vplyv vrstovníkov - nulové riziko školskej šikany
možnosť viac prepojiť učenie sa so životom	zachovanie samostatnosti vo vzdelávaní - dieťa sa viac učí riadiť proces vlastného vzdelávania	nie sú dodatočné domáce úlohy	dieťa má lepšiu príležitosť rozvíjať svoju emocionálnu inteligenciu,
príležitosť zachovať radosť z učenia	zachovanie zodpovednosti dieťaťa za jeho vlastné vzdelávanie	všetci majú na seba viac času - v rodine je viac pokoja	lepšia socializácia dieťaťa
rýchlejšie a efektívnejšie učenie	dieťa sa viac učí pracovať s vlastnými neúspechmi	celkové množstvo stresu je menšie - dobré podmienky k zachovaniu pevného zdravia (fyzického aj psychického)	dieťa môže byť viac času s priateľmi, s ktorými ho spájajú vzájomné sympatie alebo spoločné záujmy
vnútorne "silnejšie" dieťa	prirodzený rozvoj vytrvalosti dieťaťa	dieťa sa môže najesť, keď je hladné	prostredie je prirodzene inkluzívne
väčšia autonómia dieťaťa	dieťa zostáva „napojené“ samé na seba	dieťa sa môže napiť, keď je smädné	dieťa má väčší priestor ku komunikácii
príležitosť pre súrodenecké učenie	príležitosť pristupovať k chybám dieťaťa inak ako v škole, príležitosť viac pracovať s autokorekciou	dieťa sa môže pohybovať, keď to potrebuje	dieťa má väčší priestor na kritické myslenie
múdrejší rodič	príležitosť podporiť vrodenuú kreativitu detí	dieťa sa môže ísť na WC, keď potrebuje	rodina podporuje spoluprácu viac ako škola

Prehľad výziev (potenciálnych nevýhod) domáceho vzdelávania („DV“)

Výzvy - potenciálne nevýhody DV						
1. preskú- šanie	2. chýbajúce finančné ohodno- tenie práce rodiča	3. vyššia náročnosť spojená s výberom vhodnej školy	4. vyššia časová a finančná náročnosť spojená so vzdelá- vaním	5. nesúhlas rodiny alebo nepocho- penie okolia	6. viac času potrebného na aktívne vyhľadá- vanie kontaktov	7. vyššia psychická náročnosť pre rodiča
↓		↓				↓
preskúšanie z látky za celý polrok zo všetkých predmetov v priebehu niekoľkých jedného alebo viacerých dní		vhodná škola bude pravdepodobne ďaleko od vášho bydliska				vyčerpanie rodiča
dieťa je pri preskúšaní v cudzom prostredí s cudzími ľuďmi						vyššia náročnosť vzdelávania v rodine s ďalším menším dieťaťom resp. deťmi
skúšajúci je iná osoba ako učiteľ						nedostatok iných dospelých v okolí rodiča
						pocit frustrácie z toho, že to je "ťažšie" ako rodič očakával - pri chýbajúcej motivácii dieťaťa
						možné vyhorenie rodiča

11. Použité skratky

Zoznam použitých skratiek príp. cudzích výrazov v abecednom poradí:

CPP	centrum poradenstva a prevencie
CVTI SR	Centrum vedecko-technických informácií SR
český školský zákon	zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání ve znění pozdějších předpisů
ČR	Česká republika
domškoláci	domáci školáci, deti v domácom vzdelávaní
DV	domáce vzdelávanie
homeschooler	doma vzdelávané dieťa
homeschooling	domáce vzdelávanie
IUP	individuálny učebný plán
IV	individuálne vzdelávanie
IVP	individuálny vzdelávací program (resp. v ČR je to individuálny vzdelávací plán)
MŠ	materská škola
MŠ SR	
(alebo Ministerstvo školstva SR)	Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR
MŠMT	Ministerstvo školstva, mládeže a telovýchovy ČR
NBTS	No Back To School (akcia, ktorú organizuje OZ DVS)
NIVAM	Národný inštitút vzdelávania a mládeže
OZ	občianske združenie
OZ DVS	občianske združenie Domáce vzdelávanie na Slovensku
PŠD	povinná školská dochádzka
SR	Slovenská republika
SŠ	stredná škola
SUDV	Stredisko na uznávanie dokladov o vzdelaní
SZČO	samostatne zárobkovo činná osoba
ŠCPP	špecializované centrum poradenstva a prevencie
ŠkVP	školský vzdelávací program
šk. rok	školský rok
šk. zákon	školský zákon č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov
ŠVP	štátny vzdelávací program
ŠVVP	špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
USA	Spojené štáty americké
ÚPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VŠ	vysoká škola
VŠZP	Všeobecná zdravotná poisťovňa
ZŠ	základná škola
ZUŠ	základná umelecká škola

12. Zodpovednosť OZ DVS

Údaje zverejnené v tomto manuáli majú výlučne informatívny charakter. Nenahrádzajú právne, sociálne, ekonomické, daňové či iné odborné poradenstvo. Za rozhodnutia, ktoré sa čitateľ manuálu rozhodne uskutočniť na základe týchto informácií, nepreberáme zodpovednosť.

OZ Domáce vzdelávanie na Slovensku nenesie zodpovednosť za obsah webových stránok tretích osôb, na ktoré náš manuál odkazuje.